Gemeente Buren

Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2

Algemeen 2
- Aanbiedingsbrief 2
- Financiële beschouwingen 5
- Rekening in één oogopslag 10
- Leeswijzer 11

Strategische opgaven 14
- Wat is een strategische opgave? 14
- 1. Samen sterk in de regio 14
- 2. Kerngericht werken 15
- 3. Duurzaamheid 15
- 4. Transformatie sociaal domein 16
- 5. Dienstverlening 17
- 6. Omgevingswet 18

Programma's 20
- Wat is een programma? 20
- Programma Inwonerszaken 21
- Programma Ruimte 29
- Programma Bedrijfsvoering 38

Paragrafen 44
- Wat is een paragraaf? 44
- Paragraaf Lokale Heffingen 45
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 52
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 59
- Paragraaf Financiering 70
- Paragraaf Bedrijfsvoering 74
- Paragraaf Verbonden partijen 80
- Paragraaf Grondbeleid 96
- Paragraaf Corona/Covid-19 100

Jaarrekening 112
- Wat is een jaarrekening? 112
- Resultaat (incl. diverse financiële overzichten) 113
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 117
- Balans per 31-12-2020 120
- Toelichting op de balans 122
- Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid 143
- Verschillenanalyse investeringen 144
- Wet Normering Topinkomens 145
- Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) 147

Controleverklaring 150
- Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020 150
- Controle verklaring rechtmatigheid 154
- Controle verklaring conform Ensia 2020, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet 155

Bijlagen 156
- Overzicht budgetten naar 2021 156

Jaarverslag

Algemeen: Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Inleiding
Voor u liggen de jaarstukken 2020 van de gemeente Buren. Via de jaarstukken leggen we verantwoording af over de realisering van het voorgenomen beleid en de daarvoor ingezette middelen. De jaarstukken zijn van belang voor bestuurders, inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden.

Onze jaarstukken bestaan uit een algemeen gedeelte met daarin de aanbiedingsbrief en de financiële beschouwingen, het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag vindt u respectievelijk de verantwoording over de strategische opgaven, de programmaverantwoording en paragrafen. In het onderdeel financiële beschouwingen treft u een analyse van het resultaat over 2020 aan. Hierin wordt een opsomming gegeven, voorzien van een uitgebreide toelichting, op de belangrijkste afwijkingen tussen begroting 2020 en de werkelijke cijfers. In de jaarrekening treft u de balans met toelichting aan.

Coronacrisis
Bij het opstellen van de begroting 2020 had niemand verwacht dat het jaar zo anders zou uitpakken. Door de uitbraak van de COVID-19-pandemie belandde de hele wereld in een crisis. De coronacrisis heeft ook impact gehad in onze gemeente en op de gemeente Buren zelf. Allereerst natuurlijk op de gezondheid. Ook in Buren was deze impact zichtbaar door overlijdens en gezondheidsklachten. Daarnaast had (en heeft) de coronacrisis een enorme impact op de samenleving. Ineens was de samenleving anders ingericht. We moeten afstand houden, ondernemers dienden hun restaurant of winkel te sluiten en scholen werden verplicht op afstand les te geven.

Op het werk van de gemeente heeft de coronacrisis ook invloed gehad in 2020. Zo kregen we te maken met veel extra werk als gevolg van de landelijke ondersteuningsmaatregelen om de gevolgen van de crisis te beperken. We boden ook lokale ondersteuningsmaatregelen, bijvoorbeeld voor dorpshuizen. Ons werk moesten we zoveel mogelijk digitaal doen: medewerkers hebben het grootste deel van het jaar thuisgewerkt. Via verschillende raadsinformatiebrieven bent u op de hoogte gehouden van al onze werkzaamheden rond de aanpak van de coronacrisis. Gegeven de impact op de gemeentelijke organisatie is ervoor gekozen om in 2020 een aparte paragraaf toe te voegen aan de jaarstukken. Hierin treft u alle relevante aspecten wat betreft de gevolgen voor onze gemeente als gevolg van covid 19 aan.

Coalitieakkoord 2020-2022
Het jaar 2020 begon met de installatie van vier nieuwe wethouders op 21 januari, toen u ook het coalitieakkoord 2020-2022 vaststelde. Na een coalitiebreuk in het najaar van 2019 vormen sinds begin 2020 Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA een coalitie. In het coalitieakkoord staat centraal dat de gemeente Buren zich de komende jaren wil ontwikkelen tot een sterke, zelfstandige gemeente met leefbare kernen. De coalitiepartijen willen een financieel robuuste gemeente, het herstel van het vertrouwen in het bestuur, maatwerk naar de kernen en ruimte voor inwoners en ondernemers.

Strategische opgaven
In 2020 stonden zes strategische opgaven centraal. Er zijn veel stappen gezet op deze onderdelen. Deze opgaven stelde u eerder vast in 2019:
1. Samen sterk in de regio.
2. Kerngericht werken
3. Duurzaamheid
4. Visie op transformatie sociaal domein
5. Omgevingswet
6. Visie op dienstverlening

Samen sterk in de regio
In het kader van de strategische opgave 'Samen sterk in de regio' startten we eind 2020 met de toekomstoriëntatie van de gemeente Buren. Bureau Berenschot onderzoekt daarin welke gemeente wij willen zijn en welke bestuurs- en organisatiekracht hiervoor nodig is. Deze toekomstoriëntatie is van groot belang voor de gemeente Buren in de komende jaren. De provincie Gelderland ondersteunt ons financieel bij dit traject.

Kerngericht werken
De relatie tussen inwoners en de gemeente verandert. Inwoners voelen zich betrokken bij hun samenleving, kern en buurt en denken mee over hun leefomgeving. Waar voorheen de overheid meer bepalend was, willen inwoners nu meer het heft in eigen handen kunnen nemen. De relatie tussen inwoners en overheid verandert. In september 2020 nam u daarom een besluit over de visie kerngericht werken. Dit is ook een centraal thema in het nieuwe coalitieakkoord. De kern van de visie is dat inwoners gezien, gehoord en erkend moeten worden. We startten daarom in 2020 met kernambtenaren.

Duurzaamheid
We willen de gemeente zo inrichten dat deze vanuit economisch, ecologisch en menselijk oogpunt gezond, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. Daarvoor stelde u in 2020 onder meer de klimaatvisie Buren vast. Hierin staat hoe de gemeente Buren de komende jaren de energietransitie vorm gaat geven.

Visie op transformatie sociaal domein
Het grip krijgen op de kosten binnen het sociaal domein blijft een belangrijk aandachtspunt. Vooral in de jeugdzorg zien we (ook in de rest van Nederland) alsmaar toenemende kosten. Dit heeft ook grote invloed op het financiële resultaat van 2020. Het afgelopen jaar hebben we ingezet op het verbeteren en het kerngerichter maken van de zorg. Hiervoor stelde u de visie op het sociaal domein vast. Hierin staat onder meer dat we gaan werken met vier sociale kernteams.

Omgevingswet
In 2020 werd bekend dat de invoering van de Omgevingswet wederom uitgesteld is. De actueel verwachte invoeringsdatum is het jaar 2022. Dit betekent niet dat we stil zaten in 2020. We zijn doorgegaan met het verbeteren van processen en het maken van afspraken met partners over de in- en uitvoering. Daarnaast is de eerste fase van de omgevingsvisie afgerond.

Visie op dienstverlening
Een goede dienstverlening hangt nauw samen met de ervaren kwaliteit en bestuurskracht van een gemeente. Wij willen een klantgerichte gemeente zijn. In 2020 richtten we ons vooral op het zo goed mogelijk houden van onze dienstverlening ondanks de coronamaatregelen. Daardoor heeft het traject om te komen tot een visie op dienstverlening vertraging opgelopen. Wel zijn er een aantal verbeteringen in de dienstverlening opgepakt.

Programma's
We hadden veel ambities voor 2020. Er zijn veel resultaten behaald. Van keuzes voor het bibliotheekwerk tot een besluit over de toekomst van Klokhuis in Maurik, en van een nieuw begraafplaatsenbeleid tot de keuze voor het realiseren van sporthal Lignum. Een belangrijke ambitie van de gemeente Buren is het realiseren van meer woningen. Hiervoor zijn in 2020 veel voorbereidingen getroffen. Zo stelde u een nieuwe nota Kostenverhaal vast. In de Regionale Woonagenda maakten we met de regio en provincie de afspraak dat we in de periode 2020 tot 2030 1.400 woningen bouwen. Er werden in 2020 ongeveer 100 woningen gebouwd.

Saldo jaarrekening 2020
Het resultaat van de jaarrekening is € 1.225.000 positief. In de financiële beschouwingen lichten we het rekeningresultaat, en de belangrijkste afwijkingen van het begrootte resultaat over 2020, uitgebreid toe. Daarbij is aangegeven of deze afwijkingen een incidenteel of structureel karakter hebben.

Afrekeningen 2020 verbonden partijen
Nadat wij onze boeken over 2020 hebben gesloten zijn er een aantal jaarrekeningen over 2020 ontvangen van verbonden partijen. Uit deze jaarrekeningen blijken een aantal positieve afwijkingen ten opzichte van de door ons in de jaarrekening opgenomen bedragen. De belangrijkste afwijkingen

hebben betrekking op de Avri (€ 200.000 voordelig), de veiligheidsregio VRGZ (€ 73.000 voordelig) en de omgevingsdienst ODR (€ 155.000 voordelig). In totaal komt daarmee in 2021 nog een bedrag van € 428.000 binnen. De genoemde bedragen zullen als een nagekomen baat in het resultaat over 2021 worden verantwoord.

Bestemming van het resultaat 2020
Het positieve resultaat over 2020 wordt mede veroorzaakt doordat een aantal specifieke budgetten voor incidentele projecten niet in 2020 zijn besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, doen wij u een aantal voorstellen tot overheveling van deze budgetten naar het jaar 2021. In de bijlage treft u een overzicht van deze voorstellen tot een totaal bedrag van € 1.561.000 aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit de organisatie toegevoegd.

Mocht u akkoord gaan met de overhevelingsvoorstellen dan leidt dit ertoe dat van het totale behaalde resultaat over 2020 ad € 1.225.000 een bedrag van € 1.561.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van nadelig € 336.000 resteert wat ten laste van de algemene reserve wordt gebracht.

Ontwikkeling weerstandsvermogen
Per eind 2020 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 1,06. Per eind 2019 was dit nog 1,98. Dit betekent dat de ratio in 2020 is teruggelopen en met een score van 1,06 nog net op een voldoende zit. Dit is vooral het gevolg van een toename van de risico’s bij de onderdelen verbonden partijen en open-einde regelingen binnen het sociaal domein. Voor een verdere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij de begroting 2022 zullen wij voorstellen doen ter versterking van de weerstandsratio. Daarnaast zijn wij er een voorstander van om de algemene reserve voortaan weer als één reserve te tonen. Het berekenen van de ratio is geen abstracte wetenschap en heeft juist ten doel om het denken in risico's te versterken. Het afzonderlijk presenteren van een geblokkeerde algemene reserve voor het weerstandsvermogen geeft een signaal af dat daarmee de risico's in control zijn. Dit vinden wij geen correcte voorstelling van zaken en daarom zullen wij u bij de kadernota 2022 een voorstel doen om hiermee te stoppen.

Zero based budgeting
Het zijn van een financieel robuuste gemeente blijft een uitdaging voor de komende jaren. Dit is een belangrijke reden waarom we gestart zijn met het traject zero based budgeting. Via dit traject proberen we maatregelen in beeld te krijgen die de lasten mogelijk kunnen verlagen en de inkomsten kunnen verhogen. Het doel is u in staat te stellen keuzes te maken over de financiële toekomst en daarbij te zorgen voor een structureel sluitende meerjarenbegroting. Keuzes over de optimale samenstelling van het toekomstige takenpakket en het bijbehorende budget van de gemeente. Hierbij is er een duidelijk raakvlak met de eerder genoemde toekomstoriëntatie.

Uitdagingen
We stonden in 2020 voor veel uitdagingen. Met onder meer de gevolgen van een wereldwijde pandemie en toenemende kosten in het sociaal domein. Ondanks dat alles hebben we met elkaar veel bereikt in het afgelopen jaar. Daarmee zijn we er nog niet. We moeten blijven werken aan de financieel robuuste en zelfstandige gemeente die we willen zijn. Met ruimte voor inwoners en ondernemers.

Maurik, mei 2021,
College van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren

Financiële beschouwingen

Onderstaand treft u een overzicht aan met daarin opgenomen de werkelijke cijfers per programma afgezet tegen de begrote bedragen. De cijfers van de door de raad vastgestelde begroting 2020 bij de start van het boekjaar staan vermeld in de kolom primitief.

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Bedrijfsvoering	28.217	30.385	32.307	32.216	-91
Inwonerszaken	-18.004	-18.421	-19.592	-19.973	-381
Ruimte	-6.277	-14.286	-15.560	-13.835	1.725
Saldo voor bestemming	3.937	-2.322	- 2.846	-1.593	1.253
Mutaties reserves	2.107	791	3.018	2.819	-199
Saldo na bestemming	6.043	-1.531	172	1.225	1.053

Analyse resultaat 2020

Het werkelijk resultaat over het jaar bedraagt 2020	Positief	€ 1.225.000
Begroot was een resultaat voor 2020 van	Positief	€ 172.000

Daarmee is het werkelijk resultaat van de jaarrekening 2020 € 1.053.000 positiever dan verwacht werd.

In onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de belangrijkste afwijking op concernniveau. Daarbij is aangegeven of het gaat om een voordeel (V) of een nadeel (N) en of de afwijking een incidenteel of structureel karakter heeft

Onderwerp	Afwijking	Aard afwijking
Alle Programma's		
Aangevraagde overheveling budgetten naar 2021	1.561 V	Incidenteel
Programma bedrijfsvoering		
Vrijval voorziening wachtgelden bestuurders	234 V	Incidenteel
Aanvulling voorziening pensioen bestuurders	620 N	Incidenteel
Hogere opbrengst OZB	95 V	Structureel
Afschrijvingskosten gemeentehuis	78 V	Incidenteel
Opbrengst precariobelasting	110 V	Incidenteel
Programma inwonerszaken		
Gecontracteerde kosten Jeugdzorg	1.982 N	Structureel
Kosten WMO	405 N	Structureel
Lagere kosten bijstand	208 V	Incidenteel
Hogere BUIG uitkering voor bijstand	272 V	Deels structureel
Uitvoeringsvergoeding Tozo	492 V	Incidenteel
Transformatiebudget sociaal domein	85 V	Incidenteel
Vernieuwing en verbetering zorg en ondersteuning	71 V	Structureel
Kosten gezondheidszorg	75 V	Deels structureel
Kerngericht werken	71 V	Incidenteel
Leerlingenvervoer	45 V	Structureel
Kosten Werkzaak	82 V	Structureel

Onderwerp	Afwijking	Aard afwijking
Programma Ruimte		
Tekort Avri 2020	306 N	Incidenteel
Opstellen omgevingsplan	300 V	Incidenteel
Opbrengsten omgevingsvergunning	130 N	Incidenteel
Hogere verkoop gronden regulier	370 V	Incidenteel
Opbrengst toeristenbelasting	83 V	Incidenteel
Vrijval voorzieningen grondexploitatie	142 V	Incidenteel
Kosten openbare verlichting	54 V	Incidenteel
Overige verschillen per saldo	68 V	
Totaal	**1.053 V**	

Toelichting verschillen:

Aangevraagde overheveling budgetten naar 2021 (1.561 V)
In het jaar 2020 zijn een aantal budgetten, beschikbaar gesteld voor incidentele projecten, niet besteed. Dit omdat deze niet of niet volledig zijn uitgevoerd. Om er voor te kunnen zorgen dat deze projecten alsnog doorgang kunnen vinden, doen wij u voorstellen tot overheveling van deze budgetten naar het jaar 2021.

Het gaat om 21 aanvragen tot een totaalbedrag € 1.561.000. In de bijlage treft u een overzicht van alle voorstellen aan. Daarnaast is per voorstel een format met toelichting vanuit het betreffende domein toegevoegd.

Het niet benutten van de hiervoor genoemde budgetten heeft geleid tot een groot positief effect op het behaalde resultaat van 2020. Mocht u akkoord gaan met de overhevelingsvoorstellen dan leidt dit ertoe dat van het totale behaalde resultaat over 2020 ad € 1.225.000 positief een bedrag van € 1.561.000 moet worden bestemd ter dekking van de genoemde voorstellen. Dit betekent dat aan netto te bestemmen resultaat een bedrag van nadelig € 336.000 resteert. Dit bedrag zal ten laste van de algemene reserve moeten worden gebracht.

Vrijval voorziening wachtgelden bestuurders (234 V)
Inmiddels hebben bijna alle voormalige bestuurders weer een baan. Dit betekent dat zij geen beroep meer hoeven te doen op de wachtgeldregeling vanuit de gemeente. De voorziening ter zake kan grotendeels vrijvallen per eind 2020.

Aanvulling voorziening pensioen bestuurders (620 N)
Jaarlijks wordt bij de opstelling van de jaarverslaggeving gekeken of de voorziening voor pensioen van voormalige bestuurders nog op orde is. Op basis van een analyse is gebleken dat er aan een aantal voormalige bestuurders pensioenen in 2020 zijn betaald, waarmee geen rekening is gehouden bij de vorming van de voorziening. Hierop heeft een uitgebreide screening op volledigheid van de voorziening plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat in 2020 een eenmalige extra storting ad € 620.000 in de voorziening nodig was.

Hogere opbrengst OZB (95 V)
De werkelijke waarden van het onroerend goed binnen onze gemeente vallen in 2020 wat hoger uit. Dit is mede het gevolg van een licht hogere areaaluitbreiding. Een en ander leidt tot een extra opbrengst die ook doorwerkt naar komende jaren.

Afschrijvingskosten gemeentehuis (78 V)
Doordat een aantal geplande investeringen voor het gemeentehuis nog niet zijn uitgevoerd vallen de afschrijvingslasten lager uit dan begroot.

Precariobelasting (110 V)
De opbrengst voor precariobelasting laat voor 2020 een duidelijke meevaller zien. Begroot was een bedrag van € 1.233.000. In werkelijkheid bedroeg de opbrengst € 1.343.000, een stijging met 9 %.

Naar verwachting werkt deze hogere opbrengst ook door naar het jaar 2021. Aangezien dit het laatste jaar wordt waarin deze belasting geheven wordt, is er helaas geen structurele doorwerking naar het jaar 2022 en verder.

Gecontracteerde kosten Jeugdzorg (1.982 N)
Deze kosten laten een forse stijging zien ten opzichte van de begroting 2020. Er is sprake van een overschrijding ten opzichte van het budget met bijna 25%. U bent in de afgelopen maanden hierover uitgebreid geïnformeerd.
Ondanks de in gang gezette acties tot bijsturing lijkt het verstandig om rekening te houden met een structurele doorwerking van deze overschrijding naar het jaar 2021 en volgende. Daarbij is het goed om te melden dat de budgetten bij de opstelling van de begroting 2021 (met ingang van het jaar 2021) met een structureel bedrag van € 750.000 zijn verlaagd. Dit op basis van de transformatie die werd verwacht vanuit het rapport en de aanbevelingen van Montfoort.

Wmo kosten (405 N)
De kosten voor Wmo laten door heel Nederland een stijgende tendens zien. Dit is enerzijds het direct gevolg van de vergrijzing van ons land. De hevigheid van de stijging lijkt vooral te maken te hebben met de invoering van het abonnementstarief. Dit zorgt ervoor dat vooral veel mensen met een hoger inkomen gebruik zijn gaan maken van Wmo voorzieningen. Zonder bijsturing van beleid mag verwacht worden dat deze kostenstijging zich in de komende jaren blijft doorzetten. De gemeente Buren is hierop geen uitzondering.

Lagere kosten bijstand (208 V)
De ontwikkeling van het aantal mensen in de bijstand blijft achter bij de raming van 2020. Ook dit past in het landelijke beeld. In Buren was voor 2020 een bedrag begroot van € 2.800.000 aan reguliere bijstandsuitkeringen. In werkelijkheid bedroegen de kosten € 2.592.000 oftewel een onderschrijding met 7,5 %. Normaal mag aan deze onderschrijding een structureel karakter worden toegekend. Gegeven de COVID 19 situatie is het verstandig om vooralsnog uit te gaan van een incidenteel voordeel.

Hoger Buig uitkering (272 V)
Ter compensatie voor de totale kosten van bijstand, leenbijstand en minimabeleid ontvangt de gemeente jaarlijks een uitkering van het rijk, de zogenaamde Buig uitkering. Dit is geen vergoeding van integraal gemaakte kosten maar een vergoeding op basis van historische kosten in relatie tot een landelijk beschikbaar budget. In 2020 was een vergoeding geraamd van € 3.579.000 en is uiteindelijk een bedrag van € 3.851.000 toegekend.
Voor het jaar 2021 is een bedrag geraamd van € 3.750.000 en een voorlopige toekenning ontvangen van € 3.796.000. Daarmee is er een (beperkte) structurele doorwerking van € 46.000.

Uitvoeringsvergoeding Tozo (492 V)
De kosten voor uitbetaling van de Tozo regeling in het kader van COVID 19 worden volledig vergoed door het Rijk. Daarnaast ontvangt elke gemeente een bedrag per behandelde aanvraag voor uitvoeringskosten. Deze kosten zijn ter compensatie van gemaakte arbeidsuren door de gemeentelijke organisatie. Binnen onze gemeente is het werk voor het overgrote deel door herschikkingen binnen de formatie opgelost. Dit betekent dat de vergoeding als een meevaller binnen het resultaat zichtbaar wordt.
Duidelijk is dat het bij de uitvoeringsvergoedingen om aanzienlijke bedragen gaat. Dit heeft ook te maken met de uitvoering die wij verrichten voor de gemeente Neder-Betuwe.
Het is van belang om bij de burap 2021 met deze opbrengsten rekening te houden. Dit in tegenstelling tot wat met de tweede burap in 2020 is gebeurd en wat te maken heeft gehad met het betrachten van voorzichtigheid. Daarnaast is het de verwachting dat een gedeelte van de uitvoeringsvergoeding in 2021 moet worden aangewend om de organisatie tijdelijk te ondersteunen bij de uitvoering.

Transformatiebudget sociaal domein (85 V)
In dit kader is een budget beschikbaar gesteld van € 185.000. In 2020 is van dit bedrag nog niets uitgegeven. Voorgesteld is om een bedrag van € 100.000 over te hevelen naar 2021. De rest ad € 85.000 komt als voordeel vrij binnen het resultaat over 2020.

Vernieuwing en verbetering zorg en ondersteuning (71 V)
Voor vernieuwing en verbetering zorg en ondersteuning is een structureel budget aanwezig van € 120.000. In het jaar 2020 bedroegen de uitgaven € 49.000. In het jaar 2019 bedroegen de uitgaven € 75.000. Het lijkt erop dat het begrootte bedrag voor 2021 en volgende jaren structureel naar beneden kan worden bijgesteld.

Kosten openbare gezondheidszorg (75 V)
De kosten voor bestrijding van verslaving en depressies bedragen in 2020 € 47.000. Geraamd was een bedrag van € 122.000. Hierin zat begrepen een incidenteel bedrag van € 50.000 voor ambulantisering van de GGZ. Met ingang van 2021 en volgende jaren is structureel een bedrag van € 72.000 geraamd. Dit betekent dat het budget mogelijk (beperkt) structureel kan worden verlaagd.

Kerngericht werken (71 V)
Voor kerngericht werken zijn incidenteel budgetten beschikbaar gesteld tot een bedrag van € 90.000. Hiervan is in 2020 slechts een bedrag uitgegeven van € 19.000. Dit geeft een voordeel van € 71.000.

Naast de genoemde bedragen zijn er nog twee andere budgetten beschikbaar voor de invoering van kerngericht werken. Voor deze budgetten, tot een totaal van € 137.500, zijn verzoeken tot overheveling van de budgetten opgenomen in de bijlage. Dit betekent dat bij accordering door uw Raad deze budgetten beschikbaar blijven voor bekostiging van het kerngericht werken in 2021.

Leerlingenvervoer (45 V)
De kosten voor leerlingenvervoer bedroegen in 2020 € 505.000. Begroot was een bedrag van € 550.000. Dit geeft in 2020 een voordeel van € 45.000. Vanaf het jaar 2021 is structureel een bedrag geraamd van € 650.000. Het lijkt erop dat het budget voor 2021 en volgende jaren structureel kan worden verlaagd.

Kosten werkzaak (82 V)
Hiertoe behoren de kosten die wij betalen als bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling die invulling geeft aan de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening en onze bijdrage in het concernresultaat. Begroot was een bedrag van € 2.590.000. De werkelijke kosten over 2020 bedroegen € 2.508.000.
De lagere kosten zijn o.a. het gevolg van een daling van het aantal WSW-medewerkers vanuit onze gemeente. Deze daling heeft daarmee een structureel karakter.
Uit de aangeleverde begroting 2022 blijkt dat onze bijdrage voor 2022 en volgende jaren substantieel afwijkt van de in onze meerjarenbegroting opgenomen bedragen. Dit betekent dat dit straks leidt tot een forse positieve bijstelling van onze begroting 2022 en volgende jaren. In de kadernota 2022 zullen wij u hierover verder informeren.

Tekort Avri (306 N)
Het tekort over het jaar 2020 bij Avri bedraagt € 3.000.000. Op basis van de door Avri gegeven toelichting op 18 maart 2021 aan onze wethouders en ambtenaren, en de actuele verdeelsleutel waarbij Buren 11% van dit tekort betaalt, is in onze jaarrekening rekening gehouden met een bijdrage in dit tekort van € 330.000. Begroot was een bijdrage van € 24.000.

Bij de aanbieding van de definitieve jaarrekening bleek dat Avri van het tekort een bedrag van € 1.800.000 zelf kan dekken. Dit door dit bedrag ten laste van een voorziening te brengen. Aangezien deze informatie pas tot ons is gekomen nadat wij de boeken over 2020 hebben gesloten, zal deze meevaller ad bijna € 200.000 in het jaar 2021 als bijzondere nagekomen baat worden verantwoord..

Opstellen omgevingsplan (300 V)
In het kader van de invoering van de nieuwe omgevingswet zijn een aantal incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Deze worden, voor zover nog niet ingezet, overgeheveld naar 2021. Zie hiervoor het betreffende overzicht dat bijgevoegd is in de bijlage.
Het gedeelte van deze budgetten wat betrekking heeft op het opstellen van het omgevingsplan (€ 200.000 + € 100.000) wordt niet overgeheveld maar komt ten gunste van het resultaat over 2020. Op een later moment (begroting 2022/2023) zal, aan de hand van een actuele inschatting van de te maken kosten voor het omgevingsplan, een budgetvoorstel worden gedaan.

Opbrengst omgevingsvergunningen (130 N)
De opbrengst over het jaar 2020 bedraagt € 901.000. Dit terwijl de geraamde opbrengst € 1.032.000 bedroeg. Het achterblijven van de opbrengsten in 2020 is mede het gevolg van meerdere bouwplannen met een wat lagere bouwsom.

In 2018 en 2019 bedroeg de werkelijke opbrengst respectievelijk € 1.139.000 en € 846.000. Voor het jaar 2021 en volgende is jaarlijks een bedrag aan opbrengsten geraamd van € 1.105.000. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat deze toekomstige geraamde opbrengsten gehaald kunnen worden en dat er sprake is van een incidentele onderschrijding van de inkomsten in 2020.

Hogere verkoop gronden regulier (370 V)
Voor het jaar 2020 is een opbrengst geraamd van € 200.000 wegens verkoop van gronden buiten de grondexploitatie. In werkelijkheid bedraagt dit € 571.000. Dit is o.a. het gevolg van de verkoop van Tielseweg 6 te Buren. Met deze opbrengst in het vierde kwartaal van 2020 kon in de raming nog geen rekening worden gehouden.

Opbrengst toeristenbelasting (83 V)
De opbrengst voor toeristenbelasting is op basis van de verkregen compensatie vanuit het Rijk voor Covid-19 verlaagd met € 54.000 tot € 166.000. Doordat de werkelijke opbrengst meeviel en € 249.000 bedraagt, ontstaat een voordeel. In de meerjarenbegroting is al rekening gehouden met een hogere opbrengst vanaf het jaar 2022 waardoor er sprake is van een incidenteel voordeel.

Vrijval voorziening grondexploitatie (142 V)
Jaarlijks worden de exploitatieopzetten voor de grondexploitatie herrekenend en zo nodig de voorziening voor verwacht verliezen bijgesteld. Op basis van de actuele berekeningen is de verwachting dat het verlies voor project Doejenburg II lager word (daling van € 7.365.000 naar € 7.223.000). Hierdoor kan een bedrag van € 142.000 uit de voorziening vrijvallen ten gunste van het resultaat over 2020.

Kosten openbare verlichting (54 V)
De kosten wegens elektriciteitsverbruik vallen beduidend lager uit dan was begroot. Voor 2020 was een bedrag geraamd van € 185.000. In werkelijkheid bedroegen de kosten € 131.000. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het hier gaat om een incidenteel voordeel. De kosten van elektriciteit stijgen namelijk nog jaarlijks. Daarnaast lijkt het erop dat andere kosten op deze kostenplaats wellicht naar boven moeten worden bijgesteld.

Rekening in één oogopslag

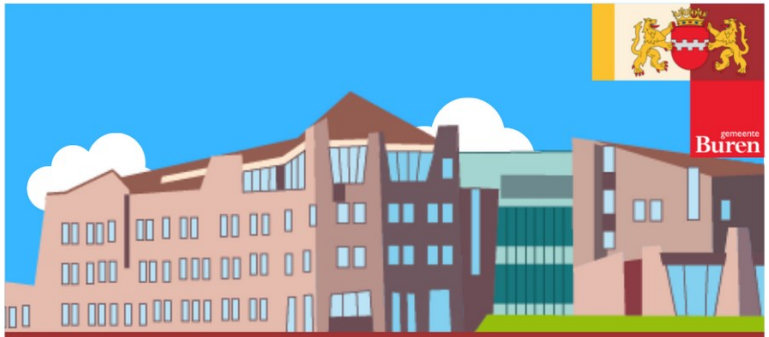

Jaarrekening 2020 in één overzicht

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Inwonerszaken

Onderwijs - Startnotitie Integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs. Realisatie Burense visie op het kind, evaluatie project Koffer vol kansen. Geen nieuwe visie, maar nieuw preventief jeugdbeleid wordt meegenomen in het integrale beleidsplan Sociaal Domein. Hernieuwde samenwerking met Openbare bibliotheek rivierenland voor leesstimulering en bibliotheekwerk en aanpak van taalachterstanden en laaggeletterdheid. Uitvoering nota Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022

Sociaal domein - Start regioplan Beschermd Wonen, uitgangspunten geformuleerd over centrale toegang, schaalniveau van voorzieningen. Opstellen integrale visie voor het sociaal domein, visiedocument 'Kansen pakken' met de missie, visie, pijlers en uitgangspunten. Start opstellen integraal beleidsplan en uitvoeringsplan, werken met sociale kernteams.

Sport- en beweegakkoord met sportverenigingen, commerciële sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke organisaties een lokaal sport- en beweegakkoord gesloten om het sporten en bewegen een boost te geven.

2. Ruimte

Opstellen diverse beheer- en beleidsplannen Begraafplaatsenbeleid, Openbare verlichting, Groen, Integraal Beheer Openbare Ruimte en Meerjarenonderhouds Plan gemeentelijke vastgoed (MJOP)

Woningbouw - Opstellen 'spiegelnotitie' voor mogelijke gemeentelijke woningbouwnotities op hoofdlijnen en Woningprogramma. Regionale Woonagenda afspraken met regio en provincie over bouw 1.400 woningen in periode 2020 tot 2030.

Regiekamer/projectregisseur - Start handboek Regiekamer (Voorloper omgevingskamer) voor een uniforme procedure bij nieuwe ruimtelijke initiatieven. Hoofddoelen: helder proces van vraag naar antwoord, vergroten voorspelbaarheid en beheersbaarheid en efficiëntere aanpak werkzaamheden.

3. Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling - Wijziging organisatiestructuur gericht op een toekomstbestendige organisatie met een adequate dienstverlening in nauwe samenwerking met inwoners, organisaties, bedrijven en verenigingen. Uitvoering en beleid zijn samen gebracht in één domein. Vier domeinen: Sociaal, Ruimte, Dienstverlening en Bedrijfsvoering en een team Staf.
Start ontwikkeltraject 'Buren, in alles klantgericht. Kernwaarden persoonlijk, proactief en met plezier.

Nieuw college - Op 21 januari 2020 start nieuw college met Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA. Uitgangspunten financieel robuuste gemeente, herstel vertrouwen in het bestuur, maatwerk naar de kernen en ruimte voor inwoners en ondernemers.

Beleid

Waar komt het geld vandaan?

Financiën

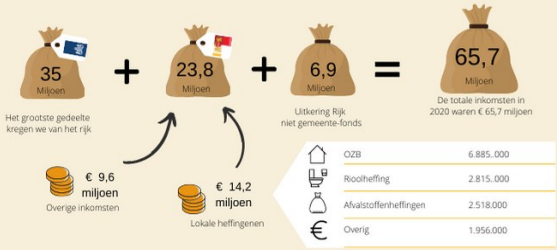

	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
+	**1. Inwonerszaken**		
	€ 8.629.000	€28.602.000	€ -19.973.000
+	**2. Ruimte**		
	€ 11.710.000	€ 25.546.000	€ -13.835.000
+	**3. Bedrijfsvoering**		
	€ 45.390.000	€ 13.174.000	€ 32.216.000
			Saldo mutatie reserves € 2.819.000
=			€ 1.225.000

Leeswijzer

Inleiding
De jaarstukken zijn het hulpmiddel voor u als raad om de controlerende rol uit te kunnen voeren. Op basis van deze publicatie kunt u beoordelen of wij uw opdracht goed hebben uitgevoerd. De jaarstukken hebben wij ingericht volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wensen van de provincie. Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin, in overleg met, u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de strategische opgaven, programma's en paragrafen. De strategische opgaven geven inzicht in enkele door u benoemde belangrijke thema's. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid van relevante beheeraspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële begroting gaat in op de financiële positie van onze gemeente.

Jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

Strategische opgaven
Strategische opgaven zijn programma overstijgende onderwerpen met een groot bestuurlijk belang. Om deze reden krijgen ze bijzondere aandacht in onze planning en control-cyclus.

De strategische opgaven zijn volgens een vaste structuur opgebouwd:
1. Ontwikkelingen, door u vastgestelde beleidskaders en risico's;
2. Resultaten 2020 op het gebied van de activiteiten, de projectplanning en eventueel het budget.

De stand van zaken geven wij onder andere weer met een icoon, de betekenis van de iconen is als volgt:

- Niet gestart = de activiteit is nog niet gestart, maar dit past binnen de vastgestelde planning
- In uitvoering = de activiteit is in uitvoering en loopt op schema binnen de gestelde kaders
- Behaald = de activiteit is binnen de gestelde kaders afgerond
- Afwijking - bijsturing = de activiteit loopt uit de pas, bijsturing is noodzakelijk.
- Niet behaald - bijsturing = de geplande realisatie is niet behaald, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk

Programma's
Voor de indeling bij de programma's volgen wij de voorschriften vanuit de BBV. Wij beginnen met een omschrijving en de binnen dit programma vallende taakvelden. Vervolgens gaan wij in op de zogenaamde drie W-vragen.

Wat hebben we bereikt?
Hier presenteren we de belangrijkste maatschappelijke effecten die we in 2020 bereikt hebben. Om te zorgen dat wij nog meer 'in control' komen en onze beoogde maatschappelijke effecten bereiken, maken we op uw verzoek actiever gebruik van indicatoren. In deze jaarstukken hebben wij hier een eerste invulling aan gegeven. Als basis gebruiken wij de ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording verplichte beleidsindicatoren. De informatie over deze indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Het moet de bedoeling zijn, dat we deze indicatoren echt kunnen gaan gebruiken en de resultaten analyseren. Dit in de wetenschap dat het landelijke indicatoren zijn, die bovendien soms niet actueel zijn. Een niet perfecte methode om de effecten te meten is altijd nog beter dan helemaal niet meten.

In een enkel geval hebben we hier eigen (al bekende en eerder gebruikte) gemeentelijke indicatoren aan toegevoegd. Deze indicatoren meten wij periodiek zelf en zijn bedoeld om de effecten van ons

beleid te toetsen. Het is belangrijk om de resultaten niet als absolute resultaten te beoordelen. Ze hebben vooral een signaalfunctie. Op basis van de uitkomsten kan het beleid bijgestuurd worden en kunnen wij de activiteiten die we uitvoeren om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren aanpassen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Bij dit onderdeel bieden wij inzicht in de activiteiten die wij in 2020 hebben uitgevoerd om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. Hier presenteren wij enkele (bekende en eerder gebruikte) kengetallen. Deze geven informatie over de processen in de vorm van aantallen en percentages.
Tot slot presenteren wij op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage leveren aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Wat heeft het gekost?
Een belangrijk onderdeel in de jaarstukken is de financiële informatie. Hier geven wij u inzicht in de behaalde financiële resultaten.

Paragrafen
Het BBV schrijft voor dat in de paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. Het jaarverslag bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

- *Lokale heffingen*
  Deze paragraaf gaat in op onze belastingen en heffingen. Hier komen tarieven, de gerealiseerde opbrengsten, maar ook de kwijtscheldingen en bezwaar en beroep aan de orde.

- *Weerstandsvermogen en risicobeheersing*
  In deze paragraaf brengen wij onze risico's in beeld. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële gezondheid van onze gemeente. Het geeft aan in welke mate wij in staat zijn om financiële risico's op te vangen. Ook presenteren wij hier de verplichte financiële kengetallen.

- *Onderhoud kapitaalgoederen*
  Deze paragraaf geeft inzicht in onze kapitaalgoederen. De kosten van het onderhoud van onze wegen, openbare verlichting, riolering en water, groen en gebouwen hebben een belangrijke financiële, maar ook beleidsmatige impact.

- *Financiering*
  In de financieringsparagraaf bespreken wij de resultaten op het gebied van treasury.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoering betreft de interne processen die wij uitvoeren om op programmaniveau de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen communicatie, informatieveiligheid, informatievoorziening en automatisering, inkoop en aanbesteding, juridische zaken, huisvesting en facilitaire zaken, personeel en organisatie, planning en control en tot slot de griffie en rekenkamercommissie.

- *Verbonden partijen*
  Een gemeente werkt vaak samen met andere partijen om doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm is, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf lichten wij de behaalde resultaten van deze partijen nader toe.

- *Grondbeleid*
  Het grondbeleid heeft een grote samenhang met de realisatie van doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische zaken. Het gaat om grote belangen op verschillende terreinen. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De resultaten op grondexploitaties zijn van groot belang voor de financiële positie van onze gemeente.

- *Coronacrisis*
  De corona-crisis heeft ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse gemeenten. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is

een gebeurtenis die niet bij een specifiek programma of taakveld hoort. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in welke maatregelen we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente. Daarom nemen we in dit jaarverslag een paragraaf corona/COVID-19. Deze paragraaf is niet verplicht.

Jaarrekening
In dit deel van de jaarstukken gaan wij in op alle financiële zaken. De financiële resultaten, de grondslagen en de balans zijn hier de belangrijkste onderdelen. Verder komen verplichte onderdelen als de Wet Normering Topinkomens en de SiSa hier aan de orde.

Controleverklaring
Hier presenteren we de verklaringen over de rechtmatigheid en ENSIA. Daarnaast is hier de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Bijlagen
In de bijlagen bieden wij inzicht in de voorstellen voor overheveling van incidentele budgetten van 2020 naar 2021.

Strategische opgaven

Wat is een strategische opgave?

Een strategische opgave is een meerjarig, programma overstijgend thema. De strategische opgaven zijn bedoeld om op een andere manier naar de informatie uit verschillende programma's te kijken. Omdat u op programmaniveau autoriseert staan alle activiteiten die van toepassing zijn op een strategische opgave ook bij het betreffende programma.

Voor 2020 hebt u de volgende zes strategische opgaven vastgesteld:
- Samen sterk in de regio
- Kerngericht werken
- Duurzaamheid
- Transformatie Sociaal Domein
- Dienstverlening
- Omgevingswet

Per strategische opgave presenteren wij de in 2020 behaalde resultaten en de stand van zaken over de planning en indien van toepassing het specifiek voor de strategische opgave beschikbare budget.

1. Samen sterk in de regio

Ontwikkelingen
De laatste jaren zijn er meer en complexere opgaven naar de gemeenten gegaan. De budgetten staan onder druk. Om de complexe opgaven te kunnen volbrengen en zelfstandig te kunnen blijven, zien we steeds meer aandacht voor (regionale) samenwerking. We zien ook meer kleinere gemeenten fuseren om te kunnen voldoen aan het gevraagde strategische vermogen. De complexe opgaven vragen meer van onze bestuurskracht.
Binnen onze regio zijn er veel ontwikkelingen rondom regionale samenwerking. We kijken naar hoe we meer grip kunnen krijgen op de verbonden partijen. De provincie Gelderland heeft nadrukkelijk aandacht voor de bestuurskracht van gemeenten met het programma 'Sterk Bestuur'.

Beleidskaders
Startnotitie Samen sterk in de regio

Risico's
Bij het onderzoeken van de bestuurskracht van de gemeente is commitment essentieel, zowel bestuurlijk als ambtelijk.

Resultaat

1. In december 2020 bent u geïnformeerd over de start van de toekomstoriëntatie. Om uitvoering te geven aan de ambities is een sterke gemeente nodig. Buren wil als zelfstandige gemeente met een robuuste en wendbare organisatie de toekomst tegemoet treden. Dat vraagt om inzicht in wat voor type gemeente wij willen zijn. Het vraagt ook om inzicht in de huidige kracht van het bestuur en de organisatie. De aanpak is eind 2020 gewijzigd. Een extern bureau ondersteunt ons om het voorgaande in beeld te brengen. De eerste fase van dit project bestaat uit een duidelijke analyse. Wat is belangrijk voor onze inwoners? Dit betekent dat feiten, beelden, trends en ontwikkelingen in beeld worden gebracht. Ook de vraag over het type gemeente komt aan bod. We ronden de eerste fase van het project af met een voorstel over de toekomstrichting aan u. De raadsbehandeling is vooralsnog gepland op 15 juni 2021. In de tweede fase toetsen we de kracht van bestuur en organisatie op het voorgaande.
2. De geplande vernieuwing van de nota verbonden partijen heeft vertraging opgelopen en schuift door naar 2021.

Projectplanning

De planning voor de Samen sterk in de regio is als volgt:
Tweede kwartaal 2021: De eerste fase van de toekomstoriëntatie is gereed voor vaststelling door de raad.
Derde en vierde kwartaal 2021: Uitvoering en afronding tweede fase van de toekomstoriëntatie, de bestuurs- en organisatiekracht.

Opgave budget

Het inschakelen van een extern bureau voor de toekomstoriëntatie leidt tot meerkosten van ongeveer € 8.000.

2. Kerngericht werken

Ontwikkelingen
Er zijn geen externe ontwikkelingen.

Beleidskaders
Visie Kerngericht Werken 2020-2023
Uitvoeringsplan Kerngericht Werken 2021-2023

Risico's
Door de corona-maatregelen kunnen we mogelijk niet alles fysiek uitvoeren. Daarom zullen we onze activiteiten in het kader van het kerngericht werken voorlopig zo veel mogelijk digitaal uitvoeren.

Resultaat

De Visie Kerngericht Werken 2020-2023 is in 2020 door u vastgesteld. Voor de uitvoering hebben wij een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin zijn de actiepunten en hoe we kerngericht werken uitvoeren opgenomen. In het uitvoeringsplan is ook de planning opgenomen.
De uitvoering heeft in 2020 vertraging opgelopen door de coronacrisis. Deze situatie zorgde er voor dat we op een nieuwe manier inwoners ontmoetten: digitaal. Dit biedt ook kansen voor de toekomst van kerngericht werken. De startbijeenkomsten per kern zijn in verband met de coronacrisis bijvoorbeeld digitaal. Deze zijn ingepland voor 2021.

Projectplanning

De planning voor Kerngericht werken is als volgt:
Eerste kwartaal 2021: Afronding uitvoeringsplan kerngericht werken.
Vierde kwartaal 2021: Eerste evaluatie kerngericht werken.
Een gedetailleerde planning is opgenomen in het uitvoeringsplan.

Opgave budget

Het bestuur heeft budget beschikbaar gesteld.

3. Duurzaamheid

Ontwikkelingen
Duurzaamheid leeft op steeds meer plekken in de samenleving. Nederland bereidt zich voor op een energietransitie op het gebied van elektriciteit en warmte. Inwoners en ondernemers nemen allerlei initiatieven op het gebied van duurzaamheid en klimaat. De overheden willen een actieve rol spelen bij de energietransitie en inwoners en bedrijven ondersteunen. Ook onze gemeente heeft hierin een rol. Onze klimaatvisie is een van de leidende kaders voor Buren.

Beleidskaders
Klimaatvisie Buren

Risico's
De uitvoering van het duurzaamheidsbeleid is vaak technisch complex, zoals bij de warmtetransitie waar nog de nodige technische ontwikkelingen en innovaties nodig zijn om de ambities richting 2050 van een gasloos Buren te kunnen realiseren.
Daarnaast is het lokale draagvlak onder de inwoners niet vanzelfsprekend. Dit vraagt om een proactief participatiebeleid en daar wordt in 2021 ook aan gewerkt.

Resultaat

In 2020 hebben we gewerkt aan het opstellen van de beleidskaders. De werkelijke uitvoering volgt in 2021. Daarbij lag bij de beleidskaders de nadruk op de energietransitie, warmte en klimaatadaptatie. Na de vaststelling van de Klimaatvisie Buren op 19 mei 2020 hebt u in januari 2021 de beleidskaders zon en wind en laadpalen vastgesteld. Daarvoor hebben participatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor inbreng over de voor te stellen zoekgebieden zon en wind. Nu werken we aan het verdere uitvoeringskader als het gaat om participatie, lokaal rendement en inpassingscriteria.
Voor 2020 stond ook het laadpalenbeleid gepland. Dat is eveneens als gevolg van de coronacrisis in januari 2021 vastgesteld. In 2020 hebben wij meegewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES) en aan de Regionale Klimaat Adaptatie Strategie (RAS).
Zo heeft u in juni het zogenaamde RES bod vastgesteld en als het gaat om klimaatadaptatie hebben we de RAS ontwikkeld en besproken met de raadswerkgroep klimaatvisie.
In 2020 hebben we ook een plan van aanpak warmtevisie/plan opgesteld en dat is in uitvoering.

Projectplanning

De planning voor Duurzaamheid is als volgt:
Tweede kwartaal 2021: Het uitvoeringskader voor zon- en windenergie bieden we aan de raad aan. Tegelijk met de RES 1.0. Daarnaast worden de RAS aangeboden.
Vierde kwartaal 2021: Het warmteplan wordt opgesteld en aangeboden aan de raad.
Door prioritering vanuit de personele capaciteit is circulaire economie niet opgepakt in 2020. Hiervoor geven we in 2021 een aanzet.

Opgave budget

Een deel van de budgetten is nodig voor de verdere uitvoering in 2021 en er worden bij deze jaarrekening overhevelingsvoorstellen gedaan. Het gaat vooral om eenmalige middelen die bij de decembercirculaire 2019 door het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor het ontwikkelen van een warmteplan, maar waarvan het zwaartepunt van de werkzaamheden in 2021 ligt. Verder zijn er een aantal zaken door de coronacrisis vertraagd die nu naar 2021 doorschuiven.

4. Transformatie sociaal domein

Ontwikkelingen
De druk op de het sociaal domein en dan met name op de Jeugdzorg en Wmo is ook in 2020 onverminderd hoog. Voor de Jeugdzorg is er in opdracht van het Ministerie een onderzoek ingesteld naar de jeugdzorg in Nederland. Uit het AEF-onderzoek komt naar voren dat gemeenten onvoldoende zijn gefinancierd maar ook dat er stelstelwijzigingen nodig zijn om de kosten van jeugdzorg in de hand te houden. Dit rapport zal door een volgend kabinet worden behandeld. Voor de Wmo zien we ook in 2020 dat de invoering van het abonnementstarief tot gevolg heeft dat de druk op de Wmo voorzieningen hoger zijn dan wat wij begroot hebben.

Beleidskaders
Visie op het sociaal domein

Risico's
Gemeenten lopen risico's voor de hoogte van de uitgaven binnen het sociaal domein. Vooral de uitgaven van de Jeugdzorg zijn hoger, dan de vergoeding die wij daarvoor ontvangen via de

Rijksbijdrage. De aantallen en budgetten zijn nog onvoldoende in beeld. Er is een sterke behoefte aan sturings- en managementinformatie.

Resultaat

Wij hebben een startnotitie gemaakt voor het opstellen van een integraal beleidsplan. Hiervoor is een aantal sessies ingepland. Het eerste halfjaar 2021 is het integrale beleidsplan één van de speerpunten voor beleid.
De sociale kernteams (skt's) zijn eind januari 2021 van start gegaan. De skt's komen voort uit de visie, en het bijbehorende uitvoeringsplan. Zij voorzien in de uitwerking van de strategische opgave transformatie van het sociaal domein. In de skt's wordt structureel integraal samengewerkt met de belangrijkste ketenpartners uit het sociaal domein. De vaste kern omvat een coördinator en kernvertegenwoordiger vanuit onze gemeente, aangevuld met een welzijnsmedewerker van Welzijn Rivierstroom, een maatschappelijk werker van Santé Partners en een jongeren/opbouwmedewerker van Mozaïek Welzijn. Vanuit de flexibele schil kunnen verscheidene ketenpartners aangehaakt worden op casusniveau. Denk hierbij aan partners van woningcorporatie tot aan GGD en van signaleringsgroepen tot aan wijkagenten.
Op casusniveau worden complexe zaken integraal behandeld en besproken, en gezocht naar een zo passend mogelijke oplossing. We werken met vier kernen: Maurik, Lienden, Buren en Beusichem. Ook komen er twee keer per jaar trendoverleggen, waarin op kernniveau trends gepresenteerd, geanalyseerd en gevolgd worden. Deze trends worden deels in kaart gebracht door de GGD, en zijn gestoeld op vitaliteit. De trendoverleggen worden nog vormgegeven.

Projectplanning

De planning voor de transformatie sociaal domein is als volgt:
De visie op de transformatie van het sociaal domein is in september 2020 vastgesteld. Deze visie wordt nader uitgewerkt in een integraal beleidsplan. Het integraal beleidsplan wordt in oktober 2021 in de raad behandeld.

Opgave budget

De doelstellingen zoals die zijn geformuleerd en vastgelegd in het Uitvoeringsplan Sociaal Domein zijn in 2020 opgestart maar het budget dat daarvoor is gereserveerd is in 2020 nog niet uitgegeven. Er is een overhevelingsvoorstel opgenomen om deze doelstelling in 2021 wel te kunnen realiseren.

5. Dienstverlening

Ontwikkelingen
We zien onze samenleving veranderen in een netwerksamenleving, waarbij inwoners meer regie willen hebben over eigen data en een 24-uurs economie. Ontwikkelingen als een kunstmatige intelligentie en hoogwaardige mobiele netwerken dragen daaraan bij. De digitalisering van dienstverlening heeft een groot effect, net als de ontwikkelende participatiesamenleving. Een goede dienstverlening hangt nauw samen met de ervaren kwaliteit en bestuurskracht van een gemeente.

Beleidskaders
Er zijn geen gemeentelijke beleidskaders

Risico's
Het ontbreken van de visie heeft voor andere opgaven en producten consequenties. Een integrale visie op zowel de interne als de externe dienstverlening moet bijvoorbeeld leidend zijn voor de implementatie van de Omgevingswet en de digitalisering van de dienstverlening zoals beschreven in het informatieplan.

Resultaat

In 2020 hebben we er voor gezorgd dat binnen de geldende coronamaatregelen onze huidige dienstverlening zo goed mogelijk was. Daarnaast hebben we een aantal personele wisselingen gehad. Daardoor heeft het traject om te komen tot een visie op dienstverlening vertraging opgelopen.

Projectplanning

De planning voor de visie op dienstverlening is nu als volgt:
Tweede kwartaal 2021: Vaststellen startnotitie en opstellen visie op dienstverlening.
Derde kwartaal 2021: Visie in de raad ter vaststelling.
Na het vaststellen van de visie op dienstverlening beginnen we met de uitvoering hiervan.

Opgave budget

Vanuit het coalitieakkoord is budget beschikbaar gesteld voor het inhuren van een procesbegeleider voor de visie op dienstverlening en het kerngericht werken. Het opstellen van de visie op dienstverlening past binnen dit budget. Bij deze jaarrekening wordt dan ook voorgesteld het budget over te hevelen naar 2021.

6. Omgevingswet

Ontwikkelingen
Invoeringsdatum
De nieuwe invoeringsdatum is nu medio 2022. Belangrijkste reden voor het uitstel is dat het Rijk samen met softwareleveranciers het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) nog niet af konden krijgen. Zie ook bij de risico's. Voor ons als gemeente betekent het dat we de tijd kregen om een aantal werkprocessen, die als gevolg van de Omgevingswet moeten veranderen, beter kunnen inregelen en testen. Ook betekent het dat we de samenwerking met regiogemeenten, ODR en ketenpartners beter kunnen voorbereiden.

Beleidskaders
Ambitiedocument implementatie Omgevingswet

Risico's
De vaststelling en uitwerking van een aantal onderdelen van de Omgevingswet is nog steeds gaande. Dit geldt bijvoorbeeld voor het DSO. Het DSO is een landelijke voorziening op het internet, waarmee mensen op een overzichtelijke manier ruimtelijke plannen en de regels die gelden voor een initiatief kunnen terugvinden.

Resultaat

1. Veranderingen in de procedure;
   - We hebben gewerkt aan bewustwording en de werkprocessen om deze veranderingen per 2022 mogelijk te maken. Zo hebben gesprekken plaatsgevonden met de ODR, de ketenpartners en ambtelijk intern om de impact van deze veranderingen te bespreken.
   - We zijn gestart met een regionale werkgroep om de veelvoorkomende eenvoudige procedures te vereenvoudigen en daarvoor een snelserviceformule in het leven te roepen.
2. Werkprocessen;
   - We hebben in 2020 afspraken gemaakt met ketenpartners wanneer zij betrokken willen zijn bij initiatieven.
   - We hebben een werkwijze vastgelegd voor een intake- en omgevingstafel.
   - We hebben de intaketafel geïmplementeerd in de aanpak van de regietafel.
   - We zijn gestart met een aanpak voor de WKB (Wet kwaliteitsborging Bouw) en Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit.
   - We zijn samen met de regiogemeenten gestart met een gezamenlijk traject om werkprocessen te stroomlijnen en een stroommodel vast te leggen.
3. Aansluiten op DSO;
   - We hebben een uitgebreide marktoriëntatie gedaan en hebben de aanbesteding voorbereid, die begin 2021 zal plaatsvinden.

4. Maken van kerninstrumenten
    - We hebben de eerste fase van de omgevingsvisie afgerond.
    - We zijn gestart met een pilot omgevingswet voor een dorp (kern Ingen).
    - We hebben themabijeenkomsten met u georganiseerd om de impact van de omgevingsvisie en het omgevingsplan te bespreken.

Projectplanning

De planning voor Omgevingswet is als volgt:
Tweede helft 2021: We stellen in het najaar van 2021 de omgevingsvisie vast.
2021: Voor de invoering van de omgevingswet moeten we als gemeente in staat zijn om aanvragen te ontvangen via het DSO en kunnen inwoners informatie over hun locatie en vergunning via het DSO inzien. Ook moeten we vergunningprocedures binnen 8 weken kunnen afhandelen. Voor de invoeringsdatum hebben we alle werkprocessen binnen de gemeente hierop aangepast en de software voor het DSO in gebruik genomen.
2022: Voor het opstellen van het omgevingsplan (als vervanging van alle bestemmingsplannen en verordeningen over de fysieke leefomgeving) en omgevingsprogramma's geldt een overgangstermijn. Daarvoor maken we begin 2022 een planning voor de komende jaren.

Opgave budget

Door het uitstel van de Omgevingswet naar 2022 is een groot aantal investeringen een jaar doorgeschoven. Dat geldt o.a. voor de aansluiting op het DSO, de aanpassing van het zaaksysteem, de omgevingsvisie en het opstellen van het omgevingsplan. Daarom doen wij u een overhevelingsvoorstel. De kosten die tot nu zijn gemaakt blijven binnen de begrootte kosten in de meerjarenbegroting van 2018.

Programma's

Wat is een programma?

Een programma is een samenhangend geheel van taakvelden en daarbinnen activiteiten. In de begroting is het programma het niveau waarop de raad de budgetten autoriseert.

De raad bepaalt het aantal programma's en hoe de activiteiten onder een programma worden samengevoegd in de verplichte taakvelden.

In 2020 hebben wij drie programma's:
1. Inwonerszaken
2. Ruimte
3. Bedrijfsvoering

Per programma gaan wij in op de drie W-vragen:

1. **Wat hebben wij bereikt?**
   Hier gaan we in op de hoofddoelstelling, externe ontwikkelingen, beleidskaders en risico's. De hoofddoelstelling is een algemene doelstelling en gaat over alle aspecten van het programma. De ontwikkelingen gaan over nieuwe externe ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op het programma, te behalen resultaten en uit te voeren activiteiten. Bij de beleidskaders presenteren wij het door u vastgestelde beleid. Bij de risico's presenteren wij de belangrijkste risico's die voor het programma gelden.
   Hierbij nemen we ook de (verplichte) BBV-indicatoren en enkele gemeentelijke indicatoren op.

2. **Wat hebben we daarvoor gedaan?**
   In deze paragraaf gaan wij per programma in op de in 2020 uitgevoerde activiteiten, die hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. In enkele gevallen hebben we ook kengetallen opgenomen. Ook nemen wij hier op hoofdlijnen informatie op over de verbonden partijen die een deel van onze taken uitgevoerd hebben. In de paragraaf verbonden partijen is alle relevante informatie opgenomen.

3. **Wat heeft het gekost?**
   Hier presenteren wij de exploitatiekosten behorende bij de programma's.

Programma Inwonerszaken

Algemeen

Omschrijving
Het programma Inwonerszaken gaat over dienstverlening aan inwoners en alles wat te maken heeft met de sociale aspecten van wonen, werken en leven in de gemeente Buren. Elke inwoner heeft af en toe de gemeente nodig. Bijvoorbeeld voor een paspoort, een huwelijksvoltrekking of aangifte van een geboorte. Op deze momenten krijgen inwoners te maken met onze dienstverlening.

Dit programma gaat ook over de manier waarop wij bijdragen aan de zelfredzaamheid van alle inwoners. We ondersteunen (tijdelijk) waar dat nodig is. Zo bieden we hulp bij opgroeien en opvoeden, wonen, werken, gezond leven, het huishouden voeren, rondkomen met geld, leren, zorgen en het onderhouden van sociale contacten. Daarnaast vinden we het belangrijk dat iedereen kan meepraten, meedenken en meedoen.

Taakvelden

Dit programma bestaat uit verschillende taakvelden. Om u inzicht te geven in de werkzaamheden die binnen dit programma vallen presenteren wij hierna een koppeling naar de taakvelden.

1. Burgerzaken
2. Onderwijsbeleid en leerlingzaken
3. Sportbeleid en activering
4. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5. Media
6. Samenkracht en participatie
7. Wijkteams
8. Inkomensregelingen
9. Begeleide participatie
10. Arbeidsparticipatie
11. Maatwerkvoorzieningen (WMO)
12. Maatwerkdienstverlening 18+
13. Maatwerkdienstverlening 18-
14. Geëscaleerde zorg 18+
15. Geëscaleerde zorg 18-
16. Volksgezondheid

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In deze paragraaf presenteren wij de belangrijkste onderwerpen binnen dit programma in 2020, wat we bereikt hebben en wat we hiervoor gedaan hebben.

Onderwijs

Coördinatie noodopvang corona
In de eerste lockdown in het voorjaar van 2020 hebben wij, in samenwerking met onze partners, een belangrijke rol gespeeld bij de coördinatie van de noodopvang van kwetsbare kinderen en kinderen van ouders met cruciale beroepen.

Integraal huisvestingsplan onderwijs
In 2020 is, samen met het onderwijs, hard gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs. U stelde hiervoor op 10 november 2020 een startnotitie vast. In drie verschillende sessies hebt u input kunnen leveren. Ouders zijn via een online enquête bevraagd. Besluitvorming over het nieuwe IHP staat in het voorjaar van 2021 gepland.

Koffer vol kansen voor alle kinderen
Onder de noemer Koffer vol kansen is samen met scholen en kinderopvang gewerkt aan de realisatie van de Burense visie op het kind. Deze visie is kortweg dat Burense kinderen een veilige, kansrijke en

gezonde opvoed- en opgroeiomgeving verdienen. Vanaf schooljaar 2020-2021 organiseren wij drie keer per schooljaar clusteroverleggen kinderopvang, onderwijs en zorg. Het doel hiervan is betere samenwerking rondom kinderen die niet goed mee kunnen komen. Eind 2020 is het project Koffer vol kansen geëvalueerd. Er komt geen nieuwe visie op het kind, maar wel nieuw preventief jeugdbeleid dat wordt meegenomen in het nieuwe integrale beleidsplan Sociaal Domein, dat wij in 2021 opstellen.

Leesstimulering en bibliotheekwerk
In de eerste helft van 2020 hebben wij een behoefteonderzoek gehouden onder inwoners over het bibliotheekwerk. Ook zijn er gesprekken gevoerd met de scholen om hun ideeën over leesstimulering en het bibliotheekwerk op te halen. In juni heeft een themabijeenkomst plaatsgevonden, waar de uitkomsten zijn gepresenteerd en de maatschappelijke opgave als het gaat om taalachterstanden bij kinderen en laaggeletterdheid bij volwassenen is belicht. In september vond een discussieavond plaats.

Op 10 november 2020 hebt u besloten om de aanpak van taalachterstanden en laaggeletterdheid te gaan versterken door (weer) samen te werken met de openbare Bibliotheek Rivierenland. De openbare bibliotheek neemt de vestiging in Lienden van Karmac over. Zij gaat op scholen het lezen stimuleren en kerngerichte (taal)activiteiten organiseren gericht op ontmoeting, ontspanning en ontwikkeling.

Onderwijsachterstandenbeleid
In 2020 is, samen met peuteropvang, scholen en jeugdgezondheidszorg, verder uitvoering gegeven aan de nota Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 die begin 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld. Ter versterking van de doorgaande leerlijn is gemeentebreed een uniform overdrachtsformulier geïmplementeerd dat bijdraagt aan warme overdracht van peuters, peuteropvang naar school. Daarnaast gaan wij de peutermonitor implementeren, waarmee we beter zicht krijgen op het resultaat van ons onderwijsachterstandenbeleid.
Bereiken we de kinderen die we willen bereiken en hoe kunnen we zoveel mogelijk doelgroepkinderen laten deelnemen?

Sociaal domein

Beschermd Wonen
Midden 2020 zijn we samen met gemeenten in Rivierenland en Rijk van Nijmegen begonnen aan het opstellen van een regioplan Beschermd Wonen. Dit plan moet er komen, omdat de middelen voor deze taak gedecentraliseerd worden. Eerder was dit voorzien voor 2022, maar inmiddels is de herverdeling van de middelen verplaatst naar 2023 met een groeipad van zeven jaar.
De verwachting is dat het regioplan medio 2021 gereed is. In 2020 hebben we met elkaar uitgangspunten geformuleerd over een centrale toegang, het schaalniveau van voorzieningen.

Huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM)
In 2020 is een evaluatie gehouden over de regio aanpak HGKM zoals die liep tot en met 2020. Daaruit is naar voren gekomen dat er vooral gewerkt is aan het gebruik van de meldcode en kennis over complexe scheidingen. Er is meer aandacht voor en kennis over de aanpak van onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties. Geadviseerd wordt om in 2021 de regio-aanpak te vervolgen, met meer focus door bijvoorbeeld het handelend vermogen van wijkteams te versterken, de samenwerking in de keten verder te verbeteren en analyse van data.

Transformatie - Visie op transformatie
De transformatie van het sociaal domein is één van de strategische opgaven van onze gemeente. Vooral om de kansen van de transformatie te pakken, maar ook vanwege de (toenemende) complexiteit van het sociaal domein en de financiële tekorten. Een belangrijke stap is het opstellen van een integrale visie voor het sociaal domein. In 2020 is dit visiedocument opgesteld.
De opgestelde visie vormt de inhoudelijke basis voor de transformatie en beschrijft de stappen die gezet gaan worden om dat te bereiken. Het visiedocument ‘Kansen pakken’ met de missie, visie, pijlers en uitgangspunten is in september 2020 door u vastgesteld. Zie ook de strategische opgave.
Transformatie - Integraal beleidsplan sociaal domein
Het vervolg op de visie op transformatie is het opstellen van een integraal beleidsplan. In 2020 zijn de eerste stappen gezet en in het laatste kwartaal van 2021 leggen wij u dit beleidsplan voor. Het

opstellen van een integraal beleidsplan voor het sociaal domein moet zorgen voor meer samenhang tussen de deelgebieden van het sociaal domein en het toenemend aantal (wettelijke) taken voor gemeenten.

Transformatie - Uitvoeringsplan
Naast de hiervoor vermelde visie op transformatie hebben wij een uitvoeringsplan opgesteld, waarin staat beschreven hoe we met de maatschappelijke partners de uitvoering verder vorm gaan geven. Dit uitvoeringsplan heeft o.a. geleid tot de vormgeving van sociale kernteams, waarbij meer kerngericht gewerkt wordt en de samenwerking met de maatschappelijke partners binnen de kernen wordt verstrekt. Naast de vorming van de kernteams is een start gemaakt met de implementatie van het Sociaal Team wat het team Stib en Werk en Inkomen vervangt.

Versterking sociale basis
We hebben in 2020 de sociale basis binnen onze gemeente versterkt. Hiervoor hebben we in samenwerking met vijf huisartspraktijken de Praktijkondersteuner Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg Jeugd (POH-GGZ Jeugd) ingezet. Kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben krijgen hiermee laagdrempelig en dichtbij zorg.

Sport

Sport- en beweegakkoord
In juni 2020 hebben wij met sportverenigingen, commerciële sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke organisaties een lokaal sport- en beweegakkoord gesloten om het sporten en bewegen een boost te geven. Daarin staan ambities en acties met over sporten en bewegen. Er zijn vier thema's: van jongs af aan vaardig in bewegen, vitale sport- en beweegaanbieders, inclusief sporten en bewegen en duurzaam sport- en beweeg infrastructuur. We krijgen in de jaren 2020 tot en met 2022 middelen van het Rijk om de ambities waar te maken.
Een aantal activiteiten hebben plaatsgevonden in de Week van de Sport, waaronder een Walking Football toernooi en een Freestyle Football demonstratie voor de jeugd.

Verplichte BBV-indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Absoluut verzuim	0			3,30	3,50		
Toelichting indicator Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Absoluut verzuim						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Banen	450		500,80	480,20	515,40		
Toelichting indicator Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar. Onder baan wordt een vervulde positie verstaan, dit kunnen zowel fulltimers, parttimer als uitzendkrachten zijn.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Banen						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Cliënten met maatwerkarrangementen Wmo	400				350	390	

Toelichting indicator
Het aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is ondersteuning binnen het kader van de Wmo 2015 geleverd in de vorm van een product of dienst die is afgestemd op de wensen, persoonskenmerken, mogelijkheden en behoeften van een individu.

Toelichting ontwikkeling
De verwachting is dat het aantal maatwerkvoorzieningen zal stijgen. Het zal waarschijnlijk in lijn blijven met de landelijke ontwikkelingen. De stijging wordt onder meer veroorzaakt door de vergrijzing. In 2015 was 18% van onze inwoners 65 jaar of ouder, op dit moment is dit 20% en de verwachting is dat dit percentage in 2030 stijgt naar 25%. Daarnaast heeft het streven mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen een effect op de inzet van maatwerkvoorzieningen. Tot slot zorgt de invoering van het abonnementstarief voor een aanzuigende werking. Dit vaste (lage) maandtarief is vanaf 2019 ingevoerd en er is sindsdien een stijging zichtbaar. Zowel in het aantal cliënten met maatwerkvoorzieningen, alsook in het aantal maatwerkvoorzieningen per cliënt. Wij stellen voor de streefwaarde vast te stellen op 400.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Cliënten met maatwerkarrangementen Wmo

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Jongeren met een delict voor de rechter	1		1	1	1		

Toelichting indicator
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Toelichting ontwikkeling
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen, is in Buren 1%. Dit sluit aan bij het landelijk gemiddelde. Vergeleken met gemeenten binnen onze regio zijn er geen bijzonderheden. In 2019 (meest recente cijfer) verschenen er binnen de gemeente Buren 20 jongeren met een delict voor de rechter. Ter vergelijking: dit was gelijk aan het aantal van Neder-Betuwe, in Tiel ging het om 70 jongeren. Er is geen aanleiding om hierin een stijging of daling te verwachten.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Jongeren met een delict voor de rechter

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Jongeren met jeugdbescherming	1			0,80	1		

Toelichting indicator
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal jeugdigen met een beschermingsmaatregel is bij ons het afgelopen jaar gestegen (van 1 naar 1,3%) en komt iets boven het landelijk gemiddelde (1,1%), dit blijkt uit cijfers van het CBS van het eerste half jaar van 2020. Vanwege de beperkte bevolkingsgrootte binnen onze gemeente kan een enkele casus al voor dit verschil zorgen. We verwachten dat de ontwikkelen binnen onze gemeente de landelijke ontwikkelingen zullen volgen. Er is geen aanleiding om een verdere stijging te verwachten. We zetten in op preventie. Door integraal samen te werken rondom gezinnen waar zorgen toenemen. Hierbij werken wij ook samen met de gecertificeerde instellingen. Met de samenwerkende partners zetten wij in op voorkoming van de inzet van een beschermingsmaatregel of het zo spoedig mogelijk weer opheffen van een beschermingsmaatregel.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Jongeren met jeugdbescherming

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Jongeren met jeugdhulp	9			10	11,10		

Toelichting indicator
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is in 2019 in onze gemeente (11,1%), dit is lager dan het Gelders gemiddelde (12,2%). We willen dit behouden en inzetten op een verlaging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp. Door versterking van de toegang, intensievere samenwerking met andere verwijzers en inzet op normaliseren en preventie.
De cijfers over 2020 zijn nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Jongeren met jeugdhulp

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Jongeren met jeugdreclassering	0,50			0,30			
Toelichting indicator Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).							
Toelichting ontwikkeling Het aantal jeugdigen met jeugdreclassering is binnen onze gemeente zeer laag. De verwachting is dat dit percentage tussen de 0 en 1% zal blijven. De cijfers over 2017 zijn de laatst beschikbare op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Jongeren met jeugdreclassering						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Kinderen in een uitkeringsgezin			2	3	3		
Toelichting indicator Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen ten opzichte van alle kinderen tot 18 jaar.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl. De laatste jaren stabiliseert het percentage zich op 3%.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Kinderen in een uitkeringsgezin						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Lopende re-integratievoorzieningen	125			47	81,90	99,40	
Toelichting indicator Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 65 jaar. Een re-integratieprogramma is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat de cliënt een directe belemmering heeft die toetreding tot de arbeidsmarkt verhinderd. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is.							
Toelichting ontwikkeling							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Lopende re-integratievoorzieningen						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Netto arbeidsparticipatie	70		67,80	66,90	69,90		
Toelichting indicator Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de gehele beroepsbevolking. Des te hoger het percentage, des te hoger is de omvang van de werkzame beroepsbevolking.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Netto arbeidsparticipatie						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Niet-sporters	50		48,60	57,10			

Toelichting indicator
Deze beleidsindicator geeft het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder aan. Het gaat hierbij om inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen.

Toelichting ontwikkeling
In 2020 sloot de gemeente samen met sportverenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties een lokaal sport- en beweegakkoord. Hierin staan ambities op de volgende thema's: Van jong af aan vaardig in beweging, inclusief sporten en bewegen, vitale sport- en beweegaanbieder, duurzame sport- en beweegstructuur. Hiermee verwachten we een impuls te geven aan een gezondere leefstijl voor onze inwoners. Op waarstaatjegemeente.nl zijn de cijfers over 2012 en 2016 beschikbaar. De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Niet-sporters

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Personen met een bijstandsuitkering				140,20	136		

Toelichting indicator
Het aantal personen dat een uitkering ontvangt in het kader van de bijstandswet of bijstandsgerelateerde wet per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.

Toelichting ontwikkeling
De afgelopen jaren zitten we ruim onder het Gelders gemiddelde (in 2019 325,8). De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Personen met een bijstandsuitkering

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Relatief verzuim	20			20	11		

Toelichting indicator
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Toelichting ontwikkeling
De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Relatief verzuim

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)	0,70		2,90	1,20	1,30		

Toelichting indicator
Voortijdig schoolverlaters zijn personen die:

- Op 1 oktober aan het begin van het voorgaande schooljaar jonger zijn dan 22 jaar en op dat moment zijn ingeschreven aan een bekostigde vo- of mbo-opleiding en door de instelling voor bekostiging zijn aangemeld;
- Per 1 oktober het hierop volgende schooljaar niet meer zijn ingeschreven als bekostiging aangemelde deelnemer in een bekostigde vo-, mbo-, vavo-, of hbo-opleiding;
  Deelnemers die doorstromen naar niet bekostigd onderwijs worden mogelijk gezien als vsv'er.
- Geen start kwalificerend diploma (havo, vwo, mbo-2 diploma of hoger) hebben behaald in het schooljaar of al eerder.

Het aantal wordt uitgedrukt in een percentage van het totaal aantal deelnemers aan het VO en MBO onderwijs.

Toelichting ontwikkeling
De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Voortijdig schoolverlaters

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Werkloze jongeren	1		1	1	1		
Toelichting indicator Het aantal werkloze jongeren (16-22 jaar) ten opzichte van alle jongeren (16-22 jaar) uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Werkloze jongeren						

Verbonden partijen

GGD Gelderland-Zuid		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	1. Onze inwoners krijgen informatie over een gezonde leefstijl; 2. We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk kinderen worden ingeënt; 3. Wij krijgen informatie hoe het met de gezondheid van onze inwoners is gesteld; 4. Kinderen kunnen zich op een gezonde manier ontwikkelen; 5. Ouderen blijven zo lang mogelijk gezond; 6. We voorkomen infectieziekten zo veel mogelijk; 7. We inspecteren de kinderdagverblijven volgens de wettelijke normen	957

Activiteiten

- Inzicht bieden in de gezondheidssituatie van inwoners, door onderzoek en monitoring.
- Bevorderen van gezondheid, door advies en uitvoering, zodat inwoners kunnen meedoen.
- Organiseren van preventie in het sociaal domein, door verbindingen te leggen tussen domeinen, netwerken te versterken, doelstellingen te formuleren en samenwerkingsafspraken te maken.
- Inzet voor een gezonde jeugd, waaronder uitvoering jeugdgezondheidszorg.
- Inzet op kwetsbare doelgroepen.
- Beschermen en bewaken van gezondheid door infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Vangnettaken.
- Veilig Thuis.
- Toezichthouder Wmo en Kinderopvang.
- Netwerkaanpak zorg en veiligheid.
- Netwerkaanpak veilige en gezonde leefomgeving.

Werkzaak		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	Een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wsw	2.508

Activiteiten

De GR Werkzaak zet in 2021 in op creëren van nieuwe en het behouden van bestaande relaties met werkgevers om blijvend kansen te bieden aan werkzoekenden. Hierbij is goede samenwerking met de deelnemende gemeenten van belang. De Wsw-ers worden (voor zover mogelijk) ontwikkeld om te kunnen werken op (groeps)werkplekken bij reguliere werkgevers met begeleiding vanuit de Werkzaak.

Wat heeft het gekost?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma met daarin de exploitatie uitgaven en inkomsten voor het jaar 2020.

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Baten	5.818	5.455	12.226	8.629	-3.597
0.2 Burgerzaken	358	290	285	280	-5
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	224	533	540	521	-19
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	24	24
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	0	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	10	10	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	32	0	0	15	15
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4.583	4.337	11.116	7.336	-3.780
6.4 Begeleide participatie	418	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	97	97
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	193	295	275	207	-68
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	36	36
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	102	102
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Lasten	23.822	23.876	31.818	28.602	3.216
0.2 Burgerzaken	936	526	578	568	10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.038	1.339	1.409	1.417	-8
5.1 Sportbeleid en activering	24	0	17	37	-20
5.3 Cultuurpres. -prod. -participatie	12	21	21	9	12
5.6 Media	152	150	251	251	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.698	1.518	1.948	1.769	178
6.2 Wijkteams	932	1.137	993	968	25
6.3 Inkomensregelingen	5.094	5.235	11.858	6.960	4.898
6.4 Begeleide participatie	2.511	2.363	2.608	2.549	59
6.5 Arbeidsparticipatie	352	477	473	475	-2
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	679	792	562	610	-48
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.983	2.670	2.785	3.079	-295
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.477	5.694	6.145	7.834	-1.689
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	304	356	425	361	64
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	549	466	508	564	-56
7.1 Volksgezondheid	1.083	1.133	1.239	1.151	88
Saldo na bestemming	-18.004	-18.421	-19.592	-19.973	-381

Programma Ruimte

Algemeen

Omschrijving
Het programma Ruimte richt zich op de fysieke leefomgeving van onze inwoners. Daarbij proberen we zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de individuele wensen van bedrijven en inwoners. Waar nodig zorgen we voor een goede afweging tussen individuele en collectieve belangen.

De fysieke leefomgeving gaat zowel over de gebouwde omgeving zoals wegen, woningen, voorzieningen en bedrijven als over de groene omgeving. Samen met onze inwoners en maatschappelijke partners zijn we verantwoordelijk voor een goede inrichting van de leefomgeving. Dit programma gaat niet alleen over de gemeentelijke keuzes, maar ook over de manier waarop we onze inwoners en maatschappelijke partners betrekken en ondersteunen.

Binnen het programma werken we met de thema's regionale economie, kerngericht werken en klimaat en duurzaamheid. Daarmee geven we invulling aan de ambitie om voor nu en in de toekomst te zorgen voor een gemeente waarin het prettig wonen, werken en recreëren is.

Taakvelden

Dit programma bestaat uit verschillende taakvelden. Om u inzicht te geven in de werkzaamheden die binnen dit programma vallen presenteren wij hierna een koppeling naar de taakvelden.

1. Crisisbeheersing en brandweer
2. Openbare orde en veiligheid
3. Verkeer en vervoer
4. Parkeren
5. Openbaar vervoer
6. Economische ontwikkeling
7. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
8. Economische promotie
9. Onderwijshuisvesting
10. Sportaccommodaties
11. Cultureel erfgoed
12. Riolering
13. Afval
14. Milieubeheer
15. Begraafplaatsen
16. Ruimtelijke ordening
17. Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
18. Wonen en bouwen
19. Beheer overige gebouwen en gronden
20. Musea
21. Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Beheer openbare ruimte

Begraafplaatsenbeleid
In 2018 zijn de eerste stappen gezet om de exploitatie van de begraafplaatsen te verbeteren door het aanpassen van tarieven en perioden van grafrecht. In mei 2020 is door u het beleidsplan begraafplaatsen vastgesteld. Deze gaat er voor zorgen dat de fysieke kwaliteit van onze begraafplaatsen wordt verbeterd zowel in uitstraling (beplanting, bestrating) als door het herinrichten van bestaande grafvelden. Daarnaast zijn maatregelen genomen om de huidige uitvoeringsproblemen bij de graven voor onbepaalde tijd op te lossen.

Wij hopen dat het eindresultaat zal zijn dat een groter aantal inwoners in de toekomst kiest voor onze begraafplaatsen. De nieuwe beleidslijnen hebben wij verwerkt in de gemeentelijke verordening en uitvoeringsbesluiten.

Beheerplannen
In mei 2020 hebt u diverse beheer- en beleidsplannen openbare ruimte vastgesteld:
- Beleidsplan openbare verlichting
- Beleidsplan groen 2020 t/m 2025
- Een aantal integrale beheerplannen openbare ruimte 2020-2025 (zoals groen, wegen, riolering)

Deze beheerplannen zorgen in de komende vier jaar voor:
1. een integrale manier van beheren, niet alleen op het gebied van onderhoud maar ook op afstemming van beheer met andere projecten (bijvoorbeeld programma duurzaamheid);
2. een bijdrage aan het optimaal en efficiënt beheren van de openbare ruimte door inbreng van beheerkennis bij ontwikkeling, inrichting, handhaving en vergunningverlening;
3. betere communicatie/afstemming met inwoners. Wij zetten communicatie actief in als instrument om (a) duidelijk te maken wat, wanneer en waar we wat gaan doen in de openbare ruimte (b) te vertellen welke rol inwoners zelf hebben bij het in stand houden van de openbare ruimte;
4. inzicht in het beheersproces en de financiële consequenties.

Natuur en Landschap
Eind 2019 is de subsidieregeling leefomgeving van provincie Gelderland afgelopen. Met behulp van deze regeling zijn verschillende programma's uitgevoerd voor het landschap. Diverse onderdelen zijn in 2020 afgerond. Daarnaast is in 2020 deze regeling afgerond en verantwoord.

In het voorjaar 2020 is het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit opgesteld. Dit subsidieprogramma van provincie Gelderland vereist een eigen bijdrage vanuit de gemeente, op 3 maart 2020 hebt u deze financiering vastgesteld. Op basis van het opgestelde uitvoeringsprogramma heeft provincie Gelderland de subsidie, in november 2020, ter beschikking gesteld om het programma Landschap en Biodiversiteit tussen 2020-2024 uit te voeren.

In het voorjaar 2020 heeft de HAS in opdracht van onze gemeente, in samenwerking met de gemeenten Neder-Betuwe en Tiel onderzoek gedaan naar de huidige situatie van het 'bijenlandschap' in de gemeenten. Deze kennis zetten wij in voor het versterken van de biodiversiteit.

Daarnaast hebben wij activiteiten uitgevoerd op het gebied van advisering over binnenkomende ruimtelijke ontwikkelingen en lopende projecten om te waarborgen dat de landschappelijke waarden worden behouden en versterkt. Er zijn werkzaamheden uitgevoerd voor het in stand houden van de klompenpaden. Er is o.a. onderhoud gepleegd aan de klompenpaden. De paden zijn verbeterd waar nodig, wij hebben ondersteuning gegeven aan vrijwilligers, relaties onderhouden en (openstellings-) contracten verlengd.

Duurzaamheid

Klimaatadaptatie
Een regionale adaptatiestrategie is opgesteld. Gewerkt wordt aan een uitvoeringsagenda. Lokaal is de ruwe stresstest voor wateroverlast uitgevoerd. Meer informatie over duurzaamheid is te vinden bij de strategische opgave.

Economie
We hebben in 2020 veel individuele ondernemers ondersteund door informatie te geven over gemeentelijke regelingen in verband met corona. Ook hebben we tot op zekere hoogte meegedacht met ondernemers om dingen tijdelijk mogelijk te maken in afwijking van het bestemmingsplan, zoals het tijdelijk uitbreiden van terrassen, het plaatsen van tenten/overkappingen en het mogelijk maken van een camping waar dit normaal gesproken niet is toegestaan.

De Nota Economie zou in 2020 aan u worden voorgelegd. Vanwege o.a. corona en het feit dat er geen bijeenkomsten georganiseerd konden worden is dit uitgesteld. Deze nota wordt u nu het derde kwartaal 2021 aangeboden.

Op Doejenburg II zijn zeven kavels verkocht met een totale oppervlakte van ongeveer 2,3 hectare. Daarnaast lopen er gesprekken voor zestien kavels van in totaal ongeveer 4,6 hectare.

Gebouwenbeheer

Dorpshuis 't Klokhuis
In de vergadering van 23 juni 2020 hebt u besloten om het gehele dorpshuis (opstal en ondergrond) 't Klokhuis aan de Sterappelhof 7 in Maurik in erfpacht uit te geven aan de beheerstichting 't Klokhuis. Met de beheerstichting zijn afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud. Ook zijn er afspraken gemaakt over de sloop van de asbesthoudende golfplaten op het dak en de realisatie van een nieuw geïsoleerd dak. De notariële uitgifte in erfpacht volgens de gemeentelijke erfpachtvoorwaarden is eind 2020 geregeld.

Ook zijn wij gestart met de voorbereidingen voor de verhuur van het aangrenzende jeugdhonk. Geïnteresseerden konden zich bij onze gemeente melden. Naar verwachting vindt in 2021 de nieuwe verhuur plaats.

Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke vastgoed (MJOP)
In 2020 maakten we het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke vastgoed. Volgens de planning stond de behandeling van het MJOP op de raadsagenda van december 2020. Door corona is de behandeling van dit agendapunt doorgeschoven naar de vergadering van januari 2021. Het plan is nu in uitvoering.

Sporthal Lignum in Maurik
In de eerste helft van 2020 hebben wij onderzoek gedaan naar mogelijkheden om een sporthal in Maurik te realiseren binnen het vastgestelde budget. Op 3 november 2020 hebt u ingestemd met de uitwerking van het plan voor realisatie en exploitatie van een sporthal op het sportpark in Maurik. Ook hebt u het benodigde krediet beschikbaar gesteld.

Recreatie en Toerisme
Vanuit regio Rivierenland wordt het Regionaal Economisch Ambitiedocument opgesteld. Het opstellen van dit document is opgedeeld in vier fasen. Door corona (organiseren van bijeenkomsten/afstemming met raden in regio) is fase 2 uitgesteld en is fase 3 pas in september begonnen. Hierdoor is fase 4, vaststelling door de raden, doorgeschoven naar voorjaar 2021.

Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting

Woningbouw
In april 2020 deden we een uitvraag aan drie bureaus om een 'spiegelnotitie' en een gemeentelijk woningprogramma op te stellen. In de 'spiegelnotitie' beschreven we de mogelijke gemeentelijke woningbouwnotities op hoofdlijnen. Dat was nodig om die ambities af te kunnen zetten tegen de uitkomsten van het regionale woningmarktonderzoek. In de Regionale Woonagenda maakten we met de regio en provincie de afspraak dat we 1.400 woningen bouwen in de periode 2020 tot 2030.
We startten met het opstellen van het woningprogramma waarin we aangeven welke woningen we moeten bouwen om te voorzien in de vraag naar woningen in onze gemeente. Het woningprogramma is eind 2020 aan u aangeboden. Het programma maakten we op basis van onderzoek (cijfers) en ambitie (kwaliteit). We voerden een woningmarktonderzoek uit waar we vanuit onze inwoners veel reacties kregen. In digitale sessies bespraken we de uitkomsten van het woningmarktonderzoek met de inwoners van de verschillende kernen. Het woningprogramma werd in januari 2021 door de raad vastgesteld.

In 2020 werden 99 woningen opgeleverd (er zijn er 3 gesloopt). Hiervan waren negen woningen particuliere woningen. In vier nieuwbouwprojecten werden 87 woningen opgeleverd. De oplevering en bewoning staat los van de afronding van een nieuwbouwproject tussen initiatiefnemer en gemeente.

Het totaal aantal opgeleverde woningen in de projecten in 2020 per project:
- Maurik, Kersentuin: 25 woningen;
- Maurik, Oosterweyden: 31 woningen;
- Zoelen, Scharenburg 3e fase: 10 woningen;
- Ravenswaaij, Zandekkers: 21 woningen.

Van de opgeleverde woningen waren er 25 sociale huurwoningen.

Regiekamer/projectregisseur
In 2020 hebben wij een start gemaakt met het handboek regiekamer om te werken aan een uniforme procedure bij nieuwe ruimtelijke initiatieven. De hoofddoelen hierbij zijn: een helder proces van vraag naar antwoord voor de klant en de gemeente, het vergroten van de voorspelbaarheid van de werkzaamheden, het vergroten van de beheersbaarheid van de werkzaamheden en meer efficiëntie in de aanpak van de werkzaamheden.

In september 2020 hebben wij deze werkwijze ingevoerd als pilot. De leermomenten en aanpassingen in de periode (september 2020 - maart 2021) verwerken wij in het definitieve handboek Regiekamer (voorloper op de omgevingstafel).

Nota Kostenverhaal 2020
Wij zijn als gemeente wettelijk verplicht onze kosten te verhalen. Kostenverhaal betekent dat de wij de kosten, die wij maken om ontwikkelingen van woningbouw, bedrijvigheid, kantoren, winkel-, sport- en schoolvoorzieningen, natuur- en recreatieve voorzieningen te realiseren, 'in rekening brengen' bij degene die profijt heeft van deze kosten. De nota en de bedragen in deze nota zijn geactualiseerd en door u in december 2020 vastgesteld.

Welstandsnota/Erfgoedverordening
In december 2020 stonden beide nota's op raadsagenda. Door corona zijn deze doorgeschoven naar de vergadering van januari 2021. Beide nota's zijn geactualiseerd en aangepast aan de nu geldende wetten (zoals de Erfgoedwet) en door u in januari 2021 vastgesteld. De nota Archeologie is in 2020 grotendeels voorbereid, een aantal onderzoeken loopt door in 2021. De besluitvorming door uw raad volgt in 2021.

Verplichte BBV-indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Demografische druk			66,90	70,90	73	73,70	
Toelichting indicator De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. Dit percentage geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.							
Toelichting ontwikkeling Gegevens op basis van waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Demografische druk						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Diefstallen uit woningen	1,50	2024	4,40	2,50	1,90		
Toelichting indicator Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Diefstallen uit woningen						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Functiemenging			46,10	44	45,40		
Toelichting indicator Functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Functiemenging						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Geweldsmisdrijven	2,50		28,10	34,70	31,20		
Toelichting indicator Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten, zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Geweldsmisdrijven						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Hernieuwbare elektriciteit	80		55,50	46,90			
Toelichting indicator Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De hernieuwbare elektriciteit wordt uitgedrukt in een percentage van de totale elektriciteit.							
Toelichting ontwikkeling De cijfers over 2019 en 2020 zijn nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Hernieuwbare elektriciteit						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Nieuw gebouwde woningen			4	8,80	21,60	9,30	
Toelichting indicator Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.							
Toelichting ontwikkeling Het aantal woningen in onze gemeente bedraagt, op basis van waarstaatjegemeente.nl, in 2020 10.829. Het aantal nieuwbouwwoningen in 2020, volgens de BAG, bedraagt 98.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Nieuw gebouwde woningen						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Omvang huishoudelijk restafval	14	0	228	118	91	72	0
Toelichting indicator Het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling Huishoudelijk restafval stijgt met 1 kg in 2020.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Omvang huishoudelijk restafval						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Vernielingen en beschadigingen	1,50		58,20	43,10	35,40		

Toelichting indicator
Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Toelichting ontwikkeling
De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Vernielingen en beschadigingen

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Verwijzingen Halt	64			136	64		

Toelichting indicator
Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Toelichting ontwikkeling
De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Verwijzingen Halt

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Vestigingen	159		153,70	166,90	178,40		

Toelichting indicator
Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Toelichting ontwikkeling
Waarde 2020 is nog niet bekend.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Vestigingen

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Winkeldiefstallen	0,40		0,20	0,20	0,80		

Toelichting indicator
Diefstal van voor verkoop bestemde goederen uit een winkel tijdens de openingstijden. De indicator wordt uitgedrukt in een aantal per 1.000 inwoners.

Toelichting ontwikkeling
De cijfers over 2020 zijn bij het opstellen van de jaarstukken nog niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

Informatie Waarstaatjegemeente.nl Winkeldiefstallen

Indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
MKB vriendelijkste Gelderse gemeente - plaats ranglijst	20	2024	22	20			

Toelichting indicator
Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door een kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.

Toelichting ontwikkeling
In 2018 scoorden wij met plaats 20 binnen onze doelstellingen. De resultaten over 2020 zijn nog niet bekend.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
MKB vriendelijkste gemeente - pijler tevredenheid						6,10	6,10

Toelichting indicator
Elke twee jaar voeren Lexnova en MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit. Door kwantitatief onderzoek onder ondernemers worden per gemeente de scores op vier pijlers bepaald. Eén van de pijlers is de tevredenheid van ondernemers. Aan alle ondernemers wordt gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. Dit zijn door de gemeente beïnvloedbare factoren. Gemeenten worden gerangschikt op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers.

Toelichting ontwikkeling
Uit de resultaten blijkt dat gemeente Buren het best scoort op digitale bereikbaarheid. De gemeente scoort het minst goed op de vergunningverlening. In 2018 scoorden we een gemiddelde van 6,9. De score over 2020 is pas bij het opstellen van deze jaarstukken bekend geworden en gaan we nog analyseren.

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Verkeersonveilige situaties	40				56		

Toelichting indicator
Als onderdeel van de Burgerpeiling vragen wij inwoners hoe vaak zij in verkeersonveilige situaties verkeren. Het percentage in deze indicator geeft aan welk deel van de respondenten bij deze vraag soms of vaak antwoordden.

Toelichting ontwikkeling
In 2020 was er geen burgerpeiling. Resultaat van 2019 kan dus niet vergeleken worden met 2020.

Kengetallen

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2017	2018	2019	2020	Begroting 2020
Doden na verkeersongeval	0		3	3	0	4	

Toelichting kengetal
Het aantal doden na verkeersongevallen in onze gemeente.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal doden in 2020 ligt boven het gemiddelde van 2,2 doden over 5 jaar.

Gewonden na verkeersongeval			12	8	15	8	

Toelichting kengetal
Het aantal gewonden na verkeersongevallen in onze gemeente.

Toelichting ontwikkeling
Het aantal gewonden in 2020 ligt onder het 5-jaarlijks gemiddelde van 13 (65:5).

Verkeersongevallen			148	127	113	111	

Toelichting kengetal
Het aantal verkeersongevallen in onze gemeente

Toelichting ontwikkeling
Het aantal verkeersongevallen en gewonden laat een dalende tendens zien. Terwijl het aantal doden van 0 naar 4 is toegenomen. Er zijn geen black spots. De meeste verkeersongevallen vinden plaats in het buitengebied (ca. 70% tot 75%).

Deze kengetallen waren niet in de begroting 2020 opgenomen.

Verbonden partijen

Avri		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	**Afval** Avri is verantwoordelijk voor de afvalinzameling in onze gemeente. In 2019 is het omgekeerd inzamelen van grondstoffen in de regio ingevoerd. Dit heeft een positief effect gehad op de hoeveelheid ingezamelde restafval. In 2020 heeft Avri het beleid verder vorm gegeven met als doel een verdere reductie van restafval en inzameling van zo schoon mogelijke grondstoffen. **IBOR** Avri verricht voor onze gemeente het beheer van en onderhoud aan de openbare ruimte. Ook de samenhangende klachten en meldingen vallen onder deze werkzaamheden.	133
Activiteiten		
• In het streven naar prijsstabiliteit en kostenbeheersing introduceerde Avri in 2020 het programma Grip. Hiermee onderneemt Avri actie op drie fronten: organisatie, markt en inwoners. • In 2020 gaf het algemeen bestuur van Avri aan dat veel aandacht nodig is voor gedragsverandering van inwoners als het gaat om afval scheiden. Het niet juist aanbieden van afval zorgt voor afgekeurde ladingen grondstoffen, waardoor veel extra kosten ontstaan die met meer voorlichting voorkomen kunnen worden. Zowel Avri als inwoners zijn gebaat bij (het verschaffen van) meer duidelijkheid over wat optimaal scheidingsgedrag is en hoe we dit samen kunnen bereiken. Hier is in 2020 een begin mee gemaakt. In de begroting 2021 is hier prioriteit aan gegeven zodat er middelen zijn om hier op in te zetten. • Avri gaat samen met gemeenten kijken hoe we in de toekomst om zullen gaan met de opbrengsten van oud -papier voor verenigingen. Alternatieven worden in de vorm van pilots onderzocht. • In 2020 zijn voorbereidende studies gedaan over het inzamelen en hergebruiken van incontinentiemateriaal en babyluiers. Avri zal dit in opdracht van de gemeenten uitvoeren waarbij elke gemeente zelf bepaalt hoe ze dit beleid willen vormgeven. Dit leidt in de eerste helft van 2021 tot besluiten bij Avri gemeenten met het streven om dit in te voeren in 2022.		

BV Logistics Valley Rivierenland		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	We willen onze positie in de top 5 van logistieke hotspots in Nederland behouden. Logistics Valley verbindt ondernemers, overheid en kenniscentra voor een krachtig, duurzaam en innovatief logistiek Gelderland.	
Activiteiten		

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde is een onderneming, die is gericht op het behartigen van maatschappelijke taken, zoals omschreven in de kernactiviteit.	
Activiteiten		

Omgevingsdienst Rivierenland		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	• De gemeente heeft de ODR opdracht gegeven de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) uit te voeren voor de gemeente Buren. • Samen met de mede-opdrachtgevers speelt de ODR in op wijzigingen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de omgevingswet of de wet kwaliteitsborging bouw.	2.630
Activiteiten		
• Per 1 januari 2021 start de ODR met een nieuwe VTH-applicatie; • Voor inwoners en bedrijven is niet alleen de inhoudelijke kwaliteit van ODR producten van belang, maar ook de klantgerichtheid. Hier is blijvende aandacht voor nodig. Het project Verbeteren klantgerichtheid is in 2020 afgerond en heeft concrete verbeteringen opgeleverd.		

Wat heeft het gekost?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma gepresenteerd per taakveld.

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Baten	29.321	9.470	10.795	11.710	916
0.3 Beheer overige gebouwen/gronden	277	177	347	733	385
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	58	29	9	19	11
2.1 Verkeer en vervoer	201	88	1.277	1.339	62
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	17	17	17	17	0
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	21.184	1.400	960	2.034	1.074
3.4 Economische promotie	257	220	166	249	83
4.2 Onderwijshuisvesting	559	33	41	69	28
5.2 Sportaccommodaties	36	0	1	53	52
5.4 Musea	1	0	2	2	0
5.5 Cultureel erfgoed	74	83	73	75	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	193	8	80	45	-35
7.2 Riolering	2.727	2.819	2.819	2.851	32
7.3 Afval	2.106	2.335	2.640	2.522	-118
7.4 Milieu(beheer)	45	55	5	0	-5
7.5 Begraafplaatsen	382	365	364	404	40
8.1 Ruimtelijke Ordening	237	138	138	254	116
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	61	666	750	29	-721
8.3 Wonen en bouwen	906	1.017	1.108	1.016	-91
Lasten	35.598	23.755	26.355	25.546	809
0.3 Beheer overige gebouwen/gronden	833	674	815	875	-60
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.039	2.135	2.135	2.149	-14
1.2 Openbare orde en veiligheid	280	363	442	379	63
2.1 Verkeer en vervoer	5.146	5.139	5.079	5.070	9
2.2 Parkeren	0	1	1	0	1
2.5 Openbaar vervoer	3	6	6	6	0
3.1 Economische ontwikkeling	192	214	224	185	39
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	14.254	1.460	1.015	1.944	-930
3.4 Economische promotie	145	115	140	110	29
4.2 Onderwijshuisvesting	964	1.020	1.579	1.501	78
5.2 Sportaccommodaties	410	325	558	262	295
5.4 Musea	12	12	16	17	-1
5.5 Cultureel erfgoed	199	210	314	319	-4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.394	2.251	2.579	2.466	113
7.2 Riolering	2.395	2.464	2.464	2.561	-97
7.3 Afval	1.865	2.091	2.380	2.641	-261
7.4 Milieu(beheer)	190	211	538	242	296
7.5 Begraafplaatsen	382	331	390	398	-8
8.1 Ruimtelijke Ordening	920	1.488	2.063	1.482	581
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	189	707	788	63	725
8.3 Wonen en bouwen	2.786	2.538	2.829	2.875	-46
Saldo na bestemming	-6.277	-14.286	-15.560	-13.835	1.725

Programma Bedrijfsvoering

Algemeen

Omschrijving
Het programma Bedrijfsvoering ondersteunt het bestuur van de gemeente en de ambtelijke organisatie. Daarnaast bedient Bedrijfsvoering inwoners en ondernemers vanuit juridische zaken. Bedrijfsvoering verleent ook ICT-diensten aan de Omgevingsdienst Rivierenland.

De doelstelling is om een volwaardige partner voor het bestuur en de ambtelijke organisatie te zijn. Bedrijfsvoering levert toegevoegde waarde aan het primaire proces.

In 2017 is een duidelijke uitspraak gedaan over de toekomst van Buren: We blijven een zelfstandige gemeente. De organisatie ontwikkelt zich door, vooral op de aspecten kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten. Deze drie k's vormen het uitgangspunt bij gemeentelijke samenwerking in de regio.

De vergaande digitalisering van de samenleving vraagt om een andere rol van de gemeente in de benadering van haar klanten. Bedrijfsvoering faciliteert hierin door de diensten van de gemeente zoveel mogelijk digitaal te verlenen.

Taakvelden

Dit programma bestaat uit verschillende taakvelden. Om u inzicht te geven in de werkzaamheden die binnen dit programma vallen presenteren wij hierna een koppeling naar de taakvelden.

1. Bestuur
2. Ondersteuning organisatie/overhead
3. Treasury
4. OZB-woningen
5. OZB-niet woningen
6. Belastingen overig
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
8. Overige baten en lasten
9. Mutaties reserves
10. Resultaat rekening baten en lasten
11. Vennootschapsbelasting

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In de paragraaf Bedrijfsvoering gaan wij uitgebreid in op de verschillende onderdelen binnen de bedrijfsvoering:
- communicatie;
- huisvesting en facilitaire zaken;
- informatieveiligheid;
- informatisering en automatisering;
- inkoop;
- juridische zaken;
- personeel en organisatie;
- planning, control en financiën;
- griffie;
- rekenkamer.

Hier nemen we om dubbele informatie te voorkomen alleen enkele opmerkelijke zaken op.

Organisatieontwikkeling
Op 1 oktober 2018 is de structuur van onze organisatie ingericht met acht teams, een tweehoofdige directie en een kleine staf. In 2020 is deze wijziging geëvalueerd met de OR en alle medewerkers. Daaruit is geconcludeerd dat de organisatie onvoldoende is veranderd naar de robuuste zelfstandige flexibele, vraaggerichte, klantgerichte en toekomstbestendige gemeente die we wilden zijn.
In 2020 hebben we de structuur in samenwerking met de OR gewijzigd. De nieuwe structuur is gericht op een toekomstbestendige organisatie met een adequate dienstverlening in nauwe samenwerking met inwoners, organisaties, bedrijven en verenigingen. De grootste verandering in de gewijzigde structuur is dat medewerkers van de uitvoering en beleid bij elkaar zijn gebracht in één domein. Hierdoor ontstaan kortere lijnen waardoor de dienstverlening aan onze inwoners soepeler verloopt. De structuur bestaat uit vier domeinen (Sociaal Domein, Ruimte, Dienstverlening en Bedrijfsvoering) en een team Staf. Deze wijziging heeft geen personele consequenties gehad.
In 2020 is het management gestart om de contouren te schetsen van het ontwikkeltraject "Buren, in alles klantgericht" en in 2021 gaan we met alle medewerkers van start. We doen dit persoonlijk, proactief en met plezier. Dat zijn nu ook de drie waarden die we bepaald hebben.

Sinds maart 2020 werkt de organisatie bijna in zijn geheel thuis. Alleen de vitale functies zijn veelal op het gemeentehuis aanwezig geweest. Naast het reguliere werk kostte ook het uitvoeren van de coronamaatregelen en het contact met de verschillende getroffen sectoren zoals cultuur, sport, onderwijs, sociaal domein, ruimtelijke plannen en economie extra inzet. Daarnaast zorgde ook het thuiswerken er voor dat “samenwerken” minder natuurlijk was en georganiseerd moest worden. Ook heeft de combinatie thuiswerken met bijvoorbeeld thuisonderwijs veel extra aandacht gevraagd.
In 2020 hebben wij ook nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. In corona tijd kost het inwerken van nieuwe medewerkers veel meer tijd. Het leren van systemen en procedures, kennismaken met collega’s en bestuur, integraal werken en je thuis voelen binnen de gemeente Buren nemen nu veel meer tijd in beslag. Ook kost het de andere collega’s meer tijd om de nieuwe medewerkers te begeleiden. De ambtelijke organisatie is professioneel en heeft een hoge arbeidsethos. Er is hard gewerkt maar de combinatie van thuiswerken, continueren van eigen werk en het oppakken van extra werk heeft er voor gezorgd dat medewerkers aan het einde van het jaar moe waren.

Nieuw college
Op 21 januari 2020 is ons nieuwe college gestart. Na de coalitiebreuk in oktober 2019 zijn Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA in gesprek gegaan over een stabiel en duurzaam gemeentebestuur. De coalitiegesprekken hebben een nieuw coalitieakkoord en vier nieuwe wethouders als resultaat. In het coalitieakkoord staan een financieel robuuste gemeente, het herstel van het vertrouwen in het bestuur, maatwerk naar de kernen en ruimte voor inwoners en ondernemers centraal.

Solide financieel beleid
De financiële toekomst van gemeenten is onzeker en moeilijk. De coronacrisis heeft grote impact op de samenleving en op gemeenten. Wat de gevolgen op de langere termijn zijn, weten we nog niet. Daarnaast heeft het Rijk de afgelopen jaren veel taken neergelegd bij gemeenten, zonder hier voldoende budget voor mee te geven. De komende jaren blijft de bijdrage vanuit het Gemeentefonds, mede door de voorgenomen herziening, een onzekerheid. Dit leidt ertoe dat we alle zeilen bij moeten blijven zetten om in de toekomst een sluitende begroting aan u voor te kunnen leggen. Welke financiële gevolgen toekomstige verzwaring van taken, door bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet, op de lange termijn hebben blijft onzeker. Ook hebben we gekeken naar de beheersing van de kosten bij gemeenschappelijke regelingen. Hiervoor hebt u ook een motie aangenomen (D.074079), waarin een taakstellende bezuiniging is opgenomen van 2% op alle gemeenschappelijke regelingen
Ondanks dit alles is het ons gelukt u een sluitende begroting aan te bieden voor 2021 en 2022. Dit komt mede door de moeilijke keuzes die gemaakt zijn in het coalitieakkoord. Dan gaat het o.a. over de stijging van de onroerendezaakbelasting (OZB). Het lijkt helaas noodzakelijk de OZB ook te laten stijgen in 2023. Dit doen we dan pas, omdat we daarmee genoeg tijd hebben om andere oplossingen te vinden om deze kostenstijging voor onze inwoners te voorkomen. Hiervoor hebt u ook een motie aangenomen, welke wij in 2021 uitvoeren.

Verplichte BBV-indicatoren

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Apparaatskosten		2020			350	370	550
Toelichting indicator Apparaatskosten zijn de kosten van onze organisatie per inwoner.							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	N.v.t.						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Bezetting		2020			4,97	5,15	4,93
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de daadwerkelijke bezetting van de formatie in aantal fte per 1.000 inwoners							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	N.v.t.						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Externe inhuur		2020			2,70	2,60	2,58
Toelichting indicator Kosten als percentage van de totale loonsom en de totale kosten van de inhuur externen.							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn zelf berekend.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	N.v.t.						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Formatie		2020			5,23	5,49	5,13
Toelichting indicator Deze indicator heeft betrekking op de formatie binnen onze organisatie, het aantal fte per 1.000 inwoners.							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn zelf berekend.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	N.v.t.						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden				707	0	932	
Toelichting indicator Deze BBV-indcator geeft het gemiddelde totaalbedrag in € dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten weer.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden				759	852	971	
Toelichting indicator Het gaat hierbij om het gemiddelde totaalbedrag in € dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.							
Toelichting ontwikkeling Op basis van het coalitieakkoord zijn de lasten gestegen. Daarnaast hebben prijsontwikkelingen invloed op de gemeentelijke woonlasten.							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Gemiddelde WOZ-waarde				270	301	322	
Toelichting indicator Deze BBV-indicator geeft gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente weer maal € 1.000. WOZ staat voor Wet waardering onroerende zaken en regelt de waardebepaling van woningen en andere onroerende zaken in Nederland.							
Toelichting ontwikkeling De waarde van woningen (WOZ-waarden) worden hoger in een stijgende markt. De WOZ-waarde is de waarde in het economisch verkeer (dus de marktwaarde).							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	Gemiddelde WOZ-waarde						

Naam indicator	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2012	2016	2019	2020	Begroting 2020
Overhead		2020			11,20	13,30	15,23
Toelichting indicator Dit betreft de kosten van onze overhead in relatie tot de totale lasten. De indicator wordt uitgedrukt in een percentage.							
Toelichting ontwikkeling N.B.: deze kengetallen zijn op basis van een eigen berekening							
Informatie Waarstaatjegemeente.nl	N.v.t.						

Verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Bestuurlijk belang en doel	De gemeente is vanwege de financiële verhoudingen met het Rijk verplicht een bankrekeningnummer bij de BNG te openen. Hierop worden de algemene uitkering en andere Rijksvoorschotten uitbetaald. De BNG draagt bij aan de algemene dekkingsmiddelen van onze gemeentelijke organisatie. De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Activiteiten In 2020 heeft BNG Bank gereflecteerd op haar 'purpose' en kernactiviteiten. Hieruit is 'Ons Kompas Naar Impact' ontstaan, de koers die BNG Bank de komende jaren gaat volgen. Vervolgens is aan de aangescherpte strategie invulling gegeven in afdelingsplannen. Daartoe hebben medewerkers in teamverband kennis gemaakt met het strategisch kader en hebben zij kunnen nadenken over de betekenis daarvan voor de eigen afdeling en de afdelingsplannen. Eind november 2020 is de aangescherpte strategie gedeeld met klanten, aandeelhouders en andere stakeholders. Meer informatie over 'Ons Kompas naar Impact' is te vinden op de website. De BNG Bank is tevreden met de gerealiseerde nettowinst van € 221 miljoen over het verslagjaar 2020. Het rendement op het eigen vermogen is met 5,2% boven de doelstelling van 3,7% uitgekomen. De stijging van 36% ten opzichte van de nettowinst over 2019 is vooral veroorzaakt door de lagere aanvulling van de debiteurenvoorziening van de bank. De verminderde kredietwaardigheid van een specifieke relatie was de belangrijkste oorzaak van de in historisch perspectief hoge incidentele voorziening in 2019. In 2020 heeft gemeente Buren € 22.755 aan dividend ontvangen van de BNG.	

NV Vitens	
Bestuurlijk belang en doel	De primaire taak van Vitens is en blijft – nu en in de toekomst – om vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week betaalbaar drinkwater van hoge kwaliteit te leveren aan iedereen in het verzorgingsgebied. Dat is onze bron van bestaan. Vitens wil water duurzaam winnen, met respect voor het watersysteem en in balans met de omgeving. Kortom, integer, duurzaam en circulair.
Activiteiten Op basis van financiële overwegingen heeft Vitens in haar jaarrekening aangegeven dat er geen ruimte is om over 2020 dividend uit te betalen aan de aandeelhouders.	

Regio Rivierenland		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	Regio Rivierenland kent drie economische speerpunten en verschillende opgaven. De speerpunten zijn: 1. Agribusiness 2. Economie en logistiek 3. Recreatie en toerisme Met de speerpunten willen wij: onze kwaliteiten beter uitnutten, ons sociaaleconomische profiel verbeteren, ons woon- en leefklimaat versterken, initiatieven vanuit de samenleving faciliteren en inspelen op ontwikkelingen. De opgaven zijn: • Lobby en Branding van de regio: de regio FruitDelta Rivierenland (inter)nationaal op de kaart zetten. • Innovatie en Duurzaamheid: de (inter)nationale concurrentiepositie en de duurzaamheid binnen Rivierenland te verbeteren door innovatie. • Arbeidsmarkt: Op basis van de regionale vraag en het regionale aanbod zorgen voor een evenwichtige arbeidsmarkt. • Ruimtelijke keuzes en regelgeving: De ontwikkeling van een ruimtelijke kansenkaart met keuzes om bedrijvigheid de ruimte te geven.	223

Activiteiten

- De dienstverleningsovereenkomsten met Regio Rivierenland voor samenwerking op het terrein van Jeugd en Wmo is apart geregeld en wordt beschreven in het hoofdstuk sociaal domein.
- De gemeente betaalt jaarlijks € 1 per inwoner mee aan het Regionale uitvoeringsplan Mobiliteit (2019-2022). Meer informatie hierover is te vinden in het hoofdstuk Ruimte bij de rapportage Verkeer en Vervoer.
- Wij nemen 8 uur per week aan inkoopondersteuning af van het Inkoopbureau Rivierenland. Er wordt ondersteuning geboden bij aanbestedingen en bij de verdere professionalisering van de gemeentelijke inkoopfunctie. Daarnaast wordt sporadisch een beroep gedaan op aanbestedingsrechtelijke deskundigheid.

Regionaal Archief Rivierenland		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	Het RAR vervult de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van regionale geschiedenis. Deze functie vervult het RAR voor alle deelnemers van het RAR. Het RAR draagt zorg voor het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarin opgeslagen archiefbescheiden van de deelnemers van de GR RAR. Dit betreft zowel fysieke als digitale archiefbescheiden. Het RAR vervult de rol van archivaris voor de gemeente Buren en voert inspectietaken uit die voortvloeien uit de Archiefwet 1995. Het RAR-beleidsplan 2019-2021 staat in het teken van e-depot, erfgoed, externe dienstverlening, expertise en efficiëntie. Het RAR heeft tot doel het, binnen het samenwerkingsgebied, vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en draagt in die hoedanigheid zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers. De werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten hebben een beheersmatig karakter op basis van een wettelijke verplichting (Archiefwet 1995). Het RAR-beleidsplan 2019-2021 staat in het teken van e-depot, erfgoed, externe dienstverlening, expertise en efficiëntie.	284

Activiteiten

- Ontsluiten van papieren erfgoed door deze te verwerven, bewerken, inventariseren en conserveren;
- Beheren permanent te bewaren archiefbescheiden van deelnemende gemeenten zowel fysiek als digitaal;
- Digitaliseren van de collectie en het instellen en in stand houden van een e-depot;
- Uitvoeren van inspectietaken en adviseren van de deelnemende gemeenten;
- Dienstverlening en educatie: het faciliteren van onderzoekers, kennisuitwisseling met onderzoekers, ontwikkelen educatielessen organiseren bijeenkomsten met onderwijs en historische kringen.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid		Bijdrage x € 1.000
Bestuurlijk belang en doel	De VRGZ draagt bij aan een veilige regio. Hier worden rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden. In onze regio kunnen de inwoners rekenen op snelle en goede hulpverlening en brandweerzorg. Dit doet de VRGZ samen met de 14 gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen • Versterken proactief handelen. • Verhogen zelfredzaamheid en burgerparticipatie. • Verbeteren risicocommunicatie.	2.087

Activiteiten

In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 staan de activiteiten beschreven. De vijf thema's waarin activiteiten worden uitgevoerd zijn:

1. Weerbare samenleving
2. Gevolgen van nieuwe risico's
3. Samenwerking en afstemming
4. Risico gericht werken
5. Toekomstbestending

Wat heeft het gekost?

Hieronder vindt u het financieel overzicht voor dit programma per taakveld.

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Baten	41.173	42.597	44.617	45.390	773
0.1 Bestuur	137	99	103	329	227
0.4 Overhead	781	957	1.060	1.338	278
0.5 Treasury B50	106	102	42	37	-5
0.61 OZB Woningen	4.054	4.159	4.786	4.804	18
0.62 OZB niet-woningen	1.739	1.750	2.023	2.100	77
0.64 Belastingen overig	1.439	1.437	1.437	1.542	105
0.7 Algemene en overige uitkeringen. gemeentefonds	32.900	34.092	35.166	35.164	-1
0.8 Overige baten en lasten	15	0	0	74	74
Lasten	12.956	12.212	12.310	13.174	-864
0.1 Bestuur	2.721	2.135	1.773	2.393	-621
0.4 Overhead	9.356	8.923	9.855	10.001	-146
0.5 Treasury B50	19	-80	11	1	10
0.61 OZB Woningen	415	337	408	457	-50
0.62 OZB niet-woningen	50	33	33	33	0
0.64 Belastingen overig	70	127	127	127	0
0.7 Algemene en overige uitkeringen. gemeentefonds	3	3	3	22	-19
0.8 Overige baten en lasten	322	733	102	140	-39
Saldo	28.217	30.385	32.307	32.216	-91
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	7.034	1.051	10.799	10.640	-159
Toevoegingen	4.928	260	7.781	7.821	-40
Saldo mutatie reserves	2.107	791	3.018	2.819	-199
Saldo na bestemming	30.324	31.176	35.325	35.034	-290

Paragrafen

Wat is een paragraaf?

Naast de programma's is het verplicht om zeven paragrafen in de jaarstukken op te nemen. De informatie over deze onderwerpen is vaak versnipperd in de begroting opgenomen. De paragrafen beogen deze informatie gebundeld aan te bieden.

De onderwerpen van de paragrafen zijn onder andere belangrijk voor het vergroten van het inzicht in de financiële positie en het risicoprofiel van de gemeente.

De op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeven verplichte paragrafen zijn:
- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid

In 2020 hebben we bovendien een speciale Corona/COVID-19 paragraaf toegevoegd. De Coronacrisis heeft ingrijpende gevolgen. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die we niet aan een specifiek programma toe kunnen rekenen. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in de maatregelen die we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente.

Paragraaf Lokale Heffingen

Inleiding
De opbrengsten uit de lokale heffingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van onze gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van de verschillende heffingen. De heffingen bestaan uit algemene heffingen en bestemmingsheffingen (retributies). De opbrengsten van de algemene heffingen, zoals onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid(skaders)
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2020 gelden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het te hanteren inflatiepercentage voor 2020 is 1,4% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken;

In september 2020 hebben wij de Notitie Belastingen 2021 besproken. In deze notitie hebben we alle mogelijke gemeentelijke belastingen op een rijtje gezet en aangeven welke mogelijkheden er zijn om deze belastingen in te voeren of uit te breiden. Onze conclusie op basis hiervan is dat we geen nieuwe heffingen in gaan voeren.
Wel hebben wij afgesproken de arbeidsmigranten in de toeristenbelasting te betrekken. Daarom vindt in juni 2021 een onderzoek plaats naar arbeidsmigranten in onze gemeente. Eind 2021 kunnen we dan de aanslagen verzenden.
Andere acties die wij uit gaan voeren zijn:

1. Uitvoeren nader onderzoek naar de kostendekkendheid van de rioolheffing. We hopen de resultaten in de Programmabegroting 2022 te kunnen verwerken;
2. Daarnaast gaan wij in 2022 het forfait van de toeristenbelasting actualiseren.

De verordeningen zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Externe ontwikkelingen
Met ingang van 2022 mogen wij geen precariobelasting meer heffen. Bij de andere belastingen en leges is geen sprake van externe ontwikkelingen.

Risico's
Er zijn geen risico's te melden.

Belastingen

Inleiding
Op grond van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen. Bij een belasting mag de gemeente het tarief en de opbrengst zelf bepalen. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is in onze gemeente de belangrijkste lokale belasting. Daarnaast kent onze gemeente hondenbelasting, precariobelasting en toeristenbelasting.

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Bij het vaststellen van de tarieven voor 2020 gelden de uitgangspunten uit het coalitieakkoord. Dit houdt in, dat de opbrengst hondenbelasting jaarlijks met € 20.000 wordt verlaagd tot nul en de tarieven hier op aan worden gepast.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen hondenbelasting vast.

Risico's
Er is geen sprake van risico's.

Onroerende zaakbelastingen

Inleiding
De onroerende zaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de wet waardering onroerende zaken. Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. De jaarlijkse huurverhoging kan beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde. Zij ontvangen dus eveneens een WOZ-beschikking.

Ontwikkelingen
In verband met het corona virus is het mogelijk dat een aantal bedrijfstakken het moeilijk hebben om hun belasting te betalen.

Beleidskaders
U stelt de verordening onroerende zaakbelastingen (OZB) vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Risico's
Los van financiële risico's als gevolg van economische ontwikkelingen zijn er geen specifieke risico's. Het risico is het niet kunnen innen en/of het extra moeten kwijtschelden van de belastingen.

Precariobelasting

Inleiding
Op grond van artikel 228 van de Gemeentewet wordt precario geheven. Deze rechten zijn een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
Het tarief mag wettelijk gezien niet meer verhoogd worden en 2021 is het laatste jaar dat we precario mogen heffen.

Beleidskaders
U stelt de verordening precario vast.

Risico's
Er zijn geen risico's.

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, op campings en vakantieparken. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Ontwikkelingen
In 2021 de arbeidsmigranten te betrekken in de toeristenbelasting.

Beleidskaders
U stelt de verordeningen vast voor de toeristenbelasting.

Risico's
Achteraf gezien geen, de geraamde opbrengst voor 2020 is gerealiseerd.

Heffingen

Inleiding
Op basis van de Gemeentewet kan de gemeente naast belastingen ook rechten heffen. Bij de rechten zijn wij in tegenstelling tot de belastingen niet helemaal vrij in het bepalen van het tarief. Het tarief van een recht mag maximaal kostendekkend zijn. Tegenover de betaling van rechten staan rechtstreekse diensten. Hier mogen wij geen winst op maken. De kostendekkendheid wordt beoordeeld op basis van de begrote inkomsten en uitgaven. Wij kennen een afvalstoffenheffing (via de AVRI), begraafrechten, rioolrechten en de leges voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en vergunningen.

Bij de leges passen wij op verordeningenniveau kruissubsidiëring toe. De genoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen leges. Een verwacht overschot bij de ene activiteit gebruiken we voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Afvalstoffenheffing (via AVRI)

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer. De heffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen, waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.
Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden, een bedrag per lediging van de afvalcontainer/zak in rekening brengen. Uitgangspunt bij de tariefsbepaling is 100% kostendekkendheid.

Ontwikkelingen
Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen te melden.

Beleidskaders
Onze gemeente laat de afvalstoffenheffing door middel van een gemeenschappelijke regeling over aan Avri. De tarieven worden door het bestuur van Avri bepaald. Er is sinds 2019 sprake van een vast tarief en een variabel (per afvalzak) tarief. Voor meer informatie zie de website van Avri.

Risico's
Deelname aan een gemeenschappelijke regeling levert altijd een risico op. Voor meer informatie over de actuele risico's bij de Avri wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing en de paragraaf verbonden partijen.

Begraafrechten

Inleiding
Op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet kunnen lijkbezorgingsrechten worden geheven.

Ontwikkelingen
Er zijn geen externe ontwikkelingen die van invloed zijn voor de begraafrechten.

Beleidskaders
U stelt de verordening lijkbezorgingsrechten vast.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn. Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene voor wie de dienst is verleend.

Ontwikkelingen
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is met een jaar uitgesteld. Deze wet treedt naar verwachting in werking op 1 januari 2022.

Beleidskaders
U stelt de verordening vast voor de leges.

Risico's
Er zijn geen bijzondere risico's.

Rioolheffing

Inleiding
De heffing is gebaseerd op de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Op basis van deze wet gaat de rioolheffing over het verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen voor hemelwater en grondwater. Het gaat hierbij om de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Ontwikkelingen
Er zijn geen externe ontwikkelingen.

Beleidskaders
U stelt de verordening rioolheffing vast. In deze verordening is ook opgenomen of kwijtschelding mogelijk is.

Risico's
Er zijn geen specifieke risico's.

Overzicht tarieven

Soort belasting of heffing	Werkelijk 2018	2019	2020	% Verschil 2020-2019
Belastingen				
Hondenbelasting				
- per hond	64,65	64,65	64,65	0,00%
- kennel	353,95	353,95	353,95	0,00%
Onroerende zaakbelastingen				
- woningen	0,1313%	0,1280%	0,1401%	9,45%
- niet woningen (eigendom)	0,2385%	0,2333%	0,2691%	15,35%
- niet-woningen (gebruik)	0,1832%	0,1755%	0,2041%	16,30%
Precariobelasting	5,00	5,00	5,00	0,00%
Toeristenbelasting	1,23	1,24	1,25	0,81%
Heffingen				
Afvalstoffenheffing (via Avri)	169,00	169,00	211,00	24,85%
Jaarlijks onderhoudsrecht				
- graf vanaf 12 jaar	125,50	128,51	130,30	1,39%
- kindergraf 1 tot 12 jaar	-	64,26	65,15	1,38%
- kindergraf tot 1 jaar	-	32,15	32,60	1,40%
Rioolheffing				
- woningen	217,00	225,00	230,00	2,22%
- niet woningen (eigendom)	434,00	450,00	460,00	2,22%

Opbrengsten

Soort belasting of heffing (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	2020	Begroting 2020	Verschil
Belastingen				
Baten hondenbelasting	206	199	204	-5
Baten OZB eigenaren niet-won.	1.081	1.316	1.254	61
Baten OZB eigenaren Woningen	4.031	4.785	4.768	17
Baten OZB gebruikers	658	784	769	15
Baten precariobelasting	1.233	1.343	1.233	110
Baten toeristenbelasting	246	249	166	83
Totaal belastingen	**7.456**	**8.676**	**8.395**	**282**
Heffingen				
Afvalverwijdering en verwerking	2.100	2.518	2.636	-118
Baten rioolheffing	2.717	2.815	2.783	32
Baten secretarieleges burgerzaken	57	53	54	-1
Begraafplaatsrechten	97	111	110	1
Totaal heffingen	**4.972**	**5.497**	**5.583**	**-86**

Lokale lastendruk

Inleiding
Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door verschillende organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in een andere worden verschillende standaard profielen onderscheiden of wordt alleen een aantal geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) en op Waar staat je gemeente.

Hierna vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling lasten per huishouden

Soort	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Afvalstoffenheffing	210	240	289
Onroerende-zaakbelastingen	372	385	451
Rioolrecht	217	225	230
Totaal lokale lasten	799	850	970

Kwijtschelding

Inleiding
Als inwoners de gebruikersaanslagen voor gemeentelijke belasting niet kunnen betalen, kunnen zij de gemeente vragen om kwijtschelding. Om te bepalen of zij voor kwijtschelding in aanmerking komen, kijken wij o.a. naar het vermogen en de inkomsten en uitgaven van inwoners. Wij kennen de mogelijkheid voor kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing en de begrafenisrechten. Omdat de kwijtscheldingen voor de afvalstoffenheffing behandeld en afgewikkeld worden door Avri is het aantal hier vermelde kwijtscheldingen erg laag in verhouding met andere gemeenten.

Overzicht verzoeken

Aantallen	2016	2017	2018	2019	2020
Verzoeken	3	3	2	2	2
Toegekende verzoeken	1	1	0	0	1

Bezwaar en beroep WOZ

Inleiding
Naar aanleiding van de aanslagen gemeentelijke belastingen ontvangt de gemeente bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken. Als een inwoner het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift dan kan hij beroep aantekenen bij de rechtbank of hoger beroep bij het gerechtshof.

Ontwikkelingen
Door dat no cure no pay bureau's steeds meer bezwaar gaan maken, loopt het aantal bezwaren en beroepen de laatste jaren enorm op. Dit kost veel extra tijd.

Overzicht bezwaar- en beroepschriften

Aantallen	2016	2017	2018	2019	2020
Bezwaarschriften	201	212	153	244	289
Beroepschriften	5	6	12	17	19
Hoger beroepschriften	0	0	0	2	1

Conclusie
Wat hebben we gedaan om het aantal bezwaren te beperken?

- We hebben een folder bij onze aanslagen gedaan met de vraag om ons eerst te bellen als inwoners vragen hebben over de WOZ-waarde;
- We hebben informatie aan onze inwoners verstrekt door middel van stukjes in de krant en teksten op onze website;
- We hebben de inwoners waarvan de WOZ-waarde met meer dan 20% was gestegen een brief gestuurd om bij vragen om contact met ons op te nemen.

De no cure no pay bedrijven zijn gemeenten qua communicatie een stapje voor en maken ook folders en sturen huis aan huis brieven. Zij adverteren landelijk op radio en televisie. We hebben in 2020 veel meer bezwaren ontvangen van deze bedrijven. Het aantal gegronde bezwaren van deze bezwaarmakers is wel laag.
We hebben gekeken wat de oorzaken waren van deze verlaging van de WOZ-waarde. De grootste oorzaak voor een verlaging is dat de voorzieningen in de woning (keuken, badkamer en toilet) verouderd zijn. Dit heeft gevolgen voor de WOZ-waarde. Deze oorzaak kunnen we niet gemakkelijk oplossen.
De huidige taxatiesystematiek (die elke gemeente gebruikt) kijkt alleen naar de objectkenmerken die geregistreerd zijn. Alle woningen worden geautomatiseerd gewaardeerd. De inpandige kenmerken zijn niet bekend. We passen deze gegevens na bezwaar natuurlijk aan. Deze objecten worden dus niet nog een keer verlaagd om deze reden.

De bezwaren en beroepen van de no cure no pay bureaus zijn een landelijk probleem. De Vereniging Nederlandse Gemeente en de Waarderingskamer zijn bezig met een onderzoek hoe we deze bureaus kunnen aanpakken.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft aan hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot de risico's die gelopen worden en niet zijn afgedekt. Om dat te kunnen beoordelen, geven we inzicht in deze risico's en hoe deze financieel kunnen worden vertaald. Vervolgens wordt het aanwezige weerstandsvermogen afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

De oorspronkelijke bedoeling van deze paragraaf is om het risicobewustzijn binnen gemeentelijke organisaties te vergroten. Dit kan leiden tot risico verlagende maatregelen en het meer bewust handelen op basis van de gesignaleerde risico's. De rekenexercitie met als uitkomst de weerstandsratio is daarbij globaal en heeft altijd een subjectief karakter. Dit maakt dat hier vooral een indicatief signaal van uit dient te gaan en geen absolute waarheid.

Beleid(skaders)

Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:
- het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- het vergroten van het risicobewustzijn;
- het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1,0.

Weerstandsvermogen

De definitie van weerstandsvermogen is: Het vermogen van de gemeente Buren om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico's op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Onder een risico verstaan we het gevaar voor financiële schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade).

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

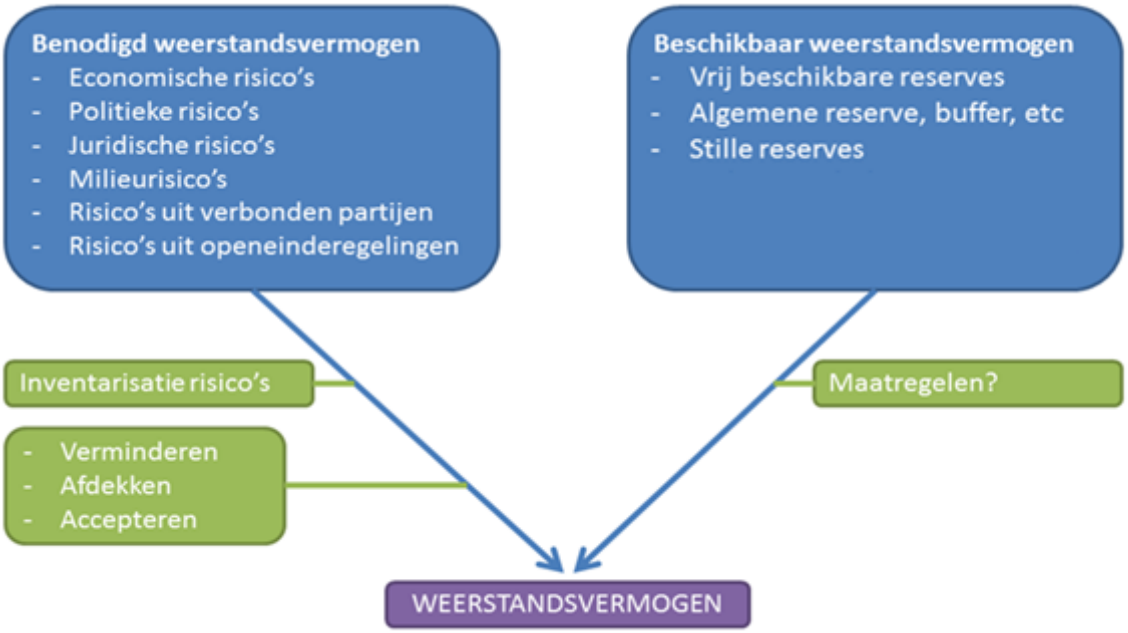

Algemeen
Het weerstandsvermogen van de gemeente geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mogelijkheid voor de gemeente om substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat het bestaande beleid daarvoor hoeft te worden aangepast. De omvang van het weerstandsvermogen geeft de robuustheid van de financiële positie van de gemeente aan.

Het in stand houden van voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen. Het kan en mag niet zo zijn dat, wanneer er sprake is van tegenvallers, de normale bedrijfsvoering en de uitvoering van het vastgestelde beleid dusdanig onder druk komen te staan, dat van een normale c.q. gewenste uitvoering geen sprake meer kan zijn. Bekend mag zijn dat het ontwikkelen en uitvoeren van beleid niet mogelijk is zonder risico's aan te gaan. In de dagelijkse bedrijfsvoering liggen per definitie risico's besloten. Van belang is om bewust en gecalculeerd om te gaan met risico's en planmatig maatregelen te treffen om deze risico's zoveel mogelijk weg te nemen of te verminderen.

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om de niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is onder te verdelen in:
- incidentele weerstandscapaciteit (eigen vermogen);
- structurele weerstandscapaciteit (belastingcapaciteit, begrotingsruimte en kostenreductie).

In deze paragraaf beperken we ons primair tot de incidentele weerstandscapaciteit.

Nr	Naam	Saldo 1-1-2020	Saldo 31-12-2020
1	Vrije algemene reserve	1.881	1.956
2	Weerstandsvermogen (geblokkeerd)	2.719	2.660
3	Stille reserves	p.m.	p.m
Totale incidentele weerstandscapaciteit		**4.600**	**4.616**

Toelichting:

Algemene vrije reserve
In de gemeente Buren is een algemene vrije reserve beschikbaar voor de reguliere bedrijfsvoering. Dit houdt concreet in dat de omvang van deze reserve in zijn geheel vrij beschikbaar is voor het opvangen van onverwachte risico`s zonder dat dit van invloed is op de lopende exploitatie.

Weerstandsvermogen
Een gedeelte van de algemene vrije reserve is in het verleden apart gezet om aan te geven welk deel van de algemene reserve overeenkomt met het bedrag van de jaarlijkse risico inventarisatie, oftewel de benodigd weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves
Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie, waarbij middelen zijn weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. De raad kan besluiten reserve(s) bestedingsvrij te maken en toe te voegen aan de algemene reserve. Gelet op het voorbestemde karakter van deze reserves is hier gekozen om deze niet mee te nemen met de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Stille reserves
De waarde van de bezittingen is opgenomen op de balans. Indien de werkelijke waarde van een object hoger is dan de boekwaarde, dan is sprake van een stille reserve. Een stille reserve kan worden aangewend als weerstandscapaciteit. Pas bij een daadwerkelijke verkoop van een object blijkt welke overwaarde wordt gerealiseerd ten opzichte van de boekwaarde. Daarom worden de stille reserves als p.m. post meegenomen bij de berekening.

Inventarisatie risico's

Inleiding

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is naast de beschikbare weerstandscapaciteit ook inzicht nodig in de omvang van de risico's waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten. Deze risico's worden aangeduid als de benodigde weerstandscapaciteit. Hier worden die risico's bedoeld waarvan de financiële omvang (nog) niet of slechts bij benadering bepaald kan worden en waarvan het niet zeker is of, en zo ja, wanneer het risico zich voordoet. Indien het risico wel concreet getaxeerd kan worden, dan is het ook mogelijk hiervoor een voorziening te vormen.

De kans dat de risico's zich gelijktijdig voordoen is klein. Mede daardoor is bij elk risico zo goed mogelijk geprobeerd aan te geven welk financieel gevolg dat risico kan inhouden. Ook is er een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet. De omvang van het risico is te berekenen door het geraamd bedrag te vermenigvuldigen met de risicokans (risico = kans x gevolg).

Ontwikkelingen

COVID-19

De uitbraak van het coronavirus heeft mondiaal geleid tot een recessie in 2020. De verwachting is dat in het tweede halfjaar van 2021 geleidelijk economisch herstel plaatsvindt en de investeringen van bedrijven zich herstellen. Een volledig economisch herstel is pas mogelijk wanneer de vaccinatiegraad de grens van 75 % zal overschrijden.

In onze gemeente loopt de afname van ruimte op onze bedrijventerreinen nog volgens de verwachting. Het is onzeker hoe de ontwikkeling van de werkeloosheid zich de komende jaren zal gaan ontwikkelen en of deze gelijke tred houdt met de landelijke ontwikkelingen.
Vooralsnog lijkt het erop dat wij ook in 2021 gaan uitkomen met de extra middelen die toegekend worden in het kader van steunmaatregelen wegens COVID 19. Daarom nemen wij geen bedrag op in de herziene risico-inventarisatie. Wel zullen wij zo nodig onze begroting structureel bijstellen indien dit nodig blijkt te zijn.

Invoering Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in het jaar 2022 in werking. Het is een wetswijziging die vergelijkbaar is met de decentralisaties in het sociaal domein. Vooralsnog denken we de wijzigingsoperatie binnen de huidige begrotingsbezetting en middelen uit te kunnen voeren. Er wordt een nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet ingevoerd (DSO). Alle digitale informatie is straks op één plek te vinden: het omgevingsloket. Via dit loket kan iedereen inzien wat mag en wat niet mag volgens de Omgevingswet. Tegelijkertijd treedt ook de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Dit kan betekenen dat er meer verantwoordelijkheid komt te liggen bij de aannemer bij het bouwen van bouwwerken. Het toezicht wordt uitgevoerd door private partijen. De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving. Er is meer tijd nodig voor de afstemming met verschillende partijen als er sprake is van een claim.

In 2021 hebben we projectkosten opgenomen in de begroting. Bij de invoering van deze nieuwe wetgeving in 2022 bestaat het risico dat we extra (structurele) middelen nodig hebben vanaf 2022. Dit zullen wij dan meenemen bij de opstelling van de begroting 2022. Mede daarom houden wij vooralsnog geen rekening met een bedrag in de risico-inventarisatie.

Risico's

Bij de samenstelling van de jaarstukken 2020 hebben we wederom de halfjaarlijkse risico-inventarisatie uitgevoerd. Daarbij bepalen wij voortaan het risicobedrag door een vermenigvuldiging van het schadebedrag met de kans dat het risico zich voordoet. Deze manier van berekenen heeft als voordeel ten opzichte van de Monte Carlo methode de eenvoud van de systematiek en is daardoor ook beter te volgen. Deze aanpassing doen we vooruitlopend op de actualisatie van ons risicomanagement. In het laatste kwartaal 2021/begin 2022 bieden we u de nota risicomanagement aan.

Op de volgende pagina treft u een totaaloverzicht van de risicobedragen per gecategoriseerde groep aan.

Overzicht berekening risico's

Bedragen x € 1.000	Bedrag	Kans	Risico
1) Aansprakelijkheid	1.000	35%	350
2) Rampen en calamiteiten	500	25%	125
3) Verbonden partijen	4.000	30%	1.200
4) Open einde regelingen	2.500	75%	1.875
5) Grondexploitaties	0		0
6) Stikstofbesluit	500	40%	200
7) Verzekeringen	400	25%	100
8) Overige risico's	1.000	50%	500
Totaal	**9.900**		**4.350**

Toelichting:

1) Aansprakelijkheid
De gemeente voert veel taken uit en loopt daarbij risico's. Bij het uitvoeren van taken is de gemeente aansprakelijk voor een tijdige en correcte uitvoering. Inwoners en belanghebbenden kunnen de gemeente aansprakelijk stellen als de gemeente deze taken niet goed uitvoert. De wettelijke regelingen zoals de Wet Dwangsom, de Wet Nadeelcompensatie en Schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten en het Burgerlijk Wetboek (onrechtmatige daad) zijn belangrijke grondslagen voor het aansprakelijk stellen van de gemeente.

De risico's van de organisatie worden beperkt door het beschrijven van de processen en daarin maatregelen op te nemen. Verder zijn (aansprakelijkheids)verzekeringen afgesloten tegen de financiële consequenties van mogelijke gebreken in de uitvoering van een taak.

Andere aansprakelijkheidsrisico's komen voor bij de grondexploitaties. Om risico's zo klein mogelijk te houden sluiten we overeenkomsten met de ontwikkelaars van gronden om o.a. planschade af te dekken.

2) Opvang bij rampen en calamiteiten
Landelijk is de Handreiking "Regionaal Risicoprofiel" opgesteld. De Wet op de Veiligheidsregio's verplicht de uitwerking van verschillende risicoprofielen. Dit profiel brengt de risico's van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid duidelijk in kaart. Het gaat hierbij om risico's vanwege rampen, calamiteiten, klimaatveranderingen en besmettelijke ziektes die de volksgezondheid bedreigen.

3) Verbonden partijen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. We benoemen in de paragraaf verbonden partijen van onze begroting een aantal risico's daarvoor. De deelnemende gemeenten delen de financiële gevolgen van de verbonden partijen.
In het afgelopen jaar is nogmaals gebleken dat de risico's binnen de verbonden partijen aanzienlijk kunnen zijn. Met betrekking tot het toekomstig risico bij de overdracht van de stortplaats van Avri moet rekening worden gehouden met een behoorlijk risicobedrag. Daarom verhogen wij het totale risicobedrag voor de verbonden partijen tot € 4.000.000 met een kans van 30%.

4) Open-einde-regelingen
Het gaat bij de open-einde-regelingen vooral om regelingen en transities als de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. Hierdoor hebben de gemeenten een veel groter takenpakket gekregen met een open-einde-karakter en daardoor met meer risico's. Mede op basis van de cijfers in 2020 worden in 2021 tekorten verwacht op de begroting van deze posten. Daarom verhogen wij het bedrag binnen de risico-inventarisatie ten opzichte van 2019 met een bedrag van € 2.225.000 en een kans van 75%.

5) Grondexploitaties
Bij het opstellen van de grondexploitaties worden de risico's voor dat specifieke project geschat en in de grondexploitatie meegenomen. Is een geraamd bedrag niet nodig omdat het risico zich niet voordoet, dan valt het bedrag vrij ten gunste van het jaarresultaat. Daarnaast kunnen zich externe ontwikkelingen voordoen die niet project-specifiek zijn en buiten de invloed van de gemeente liggen. Dit zijn de algemene risico's waar de grondexploitatieberekeningen niet of ten dele in voorzien.
U kunt hier denken aan onverwachte en onvoorziene kostenstijging over de nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken. De aanwezige reserve grondexploitaties dekt dit risico toereikend af. Het risicobedrag kan derhalve op nihil worden gesteld.

6) Stikstofbesluit
Het stikstofbesluit van de Raad van State van mei 2019 heeft aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van bouwprojecten. Dit kan leiden tot vertragingen binnen de uitvoering van gemeentelijke projecten (grondexploitatie) maar ook binnen de particuliere sector. In deze laatste situaties zullen de legesopbrengsten omgevingsvergunningen geraakt worden en (tijdelijk) dalen. Voor beide aspecten wordt een totaal bedrag aan risico geschat van € 500.000 met een kans van 40 %.

7) Verzekeringen
In juni 2019 heeft het college ingestemd met het voorstel ‘Anders Verzekeren’ per 2020. Dit voorstel is gebaseerd op een doelmatigheidsonderzoek naar het verzekeringen pakket en de historie van schade gevallen. Dit vanuit de vraag of het evalueren van lopende verzekeringen en nagaan of schades met een structureel karakter via exploitatie en de meer middelgrote schades via het weerstandsvermogen gedekt kunnen worden. Dat bleek voor een reeks verzekeringen het geval te zijn en op basis hiervan wordt een bedrag opgenomen in de risico inventarisatie.

8) Overige risico's
Het gaat hierbij om een verscheidenheid aan risico's van calamiteiten, kwetsbaarheid of uitval van automatisering (privacy, datalekken, hacks), stagnering economie, personeelsrisico's, klimaatveranderingen, vergrijzing, het niet tijdig actualiseren van bestemmingsplannen, regels die wijzigen of anders geïnterpreteerd moeten worden zoals openbare orde, besmettelijke ziektes, etc. Zulke risico's worden waarschijnlijker, aangezien de samenleving hogere eisen stelt en complexer wordt.

Al geruime tijd wordt onderkend dat gemeenten waarschijnlijk te maken krijgen met een uitdagend vraagstuk op het gebied van de bedrijfsvoering, namelijk een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel. Veel gemeenteambtenaren gaan de komende jaren met pensioen. Dit zal leiden tot extra kosten voor werving en selectie en mogelijk een opwaartse druk binnen het loongebouw.

Weerstandsratio

Het weerstandsvermogen wordt landelijk uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. De ratio wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (het totaal aan verwachte risico’s). Hiervoor is landelijk de volgende tabel samengesteld:

Waarderingstabel	Score
Score < 0,6	Ruim onvoldoende
Score 0,6 – 0,8	Onvoldoende
Score 0.8 – 1.0	Matig
Score 1.0 – 1.4	Voldoende
Score 1.4 – 2.0	Ruim voldoende
Score > 2.0	Uitstekend

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{4.616.000}{4.350.000} = 1{,}06$$

Per eind 2019 bedroeg de ratio van het weerstandsvermogen een factor van 1,98. Dit betekent dat de ratio in 2020 fors is teruggelopen en met een score van 1,06 nog net op een voldoende zit. Dit is het gevolg van een forse toename van de risico's bij de onderdelen verbonden partijen en open-einde regelingen binnen het sociaal domein.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

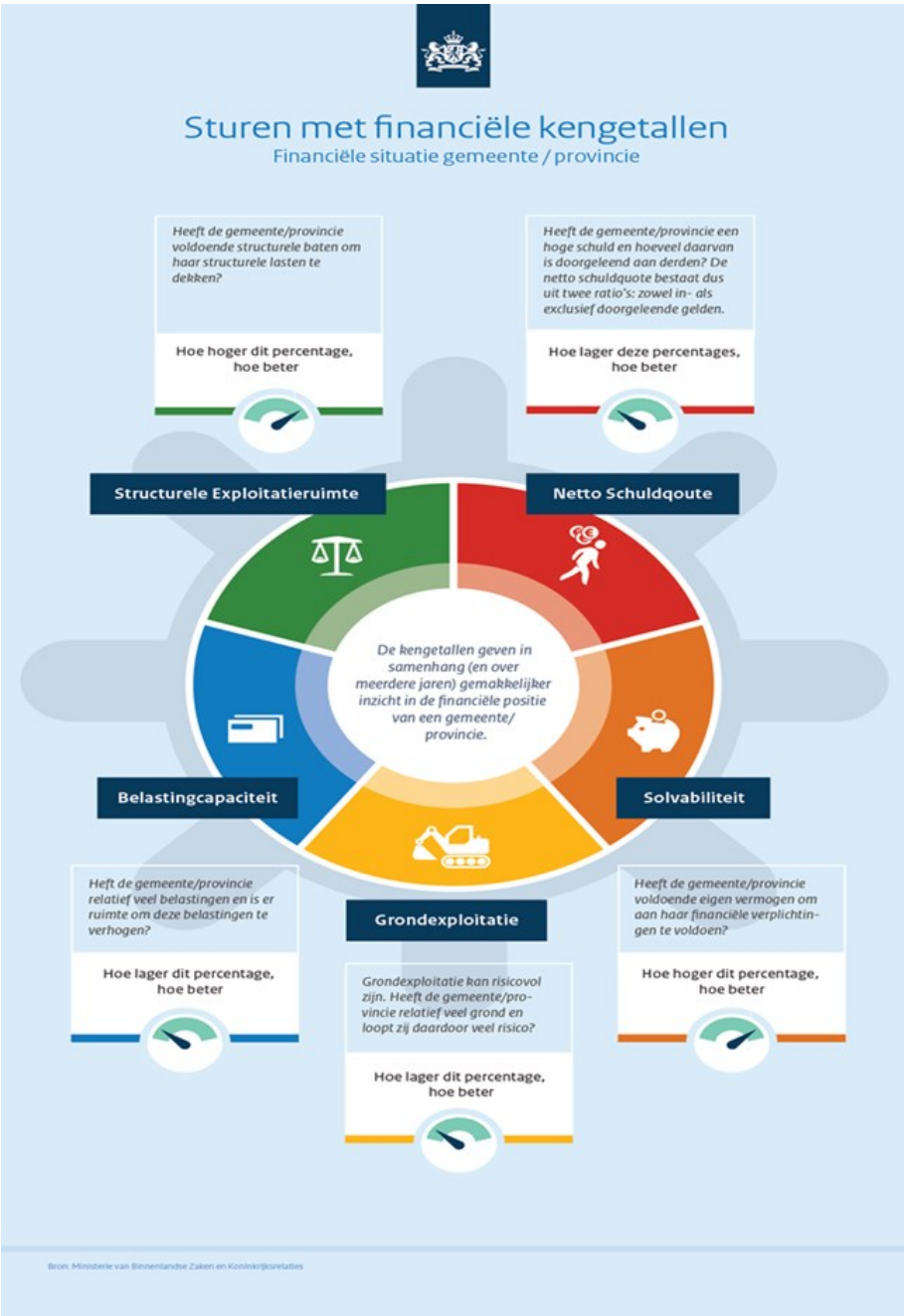

Verloop van de kengetallen				
Kengetallen	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
Netto schuldquote	16%	28%	23%	13%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16%	27%	23%	13%
Solvabiliteitsratio	28%	34%	25%	30%
Structurele exploitatieruimte	-6%	3,9%	0,8%	0,8%
Grondexploitatie	8%	15%	7%	3 %
Belastingcapaciteit	111%	118%	131%	137%

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 90%. Voor onze gemeente ligt dit kengetal ruim binnen de veilige marge.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit cijfer ligt doorgaans rond de 30% bij gemeenten.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarbij valt op dat onze belastingdruk relatief hoog is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
Wij hebben een groot deel van ons vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze goederen is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in beleids- en beheerplannen. In deze paragraaf gaan wij per kapitaalgoed in op het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid(skaders)

Het beleidskader is vastgelegd in:
- Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020
- Beleidsplan Begraafplaatsen 2020
- Beleidsplan Openbare verlichting 2020
- Beleidsplan Groen 2020
- Beheerplan MJOP gemeentelijk vastgoed 2021 t/m 2035 (vastgesteld in de raadsvergadering van 26 januari 2021)

Externe ontwikkelingen

In mei 2020 stelde u het beleidskader en de integrale beheerplannen openbare ruimte vast. De beheerplannen zijn gericht op een effectieve inzet van onze middelen om onze leefomgeving en het gemeentelijk vastgoed in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. Naast de kwantiteit van het areaal geeft het ook inzicht in de kwaliteit, de kosten, hoe en wanneer we het onderhoud uitvoeren.

We zien een ontwikkeling om lichtmasten en andere gemeentelijk objecten in de buitenruimte te gebruiken om het 5G netwerk op uit te rollen. Vanuit de telecomwetgeving is er de wens om minder antennes te plaatsen en toch een goede netwerkdichtheid te hebben. Momenteel ligt er een wetsvoorstel om hiervoor gebruik te maken van gemeentelijke objecten, zoals lichtmasten. Gevolg is dat wij minder zeggenschap hebben over de lichtmast. Andere partijen kunnen dan besluiten nemen die wijzigingen geeft in onze buitenruimte.

In het buitengebied worden er sinds 2019 de nodige werkzaamheden uitgevoerd in de bermen door de aanleg van glasvezel. Om de wegen en bermen op een goede manier in stand te houden is het denkbaar dat we meer beschoeiingen moeten plaatsen. Dit kan extra uitgaven in aanleg en onderhoud met zich meebrengen.

Momenteel worden op de armaturen van onze lichtmasten steeds vaker connectoren gebouwd. Hierop kunnen verschillende zaken worden aangesloten, zoals bewegingsmelders, verkeerstellers, en camera's. Vooralsnog maken we geen gebruik van extra zaken aan de lichtmast, maar de armaturen worden deels al wel (standaard) van een zogenaamde Zhaga connector voorzien.

Het plaatsen van kunststof beschoeiing is ons goed bevallen. De extra kosten zijn minimaal, maar uitvoeringstechnisch kunnen wij zaken nog verbeteren. In de toekomst plaatsen wij bij lagere beschoeiingen de kunststof variant. Doorontwikkeling is denkbaar om ook de hogere beschoeiingen in kunststof uit te gaan voeren.

In de startnotitie klimaatvisie gemeente Buren staan de internationale afspraken over de vermindering van de CO2 uitstoot. In de uitvoering moet blijken hoe wij die invullen en wat daar de financiële gevolgen van zijn.
In het kader van de energietransitie vraagt de regie op het beheer van de ondergrond (kabels, leidingen, riolering, etc.) in de toekomst extra en wellicht andere aandacht.

Risico's

Binnen de vastgoedportefeuille constateren we een aantal risico's:

- Twee verenigingsgebouwen die op gemeentegrond staan en waarvoor contractueel (nog) niets geregeld is. Strikt juridisch gezien is de gemeente door natrekking eigenaar van de gebouwen. Feitelijk zijn/gedragen de verenigingen zich nu als eigenaar. Afhankelijk van de uitkomsten van het op te stellen accommodatiebeleid en de gesprekken met de verenigingsbesturen hierover wordt hier nader invulling aan gegeven. Op dat moment worden ook de financiële gevolgen voor de gemeente inzichtelijk.
- Drie dorpshuizen die niet in eigendom zijn van de gemeente maar waarvoor in het verleden contractuele afspraken zijn gemaakt over het onderhoud en eventuele teruglevering van het pand aan de gemeente. Deze afspraken moeten geactualiseerd en worden meegenomen in het accommodatiebeleid.
- BVV - btw risico op vitaliteitsbijdrage - dit onderwerp en risico was destijds in de besluitvormende raad over de verzelfstandiging van de Burense voetbalverenigingen niet voorzien. Op dit moment wordt onderzocht in hoeverre de gemeente deze btw kan compenseren via het btw compensatiefonds.

Conclusie
Met het vaststellen van de beheerplannen in mei 2020 en het meerjarenonderhoudsplan in december 2020 voldoen we aan de laatste actualisatie van de begrotingsrichtlijnen. Er is voldoende budget beschikbaar om onze kapitaalgoederen op het juiste kwaliteitsniveau te onderhouden. Ook beschikken wij nog over een aparte bestemmingsreserve Beheer Kapitaalgoederen van € 598.000 voor onvoorziene risico's.

Baggeren

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we onderhoudswerkzaamheden uit aan de watergangen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan openbare ruimte.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het uitvoeringsplan 2016-2032 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau B.
Kwaliteitsniveau B houdt in dat we baggerspecie in de watergangen accepteren, de watergangen zijn daarmee niet altijd bagger schoon. Deze acceptatie geldt tot het moment dat het waterschap gaat controleren, op grond van de Keur. Dan baggeren we het hele gebied, ook de watergangen die nog aan de Keur zouden voldoen. Hiermee houden we gebiedsgewijs een gelijkmatig beeld, en voorkomen we dat we incidenteel aanvullend op basis van klachten moeten baggeren.

In 2020 hebben we het baggerproject binnen de begroting uitgevoerd (99%). Ook de singels op het woongebied Lingemeer zijn gebaggerd en zelfs uitgediept waar mogelijk om bij lagere waterstanden tot recreatieve vaart mogelijk te maken. De dalende waterstanden zijn waarschijnlijk een gevolg van de verder westwaarts gaande ontzanding en de drogere, warmere zomers.

Financiële middelen

- Structureel is € 171.250 beschikbaar voor het baggeren van de watergangen. De uitvoering van het onderhoud bekostigen we uit de voorziening Baggeren watergangen. Het project in 2020 is volgens begroting afgerond.
- We baggeren niet jaarlijks, waardoor de uitgaven per jaar sterk fluctueren. Daarom gebruiken we de voorziening baggeren watergangen als egalisatievoorziening;
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren;
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud;
- In 2021 gaan we geen watergangen baggeren.

Risico's

- In de praktijk lijken de vastgestelde ontwerpuitgangspunten van het beleid voor met name C-watergangen toch tot hinder te leiden. Er zijn incidentele klachten van inwoners. Omdat we niet ieder jaar baggeren, kunnen we deze klachten niet altijd snel oplossen. Daarnaast gaf Avri onlangs aan bij de stadsgracht Buren het onderhoud nauwelijks meer uit te kunnen voeren. Als we deze watergang eerder en dieper moeten baggeren heeft dat een groot effect op de kosten;
- Met het huidig beleid lijken incidenteel knelpunten te ontstaan. We hebben generiek de voorgeschreven leggerdiepte als maatstaf voor de hoeveelheid te verwijderen bagger aangehouden. Avri heeft een signaal afgegeven dat hierdoor op plaatsen onvoldoende diepte ontstaat om varend onderhoud te doen. Hierover gaan we in gesprek.

Ontwikkeling voorziening

Voorziening baggeren watergangen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	310.465	383.576	148.811	320.061	491.311	662.561

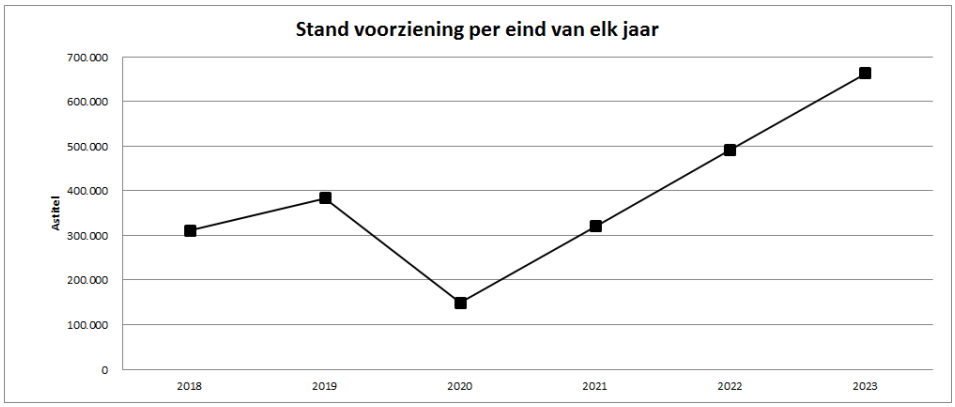

Begraafplaatsen

Algemeen
We willen ruimte bieden voor invulling van individuele wensen zonder de collectieve betekenis van de begraafplaatsen uit het oog te verliezen. De indeling van de gemeentelijke begraafplaatsen is overzichtelijk, maar wel voor iedere kern uniek. Op elke begraafplaats komen dezelfde onderdelen van inrichting voor, zoals een afsluitbare toegangspoort, begrenzende beplanting om de begraafplaats heen en lagere beplantingsvormen op de begraafplaats. De begraafplaats bestaat daardoor uit verschillende vakken. De rust is op elke begraafplaats merkbaar. De functie begraven en gedenken vormt duidelijk de hoofdfunctie. De uitstraling van de begraafplaatsen is eenvoud en rust. Deze uitstraling dient ook in de toekomst bewaard te blijven.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan begraafplaatsen 2020-2030. Het beheer van de begraafplaatsen voeren wij op kwaliteitsniveau A uit volgens de vastgestelde beheerplannen. Dit houdt in dat wij het onderhoud uitvoeren op het hoogste niveau. De hagen worden strak geknipt en de gazons vaak gemaaid. Ook wordt de onkruidbestrijding veelvuldig uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat de begraafplaatsen er schoon en netjes bij liggen en het beeld strak is. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
In juli 2020 stelde u het beleidsplan vast. Uitgangspunt is, dat op termijn de begraafplaatsen kostendekkend zijn door het genereren van meer inkomsten door een hoger percentages grafuitgiftes, urnen nissen, urnengraven en as verstrooiingen. Daarvoor voeren we de vastgestelde verbeterplannen uit.

Risico's

- We hebben geen invloed op het aantal uit te geven graven en de bijbehorende inkomsten. Dit aantal fluctueert per jaar;
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de keuze voor cremeren toe neemt. Gemiddeld zijn er 100 bijzettingen per jaar, waarvan slechts 40-45 nieuwe graven betreffen;
- Om op termijn kostendekkend te kunnen werken is het noodzakelijk, dat het uitgiftepercentage van nieuwe graven van 45% tot 55% stijgt. Dit kan ook worden bereikt door een groter aandeel in urn bijzettingen. Ook in onze gemeente neemt het aantal crematies toe.;
- Door de verlaging van tarieven voor as bestemmingen verwachten wij dat er op termijn meer gebruik gemaakt wordt van deze voorzieningen.

Ontwikkeling voorzieningen

Afkoopsommen onderhoud	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	116.874	118.844	136.640	136.785	133.307	124.994

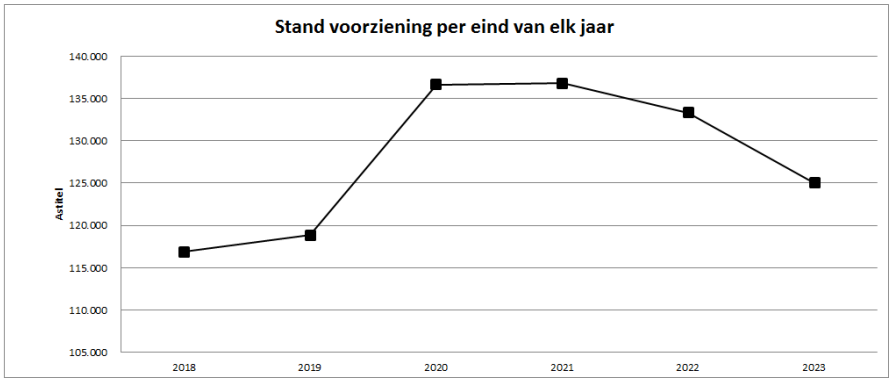

Afkoopsommen grafrechten	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	36.286	42.494	57.174	66.674	76.924	87.174

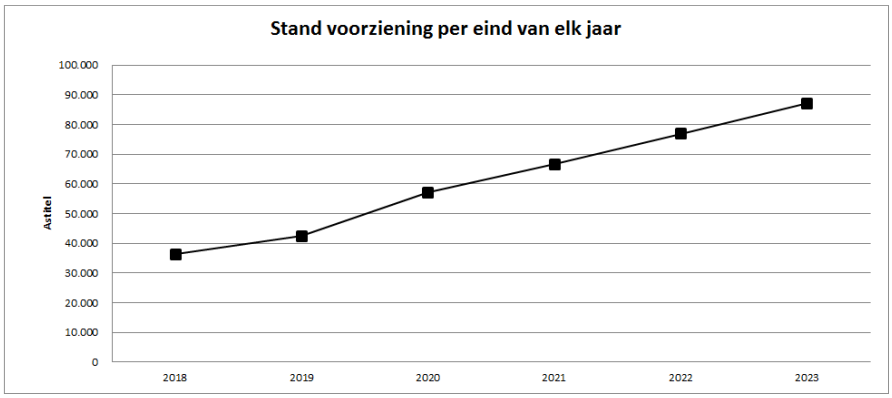

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen

Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de civieltechnische kunstwerken. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2020 t/m 2025. Wij beheren een areaal van 556 civieltechnische kunstwerken. Hieronder vallen:

1. Beschoeiingen;
2. Bruggen - fiets/voetbruggen, verkeersbruggen en duikerbruggen;
3. Duikers - rechthoekige en buisvormige duikers;
4. Overige civiele kunstwerken - keermuur, veerstoep, vijverbak en steigers.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020'. De oplegnotitie dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Civiele Kunstwerken 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor inspectie, reinigen en kleine herstelmaatregelen. Het gaat hier om jaarlijks terugkerende kosten;
- Budget groot onderhoud. Groot onderhoud is o.a. het vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies (bruggen) en het grootschalig herstellen van duikers (relinen). Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor;
- Budget vervanging. Dit budget is bedoeld voor het vervangen van duikers;
- De voorziening was in 2020 toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.

Risico's
- Door zwaarder en breder verkeer op de wegen wordt de berm zwaarder belast, wat een verzakking van het talud (de berm) van de watergangen kan betekenen. Om de fundatie van de wegen in stand te houden moet er meer en hogere beschoeiing worden geplaatst. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Door onderhoudswerkzaamheden aan watergangen (baggeren) storten steeds vaker bermen in. Dit ondervangen we door het plaatsen van beschoeiingen. Dit brengt extra aanleg- en beheerkosten met zich mee;
- Bij vervanging van duikers wordt door het Waterschap een grotere diameter geëist, wat extra aanleg- en beheerkosten met zich meebrengt.

Ontwikkeling voorziening

Voorziening civiele kunstwerken	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	447.835	590.589	155.566	46.966	107.566	144.266

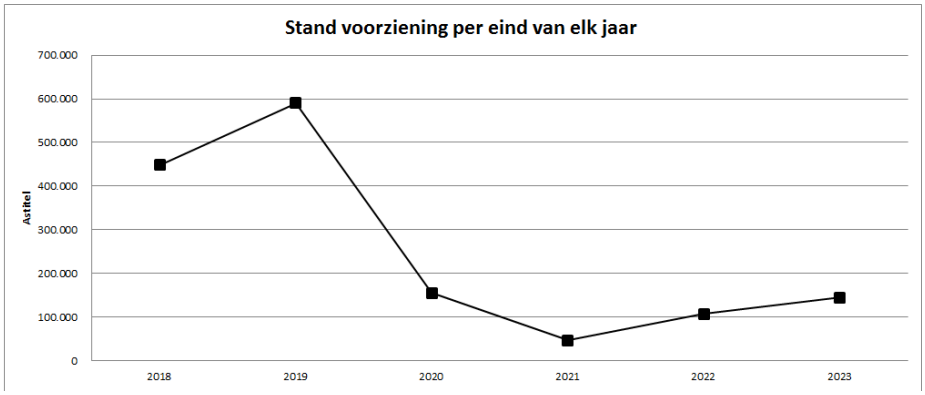

Gebouwen

Algemeen
In 2020 stelden wij de Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) gemeentelijk vastgoed op die door uw raad op 26 januari 2021 is vastgesteld. Daarmee is de basis gelegd voor het professioneel beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed voor de komende vier jaar. Elke vier jaar stellen we een nieuw MJOP op.

Beleid
1. Het hebben van vastgoed is geen doel op zich. Vastgoed is een middel en ondersteunend aan maatschappelijke/gemeentelijke beleidsdoelstellingen;

2. De vraag is leidend, niet het aanbod. Er wordt een functiescheiding gehanteerd tussen centraal vastgoedmanagement (portefeuillebeheer) en sociaal-, maatschappelijk- en ruimtelijk beleid, waar de vastgoedvraag bepaald wordt;
3. Vastgoed blijft uitsluitend in eigendom als dit van strategisch belang is en/of bijdraagt aan een gemeentelijke beleidsdoelstelling. Het overige vastgoed wordt verkocht tegen marktconforme prijs of gesloopt;
4. Het gemeentelijke vastgoed onderhouden we op het kwaliteitsniveau 3. Dit wil zeggen dat we onze panden in sobere, maar doelmatige staat in stand houden;
5. Het huidige MJOP (2021) werken we jaarlijks bij aan de hand van het gepland onderhoud. Eens in de vier jaar actualiseren we het MJOP. De kosten voor het uitvoeren van groot/planmatig onderhoud zijn opgenomen in een voorziening;
6. Het eerstvolgende geactualiseerde MJOP (planning: 2022) vormt de basis voor het verduurzamen van de gemeentelijke panden. De natuurlijke vervangingsmomenten zijn momenten, waarop we krediet aanvragen voor duurzaamheidsinvesteringen die we niet vanuit de voorziening bekostigen (te denken aan zonnepanelen en extra isolatie). Hierbij clusteren we investeringen zo veel mogelijk;
7. Bij nieuwe of actualisatie van bestaande huur- of gebruikersovereenkomsten hanteren we bij de demarcatie van eigenaars- en gebruikersonderhoud het model van de Raad van Onroerende Zaken (ROZ) als uitgangspunt;
8. Voor gebruik van gemeentelijk vastgoed wordt een marktconforme, minimaal kostprijs dekkende huur (kpdh) gehanteerd. Een en ander volgens de verplichtingen vanuit de Wet markt en overheid. In uitzonderingsgevallen kan de gemeenteraad door middel van een zogenaamd ‘algemeen belang besluit’ hiervan afwijken en aan specifieke gebruikers of doelgroepen een lagere of zelfs geen huurprijs in rekening brengen. Het raadsbesluit van 9 december 2014 is in dit geval nog steeds van toepassing. Bij dit raadsbesluit zijn de navolgende economische activiteiten aangewezen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang:
   - exploitatie binnen- en buitensportaccommodaties;
   - exploitatie (verhuur) maatschappelijk vastgoed;
   - faciliteren van speeltuinvoorzieningen;
   - verhuur van grond (volkstuinen);
   - verhuur woningen en woonwagens/standplaatsen;
   - erfpacht- en opstalrechten;
   - verhuur ruimten gemeentehuis (fractievergaderingen en exposities);
   - antikraak panden.
9. Voor het berekenen van de kpdh wordt de Discounted Cashflow-methode (DCF-methode), ook wel de netto contante waardemethode genoemd, toegepast.
10. Voor het bepalen van de marktconforme huur geldt de grondprijzenbrief die het college jaarlijks vaststelt dan wel een taxatie van een onafhankelijke makelaar/taxateur.
11. Bij renovatie, vervanging en nieuwbouw wordt het gemeentelijk vastgoed zo toegerust dat dit kan voldoen aan de huidige maatstaven en normen als aan de gemeentelijke energie- en duurzaamheidsdoelstellingen.

Financiële middelen
Op basis van het MJOP wordt de structurele onderhoudslast als volgt onderverdeeld:
- Regulier onderhoud
- Groot onderhoud
- Gemeentehuis

Risico's
- In de onderhoudsvoorziening is geen dekking opgenomen voor renovatie, vervanging, uitbreiding van de panden en eventuele nieuwbouw. Ook is er geen dekking opgenomen voor extra (bovenwettelijke) duurzaamheidsmaatregelen;
- In het nieuwe MJOP nemen we geen onderhoudsvoorziening meer op voor dorpshuizen, die geen eigendom zijn van de gemeente. Dit mag niet volgens onze begrotingsvoorschriften.

Ontwikkeling voorziening

Voorziening onderhoud gebouwen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	758.065	905.380	1.219.020	833.215	939.781	705.291

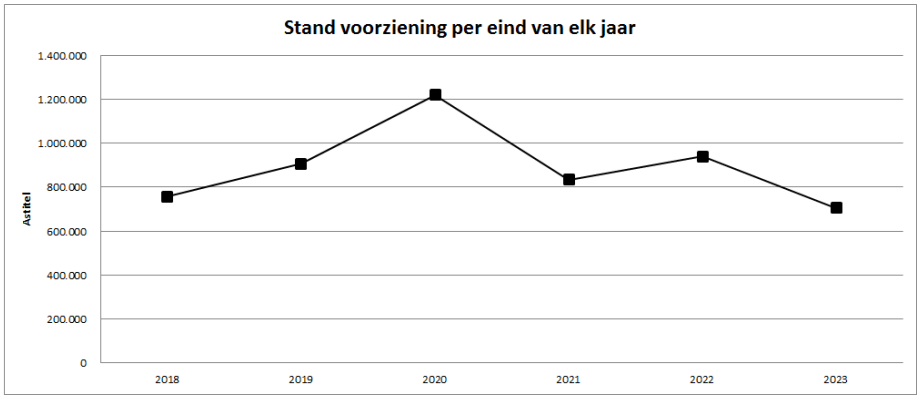

Groen

Algemeen
Op basis van het beheerplan groen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan ons openbaar groen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan Groen 2020-2025.
Openbaar groen is een belangrijke schakel bij de inrichting van de openbare ruimte. Het groen zorgt er niet alleen voor dat onze inwoners een prettige woonomgeving hebben, maar het draagt ook bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van het vergroten van de biodiversiteit en opgaven zoals duurzaamheid en kerngericht werken. Goed beheer van het openbaar groen is daarbij essentieel. Een doelmatige en efficiënte werkwijze zorgt ervoor dat het groenareaal een verzorgde uitstraling heeft en langdurig in stand wordt gehouden.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het 'Beleidsplan Groen 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Groen 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Basis. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Voor onderhoud is structureel ruim € 1,6 miljoen beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor o.a. dagelijks groenonderhoud en ingrijpend onderhoud (snoeien en maaien);
- We maken voor groot onderhoud geen gebruik van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud bij groen is gelijkmatig over de jaren verdeeld. Het werken met een voorziening is daarom niet nodig;
- Er is sprake van achterstallig onderhoud. Door u als raad is in mei 2020 € 382.000 beschikbaar gesteld om het achterstallig onderhoud op te pakken. Dit bedrag is gestort in een voorziening. Op dit moment is nog niet bekend wanneer de uitgaven plaatsvinden. Hiervoor vindt eerst onderzoek plaats.

Risico's
Algemeen groen:
- Uiteindelijke kosten voor het groenonderhoud kunnen afwijken van de exploitatiekosten door o.a. weersveranderingen. Indien we met grote afwijkingen te maken krijgen dan melden we dit in een bestuursrapportage;
- Mogelijk verlies kwaliteit, kapitaalvernietiging en beleidsuitgangspunten (zoals biodiversiteit) bij (langdurige) bezuinigingen.

Ziekten en plagen:
- In de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de duizendknoop, volgen we de regio in het op te stellen beleid. Deze exoten zijn in onze gemeente nog geen urgent probleem. We monitoren de aanwezige locaties, mogelijke uitbreiding kan leiden tot extra kosten;

- De eikenprocessierups kende een explosieve groei vanaf 2018. Voor de bestrijding hebben wij extra budget ingezet. Risico is een verhoging van de huidige plaag druk, waardoor er nog meer budget nodig is om de volksgezondheid te waarborgen.

Openbare verlichting

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan onze openbare verlichting. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het areaal in onze gemeente bestaat eind 2020 uit:
- Circa 3.800 lichtmasten;
- Circa 3.900 armaturen.

Beleid
De actuele beleidskaders staan in het Beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte 2020 t/m 2025'. Het beleidsplan is één van de onderdelen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dient als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan Openbare verlichting 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het kwaliteitsniveau is vastgesteld op het niveau Aandacht. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Financiële middelen
- Structureel is € 280.000 beschikbaar. Dit bedrag is bedoeld voor o.a. klein onderhoud, energie en netwerkkosten, schilderen, reinigen en remplaceren;
- In 2020 maakten we voor groot onderhoud het laatst gebruik van een voorziening. Vanaf 2021 is dit niet meer nodig. geen gebruik meer van een voorziening. Een voorziening is bedoeld om de lasten die door de jaren heen fluctueren op te vangen. Het onderhoud is inmiddels gelijkmatig over de jaren verdeeld.
- Het budget voor vervanging wordt onderverdeeld in de vervanging van masten en armaturen. Dit gebeurt aan het eind van de theoretische levensduur. Van een mast is dit na 40 jaar en van armaturen na 20 jaar. Het aantal te vervangen armaturen en masten wisselt per jaar. Om deze is een investeringsbudget voor 5 jaar beschikbaar gesteld. In 2020 hebben we een overzicht gemaakt van de te vervangen masten (238 stuks) en armaturen (316 stuks). Hiervoor is in 2020 een eenmalig investeringsbudget van € 293.000 toegekend.

Risico's
- De stijging van de prijzen van o.a. staal en aluminium kan een toename van de kosten tot gevolg hebben.

Ontwikkeling voorziening

Voorziening openbare verlichting	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	499.717	698.523	0	0	0	0

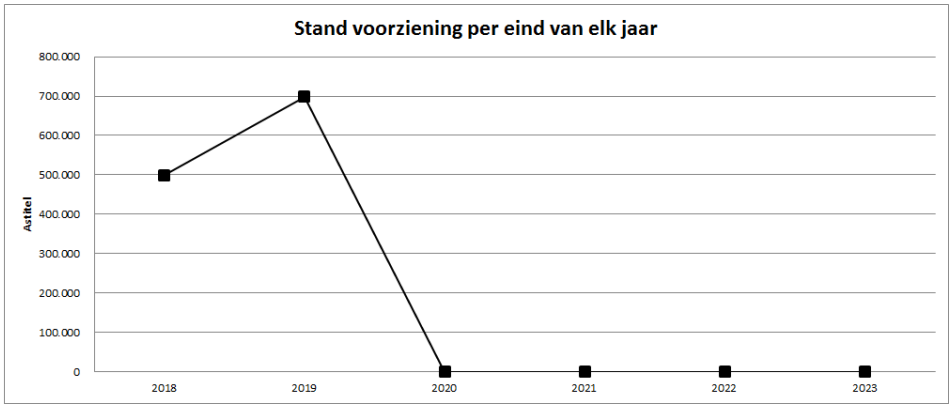

Riolering en water

Algemeen
Riolering omvat meer dan alleen buizen onder de grond. Het gaat om het geheel aan voorzieningen, waarmee de gemeente zorgt voor de volksgezondheid en droge voeten. Hiervoor hebben we drie wettelijke zorgplichten, namelijk voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan het gehele systeem van stedelijk water (o.a. riolen, gemalen en wadi's). Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden, die vastliggen in het beheerplan riool 2020-2025.

Beleid
De actuele beleidskaders zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en deze dient als voortgezet kader voor de periode 2021 tot en met 2025. Het beheerplan riool 2020-2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie.

Financiële middelen
- Klein onderhoud bestaat uit correctief onderhoud, uitgevoerd door Avri en het preventief onderhoud. Preventief onderhoud bestaat uit het inspecteren en bij gemalen het vervangen van kleine onderdelen. Op basis van de inspecties plannen we groot onderhoud in. Daarbij vervangen we zo'n 50 pompen per jaar;
- Riolering betalen we kostendekkend uit de rioolheffing. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ruim € 2,8 miljoen. Naast de exploitatie voeden we hiermee de volgende drie voorzieningen:
  1. Voorziening GRP: met deze voorziening zorgen we voor een gelijkmatige ontwikkeling van het tarief van de rioolheffing (op grond van artikel 44, lid 2 BBV);
  2. Voorziening Vervanging Riolering: met deze voorziening sparen we voor toekomstige rioolvervanging. We verwachten dat we pas vanaf 2021 uit deze voorziening hoeven te putten. Door te sparen voor toekomstige rioolvervangingen voorkomen we rentelasten (op grond van artikel 44, lid 1d BBV);
  3. Voorziening Onderhoud Riolering (gemalen): deze voorziening gebruiken we voor groot onderhoud aan de rioolgemalen. Hiermee verevenen we de jaarlijkse lasten voor de begroting (op grond van artikel 44, lid 1c BBV).
- Alle voorzieningen zijn toereikend om het vereiste onderhoud uit te voeren;
- Het taakveld riolering sluit met een batig saldo van € 401.750. Het bedrag van € 200.000 is het gevolg van uw besluit in 2017 om btw op de exploitatiekosten van het riool te verrekenen in het riooltarief. € 201.750 is de bijdrage in de overheadkosten.

Risico's
We voorzien richting de toekomst geen specifieke risico's. Wel moeten we de kosten voor de nog te bepalen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie (wateroverlast) nog verwerken.

Ontwikkeling voorziening

Onderhoud riolering (gemalen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	752.168	867.818	995.679	419.659	103.729	130.779

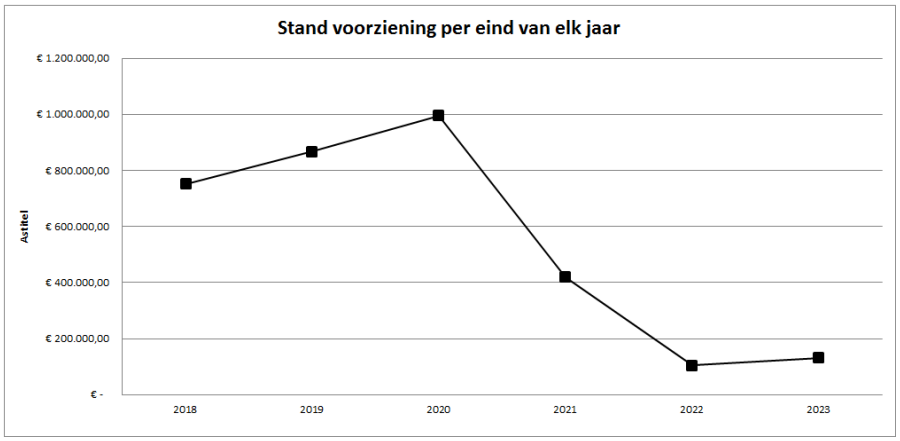

Vervanging riolering (vrij verval)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	800.000	1.000.000	1.200.000	1.592.707	1.287.219	912.361

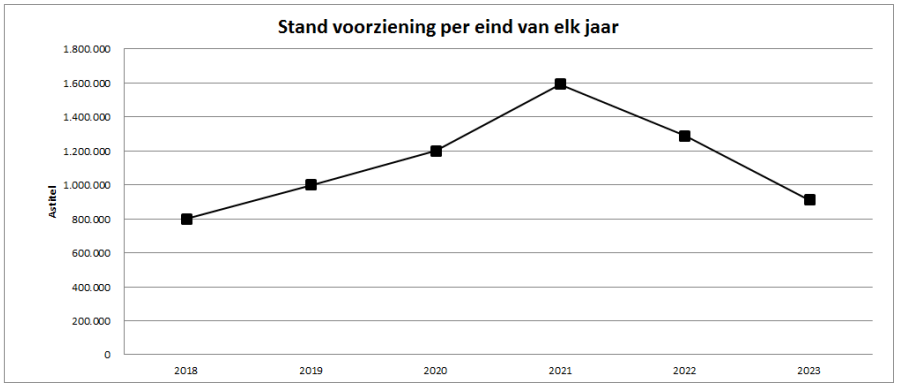

Voorziening GRP	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	3.925.652	4.195.996	4.500.761	4.194.286	3.998.816	3.884.075

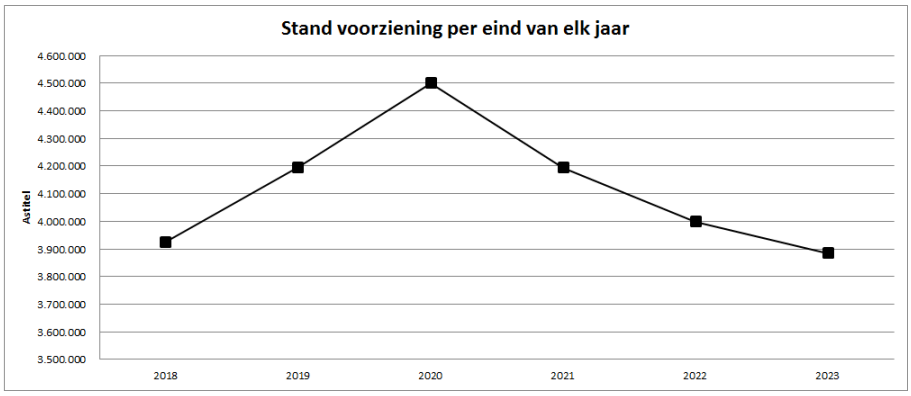

Wegen

Algemeen
Op basis van meerjarenplanningen voeren we jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uit aan de wegen. Bij de uitvoering hanteren we de uitgangspunten en de randvoorwaarden die vastliggen in het beheerplan wegen 2020-2025. Via een jaarlijkse inspectie van de wegen bepalen we aan welke wegen onderhoudswerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Beleid
De actuele beleidskaders uit 2016 zijn overgenomen in de oplegnotitie van de beheerplannen 'Integraal overzicht beheerplannen openbare ruimte 2020' en dienen als voortgezet kader voor de periode 2020 tot en met 2025. Het beheerplan wegen 2020 t/m 2025 is één van de onderleggers van deze oplegnotitie. Het vastgestelde kwaliteitsniveau voor de jaren 2021 en 2022 is 'laag'. Vanaf 2023 is het kwaliteitsniveau weer vastgesteld op 'Basis'. De toegepaste beheersystematiek is gelijk aan de ontwikkelde beheersystematiek openbare ruimte van de CROW.

Uitgevoerde werkzaamheden 2020
In 2020 hebben we uitvoering gegeven aan de planning groot onderhoud wegen. Op tal van wegen buiten de kom zijn asfaltreparaties uitgevoerd, er zijn asfaltlagen aangebracht en op een aantal wegen is er een slijtlaag aangebracht. Een aantal klinker wegen is opnieuw herstraat net als een aantal voetpaden.

- Alle wegvakken zijn geïnspecteerd en de globale planning is gemaakt voor 2021 en 2022.

- De geplande rehabilitaties zijn wel in voorbereiding genomen (vooronderzoek, berekeningen en opstellen werkomschrijving) maar nog niet uitgevoerd. Door Corona, de late opstart van de werkvoorbereiding, de inpassingen van duurzaamheid en het gebrek aan mankracht hebben als gevolg dat de uitvoering in 2021 plaats gaat vinden.
- De niet uitgevoerde werkzaamheden zijn opgenomen in de nieuwe planning. Zowel de werkzaamheden als de benodigde financiën zijn geborgd in de voorziening.
- Door het uitgevoerde groot onderhoud in 2020 voldoen we aan de door de raad vastgestelde onderhoudsniveau 'basis'.
- De voorziening is toereikend om het onderhoudsprogramma uit te voeren.
- Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële middelen

- Budget klein onderhoud. Dit budget is bedoeld voor herstelwerkzaamheden aan de verhardingen in de openbare ruimte. Deze werkzaamheden bestaan uit het repareren van gaten in het wegdek, herstellen van tegelwerk in het voetpad of het rechtzetten van verkeerspalen e.d.;
- Budget Groot onderhoud bekostigen we uit de voorziening. Deze kosten komen periodiek (niet jaarlijks) voor. Omdat de uitgaven per jaar fluctueren, gebruiken we de voorziening wegen als egalisatievoorziening. Groot onderhoud betreft onder andere het geheel of gedeeltelijk herstraten van een rijbaan of parkeerstrook, het asfalteren van rijbanen of het aanbrengen van een slijtlaag.

Risico's

- De prijzen van grondstoffen, waaronder olie, fluctueren sterk.
- Door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op, zoals het reflecteren van verzakkingen en/of scheurvorming.
- De voorziening is toereikend. Wij monitoren jaarlijks of dat ook zo blijft. Verlaging van de storting betekent een in het rood lopende voorziening.

Ontwikkeling voorziening

Voorziening wegen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VZ eind van elk jaar	2.686.540	3.251.452	3.525.476	3.832.476	4.139.476	4.304.451

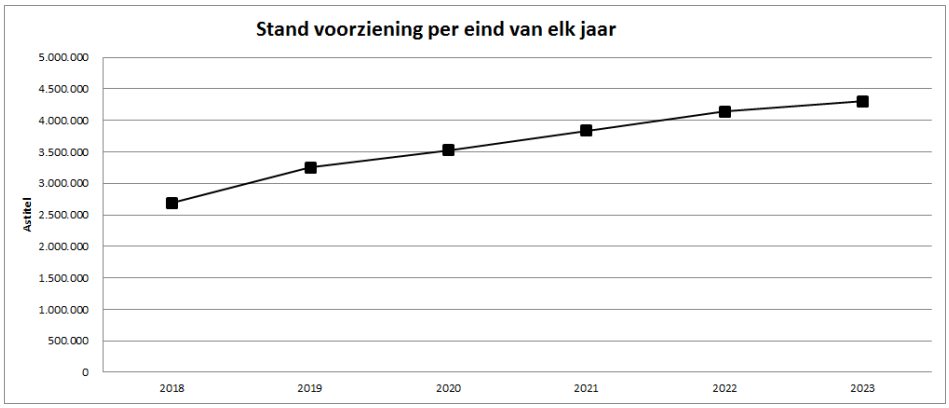

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het vermijden en beheersen van risico's op het gebied van financiering vormen een verplicht begrotingsonderdeel op basis van de Wet Fido. De nadruk ligt op het bieden van inzicht in de uitvoering van de treasuryfunctie. Die treasuryfunctie van de gemeente omvat alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen: het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor trekt de gemeente korte geldleningen (kasgeld) aan. Om investeringen in de gemeente mogelijk te maken, trekt de gemeente geldleningen aan met een langere looptijd. Het financieringsbeleid is nodig om de rente die de gemeente moet betalen op de aangetrokken leningen te beheersen en de daarmee samenhangende risico's te beperken. Een laatste aandachtsveld binnen de treasuryfunctie is het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties in het kader van de publieke taak.

Beleid(skaders)

De wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet Fido zijn verder uitgewerkt in het Treasurystatuut gemeente Buren 2018. Daarnaast geldt de verplichting uit het Besluit Begroting en Verantwoording om alle rentebaten en lasten te presenteren onder het taakveld Treasury. Ook gelden de regels uit de notitie Rente 2017 van de commissie BBV.

Externe ontwikkelingen

Rentetarieven
De verwachting is dat de werkelijke rentetarieven voor langlopende leningen in 2021 zullen gaan stijgen. Daarom is het raadzaam om in het tweede of derde kwartaal van 2021 over te gaan op consolidatie (vervangen door langlopende leningen) van de kortlopende schuldpositie.

Risico's

Renterisico
Het grootste risico op het gebied van financiering is het renterisico. Het renterisico lopen we als we langlopende leningen aantrekken (en eventueel uitzetten) bij veranderingen in de hoogte van de rente. Rente is de prijs voor het lenen van geld. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van langlopende leningen te beheersen. Hoe meer de aflossing van de leningen in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering.

Liquiditeitsrisico
We lopen geen liquiditeitsrisico omdat we als gemeente voldoende leningen aan kunnen trekken waarmee we tijdig aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Conclusie

In de komende jaren zijn de financieringsrisico's van onze gemeente beperkt mits wij attent opereren in de markt.

Gemeentefinanciering

De gemeente Buren werkt vanuit totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat de aangetrokken leningen niet één op één gekoppeld zijn aan de investeringsprojecten of verstrekte leningen.

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de berekening van het omslagpercentage wordt gekeken naar een mix van de kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking. In 2020 is de uitkomst van deze berekening zodanig laag dat we rekenen met een omslagrente van 0%.

De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en de transparantie om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

Treasurybeleid

Eind 2018 is het treasurybeleid vastgesteld volgens het Treasurystatuut gemeente Buren 2018. In het statuut hebben we de wettelijke kaders voor beheersing van de financiële risico's uit de Wet Fido verder uitgewerkt. We hebben de gemeentelijke doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie van het beheer van liquiditeiten op korte en lange termijn beschreven.

Met het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staan in de Notitie Rente 2017 de nieuwe gemeentelijke verantwoordingsregels voor het taakveld Treasury. Het Treasurystatuut gemeente Buren 2018 sluit aan op deze Notitie Rente 2017.

In de inleiding zijn de belangrijkste treasuryfuncties aangegeven: De financiering van het gemeentebeleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet Fido heeft deze functies aan strenge regels gebonden door de invoering van het schatkistbankieren in 2013.

Kasgeldlimiet

Een belangrijke doelstelling van de treasuryfunctie is het voeren van een risicomijdend treasurybeleid. Om dit te realiseren is in het Treasurystatuut vastgelegd dat de gemeente alleen leningen aan derden mag verstrekken voor de uitoefening van haar publieke taak. Ook het aantrekken van gelden moet risicomijdend zijn.

Naast risicomijdend gedrag bij het aantrekken en uitzetten van gelden is het ook van belang dat we renteschommelingen oftewel renterisico's voorkomen. Het renterisico wordt in beeld gebracht met behulp van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten gebruikt de provincie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal door middel van kort geld mag financieren. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

Hieronder volgt een grafiek van de ontwikkeling gedurende de jaren van de kasgeldlimiet en het benodigd kortlopend krediet in miljoenen euro's per 1 januari.

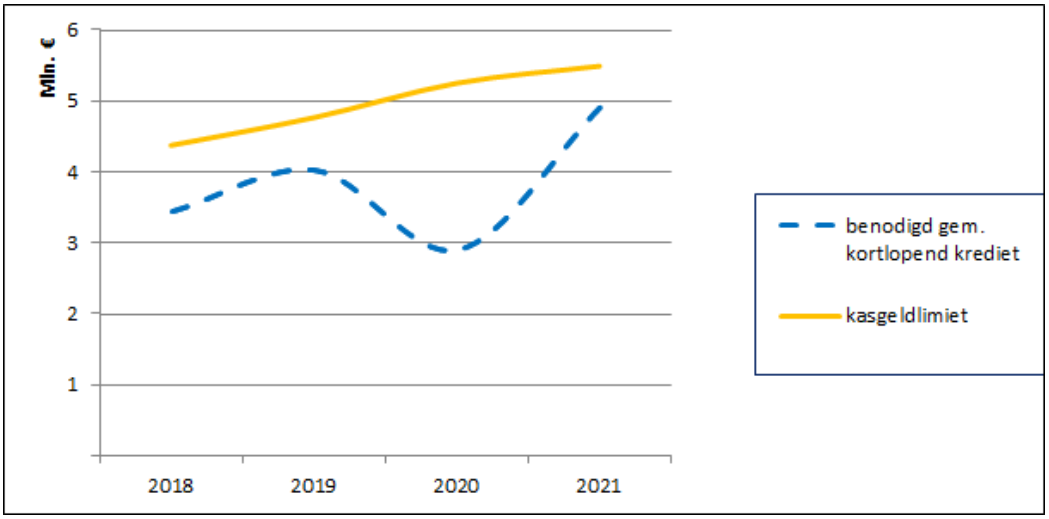

Vanaf 2018 tot en met 2020 heeft gemeente Buren de kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

Renterisiconorm
De renterisiconorm stelt dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is bedoeld om door de jaren heen tot een goede opbouw van de leningenportefeuille te komen. Hierdoor wordt het renterisico al gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering van de leningen van jaar tot jaar voldoende beperkt. Het renterisico wordt bepaald op basis van de aflossingsbedragen van onze leningen in de toekomstige jaren. Deze moeten (her-)gefinancierd worden tegen het geldende rentepercentage.

De renterisiconorm is gebaseerd op de verwachte meerjarige begrotingscijfers. Door maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar af te lossen vermijden we te grote renteschommelingen op de langlopende leningen. De rentelasten leggen beslag op de begrotingsruimte en zijn nadelig voor onze gemeentelijke financiële positie.

De rente op langlopende leningen staat voor langere tijd vast en daarmee wordt het renterisico sterk beperkt.

Hieronder volgt een grafiek van de ontwikkeling van renterisiconorm ten opzichte van het renterisico gedurende een aantal jaren. Hieruit blijkt dat wij ons goed houden aan de gestelde norm.

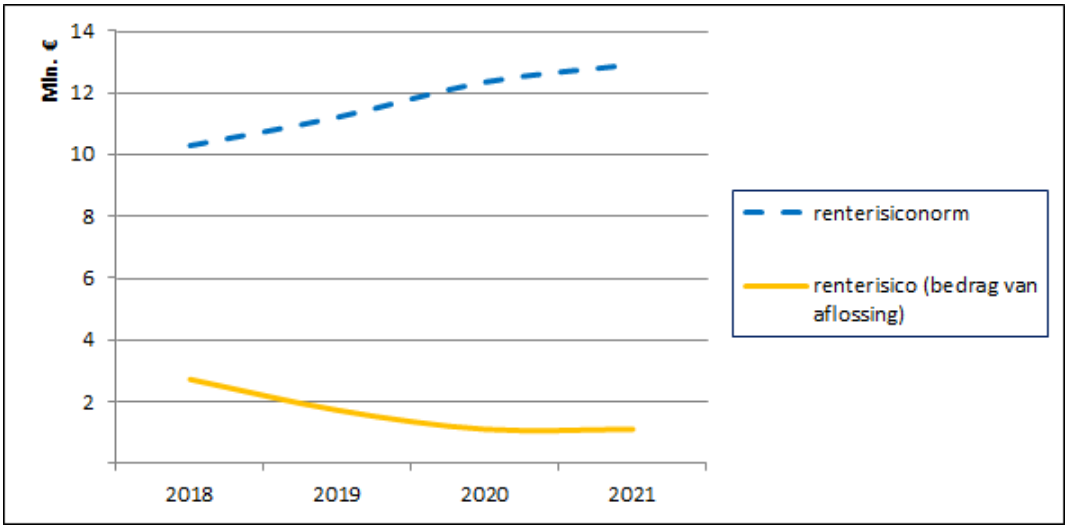

Voor de jaren 2018 tot en met 2020 blijft gemeente Buren ver onder de renterisiconorm.

Rentetoerekening

Het omslagrentepercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Dit rentepercentage mag een afronding van 0,5% hebben. Voor de afronding wordt gekeken naar een mix van de (voor)gecalculeerde kosten voor aangetrokken langlopende en kortlopende leningen. Het resultaat van de omslagrente komt in de exploitatie op het taakveld Treasury tot uitdrukking.

Het BBV biedt de mogelijkheid om een rentevergoeding of inflatievergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en door te belasten aan de taakvelden. De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet meer toe te passen. Dit advies hebben wij vanaf 2017 overgenomen.

In 2020 betekende dit voor onze exploitatie, rekening houdende met de BBV-regelgeving:
- Een omslagrente van 0,00%;
- Bij grondexploitaties hanteren we een omslagrente van 0,25%;

Renteschema		Begroting 2020	Rekening 2020
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		47.015	48.425
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	9.000	10.470
Totaal toe te rekenen externe rente		*38.015*	*37.955*
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	17.186	47.764
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen, indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		*17.186*	*47.764*
d1. Rente over eigen vermogen		0	0
d2. Rente over voorzieningen		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen interne rente		*0*	*0*
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	131.043	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		-75.842	-9.809
Berekende omslagrente (afgerond)		0,28%	0,00%

Risicobeheer

Saldobeheer
Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt door het Ministerie van Financiën uitgevoerd. Binnen het Schatkistbankieren mag het tegoed op de bankrekeningen gemiddeld per kwartaal niet hoger zijn dan afgerond € 463.000, zijnde 0,75% van het begrotingstotaal. Het meerdere dient tijdelijk te worden belegd in de schatkist. Als gevolg van de lage rentestanden leverde de belegging in de schatkist geen opbrengsten op.

Langlopende leningen
Dit onderdeel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Geldgever	Leningbedrag 01-01-2020	Opname 2020	Aflossing 2020	Leningbedrag 31-12-2020	Rente 2020	Rente percentage
Bank Nederlandse gemeenten	4.000.000		800.000	3.200.000	36.931	0,930%
Bank Nederlandse gemeenten	2.100.000		300.000	1.800.000	9.936	0,525%
Totaal	6.100.000		1.100.000	5.000.000	46.867	

Relatiebeheer
De huisbankier van onze gemeente is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze relatie is vastgelegd in een zogenaamde raamovereenkomst. Hierin zijn o.a. afspraken over de rentepercentages van in rekening-courant geleende gelden vastgelegd. De raamovereenkomst is in 2020 voor het laatst geactualiseerd. Bij de Rabobank loopt een bankrekening die uitsluitend bestemd is voor het afstorten van liquide middelen van de afdeling publiekszaken.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering bestaat uit de diensten (communicatie, facilitaire en huisvestingszaken, informatievoorziening en automatisering, informatieveiligheid, inkoop, juridische zaken, personeel en organisatie en planning & control) ter ondersteuning van de uitvoering van de programma's (het primaire proces). In deze paragraaf hebben wij ook de griffie en de rekenkamercommissie opgenomen.
De bedrijfsvoering is ondersteunend aan en mede bepalend voor de kwaliteit van het primaire proces en de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten. Dit betekent dat de kwaliteit en omvang van de gemeentelijke organisatie, maar ook faciliteiten als bijvoorbeeld huisvesting en automatisering indirect van grote invloed zijn op het behalen van de gewenste doelen.
In deze paragraaf worden de verschillende onderdelen verder uitgewerkt. We beschrijven de ontwikkelingen en activiteiten binnen de bedrijfsvoering van onze gemeente. In een goed functionerende bedrijfsvoering organiseren we de interne dienstverlening efficiënt en ondersteunen we de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen effectief.

Beleid(skaders)

- Informatie & Automatiseringsplan 2020-2024 (2021)
- Controleverordening (ex. artikel 213 Gemeentewet) (2012)
- Collegeonderzoek (ex. artikel 213a Gemeentewet) (2011)
- Financiële en planning en controlverordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) (2021)
- Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2021)

Externe ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het vakgebied van bedrijfsvoering hebben ook te maken met de coronacrisis. Dit heeft effect op de stijl van leidinggeven, het binden en boeien van medewerkers, het integraal samenwerken en het gebruik van het kantoor. In 2021 gaan we met elkaar uitvinden hoe we deze aspecten gaan oppakken, uitwerken en borgen.

Vanaf 2021 legt het college naar verwachting zelf een rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarstukken. Hoewel de wet nog in afwachting is van parlementaire goedkeuring, zijn we in 2020 gestart met de voorbereiding.

Risico's

De risico's liggen op het managen van de gevolgen van de coronacrisis en het krijgen en houden van een kwalitatief goed personeelsbestand.

Conclusie

Wij hebben onze bedrijfsvoering op orde, maar het kan altijd beter. Hier gaan we ons ook in 2021 extra voor inzetten.

Communicatie

Dit onderdeel gaat over de interne en externe communicatie. Aan het begin van het jaar hebben we gezegd meer in te gaan zetten op informatie van buiten naar binnen halen door middel van een newsroom. We zouden met verschillende vertegenwoordigers uit teams samenkomen om te bespreken wat er per team speelt of aankomt. In januari werd het onderzoek naar de inzet van een newsroom en de zichtbaarheid van communicatie afgerond. In februari en maart stonden de presentaties bij teams gepland om collega's kennis te laten maken met het middel. Door de coronacrisis werd de ontwikkeling van een fysieke newsroom stilgelegd en flexibel vormgegeven in een digitale variant. Er veranderde veel. We gingen allemaal thuiswerken, wat invloed had op de zichtbaarheid van communicatie.

Tegelijkertijd hebben we in deze coronacrisis meer dan ooit gezien hoe belangrijk communicatie is. Als Veiligheidsregio gingen we aan de slag met de coronacommunicatie. Hierdoor werd de vakgroep Communicatie belast met extra werkzaamheden. Denk aan het maken van omgevingsanalyses en beelden voor het ROT van de Veiligheidsregio. Zo konden we als regio inspelen op hetgeen wat er in onze regio leefde. Zo kwamen er bij ons bijvoorbeeld veel vragen over de sluiting van campings en vakantieparken. Dit kan in andere regio's weer heel anders zijn. Daarnaast zorgden we ervoor dat inwoners op de hoogte werden gebracht over de ontwikkelingen en maatregelen rondom de pandemie. Inwonersbijeenkomsten werden digitaal georganiseerd.

Ook creëerden we een nieuw intern communicatiemiddel: de nieuwsbrief De Wandelgangen om de betrokkenheid van het personeel hoog te houden.. Dit middel zorgde ervoor dat we meer in contact kwamen met medewerkers, en dat medewerkers weer op de hoogte werden gehouden over wat er in de organisatie en gemeente speelt. Met de nieuwsbrief en de komst van Obi4wan om social media uitingen te monitoren (december 2020) zijn we goed op de hoogte van wat er zowel in- als extern speelt. Deze informatie kunnen we gebruiken om proactief met inwoners te communiceren.

Daarnaast zijn we dit jaar onze social mediakanalen meer gaan inzetten. Naast Twitter en Facebook gebruiken we nu ook Instagram en LinkedIn om in contact te komen met inwoners, ondernemers en andere stakeholders. Op alle social mediakanalen is een flinke stijging te zien van het aantal volgers. Naar verwachting heeft dit te maken met de coronacrisis en het beter kunnen inspelen op de informatiebehoefte van de inwoners, ondernemers en andere stakeholders.

Tegelijkertijd hebben als communicatie in 2020 meer dan ooit laten zien hoe belangrijk het is. Als Veiligheidsregio gingen we aan de slag met de coronacommunicatie. We zorgden ervoor dat inwoners op de hoogte werden gebracht over de ontwikkelingen en maatregelen rondom de pandemie. Er zijn meerdere avonden voor inwoners ook digitaal georganiseerd. Ook creëerden we een nieuw intern communicatiemiddel: de nieuwsbrief De Wandelgangen. Dit middel zorgde ervoor dat we meer in contact kwamen met medewerkers, en dat medewerkers weer op de hoogte werden gehouden over wat er in de organisatie en gemeente speelt. Met de nieuwsbrief en de komst van een systeem om social media uitingen te monitoren (december 2020) zijn we goed op de hoogte van wat er zowel in- als extern speelt en kunnen deze informatie gebruiken om proactief met inwoners te communiceren.

Huisvesting en facilitaire zaken

Dit onderdeel betreft de huisvesting van ons bestuur, onze organisatie en de huurders in het gemeentehuis aan de Wetering 1 in Maurik. Het gaat hierbij om het onderhoud van het pand, de inrichting en het terrein rondom het gemeentehuis. Facilitaire zaken omhelst alle facilitaire aangelegenheden in en rondom het gemeentehuis. Het gaat onder meer om beveiliging, catering, inkoop, postzaken en drukwerk.

Facilitaire zaken draagt bij aan een goed werkende, efficiënte en gezonde organisatie. Door een zorgvuldig vastgesteld meerjarenonderhoudsplan (MJOP) zorgdragen voor een veilige werkomgeving, waarbij tijdig onderhoud aan installaties en het gebouw wordt gedaan. Hierbij wordt voor elk item een bewuste keuze gemaakt op basis van gecalculeerde risico's en kosten. Thuiswerken was/is de norm, alleen onder bijzondere omstandigheden konden medewerkers werken op kantoor. We hebben veel beschermingsmaatregelen genomen om het gemeentehuis coronaproof in te richten zodat het gemeentehuis een gezonde en veilige omgeving is voor medewerkers en inwoners. Zo hebben we plexiglas schermen bij zowel de receptie als de publieksbalie aangebracht, bestickering in de hal en trappenhuizen geplakt, desinfectiezuilen geplaatst en vergaderruimte ingericht op 1,5 meter afstand. Alle medewerkers op het gemeentehuis hebben ook de mogelijkheid handschoenen, mondkapjes en desinfectiedoekjes te gebruiken. Dit heeft ook impact gehad op de schoonmaak. Door o.a. het gebruik van desinfecterende schoonmaakmiddelen, en plexiglasschermen die ook schoongemaakt moeten worden. We gingen van reguliere schoonmaakprogramma's waarbij er periodieken zaten in het schoonmaken van bijvoorbeeld bureaus, toiletten en vergaderruimtes naar 'zichtbaar schoonmaken'. Opeens had iedereen een kritische blik op de schoonmaak. Door zichtbare schoonmaak zien de collega's dat een gezonde en veilige werkomgeving in het gemeentehuis voorop staat.

In 2020 hebben we progressie geboekt op de volgende onderdelen:
1. Alle kozijnen in het gemeentehuis zijn geschilderd en opgeknapt;
2. Iedereen is voorzien van een ARBO verantwoorde thuiswerkplek

Informatieveiligheid

Voor informatieveiligheid hebben we in 2020 een belangrijke stap gezet door veilig e-mailen te implementeren. Daarmee voldoen we aan zowel een belangrijke BIO-norm, als aan een AVG-eis. Daarnaast hebben we voor alle nieuwe medewerkers een e-learning over informatieveiligheid en privacy verplicht gemaakt. Zo beschikt iedereen over dezelfde startinformatie beschikt. Bij de jaarlijkse ENSIA audit hebben we dit jaar ook weer een goedkeurende verklaring van de IT-auditor gehad. Dat betekent dat onze algemene informatieveiligheid in orde is, en dat de speciale aandachtsgebieden Suwinet en DigiD weer voldoende zijn bevonden.

Informatisering en automatisering

Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening één van de belangrijkste ontwikkelingen is. Voor het functioneren van de gemeente als eerste overheid is een goede informatievoorziening en automatisering (I&A) van cruciaal belang. In alle gemeentelijke processen speelt I&A een belangrijke rol. Onze inzet is er op gericht de primaire processen optimaal te ondersteunen met een goede informatievoorziening. De ontwikkelingen rond digitalisering zijn vastgelegd in het gemeentelijke I&A-beleid voor de jaren 2017-2021. Het grootste deel van de activiteiten uit dit plan is uitgevoerd. In 2020 kwamen veel grote ontwikkelingen op ons af zoals de aansluiting op het digitale stelsel Omgevingswet, de invoering van de Wet Open Overheid, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Wet Digitale overheid.
Het is onze ambitie om een goede en betrouwbare dienstverlening te bieden en hierbij actief deel te nemen aan de (informatie)samenleving. Wij willen hierbij geleidelijk doorgroeien naar een digitaal volwassen organisatie die goed aansluit op de samenleving en wettelijke taken.
Als gemeente streven we primair naar een betrouwbare en veilige informatievoorziening, maar we willen ook meer wendbaar worden. Onze infrastructuur (netwerk en computers) hebben we de laatste drie jaar gemoderniseerd met een nieuw WiFi netwerk, laptop werkplekken en flexibele server- en schijfcapaciteit. Ook is er een start gemaakt met een meer wendbare (lees open) informatievoorziening, zonder onze betrouwbaarheid en veiligheid op te geven. De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de behoefte aan ICT ondersteuning voor de gemeente Buren en de Omgevingsdienst Rivierenland. De nadruk is in sneltreinvaart komen te liggen op thuiswerken. Dit betekent het faciliteren van medewerkers met hardware (beeldschermen, dockingstations, headsets, toetsenborden en muizen) en software zoals Microsoft Teams. Onze medewerkers hebben instructies gekregen over het gebruik van deze nieuwe middelen.

Inkoop

In 2019 is begonnen met de professionalisering van de inkoopfunctie. Aanleiding was een rapport van de rekenkamercommissie. Deze professionalisering heeft in 2020 verder vorm gekregen door het neerzetten van een inkooporganisatie, een inkoopsysteem en het geven van opleidingen en trainingen voor medewerkers.

Inkooporganisatie
- Elk domein heeft een inkoopondersteuner gekregen, die inkopers binnen het domein ondersteunt bij het rechtmatig, doelmatig en doeltreffend aanbesteden van inkoopopdrachten;
- Midden november is een inkoopcoördinator/-adviseur in vaste dienst aangenomen om verder invulling te geven aan verbeteracties op inkoopgebied.

Inkoopsysteem
- Er is een inkoopsysteem (CTM Solution) ingevoerd waarmee inkoopopdrachten op een uniforme manier 'in de markt' kunnen worden gezet;
- Daarnaast zijn sjablonen, formats, voorbeelddocumenten voor alle inkopers beschikbaar gesteld om het inkoopproces te vereenvoudigen, meer uniformiteit in de inkoopprocessen te bereiken en daarmee minder administratieve lasten voor opdrachtgevers en opdrachtnemers.

Opleiding/training inkoopprocessen
- In 2020 zijn verschillende opleidingen/trainingen en workshops voor inkopers gehouden;
- Op intranet zijn diverse toelichtingen en handleidingen opgenomen voor inkoop en aanbesteden;
- Op intranet is het inkoopproces beschreven.

Inkoopbeleid
- In 2020 is het inkoopbeleid uit 2013 geactualiseerd. Dit wordt naar verwachting begin 2021 door het college vastgesteld. Daarna wordt het via de website gepubliceerd.

Juridische zaken

Vanaf maart 2020 is de afdeling juridische zaken belast met extra werkzaamheden. Denk hierbij aan het beantwoorden van vragen die door inwoners, ondernemers en andere contacten via e-mail en telefoon gesteld worden over de coronamaatregelen. De vragen worden dagelijks getoetst aan de op dat moment geldende tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 (voorheen de noodverordeningen). Deze wet is vanaf 1 december 2020 in werking getreden.

Met het inwerkingtreden van deze wet is de systematiek van noodverordeningen gewijzigd in een Ministeriële regeling. Waar voorheen de voorzitter van de veiligheidsregio het voor het zeggen had, zijn het nu de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Justitie en Veiligheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De burgemeester heeft bevoegdheden gekregen tot het verlenen van bepaalde ontheffingen van de geldende coronamaatregelen. Dit kan voor de gemeentelijke organisatie extra werkzaamheden met zich meebrengen. Een dergelijke ontheffing is in 2020 niet aangevraagd.

Alle inwoners hebben het recht om bezwaar te maken. Een hoorzitting door onze Commissie Bezwaarschriften is daar een belangrijk onderdeel van. We konden in de maanden maart, april, mei geen of beperkte fysieke zittingen houden, maar hebben dit daarna vanwege het zwaarwegende belang en de complexiteit van de onderwerpen zo snel mogelijk weer opgepakt. In de overige maanden zijn de zittingen van de Commissie Bezwaarschriften fysiek gehouden.

Personeel en organisatie

Vanaf 12 maart 2020 zijn we geconfronteerd met de coronacrisis. Dat had veel consequenties voor onze manier van werken. We zijn massaal gaan thuiswerken. In het begin waren er wat opstartproblemen maar na de introductie van "Microsoft Teams “ ging dat snel goed. In de loop van het jaar hebben we met elkaar uitgevonden wat het betekent om tijdens een pandemie thuis te werken. Dit was voor iedereen een nieuwe en onbekende situatie.
Vanuit onze ARBO verplichting hebben we ervoor gezorgd dat alle medewerkers een bureaustoel, een bureau en een laptopstandaard konden uitzoeken en daar hebben veel medewerkers gebruik van gemaakt. Telefonische bereikbaarheid was en is nog steeds een uitdaging omdat het merendeel van de medewerkers niet over een mobiele telefoon van de gemeente beschikken. Als werkgever doen wij nog steeds een beroep op de flexibiliteit en loyaliteit van medewerkers om hun eigen mobiele telefoon ter beschikking te stellen voor het werk. Dit is geen gewenste situatie.
Ook hebben we meerdere malen een thuiswerkenquête uitgezet om een goed beeld te krijgen hoe het thuiswerken werd en wordt ervaren. Het thuiswerken en gemis van collega's valt een aantal medewerkers steeds zwaarder. Ook bemoeilijkt het thuiswerken de samenwerking op sommige punten. Daarentegen heeft iedereen zich zeer goed aangepast en gaat het dagelijkse werk gewoon door. De aandachtspunten die daaruit kwamen zijn opgepakt.
Aandacht voor onze medewerkers was een belangrijk aandachtspunt en dat is goed opgepakt door de managers maar ook door de collega's zelf. Het gemiddelde verzuimpercentage van medewerkers lag in 2020 op 6,45 %. Dit is lager dan ons streefpercentage van 7% en lager dan het verzuimpercentage in 2019 van 7,8%.

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2017	2018	2019	2020	Begroting 2020
P&O - ziekteverzuim			7,60	10,50	7,80	6,45	7
Toelichting kengetal Het percentage ziekteverzuim							
Toelichting ontwikkeling Het gemiddelde ziekteverzuimcijfer over 2020 is 6,45%. Daarmee hebben we het toch al ambitieuze ziekteverzuimstreefpercentage ruimschoots gehaald. Ook landelijk zien we dat in Coronatijd het ziekteverzuim toch gedaald is. Dit licht vermoedelijk in het meer zelf kunnen indelen van de tijd en het grote verantwoordelijkheidsgevoel van mensen om zaken toch gedaan te krijgen. Daarnaast besteden de HR adviseurs en de managers meer tijd en aandacht aan individuele ziektesituaties. Punt van aandacht blijft wel de werkdruk, HR ontvangt regelmatig signalen dat de werkdruk te hoog is.							
P&O - mobiliteit - instroom			14	26	26	29	0
Toelichting kengetal Het aantal personen dat onze organisatie binnenkomt.							
Toelichting ontwikkeling Er zijn in 2020 29 mensen ingestroomd. Het verloop in onze gemeente is groot. Het lukt niet altijd om zelf vacatures in te vullen, soms moeten we een bureau inzetten.							
P&O - mobiliteit - uitstroom			10	15	16	22	0
Toelichting kengetal Het aantal personen dat de organisatie verlaat.							
Toelichting ontwikkeling In 2020 zijn er 22 mensen uit dienst gegaan. De verwachting is dat het verloop groot blijft in deze arbeidsmarkt.							
P&O - fte's			131,90	132,57	137,49	144,90	136,04
Toelichting kengetal Bij dit kengetal wordt het verloop van het aantal fte in het verleden en de verwachting in de toekomst weergegeven. *Opmerking: de weergegeven cijfers zijn exclusief de griffie.*							
Toelichting ontwikkeling In 2020 zijn er 22 mensen uit dienst gegaan en 29 in dienst gekomen. De verwachting is dat het verloop groot blijft in deze arbeidsmarkt. We investeren in een goed inwerkprogramma, maar zeker in Coronatijd is het inwerken een lastige zaak.							

Planning, control en financiën

Planning en control is het geheel van activiteiten die uitgevoerd moeten worden voor het plannen en beheersen van de gemeentelijke activiteiten. En is daarmee een van de belangrijkste hulpmiddelen voor het uitvoeren van uw volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. Dit vertaalt zich in de bestuurlijke planning en control-cyclus. In onze gemeente bestaat deze uit een kadernota, programmabegroting, bestuursrapportages en jaarstukken. De eerste twee instrumenten passen vooral bij de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol (planning). De laatste twee bij de controlerende rol (control). U kunt op basis van de bestuursrapportages en de jaarstukken wel bijsturen.

De doelstelling van planning en control is het sturen en beheersen van de gemeentelijke processen. Dit betekent in de praktijk het bieden van tijdig, volledig en juist inzicht in de beoogde maatschappelijke effecten (doelstellingen), de activiteiten die bijdragen aan het realiseren van deze doelstellingen en de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Het uiteindelijk doel is u als raad in staat te stellen juiste beslissingen te nemen in het belang van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

Om de kwaliteit van de planning & control cyclus en de informatiewaarde voor u verder te vergroten hebben wij in het jaar 2020 geïnvesteerd in een verdere doorontwikkeling. Belangrijke stappen zijn hiervoor gezet bij de samenstelling, opzet en inhoud van de begroting 2021. Daarnaast wordt binnen het team financieel advies meer aandacht gegeven aan de facilitering en ondersteuning van de verschillende domeinen bij hun reguliere taken. Dit om te komen tot een betere financiële control binnen de gehele organisatie. Vanwege de coronacrisis was het niet mogelijk om een volledige kadernota op te leveren en hebben we in overleg met u een kaderbrief opgesteld.

Om de impact van de coronacrisis op de organisatie goed in beeld te krijgen hebben wij in juni een impactanalyse opgeleverd. Ook stond de tweede bestuursrapportage in november in het teken van de impact van corona op onze organisatie tot september. In deze jaarstukken hebben wij een aparte paragraaf geschreven om het totaalbeeld van de impact van corona op onze organisatie te geven.

Naam kengetal	Streef waarde	Jaar realisatie	Realisatie 2017	2018	2019	2020	Begroting 2020
Financiën - belastingen - % oninbaar			0,70	0,50	0,60	0,60	0,50
Toelichting kengetal							
Bepaalde belastingvorderingen kunnen niet, of maar voor een deel, geïnd worden. Dit kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld faillissementen, wettelijke schuldsanering of overlijden.							
Toelichting ontwikkeling							
Financiën - belastingen geïnd op betaaldag				98	99	96	98
Toelichting kengetal							
Het percentage van de openstaande belastingen dat op de betaaldag wordt geïnd.							
Toelichting ontwikkeling							
Door Covid-19 ligt het percentage voor 2020 lager dan in voorgaande jaren.							
Financiën - betalen facturen < 30 dagen			76	78	98	95	90
Toelichting kengetal							
Voor de overheid geldt een wettelijke verplichting om rekeningen binnen dertig dagen te betalen. Bij uitblijvende betalingen is het risico op liquiditeitsproblemen groot. Deze indicator toont het percentage van de facturen dat betaald is binnen dertig dagen.							
Toelichting ontwikkeling							

Griffie

Om adequaat de huidige en toekomstige taken op de griffie te kunnen uitvoeren is door uw raad extra budget beschikbaar gesteld voor uitbreiding van formatie op de griffie. Gedurende 2020 waren er meerdere personele wisselingen. De uitbreiding van formatie is in augustus 2020 geëffectueerd door aanstelling van een raadsadviseur voor 0,5 fte.

Rekenkamer

De Rekenkamercommissie heeft in 2020 de volgende onderzoeken uitgevoerd:
- rapport “Toezicht en handhaving gemeente Buren”
- rapport “Quickscan Stand van zaken implementatie Omgevingswet”
- rapport “Quickscan Gerealiseerde doelstellingen in de Vastgoednota gemeente Buren 2016

Een uitgebreide toelichting op de activiteiten van de Rekenkamercommissie staat in het jaarlijks verslag aan de gemeenteraad. Het jaarverslag 2020 is op 31 maart 2021 aan de gemeenteraad verzonden.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente kan taken zelf uitvoeren, taken uitbesteden of hiervoor samenwerking zoeken met andere partijen. Als dit laatste gebeurt met andere overheden dan heet dit een verbonden partij. Een verbonden partij in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. De gemeente heeft in zo'n partij een financieel belang (er wordt geld in gestoken) én heeft rechtstreeks invloed op de besluiten van de gemeenschappelijke regeling.

Regionale samenwerking wordt steeds belangrijker. De afgelopen jaren is er veel veranderd binnen de lokale overheid. Het Rijk heeft veel taken overgeheveld naar de gemeenten. Die decentralisatie van taken ging vaak gepaard met minder uitvoeringsbudget voor de gemeenten. Het gaat om grote, maatschappelijke opgaven die veel meer strategisch vermogen, samenwerking en visie vragen van de lokale overheid. Deze elementen -samen met de financiële tekorten die hiermee gepaard gaan- vergen veel meer bestuurskracht van een gemeente. Om dit op een goede manier te organiseren komen er meer verbonden partijen in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Het gevoel van onvoldoende grip op de gemeenschappelijke regeling is voor de gemeenteraden in Rivierenland aanleiding geweest om in 2019 een viertal moties aan te nemen.
In reactie op deze moties is in 2020 een eerste stap gezet door in de vergaderschema's 2021 vaste momenten op te nemen, waarop bijeenkomsten van verbonden partijen kunnen plaatsvinden. Meerdere gemeenschappelijke regelingen hebben de vergaderingen van het Algemeen Bestuur beter toegankelijk gemaakt voor raadsleden. Bovendien heeft elk college in Rivierenland een informatieprotocol opgesteld. Hierin zijn informatieafspraken gemaakt met als doel de raad goed en tijdig te informeren.
Tot slot is het 'Initiatief raadskring Regio Rivierenland' opgestart. Het doel van de raadskring is om de raden als hoofd van de gemeenten meer in stelling te brengen door met elkaar aan de voorkant de verbinding te zoeken en een platform te bieden om ideeën en opvattingen te kunnen uitwisselen.

Beleid(skaders)

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Nota Verbonden Partijen
- Moties Grip op Gemeenschappelijke Regelingen

In 2020 is begonnen met de voorbereiding voor een nieuwe Nota verbonden partijen. In deze nota worden niet alleen de ontwikkelingen geschetst, maar wordt ook een voorstel gedaan om u in staat te stellen via overleg met de gemeentelijke vertegenwoordigers en toezichtarrangementen meer grip te krijgen op de verbonden partijen.

Externe ontwikkelingen

Er is een steeds grotere wens vanuit gemeenteraden in het hele land om meer grip en sturing te krijgen op verbonden partijen.
De roep om het versterken van de lokale democratie is een aanleiding voor het ministerie van BZK om te bezien hoe de positie van raadsleden kan worden versterkt. Er is door het Kabinet een wetsvoorstel Wet versterking legitimiteit gemeenschappelijke regelingen voorgelegd aan de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel beoogt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken.
Over de wet zijn veel vragen gesteld. In december 2020 heeft minister Olongren een Nota van wijziging over het voorstel Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen naar de kamer gestuurd. Verwacht wordt dat hierover in februari 2021 wordt gestemd.

Risico's

De gemeente blijft beleidsmatig, bestuurlijk en financieel verantwoordelijkheid houden over deze partijen. De middelen die wij ter beschikking stellen, gaan verloren in geval van tekorten of een faillissement van de verbonden partij. Mogelijke risico's staan in de begroting van de verbonden partijen. Hiervoor reserveren ze vaak zelf middelen. Onze gemeente reserveert in het weerstandsvermogen ook een bedrag voor dit soort risico's.

Overzicht verbonden partijen

Naam verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage Begroting 2020	Bijdrage Realisatie 2020	Eigen vermogen
Gemeenschappelijke regelingen			
Avri	24	133	550
GGD Gelderland-Zuid	938	957	1.992
Omgevingsdienst Rivierenland	2.595	2.630	2.389
Regio Rivierenland	223	223	2.927
Regionaal Archief Rivierenland	294	284	498
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	2.089	2.087	7.007
Werkzaak	2.590	2.508	5.504

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten. Dit kan alleen toestemming van de gemeenteraad.

Onze gemeente participeert in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD Gelderland-Zuid)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak

Avri	
Omschrijving	De reguliere taak van Avri is het verwijderen van huishoudelijk afval. Dit doen ze voor alle acht gemeenten. Een 'plustaak' is het onderhouden van de openbare ruimte. Dit voert Avri uit voor vier van de acht gemeenten. Avri onderhoudt sinds 1 maart 2012 de openbare ruimte van onze gemeente, het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Dit is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO wordt jaarlijks geëvalueerd en aangescherpt.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Deelnemende partijen	Het samenwerkingsverband van GR Avri wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, West Betuwe, Maasdriel, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren. Deelname is niet verplicht. Voor de IBOR taken is er sprake van samenwerking tussen de gemeenten Tiel, West Betuwe, Neder-Betuwe en Buren.
Beleidskaders	• Verordening afvalstoffenheffing Avri • Dienstverleningsovereenkomst Avri - Gemeente Buren 2020
Openbaar belang en doel	**Afval** Avri is verantwoordelijk voor de afvalinzameling in onze gemeente. In 2019 is het omgekeerd inzamelen van grondstoffen in de regio ingevoerd. Dit heeft een positief effect gehad op de hoeveelheid ingezamelde restafval. In 2020 heeft Avri het beleid verder vorm gegeven met als doel een verdere reductie van restafval en inzameling van zo schoon mogelijke grondstoffen. **IBOR** Avri verricht voor onze gemeente het beheer van en onderhoud aan de openbare ruimte. Ook de samenhangende klachten en meldingen vallen onder deze werkzaamheden.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van Avri bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit acht leden. De gemeenteraden wijzen één lid aan per gemeente. Dat kan een raadslid, de voorzitter van de raad of een wethouder zijn. Wij worden vertegenwoordigd door wethouder Neven. Ieder lid heeft één stem. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden. Wij zijn niet vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.

Aandeel

Ontwikkelingen

Afval

- Door de nieuwe methode van inzameling, ingevoerd in juli 2019, is de hoeveelheid restafval in de gemeente gedaald. Een gevolg van de nieuwe inzamelmethode is dat er meer vervuiling is opgetreden in de grondstoffenstromen. De focus in 2020 en 2021 is er voor te zorgen dat de kwaliteit van de grondstoffen toeneemt.
- De afgelopen jaren staan de markttarieven van verschillende grondstofstromen onder druk. Deze trend zorgt voor toegenomen financiële risico's en stijgende tarieven afvalstoffenheffing in Nederland. Door toedoen van deze marktomstandigheden is de financiële weerstand van Avri intussen volledig benut, waardoor Avri actuele en toekomstige risico's voorlopig niet meer kan dragen. Voor 2021 streeft Avri er naar de grilligheid van de begroting om te buigen naar een voorspelbare begroting.
- De weerstandscapaciteit van Avri is momenteel onvoldoende. Hiermee lopen wij als gemeente risico omdat Avri bij een tekort aanspraak dient te maken op het weerstandsvermogen van de deelnemende gemeenten. In de begroting 2020 hebben wij hier rekening mee gehouden en € 24.000 hiervoor gereserveerd. In werkelijkheid betalen we Avri een bijdrage van € 133.000.
- 2020 was het jaar waarin bekend werd dat de provincie de rente op voorziening voor de stortplaats ging verlagen. Zonder actie vanuit de gemeenten had dit een kostenpost van € 10 miljoen op de begroting van 2020 betekend. Als gevolg hiervan is er een intensieve onderhandeling op gang gekomen tussen gemeenten (bestuursleden Avri en wethouders financiën) en provincie. Uiteindelijk is een oplossing gevonden. Meer informatie hierover, en over de risico's, is te vinden in de jaarstukken van Avri die 15 april zijn verschenen en op 13 april tijdens een platformbijeenkomst aan de raden zijn gepresenteerd.
- Ook Avri heeft de gevolgen van corona ondervonden. Door onder meer het wegvallen van mensen, het ophalen van extra huisafval en extra taken zijn er extra coronakosten gemaakt zowel bij Avri-afval als bij Avri-IBOR. Deze worden door de gemeente in de coronakosten meegenomen.

IBOR

- Uit de 'Eerste evaluatie IBOR-taken' (2020) is als conclusie naar voren gekomen dat de kosten voor uitvoering van de IBOR-taken jaar na jaar toenemen. Dit noodzaakt tot het bijstellen van de prestatie-eisen. Dit is een tendens geworden. Een constante is dat Avri veelal tenminste de kwaliteit levert die we met elkaar afgesproken hebben.
- In samenspraak tussen de gemeente Buren en Avri is onderzocht op welke onderdelen een concessie is te doen aan de kwaliteit en/of waar andere kansen liggen om goedkoper te werken. Dit door het combineren van werkzaamheden, inzet van ander materieel, het werk niet door derden te laten doen maar er eigen mensen op te zetten, e.d. Dit proces heeft plaatsgevonden in aanloop naar het opstellen van de werkbegroting 2021.
- Een concreet voorbeeld is het uitvoeren van onkruidbeheersing op verhardingen. Dit gaat Avri vanaf heden (2021) zelf binnen de gemeente Buren uitvoeren (voorheen door derden). Hiervoor is een speciale machine aangeschaft (de gemeente investeert). Dit resulteert direct in een besparing van kosten. Daarnaast is deze machine elektrisch en daarmee en duurzame keuze.
- De conclusies van het eerste onderzoek (evaluatie IBOR-taken) zijn aanleiding geweest om een vervolgonderzoek te starten. Er is daarbij vooral behoefte aan meer grip op de onderdelen 'prijs' en 'kwaliteit'. De onderzoeksvragen zijn vastgesteld door het college van B&W, met als centrale vraag: is AVRI voor de komende 5 jaar (2022 t/m 2027) de meest geschikte partij voor uitvoering van de IBOR-taken? Beantwoording van de vraag gebeurt aan de hand van deelvragen en een vooraf gemaakte afbakening van mogelijke alternatieve scenario's.
- Avri is aan de voorkant van dit onderzoek meegenomen (meelezen met onderzoekopzet) en zal het gedurende het onderzoek ook actief deelnemen. Denk aan deelname werkgroep, aanreiken gegevens, beschikbaarheid t.b.v. interviews door het onderzoeksbureau etc.

- Dit onderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van bureau Stad en Groen. Het streven is het onderzoek in het tweede kwartaal dit jaar af te ronden.

Risico's

- De stortplaats blijft nog minimaal 10 jaar in beheer van Avri en de Avri gemeenten. Dit betekent dat wij de komende 10 jaar verantwoordelijk zijn voor de exploitatie, beheer en onderhoud. Dit brengt risico's met zich mee. De exploitatie risico's zijn gedekt. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om lekkende leidingen enzovoort. Voor rampen hebben wij geen dekking, maar dit is ook niet gebruikelijk.
- Het is onduidelijk hoe de rente in de toekomst zich zal ontwikkelen. Het bedrag dat we voor de overdracht dienen te sparen kan hierdoor zowel positief als negatief worden beïnvloed. Er is nu afgesproken dat we jaarlijks met de provincie evalueren wat een reëel en haalbaar bedrag is om opzij te zetten.
- De weerstandscapaciteit van Avri is momenteel onvoldoende. Dit heeft te maken met de grilligheid van de prijzen in de grondstoffenmarkt (zie ook ontwikkelingen). Hiermee lopen wij als gemeente risico omdat Avri bij een tekort aanspraak dient te maken op het weerstandsvermogen van de deelnemende gemeenten. In de begroting 2021 en 2022 worden extra maatregelen getroffen om het weerstandsniveau weer op peil te brengen.
- Avri verwacht een tekort in de reserve voor begrotingsjaar 2021. De in rekening te brengen overhead van de diverse programma's zal structureel moeten worden verhoogd om een tekort in de reserve te voorkomen en de bedrijfsvoeringsrisico's binnen de GR te kunnen opvangen. De financiële gevolgen hiervan worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2021.
- Een toename in dumping van chemisch afval of asbest in de openbare ruimte vormt een financieel risico.

Activiteiten

- In het streven naar prijsstabiliteit en kostenbeheersing introduceerde Avri in 2020 het programma Grip. Hiermee onderneemt Avri actie op drie fronten: organisatie, markt en inwoners.
- In 2020 gaf het algemeen bestuur van Avri aan dat veel aandacht nodig is voor gedragsverandering van inwoners als het gaat om afval scheiden. Het niet juist aanbieden van afval zorgt voor afgekeurde ladingen grondstoffen, waardoor veel extra kosten ontstaan die met meer voorlichting voorkomen kunnen worden. Zowel Avri als inwoners zijn gebaat bij (het verschaffen van) meer duidelijkheid over wat optimaal scheidingsgedrag is en hoe we dit samen kunnen bereiken. Hier is in 2020 een begin mee gemaakt. In de begroting 2021 is hier prioriteit aan gegeven zodat er middelen zijn om hier op in te zetten.
- Avri gaat samen met gemeenten kijken hoe we in de toekomst om zullen gaan met de opbrengsten van oud -papier voor verenigingen. Alternatieven worden in de vorm van pilots onderzocht.
- In 2020 zijn voorbereidende studies gedaan over het inzamelen en hergebruiken van incontinentiemateriaal en babyluiers. Avri zal dit in opdracht van de gemeenten uitvoeren waarbij elke gemeente zelf bepaalt hoe ze dit beleid willen vormgeven. Dit leidt in de eerste helft van 2021 tot besluiten bij Avri gemeenten met het streven om dit in te voeren in 2022.

Website Avri

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	229	273	133	24	-109
Eigen vermogen	2.403	1.072	550	755	N.v.t.

Toelichting financiële ontwikkelingen

Avri-IBOR:

- Het integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) is door Avri verricht in lijn met de hierover gemaakte afspraken (prestatie-eisen). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen frequentie-afspraken en werken op beeldkwaliteit. Voor de beeldkwaliteit die buiten gerealiseerd wordt geldt over heel 2020 dat:
  - 72% van alle beeldmeetlatten scoort boven het afgesproken niveau;
  - 27% van alle beeldmeetlatten scoort op het afgesproken niveau;
  - 1% van alle beeldmeetlatten scoort onder het afgesproken niveau.
- Indien niet is voldaan aan de prestatie-eis is hierover in de jaarrapportage tenminste vastgelegd: oorzaak, gevolg en mogelijk uit te voeren acties (naar 2021).
- Voor de IBOR-taken die binnen de DVO zijn vastgelegd geldt dat (ruim) binnen budget is gewerkt. Uit de jaarrapportage (februari 2020) blijkt het volgende:
  - Werkbegroting 2020 (geactualiseerd): € 2.664.000

- Realisatie 2020: € 2.465.000
- Dit resulteert in onderscheiding van budget (dus een positief resultaat) van € 199.000.

- De besparing van in totaal € 199.000 over 2020 is opgebouwd uit:
  - Naar 2021 doorgeschoven werkzaamheden € 40.000
  - Structurele lagere kosten € 33.000
  - Incidentele lagere kosten € 126.000
- Enkel het aandeel 'structureel lagere kosten' komt eventueel in aanmerking om in navolgende werkbegrotingen geëffectueerd te worden.
- In absolute getallen wordt de grootste besparing geleverd op de dienst groenbeheer, wat goed verklaarbaar is omdat groenbeheer een groot deel van het totaal van de werkbegroting (werkprogramma en te leveren prestatie-eisen) bepaald.

GGD Gelderland-Zuid	
Omschrijving	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor risicogroepen. Dit doet ze door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Deelnemende partijen	GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor de volgende gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Ook voor Mook en Middelaar verzorgen zij enkele diensten.
Beleidskaders	De beleidskaders zijn vastgelegd in de Meerjarenstrategie 2020-2023. De leidende principes zijn: 1. Aansluiting bij gemeenten, 2. Netwerkaanpak. De strategische thema's zijn: 1. Informatiegestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven, 2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg, 3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid, 4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.
Openbaar belang en doel	1. Onze inwoners krijgen informatie over een gezonde leefstijl; 2. We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk kinderen worden ingeënt; 3. Wij krijgen informatie hoe het met de gezondheid van onze inwoners is gesteld; 4. Kinderen kunnen zich op een gezonde manier ontwikkelen; 5. Ouderen blijven zo lang mogelijk gezond; 6. We voorkomen infectieziekten zo veel mogelijk; 7. We inspecteren de kinderdagverblijven volgens de wettelijke normen
Bestuurlijk belang	Dagelijks bestuur en algemeen bestuur (AB). Onze wethouder Volksgezondheid zit in het AB. De stemverhouding is een stem per 20.000 inwoners. Buren heeft twee stemmen van de 35. Wel continueren
Aandeel	
Ontwikkelingen	2020 was het Jaar van corona. Geen enkele organisatie bevond zich zo in het brandpunt van de crisis als de GGD. Zij zijn de uitvoerder van de coronabestrijding. Hun andere, reguliere taken gingen deels en/of in aangepaste vorm door. De doelen die ze begin 2020 voor ogen hadden, zijn niet allemaal behaald. Dat had vooral te maken met corona. Toch hebben ze door inventiviteit en goede samenwerking, zowel binnen als buiten de GGD, in hun reguliere werk nog veel resultaten geboekt. Het samenwerken illustreert de focus in de meerjarenstrategie 2020-2023 van onze GGD, die sinds vorig jaar voor hen leidend is in hun dienstverlening. GGD Gelderland-Zuid investeert nadrukkelijk in netwerken en lokaal partnerschip. De maatschappelijke opgaven van gemeenten en de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen vragen dit van hen. De koers van hun strategie is 'samen (net)werken aan gezondheid'. Extra toepasselijk in een tijd dat we samen corona de baas moeten worden. Ook de negatieve gevolgen worden steeds zichtbaarder, zoals kwetsbaren die nog meer op achterstand raken. En heel veel mensen, vooral jongeren, die letterlijk en figuurlijk steeds slechter in hun vel zitten. Samen inzetten op gezond en veilig opgroeien, vitaal ouder worden en sociale verbinding, wordt de komende jaren belangrijker dan ooit. De resultaten in dit jaarverslag laten zien waar we samen toe in staat zijn. Het uitgebreide jaarverslag staat op jaarverslag.ggdgelderlandzuid.nl/2020.

Risico's	GGD is een van de partijen binnen de GHOR en daarmee een calamiteitenorganisatie, met bijbehorende risico's. Corona-maatregelen: Aan het bestrijden van de pandemie heeft de GGD in 2020 18 miljoen euro uitgegeven. Die kosten zijn gedeclareerd bij het Rijk. De GGD gaat ervan uit dat het Rijk hen volledig compenseert.
Activiteiten	• Inzicht bieden in de gezondheidssituatie van inwoners, door onderzoek en monitoring. • Bevorderen van gezondheid, door advies en uitvoering, zodat inwoners kunnen meedoen. • Organiseren van preventie in het sociaal domein, door verbindingen te leggen tussen domeinen, netwerken te versterken, doelstellingen te formuleren en samenwerkingsafspraken te maken. • Inzet voor een gezonde jeugd, waaronder uitvoering jeugdgezondheidszorg. • Inzet op kwetsbare doelgroepen. • Beschermen en bewaken van gezondheid door infectieziektebestrijding en medische milieukunde. • Vangnettaken. • Veilig Thuis. • Toezichthouder Wmo en Kinderopvang. • Netwerkaanpak zorg en veiligheid. • Netwerkaanpak veilige en gezonde leefomgeving.
Website	GGD

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	829	965	957	938	-19
Eigen vermogen		1.798	1.992	1.231	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
Geen bijzonderheden.					

Omgevingsdienst Rivierenland

Omschrijving	Wij hebben de ODR opdracht gegeven de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) uit te voeren voor onze gemeente. Concreet betekent dit dat de ODR de volgende taken uitvoert: • Het verlenen van omgevingsvergunningen. Dat is de vergunning voor bouw- en milieutaken; • Het toezicht houden op de uitvoering van deze vergunningen om ervoor te zorgen dat er bijvoorbeeld niet meer of anders wordt gebouwd dan de vergunning toestaat; • Zo nodig handhaven. Dat betekent: afdwingen dat de wet gevolgd wordt; • Het verlenen van specialistisch advies voor vergunningen en voor bestemmingsplannen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Deelnemende partijen	Gemeenten: Buren, Neder-Betuwe, West Betuwe, Zaltbommel, Tiel, Maasdriel, West Maas en Waal en Culemborg. Voor vergunningverlening en handhaving op het gebied van milieu is deelname verplicht. Daarnaast voert de omgevingsdienst voor ons ook vergunningverlening en handhaving uit voor bouwtaken.
Beleidskaders	• Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht mei 2016 • Regionaal Uitvoeringskader VTH taken 2016-2020.

Openbaar belang en doel	• De gemeente heeft de ODR opdracht gegeven de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) uit te voeren voor de gemeente Buren. • Samen met de mede-opdrachtgevers speelt de ODR in op wijzigingen in wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de omgevingswet of de wet kwaliteitsborging bouw.
Bestuurlijk belang	De ODR heeft een dagelijks bestuur bestaande uit de directeur van de ODR en vier wethouders. Daarnaast heeft een wethouder van elke deelnemer zitting in het algemeen bestuur. De gemeente Tiel, die alleen milieutaken heeft ingebracht, heeft één stem, de overige deelnemers hebben twee stemmen.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• De ODR heeft in 2020 opnieuw gekeken naar haar missie en visie voor de komende vijf jaar. Dit is in samenwerking met gemeenten tot stand gekomen en uitgewerkt in een koersdocument. Belangrijke elementen van dit document zijn het versterken van partnerschap en het bieden van meerwaarde in de dienstverlening. • De effecten van corona op de ODR voor de toekomst zijn natuurlijk nog onduidelijk. Uit 2020 blijkt dat er beperkt verlies aan productieve uren is geweest als gevolg van corona. • In samenwerking met de gemeenten in Rivierenland, met ketenpartners en met andere omgevingsdiensten bereidt de ODR zich voor op de Omgevingswet. Deze treedt naar waarschijnlijkheid per 1 januari 2022 in. De voorbereidingen hierop waren in 2019 en 2020 in volle gang. De Omgevingswet zal gevolgen hebben voor de ODR organisatie. Welke gevolgen dit zijn wordt op dit moment in beeld gebracht. Deels is de ODR hiervoor afhankelijk van keuzes die gemeenten maken. Het kan zijn dat de meerjarenbegroting moet worden aangepast op de nieuwe taken en werkzaamheden van de ODR onder de Omgevingswet. • De ODR bereidt zich ook voor op de wet kwaliteitsborging bouw. Tussen het Rijk, VNG en andere belangenorganisaties worden nog gesprekken gevoerd hoe de WKB moet worden vormgegeven.
Risico's	Een risico zijn de stijgende kosten van de ODR. Deels komt dit door het stijgende aantal kleine vergunningaanvragen. Deze leveren de ODR meer werk op terwijl hier minder leges tegenover staan. In 2020 hebben wij kritisch gekeken naar mogelijkheden om de kosten te beperken terwijl nog steeds aan alle wet- en regelgeving wordt voldaan. Wij onderzoeken nu onder meer of het mogelijk is de kosten van de ODR door te belasten aan projecten. De gemeente West Betuwe heeft aangegeven de vergunningverleningstaken bij de ODR weg te halen. Dit kan financiële consequenties hebben voor de ODR als geheel. Andere te vermelden risico's zijn: het voldoende beschikbaar zijn van gekwalificeerd personeel en de gevolgen van de Wet Kwaliteitsborging.
Activiteiten	• Per 1 januari 2021 start de ODR met een nieuwe VTH-applicatie; • Voor inwoners en bedrijven is niet alleen de inhoudelijke kwaliteit van ODR producten van belang, maar ook de klantgerichtheid. Hier is blijvende aandacht voor nodig. Het project Verbeteren klantgerichtheid is in 2020 afgerond en heeft concrete verbeteringen opgeleverd.
Website	ODR

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	2.243	2.471	2.630	2.595	-35
Eigen vermogen	1.527	1.398	2.389	1.080	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De bijdrage aan de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) in 2020 was € 2.594.902. Het resultaat van 2020 was € 2.629.946. Hiermee zijn we € 35.044,- over budget gegaan. De stijging heeft vooral te maken met de stijging in het aantal vergunningaanvragen. Aangezien een vergunning behandeld moet worden, kan dit niet gestuurd op gepland worden. De stijging in de kosten wordt gecompenseerd door en stijging in de legesinkomsten. Naast de reguliere werkzaamheden die we van de ODR afnemen, huren we de ODR ook in voor extra taken zoals handhaving APV, Inter Gemeentelijk Project (IGP). We huren ook in voor de voorbereiding op nieuwe wetgeving (zoals het wegvallen van het Programma Aanpak Stikstof). Deze taken waren in 2020 ook in het werkprogramma opgenomen.					

Regio Rivierenland	
Omschrijving	Regio Rivierenland behartigt de (gezamenlijke) belangen van de deelnemende gemeenten en voert gemeenschappelijke taken uit, onder andere van provinciaal en rijksbeleid. De regio ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. Regio Rivierenland voert taken uit op basis van het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020. De GR zorgt voor de regionale bestuurlijke afstemming bij grotere vraagstukken. Naast de Regio Deal gaat het hier om zaken als de regionale ruimtelijke visie en de regionale energietransitie. De GR werkt samen met overheden, bedrijfsleven en andere partners om gemeenschappelijke doelstellingen te bereiken. Dit vooral onder de naam Fruitdelta. Verder voert de GR taken uit op basis van contracten met de gemeente(n) zoals inkoop van de Jeugdzorg en leerlingen- en jeugdvervoer. Ook het toezicht op de leerplicht voert zij uit.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Deelnemende partijen	Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de gemeenten: Tiel, Culemborg, Zaltbommel, Maasdriel, West Betuwe, West Maas en Waal, Neder-Betuwe en Buren.
Beleidskaders	Regionaal Ambitiedocument Regio Rivierenland 2016-2020.
Openbaar belang en doel	Regio Rivierenland kent drie economische speerpunten en verschillende opgaven. De speerpunten zijn: 1. Agribusiness 2. Economie en logistiek 3. Recreatie en toerisme Met de speerpunten willen wij: onze kwaliteiten beter uitnutten, ons sociaaleconomische profiel verbeteren, ons woon- en leefklimaat versterken, initiatieven vanuit de samenleving faciliteren en inspelen op ontwikkelingen. De opgaven zijn: • Lobby en Branding van de regio: de regio FruitDelta Rivierenland (inter)nationaal op de kaart zetten. • Innovatie en Duurzaamheid: de (inter)nationale concurrentiepositie en de duurzaamheid binnen Rivierenland te verbeteren door innovatie. • Arbeidsmarkt: Op basis van de regionale vraag en het regionale aanbod zorgen voor een evenwichtige arbeidsmarkt. • Ruimtelijke keuzes en regelgeving: De ontwikkeling van een ruimtelijke kansenkaart met keuzes om bedrijvigheid de ruimte te geven.
Bestuurlijk belang	De regeling heeft een algemeen bestuur waarin elke gemeente een vertegenwoordiger heeft. De stemverhoudingen in het algemeen bestuur zijn gebaseerd op inwonersaantallen. Gemeente Buren heeft 11/100 stemmen in het algemeen bestuur. Andere overlegorganen binnen de regio zijn drie speerpuntberaden, stuurgroepen en portefeuillehoudersoverleggen op deelterreinen zoals Wonen, Mobiliteit, Wmo/Jeugd en Duurzaamheid.
Aandeel	
Ontwikkelingen	• In 2020 is gestart met het opstellen van een nieuw visiedocument, het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020 -2024. De eerste stap in dit proces was een evaluatie van het oude visiedocument. • Het Rijk heeft in 2020 de Regio Deal Fruit Delta gehonoreerd. Hiermee heeft het Rijk € 7,5 miljoen aan co-financiering toegezegd en is er een intensieve samenwerking tot stand gekomen tussen de regio, het Rijk en gemeentelijke partners. • Als gevolg van de stijging van de inhuurtarieven zijn de kosten van inkoop gestegen. • Alle colleges hebben in 2020 een informatieprotocol vastgesteld waarin informatieafspraken zijn gemaakt met als doel de raad tijdig te informeren. Zie ook paragraaf verbonden partijen algemeen. • In 2020 is het Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld.

Risico's	We zien oplopende kosten voor contract gestuurde dienstverlening en loonkosten.
Activiteiten	• De dienstverleningsovereenkomsten met Regio Rivierenland voor samenwerking op het terrein van Jeugd en Wmo is apart geregeld en wordt beschreven in het hoofdstuk sociaal domein. • De gemeente betaalt jaarlijks € 1 per inwoner mee aan het Regionale uitvoeringsplan Mobiliteit (2019-2022). Meer informatie hierover is te vinden in het hoofdstuk Ruimte bij de rapportage Verkeer en Vervoer. • Wij nemen 8 uur per week aan inkoopondersteuning af van het Inkoopbureau Rivierenland. Er wordt ondersteuning geboden bij aanbestedingen en bij de verdere professionalisering van de gemeentelijke inkoopfunctie. Daarnaast wordt sporadisch een beroep gedaan op aanbestedingsrechtelijke deskundigheid.
Website	Regio Rivierenland

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	207	214	223	223	
Eigen vermogen	2.773	3.086	2.927	2.726	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De risico's zijn voor zover als mogelijk afgedekt door verzekeringen. Verder wordt veel gewerkt met langdurige contracten en dus financiële zekerheid. De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken.					

Regionaal Archief Rivierenland

Omschrijving	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers in de archiefbewaarplaatsen in het werkgebied. Uitgangspunt daarbij is de gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor alle naar die archiefbewaarplaats overgebrachte archiefstukken. • Het verlenen van diensten aan het publiek en de deelnemers. • Het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Tiel
Deelnemende partijen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel
Beleidskaders	Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2019-2021
Openbaar belang en doel	Het RAR vervult de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van regionale geschiedenis. Deze functie vervult het RAR voor alle deelnemers van het RAR. Het RAR draagt zorg voor het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarin opgeslagen archiefbescheiden van de deelnemers van de GR RAR. Dit betreft zowel fysieke als digitale archiefbescheiden. Het RAR vervult de rol van archivaris voor de gemeente Buren en voert inspectietaken uit die voortvloeien uit de Archiefwet 1995. Het RAR-beleidsplan 2019-2021 staat in het teken van e-depot, erfgoed, externe dienstverlening, expertise en efficiëntie. Het RAR heeft tot doel het, binnen het samenwerkingsgebied, vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en draagt in die hoedanigheid zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers. De werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten hebben een beheersmatig karakter op basis van een wettelijke verplichting (Archiefwet 1995). Het RAR-beleidsplan 2019-2021 staat in het teken van e-depot, erfgoed, externe dienstverlening, expertise en efficiëntie.
Bestuurlijk belang	Burgemeester de Boer was in 2020 voorzitter van zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland.

	Na zijn vertrek is middels een collegebesluit op 13 april 2021 en 11 mei 2021 middels raadsbesluit is burgemeester J.P.M. Meijers voorgedragen als vertegenwoordiger van de gemeente Buren voor het Algemeen Bestuur van Regionaal Archief.
Aandeel	
Ontwikkelingen	De Archiefwet 1995 wordt herzien. De invoeringsdatum van de nieuwe wet is nog niet bekend. De belangrijkste wijziging is dat de overbrengingstermijn voor permanent te bewaren archieven wijzigt naar 10 jaar i.p.v. 20 jaar zoals dat nu is. Dit betekent dat deelnemende gemeenten hun archieven eerder overdagen aan het Regionaal Archief Rivierenland.
Risico's	In de jaarrekening 2020 is een paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” opgenomen. Op dit moment is het weerstandsvermogen 1,81. Dit is goed te noemen, de minimale norm is 1. Op basis van de begroting 2021 van de RAR bedraagt het ratio eind 2021 1,52. Dit is ruim boven de norm van 1,0.
Activiteiten	• Ontsluiten van papieren erfgoed door deze te verwerven, bewerken, inventariseren en conserveren; • Beheren permanent te bewaren archiefbescheiden van deelnemende gemeenten zowel fysiek als digitaal; • Digitaliseren van de collectie en het instellen en in stand houden van een e-depot; • Uitvoeren van inspectietaken en adviseren van de deelnemende gemeenten; • Dienstverlening en educatie: het faciliteren van onderzoekers, kennisuitwisseling met onderzoekers, ontwikkelen educatielessen organiseren bijeenkomsten met onderwijs en historische kringen.
Website	RAR

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	268	273	284	294	10
Eigen vermogen	428	535	498	347	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					
De bijdrage bedraagt werkelijk 284. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door de toetreding van de voormalige gemeente Lingewaal als onderdeel van de nieuwe gemeente West-Betuwe. Hierdoor is het bedrag per inwoner verlaagd. In juni 2020 is hiervoor een begrotingswijziging vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland.					

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Omschrijving	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Deelnemende partijen	De VRGZ vormt het samenwerkingsverband van: • de 14 gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen en regio Rivierenland. • de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). • de Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid. • de brandweer. • de politie Gelderland-Zuid.
Beleidskaders	Regionaal beleidsplan 2020-2023
Openbaar belang en doel	De VRGZ draagt bij aan een veilige regio. Hier worden rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden. In onze regio kunnen de inwoners rekenen op snelle en goede hulpverlening en brandweerzorg. Dit doet de VRGZ samen met de 14 gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen • Versterken proactief handelen. • Verhogen zelfredzaamheid en burgerparticipatie. • Verbeteren risicocommunicatie.
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur waarin de burgemeester vertegenwoordigd is met een stem. De dagelijkse aansturing gebeurt door het directieteam, bestaande uit een algemeen directeur, de brandweercommandant, de directeur regionale ambulancevoorziening en de directeur publieke gezondheid.

Aandeel

Ontwikkelingen

- Verhuizing meldkameractiviteiten: om de kwetsbaarheid van de dienstverlening te verminderen en de kwaliteit en continuïteit te borgen zijn de meldkamer activiteiten verplaatst naar Arnhem. Het doel is om 5 meldkamers in 2022 samen te voegen tot één meldkamer voor Oost-Nederland;
- Wet normering rechtspositie ambtenaren: het stelsel van vrijwilligheid voldoet niet aan de Europese vereisten. Landelijk wordt onderzocht op welke wijze hier invulling aan kan worden geven.
- Invoering Omgevingswet

Risico's

- Operatie VLAM geeft invulling aan de Wet normering rechtspositie ambtenaren. De uitwerking hiervan moet duidelijkheid geven over de (financiële) gevolgen
- De financiële gevolgen van Covid-19

Activiteiten

In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 staan de activiteiten beschreven. De vijf thema's waarin activiteiten worden uitgevoerd zijn:

1. Weerbare samenleving
2. Gevolgen van nieuwe risico's
3. Samenwerking en afstemming
4. Risico gericht werken
5. Toekomstbestending

Website

VRGZ

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente	1.958	1.986	2.087	2.089	2
Eigen vermogen		3.285	7.007	3.203	N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					

Werkzaak

Omschrijving

GR Werkzaak doet de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) voor Burense werkzoekenden die op 31 december 2014 een dienstverband hadden bij de GR Lander conform de WSW. Vanaf 2015 is de WSW afgesloten voor nieuwe instroom van werkzoekenden. Nu moeten alle werkzoekenden (ook de arbeidsgehandicapte medewerkers) zich via de Participatiewet melden bij de gemeente voor de nodige ondersteuning.

Juridische vorm

Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats

Tiel

Deelnemende partijen

De (acht) gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.

Beleidskaders

- De Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- De Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
- De Gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland

Openbaar belang en doel

Een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wsw.

Bestuurlijk belang

Werkzaak wordt bestuurd door een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Het AB bestaat uit acht leden, één per deelnemende gemeente. Gemeente Buren wordt vertegenwoordigd in het AB door wethouder N. Wiendels. Elk lid heeft een stem. Het DB bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter. Gemeente Buren is niet vertegenwoordigd in het DB.

Aandeel

Ontwikkelingen

- Werkzaak kreeg in 2020 (ook) te maken met de beperkende maatregelen vanwege COVID-19. Werkzaak hield echter de Sociale Werkvoorziening open. Juist voor de doelgroep Wsw was de waarde van werk, sociale contacten en dagritme tijdens deze periode van groot belang. Voor de SW bedrijven stelde het Rijk een compensatie beschikbaar voor de lagere omzet. Maar omdat het SW bedrijf van Werkzaak open bleef was er weinig omzetderving.

- Bij oprichting van de GR Werkzaak in 2016 werd afgesproken dat de GR Werkzaak na 4 jaar zou worden geëvalueerd. Die evaluatie is afgerond. De uitkomsten van de evaluatie werden besproken tijdens het traject de 'Bestuurlijke agenda Werkzaak'. Eén van die uitkomsten is dat er een nieuwe financiële verdeelsleutel komt voor alle deelnemers vanaf 2022. Die nieuwe verdeelsleutel is financieel gunstig voor Buren. De nieuwe verdeelsleutel is formeel pas van kracht als alle raden van de deelnemers hebben ingestemd met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling (GR) van Werkzaak.

Risico's

De geïnventariseerde risico's (€ 2,1 mln.) zijn voor 54% afgedekt door Werkzaak binnen haar eigen vermogen van € 1,127 mln. De provincie (als toezichthouder) stelt dat de risico's groter zijn dan het weerstandsvermogen en daarom niet voldoen aan de minimale norm. Daarom adviseerde de toezichthouder aan Werkzaak om haar weerstandsvermogen te vergroten. Want mochten alle risico's zich tegelijk voordoen, dan kunnen de deelnemers worden aangesproken op dit tekort. Werkzaak heeft het advies van de toezichthouder opgevolgd. Vanaf 2022 zijn de risico's, zoals die in de concept begroting 2022 van Werkzaak zijn opgenomen, volledig (100%) gedekt door het weerstandsvermogen.

Activiteiten

De GR Werkzaak zet in 2021 in op creëren van nieuwe en het behouden van bestaande relaties met werkgevers om blijvend kansen te bieden aan werkzoekenden. Hierbij is goede samenwerking met de deelnemende gemeenten van belang. De Wsw-ers worden (voor zover mogelijk) ontwikkeld om te kunnen werken op (groeps)werkplekken bij reguliere werkgevers met begeleiding vanuit de Werkzaak.

Website

Werkzaak

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Verschil**
Bijdrage gemeente			2.508	2.590	82
Eigen vermogen	5.872	1.798	5.504		N.v.t.
Toelichting financiële ontwikkelingen					

Vennootschappen

Een vennootschap is een organisatievorm met als hoofddoel het realiseren van winst voor de eigenaars van de vennootschap. Voorbeelden zijn de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap en de vennootschap onder firma.
Wij participeren in de volgende vennootschappen:

- BV Logistieke Hotspot Rivierenland
- BV Recreatiemaatschappij Uiterwaarde
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- NV Vitens

BV Logistics Valley Rivierenland

Omschrijving

Logistics Valley Rivierenland is een samenwerkingsverband tussen logistieke ondernemingen, lokale en regionale overheden en onderwijs (de zogenaamde triple-helix), met als missie 'samen sterk voor logistiek in Rivierenland'. Daartoe zet zij in op drie kerntaken:

1. Logistics Valley Rivierenland bouwt een bestuurlijk fundament met strategische stakeholders uit de triple helix.
2. Logistics Valley Rivierenland zet in op ondernemersgedreven initiatieven en projecten van bestaande logistieke ondernemers in de Regio Rivierenland. Via deze initiatieven plukken ondernemers de concrete vruchten van samenwerking. Onderwerpen liggen het terrein van arbeidsmarkt, innovatie en duurzaamheid.
3. Logistics Valley Rivierenland probeert met alle stakeholders de trots op logistiek in de regio te laten groeien. Via bijeenkomsten in ons clubgebouw (Huis van de Logistiek op Medel), nieuwsbrieven, persuitingen, presentaties en andere communicatie-activiteiten.

Juridische vorm

Stichtingen en verenigingen

Vestigingsplaats	Tiel
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	We willen onze positie in de top 5 van logistieke hotspots in Nederland behouden. Logistics Valley verbindt ondernemers, overheid en kenniscentra voor een krachtig, duurzaam en innovatief logistiek Gelderland.
Bestuurlijk belang	Stichtingsbestuur. Buren stemgerechtigd en %-aandeel in stemverhouding. We werken samen aan een sterke Gelderse economie.
Aandeel	
Ontwikkelingen	De actuele ontwikkelingen kunt u volgen op de website: www.logisticsvalley.nl/home
Risico's	De weerstandscapaciteit van Logistics Valley Rivierenland is voldoende om de risico's die we lopen op te vangen. Daarmee zijn er geen risico's van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie waarvoor geen maatregelen zijn getroffen door Logistics Valley Rivierenland.
Activiteiten	
Website	Logistics Valley Rivierenland

BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde	
Omschrijving	Vanaf 1999 kwamen de deelnemende gemeenten, in hun nieuwe rol van aandeelhouder, meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald voor toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Kernactiviteit: het duurzaam in standhouden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de (Natuur- en) Recreatieschappen Lingegebied, Nederrijn, Lek en Waal en Overbetuwe ten behoeve van een breed publiek in het Rivierengebied
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	BV Recreatiemaatschappij Uit®waarde is een onderneming, die is gericht op het behartigen van maatschappelijke taken, zoals omschreven in de kernactiviteit.
Bestuurlijk belang	1. Raad van Commissarissen. Gemeenten zijn hierin vertegenwoordigd. 2. Algemeen bestuur Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal. Vertegenwoordigd door portefeuillehouder recreatie en toerisme. Stemverhouding: elk lid een stem. Minimale invloed op het beleid van de besloten vennootschap via de vergadering van aandeelhouders.
Aandeel	
Ontwikkelingen	Beheren van de recreatiegebieden: de Beldert, de Meent en het Eiland van Maurik en de routes bewegwijzering.
Risico's	Er zijn geen risicovolle ontwikkelingen. Geen financiële risico's: is een besloten vennootschap.
Activiteiten	
Website	Uit®waarde

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Omschrijving	BNG is onze huisbankier. Als aandeelhouder profiteren we van het dividend van de BNG. Dit is een algemeen dekkingsmiddel.
Juridische vorm	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Den Haag
Beleidskaders	Maatschappelijke impact. In 2020 heeft de BNG haar strategie aangescherpt. BNG Bank is een bank die zich laat leiden door maatschappelijke impact. De BNG kiest ervoor ons zich te richten op het publieke domein en op het vergroten van maatschappelijke impact op vier Sustainable Development Goals (SDG's): • goede gezondheid en welzijn (SDG 3) • kwaliteitsonderwijs (SDG 4) • betaalbare duurzame energie (SDG 7) • duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11). Om actief te kunnen sturen op het vergroten van maatschappelijke impact, gaan we deze impact meten en rapporteren.
Openbaar belang en doel	De gemeente is vanwege de financiële verhoudingen met het Rijk verplicht een bankrekeningnummer bij de BNG te openen. Hierop worden de algemene uitkering en andere Rijksvoorschotten uitbetaald. De BNG draagt bij aan de algemene dekkingsmiddelen van onze gemeentelijke organisatie. De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders oefenen invloed uit door de vertegenwoordiging in de aandeelhoudersvergadering. We bezitten 23.953 aandelen. Dit is 0,04% van het totaal aan aandelen. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een bank die volledig in overheidsbezit is. De helft van de aandelen is van de Staat. De andere 50% is van de gemeenten, hoogheemraadschappen en provincies.
Aandeel	
Ontwikkelingen	Vooruitzichten 2021 Ook dit jaar wordt sterk gekleurd door de COVID-19-pandemie. BNG Bank zal blijven doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. Vanuit onze purpose en strategie richten we ons op het vergroten van maatschappelijke impact. We investeren in het vergroten van klantpartnerschap en in de ontwikkeling van onze medewerkers. Het aantal medewerkers groeit, vooral om te kunnen voldoen aan eisen vanuit toezicht en regelgeving. Wij achten dit voor dit jaar noodzakelijk. Tegelijkertijd zijn we gecommitteerd om processen te optimaliseren om zo de operationele kosten en daarmee financieringskosten voor onze klanten zo laag mogelijk te houden. De volatiliteit op de financiële markten zal naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2021 niet verantwoord. De lage rentestanden zal een drukkend effect blijven hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.
Risico's	Risicobeheer is gericht op het onderkennen en beheersen van mogelijke risico's in de bedrijfsvoering. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel, hetgeen tot uitdrukking komt in hoge externe ratings. Het proces van het accepteren en beheersen van risico's is inherent aan de dagelijkse activiteiten van de BNG. Om activiteiten uit te kunnen voeren, moet een bepaald niveau van krediet-, markt-, liquiditeits-, operationele en strategische risico's worden geaccepteerd. Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel. Het strikte kapitalisatiebeleid, de beperking van diensten en tegenpartijen zoals vastgelegd in statuten en beleid en het feit dat de bank geen trading book heeft, bepalen de reikwijdte, omvang en sfeer van de risicobereidheid van de bank.

Activiteiten	In 2020 heeft BNG Bank gereflecteerd op haar 'purpose' en kernactiviteiten. Hieruit is 'Ons Kompas Naar Impact' ontstaan, de koers die BNG Bank de komende jaren gaat volgen. Het strategisch kader voor BNG Bank is daarbij vastgesteld door de RvB in samenspraak met de RvC. Vervolgens is aan de aangescherpte strategie invulling gegeven in afdelingsplannen. Daartoe hebben medewerkers in teamverband kennis gemaakt met het strategisch kader en hebben zij kunnen nadenken over de betekenis daarvan voor de eigen afdeling en de afdelingsplannen en de gevolgen voor het eigen werk. Eind november 2020 is de aangescherpte strategie gedeeld met klanten, aandeelhouders en andere stakeholders. Meer informatie over 'Ons Kompas naar Impact' is te vinden op de website. De BNG Bank is tevreden met de gerealiseerde nettowinst van EUR 221 miljoen over het verslagjaar 2020. Het rendement op het eigen vermogen is met 5,2% boven de doelstelling van 3,7% uitgekomen. De stijging van 36% ten opzichte van de nettowinst over 2019 is vooral veroorzaakt door de lagere aanvulling van de debiteurenvoorziening van de bank. De verminderde kredietwaardigheid van een specifieke relatie was de belangrijkste oorzaak van de in historisch perspectief hoge incidentele voorziening in 2019. In 2020 heeft gemeente Buren € 22.755 aan dividend ontvangen van de BNG.
Website	BNG

NV Vitens

Omschrijving	Vitens is onze drinkwaterleverancier en het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Ze voorzien de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en een aantal gemeenten in Noord-Holland en Drenthe van betrouwbaar drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Beleidskaders	Onze strategie voor 2018-2020 heeft vier agendapunten: • 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater • Meer gemak voor de klant • Sterk in je werk • Voldoende beschikbare schone bronnen
Openbaar belang en doel	De primaire taak van Vitens is en blijft – nu en in de toekomst – om vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week betaalbaar drinkwater van hoge kwaliteit te leveren aan iedereen in het verzorgingsgebied. Dat is onze bron van bestaan. Vitens wil water duurzaam winnen, met respect voor het watersysteem en in balans met de omgeving. Kortom, integer, duurzaam en circulair.
Bestuurlijk belang	Het aantal aandelen van Vitens bedraagt 5.777.247. De gemeente Buren bezit 24.035 aandelen. Dit is 0,416%. De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van lokale en regionale overheden.
Aandeel	
Ontwikkelingen	Langetermijnvisie met trends en ontwikkelingen In 2019 begonnen we met het opstellen van een langetermijnvisie, waarmee we in 2020 verder gaan. We schakelden externe hulp in van de Wageningen Universiteit en een bureau gelieerd aan de Erasmus Universiteit Rotterdam om te onderzoeken welke ontwikkelingen en trends grote impact hebben op Vitens. Bijvoorbeeld jarenlange droogte, demografische ontwikkelingen (krimp én groei) en inwoners die in toenemende mate zelfstandig drinkwater winnen. Als we weten wát ons vak op de langere termijn kan beïnvloeden, kunnen we voor grote investeringen weloverwogen beslissingen nemen.
Risico's	*Risicomanagement* Gezien de maatschappelijke functie als drinkwaterbedrijf is risicomanagement voor Vitens van groot belang. Bij Vitens onderscheiden we drie niveaus waarop we risicomanagement toepassen:

	Bedrijfswaarden De bedrijfswaarden geven aan waar de organisatie in de kern voor staat. Hieronder vallen een leveringsbetrouwbare drinkwatervoorziening, tarifering, een veilige en gezonde werkomgeving, duurzaamheid & milieu en tevreden stakeholders. Termijn: lang, > 3 jaar. *Strategisch* Hierbij gaat het om het vaststellen, beheersen en mitigeren van risico's die van invloedzijn op onze strategische agenda's. Te weten: 24/7 leveren van betrouwbaar en betaalbaar drinkwater, voldoende beschikbare en schone bronnen en meer gemak voor de klant. Termijn: middellang, 1 tot 3 jaar. *Operationeel* Dit heeft betrekking op risico's die samenhangen met de dagelijkse uitvoering van ons werk. Termijn: kort, < 1 jaar
Activiteiten	Op basis van financiële overwegingen heeft Vitens in haar jaarrekening aangegeven dat er geen ruimte is om over 2020 dividend uit te betalen aan de aandeelhouders.
Website	Vitens

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van woningbouw, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het ruimtelijk beleid is vastgelegd in de structuurvisie, beleidsnota's en bestemmingsplannen. In deze paragraaf gaan we in op de lopende bouwgrondexploitaties, de realisatie hiervan, de prognose van de te verwachten resultaten, bijbehorende reserves en voorzieningen en de stand van zaken rondom vennootschapsbelasting.

Beleid(skaders)

Het grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid. U stelde de nota in januari 2017 vast. In 2020 is een nieuwe nota vastgesteld voor 2021. In de huidige nota staan de kaders waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren. Wij kopen slechts in uitzonderingsgevallen zelf grond aan om plannen te kunnen realiseren. Facilitair grondbeleid heeft de voorkeur. Indien initiatieven van derden passen binnen het beleid, verlenen wij medewerking hieraan. De structuurvisie en het bestemmingsplan zijn instrumenten waarin voorwaarden zijn opgenomen. Wij spelen hierin een faciliterende rol en wij sluiten een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar waarin onder andere het kostenverhaal is geregeld. In de structuurvisie staat een uitvoeringsprogramma voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wij vragen initiatiefnemers een bijdrage om deze ontwikkelingen uit te kunnen voeren.

Zijn wij grondeigenaar? Dan betalen wij de gemaakte kosten uit de grondopbrengst. Het grondprijsbeleid werkten wij uit in een grondprijzenbrief. U ontvangt de grondprijzenbrief ter kennisname.

De uitgifte van grond gaat via:
- eigendomsoverdracht;
- erfpacht (voor bedrijventerreinen en beperkt mogelijk voor woningbouw);
- pacht;
- in gebruikgeving;
- verhuur.

Nota grondbeleid 2017 - 2020
De raad stelde in januari 2017 de nota grondbeleid 2017 -2020 vast. De nota grondbeleid is een strategische nota die op hoofdlijnen kaders schetst voor het grondbeleid van de gemeente. Op basis van deze nota voeren wij een transparant grondbeleid. Uitgangspunt is een faciliterend grondbeleid. In uitzonderingssituaties is actief grondbeleid mogelijk.

Als we kosten moeten verhalen, doen we dat op basis van anterieure overeenkomsten. Dit is het zogenaamde private spoor van de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening) Volgens de gedachte achter de Wro zet de gemeente Buren in eerste instantie in op een samenwerkingsovereenkomst of grondexploitatieovereenkomst met de initiatiefnemer van een ontwikkellocatie.

Grondverwerving
Het uitgangspunt is dat wij gronden minnelijk verwerven. Wanneer dat niet lukt, zetten we het instrument van onteigening in. De mogelijkheden die de Wet Voorkeursrecht Gemeenten biedt, zetten we optimaal in. Voordat we gronden verwerven, stellen we een verwervingsplan op.

Tussentijdse winstneming
Bij het Stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze, maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

In 2020 zijn er geen projecten die aan de voorwaarden voor tussentijdse winstneming voldoen.

Beleidskaders:
- Structuurvisie Gemeente Buren
- Wet ruimtelijke ordening (Wro)
- Woonvisie 2014
- Beleidsnotitie Grondprijsbeleid Doejenburg II definitieve versie 2017
- Beleidsnotitie Verkaveling Doejenburg II definitieve versie 2017
- Notitie Bouwen voor behoefte
- Regionaal Programma Werklocaties 2020
- Omgevingswet vanaf 1 januari 2022 (ingangsdatum is nog niet definitief

Externe ontwikkelingen

Een combinatie van ontwikkelaars diende bij de gemeente plannen in om 55 woningen in Teisterbant te bouwen. De gesprekken hierover zijn in een vergevorderd stadium. De woningen sluiten aan bij de woonvisie en de notitie bouwen voor behoefte.
Initiatieven van derden waaraan wij medewerking verlenen voldoen eveneens aan hetgeen in de woonvisie en de notitie bouwen voor behoefte staat.
In Maurik geven wij een bedrijventerrein uit. Het beleid rondom bedrijventerrein is regionaal vastgesteld in het Regionaal Programma Werklocaties. Op het bedrijventerrein mogen wij maximaal 15 bedrijfswoningen bouwen. Vanaf 2021 mogen nog 10 woon-werkkavels worden uitgegeven.

Naast de woningbouw in Teisterbant is woningbouw mogelijk over de periode 2020 tot en met 2024, in de deelgebieden:
- Beusichem - 95 woningen
- Buren - 89 woningen
- Maurik - 158 woningen
- Lienden - 121 woningen
- Buitengebied - 81 woningen

De woningen worden door particuliere initiatieven gerealiseerd.

Risico's

Wij hebben twee actieve grondexploitaties:
- Teisterbant Kerk-Avezaath
- Bedrijventerrein Doejenburg II

Het bedrijventerrein Doejenburg II wordt naar verwachting met een verlies afgesloten. Teisterbant kan mogelijk budgettair neutraal worden gerealiseerd. Voor het verlies van Doejenburg is bij de jaarstukken 2020 een voorziening gevormd. De bestaande voorziening voor Teisterbant wordt vooralsnog in stand gehouden omdat de risico's nog niet volledig in beeld zijn.
Voor risico's die een relatie met het project hebben, wordt een raming in de grondexploitatie van dat project opgenomen. Mogelijke risico's zijn:
- meerwerk bij de uitvoering van bouw- en woonrijp maken;
- meerkosten voor bodemsanering;
- tegenvallende verkopen;
- meerkosten planbegeleiding door uitloop van het project.

Conclusie

De projecten binnen de grondexploitatie worden nadrukkelijk gevolgd en passen binnen de financiele kaders.

Bouwgrondexploitatie

Bedrijventerrein Doejenburg II Maurik
46% van de beschikbare kavels op het bedrijventerrein is verkocht. Het aantal concept overeenkomsten bedraagt 2%. Gesprekken met diverse belangstellenden hebben geleid tot een optie op een kavel. Het totaal aan opties is 32%. 20% van de beschikbare kavels is nog vrij te verkopen (standen per februari 2021). Om alle kavels te kunnen ontsluiten besteden wij in het 2e kwartaal 2021 de verbindingsweg aan. De verwachting is dat de aanleg in het 3e kwartaal 2021 kan starten. Na de aanleg van deze weg is het bedrijventerrein nagenoeg geheel bouwrijp gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om nog 10 bedrijfswoningen te bouwen.

Teisterbant Kerk Avezaath
De gronden in het plan zijn ons eigendom en van een particulier eigenaar. In 2013 stelde u de ruimtelijke visie vast. U streeft naar een woningbouwprogramma dat rekening houdt met de woonvisie en een woningbehoefteonderzoek. Met deze uitgangspunten overleggen wij sinds medio 2020 met een combinatie van ontwikkelaars over realisatie van het plan. De gesprekken zijn vergevorderd en verwacht wordt in 2021 een koop/exploitatie overeenkomst aan te gaan over de bouw van 55 woningen in het plan.

Prognose

De verwachte einddatum van zowel plan Teisterbant als het bedrijventerrein Doejenburg II is eind 2025. Over de periode 2021 tot en met de einddatum zijn de nog te maken kosten en de verwachte opbrengst grondverkopen geraamd.

Het resultaat op einddatum is:
Teisterbant - € 181.000 tekort
BT Doejenburg II - € 7.223.000 tekort

Voor beide grondexploitaties is, volgens voorschrift van het BBV, een verliesvoorziening gevormd.

Realisatie

In onderstaand overzicht staat de gerealiseerde gronduitgifte en het aantal gerealiseerde woningen voor woningbouwlocatie Teisterbant Kerk-Avezaath en bedrijventerrein Doejenburg II.

Naam	2016	2017	2018	2019	2020
Bedrijventerrein Doejenburg II					
- Uitgifte in m2	4.414	16.114	29.114	32.614	55.500
- Uitgifte aantal bedrijfswoningen	0	0	0	0	5
Teisterbant					
- Uitgifte aantal woningen	0	0	0	0	0

Winst- en verliesneming

Voor winst- en verliesneming van de grondexploitaties worden de regels zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ze stelt uitgevoerd. Voor verliezen wordt een voorziening gevormd op het moment dat het verlies berekend wordt. Winsten worden genomen nadat zij gerealiseerd zijn.

Dit jaar zijn geen grondexploitaties afgesloten. De verwachte einddatum van beide exploitaties is eind 2025.

Naam	Voorziening verlies 1-1-2020	Voorziening verlies 31-12-2020	Vrijval t.g.v. resultaat
Bedrijventerrein Doejenburg II	7.365	7.223	142
Teisterbant	181	181	0
Totaal	7.546	7.404	142

Reserves en voorzieningen

Voorziening voor verlies
Naar verwachting sluit de grondexploitatie Bedrijventerrein Doejenburg II met een verlies. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd van € 7,2 miljoen.
De grondexploitatie Teisterbant sluit met een verwacht verlies van € 181.000. Voor dat bedrag is een voorziening gevormd.
In de grondexploitatie zijn de risico's verwerkt waar een directe relatie bestaat tussen het risico en het project. Voorbeelden van deze risico's zijn:

- de raming is op basis van een globaal plan;
- de uit te voeren werkzaamheden zijn nog niet in detail bekend;
- de aanbesteding valt hoger uit;
- extra onderzoeken zijn nodig.

Reserve grondexploitaties
Voor het Bedrijventerrein Doejenburg II zijn vooruitlopend op de grondverkoop kosten gemaakt. Het is een risico of binnen de geplande looptijd van het project voldoende belangstelling voor de kavels is. Verkopen wij tot en met 2025 wel alle kavels? Voor dit risico is een reserve gevormd. Het saldo van deze reserve loopt af met het berekende risico. Eind 2020 is dit risico berekend op afgerond € 3 miljoen.
Gelet op feit dat veel kavels in optie zijn, verwachten wij dat de reserve in 2021 volledig kan vrijvallen. Bij de kadernota 2022 zullen wij u hiertoe een voorstel doen.

Paragraaf Corona/Covid-19

Inleiding
De coronacrisis heeft ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse gemeenten. Onder meer op het gebied van economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein. COVID-19 is een gebeurtenis die we niet aan een specifiek programma of taakveld toe kunnen rekenen. Toch is het wenselijk om u en onze inwoners in één integraal overzicht mee te nemen in de maatregelen die we hebben genomen en toe te lichten welke gevolgen COVID-19 heeft (gehad) voor onze gemeente. Daarom nemen we een paragraaf corona/COVID-19 op in de jaarrekening 2020.

We lichten in het kort toe welke afspraken we hebben gemaakt. Ook gaan we in op de risico's/ maatschappelijke effecten die optreden. We sluiten af met een financiële samenvatting, waarmee we de extra kosten en gemiste opbrengsten in beeld brengen, in relatie met de coronasteun die we ontvingen van het Rijk en de provincie Gelderland.

Beleid(skaders)
We besloten in 2020 alleen lokale economische ondersteuning toe te passen (maatwerk) als hierom werd gevraagd. Als algemene gedragslijn hanteerden we de volgende uitgangspunten:
- Geen afstel van betaling verlenen, wel uitstel verlenen. In 2020 is geen huur kwijtgescholden;
- Vooruitbetaling (subsidie/opdrachten) is mogelijk voor 2020 als hierom wordt gevraagd en dit past binnen de uitvoering van de opdracht.

We besloten het volgende maatwerk toe te passen:
- Voor huurders en pachters is de betalingstermijn verruimd van 30 naar 60 dagen;
- de beheervergoeding aan dorpshuizen (indien van toepassing) eerder uit te betalen;
- coulant omgaan met verzoeken tot uitstel van betaling. Initiatief ligt wel bij de andere partij;
- geen huren innen bij verenigingen tot zij weer gebruik kunnen maken van de gymzalen;
- een stimuleringsbijdrage van € 1.000 voor de website: www.kooplokaalburen.nl;
- deelname aan het communicatieplatform toerisme en recreatie (€ 500): app voor bedrijfsleven, ondersteuning in corona-tijd.
- onder onaangepaste voorwaarden de termijn voor het tijdelijk verruimen van de mogelijkheden om terrassen op te richten/ uit te breiden op eigen terrein of in de openbare ruimte. Hier niet actief op te handhaven tot 1 april 2021;
- ondernemers hebben uitstel van betaling gekregen tot 31 december 2020, Medio maart 2021 hadden vier ondernemers nog niet betaald.

Externe ontwikkelingen
In de decembercirculaire 2020 is een aanvullend pakket coronasteun vanuit het Rijk bekend gemaakt. Het gaat om een aantal afspraken over 2020, 2021 en 2022 die we nog niet financieel konden verwerken:
- Inkomstenderving 2020: de verwachting is dat de inkomstenderving verder op zal lopen. De definitieve compensatie gebeurt in 2021 op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020;
- afvalinzameling 2020: door corona hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling;
- tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) 2021: het kabinet geeft tijdelijke ondersteuning voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen.
- perspectief Jeugd en jongeren 2021: het kabinet wil een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding.

Van de laatste drie is eind maart het compensatiebedrag bekend gemaakt. Hier komen verderop in deze paragraaf op terug.

Als laatste zijn in het aanvullend pakket medeoverheden een aantal afspraken gemaakt over compensatie aan gemeenten die via een specifieke uitkering vanuit een vakdepartement lopen:
- Zwembaden en ijsbanen: het kabinet stelt geld beschikbaar voor de exploitanten van zwembaden en ijsbanen. We komen niet in aanmerking voor deze bijdrage, omdat wij geen overdekte ijsbaan en zwembad hebben waaraan wij een exploitatiebijdrage betalen.

- Verlenging steun aan sportverenigingen: de aangescherpte coronamaatregelen treffen de sport hard. Het sport-specifieke pakket is aangepast en opnieuw opengesteld tot en met 31 december 2020. De regeling is aan te vragen door de amateursportverenigingen zelf. Wij hebben onze verenigingen hiervan op de hoogte gebracht. Ook is de regeling te vinden op onze website.
- Toezicht en handhaving 2021: het kabinet stelt geld beschikbaar om toezicht- en handhavingsorganisaties te ondersteunen. Hiermee kunnen ongeveer 3.800 voltijds fte extra tijdelijke coronabanen in het toezicht en de handhaving gecreëerd worden. Helaas kunnen wij hier geen aanspraak op maken, omdat wij geen eigen BOA's in dienst hebben.
- De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) 2021: het kabinet besloot vanwege de invoering van de landelijke coronamaatregelen de invoering van de beperkte vermogenstoets in de Tozo uit te stellen tot 1 april 2021. Tozo 3 loopt daarmee van 1 oktober 2020 tot 1 april 2021 en bevat geen wijzigingen ten opzichte van Tozo 2.

De afspraken over de werkelijke compensatie van de extra uitgaven en van de inkomstenderving gelden voor de reeds in kaart gebrachte dossiers ook in ieder geval in het eerste kwartaal van 2021. Voor de periode na het eerste kwartaal 2021 vindt nog overleg plaats. Op sommige terreinen zijn al meer specifieke afspraken voor 2021 gemaakt:
- De extra kosten van GGD-en en veiligheidsregio's worden voor geheel 2021 volledige gecompenseerd op basis van declaratie van de daadwerkelijke uitgaven;
- de extra kosten voortkomend uit de Tijdelijke Wet COVID-19 onder andere op het gebied van Toezicht en Handhaving worden in 2021 vergoed;
- de afspraken voor de meerkosten Jeugdwet en Wmo 2021 worden verlengd tot 1 januari 2022.

Onze dorpshuizen zijn belangrijke gemeenschapsvoorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid. Door de coronamaatregelen moesten veel gemeenschapsvoorzieningen sluiten. De provincie Gelderland ondersteunt gemeenten financieel (€ 27.000) om onderzoek te doen naar de rol en functie van onze gemeenschapsvoorzieningen. Wij gaan ze helpen onderzoek te doen naar de vitaliteit en toekomstbestendigheid van 1 of meer gemeenschapsvoorzieningen. Dit onderzoek vormt de basis van ons accommodatiebeleid.

Corona heeft geen impact gehad op de grondverkopen op Doejenburg II. Een aantal verkopen ging niet door, maar ook nieuwe partijen hebben zich tegelijkertijd gemeld voor de koop/pacht van kavels.

Er is behoefte aan aanvullend communicatiebudget voor de opstart van het toeristisch seizoen. We moeten meer dan normaal inzetten om bedrijven en consumenten in de vrijetijdssector te informeren over wat wel en wat niet mag. Dat is maatwerk en is aanvullend op de reguliere communicatie en promotie via onze partners en het Bureau Toerisme Rivierenland.

Speciale aandacht en tijd is nodig voor de horeca en evenementensector in 2021. Deels vanuit gemeentelijk inkomsten (leges, OZB), maar daarnaast ook vanwege het feit dat deze branches extra getroffen zijn. In 2020 heeft het zomerseizoen een positieve rol gespeeld voor de horeca (met name verblijfsrecreatie was succesvol). Maar de evenementensector staat al een jaar stil en we verwachten dat we deze in 2021 op zijn vroegst na 1 juli kunnen hervatten. Vanuit economie en het accountmanagement bedrijven zal dit het tweede halfjaar 2021 veel aandacht en tijd vragen.

Risico's

De coronapandemie heeft in 2020 grote gevolgen gehad voor de samenleving, op veel terreinen. Naar deze gevolgen zijn inmiddels veel onderzoeken gedaan, maar er is nog veel onduidelijk. Een aantal maatschappelijke effecten is al te zien. Veel mensen zijn ziek geworden of overleden aan COVID-19. Deze ziekte, maar ook de gevolgen van de pandemie kunnen op de lange termijn gevolgen hebben. Bijvoorbeeld door het uitstellen of afstellen van reguliere zorg door de hoge druk op de gezondheidzorg. Of langdurige klachten voor mensen die een coronabesmetting doormaakten. Wat de economische gevolgen zullen zijn is nog niet bekend. De steunmaatregelen zorgen ervoor dat veel bedrijven overeind kunnen blijven, maar of dit zo blijft na de crisis is de vraag. De coronamaatregelen hebben ook grote impact, bijvoorbeeld op de leerprestaties van kinderen. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) meldt: "Onderzoek van anderen (Engzell et al. 2020) liet zien dat het merendeel van de kinderen in het basisonderwijs thuis minder leert dan op school. Kinderen uit een lager sociaaleconomisch milieu lopen daarbij de grootste leerachterstanden op."

Ondanks de hoge werkdruk zijn de gevolgen voor de ambtelijke organisatie vooralsnog beperkt. Op het gebied van Economische zaken is ontzettend veel tijd gestoken in de afstemming en uitvoering van coronamaatregelen. Naast de reguliere werkzaamheden vanuit het accountmanagement voor bedrijven moeten we corona specifieke taken uitvoeren, zoals aanvraag gedoogverklaringen, tijdelijke ontheffingen, aanvullende beleidsstukken (terrasvergunningen), koop lokaal acties en interne en externe afstemming (ODR, BTR, Regio Rivierenland). Deze crisis en de effecten daarvan hebben wel steeds meer effect op medewerkers. Het thuiswerken en gemis van collega's valt een aantal medewerkers steeds zwaarder. Ook bemoeilijkt het thuiswerken de samenwerking op sommige punten. We lopen nog geen achterstanden op, behalve bij het oppakken van ruimtelijke projecten. Hier ontstaat vertraging in de afhandeling en moeten we keuzes maken.

Terug naar hoe het was voor de coronapandemie gaan we niet. De bestaande ontwikkelingen door corona geven ontwikkelingen op het vlak van digitalisering wel een boost. Ook een andere organisatieontwikkeling, Het Nieuwe Werken, zal sneller van de grond komen. Dit zijn geen echte risico's, maar wel effecten. Wat wel vaststaat is dat we in 2021 extra kosten zullen maken. Denk aan bijvoorbeeld ICT, communicatie, extra schoonmaak en beschermingsmiddelen zoals mondkapjes. De extra kosten over het eerste kwartaal zijn € 30.000.

Conclusie
In 2020 is door de organisatie hard gewerkt om het reguliere werk door te laten gaan. Het thuiswerken en het sluiten van de scholen en kinderopvang maakten dat niet altijd makkelijk. Door de combinatie van thuiswerken met dichte scholen en andere omstandigheden heeft een aantal medewerkers minder uren gewerkt. Daarnaast is er door de extra werkzaamheden, zoals het uitvoeren van het compensatiepakket, tijdelijke uitbreiding gerealiseerd (een aantal medewerkers heeft extra uren gewerkt). Ook hebben we extra in moeten huren. Over het algemeen ging het reguliere werk door en zijn we tevreden hoe dit is gelopen.

Het compensatiepakket in 2020 is onvoldoende gebleken om alle extra kosten/inkomstenderving te compenseren. Dit nadeel was voorzien bij de tweede bestuursrapportage 2020. We hebben de begroting bijgesteld op basis van onze prognose qua verwachte extra kosten/inkomstenderving. Ten opzichte van de aangepaste begroting houden we € 22.750 over. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het resultaat van de jaarrekening 2020.

Financiële samenvatting COVID-19
Het compensatiepakket dat het kabinet via de juni-, september- en decembercirculaire 2020 aan ons beschikbaar stelde voor 2020 en 2021 bedraagt in totaal € 1.067.500. Hiervan heeft € 129.000 betrekking op 2021. Daarnaast is € 273.250 niet bestemd voor een specifiek coronadoel. Dit geld is dan ook ingezet als algemeen dekkingsmiddel. Het gedeelte van het compensatiepakket dat we hebben ingezet in 2020 voor specifieke doelen komt daarmee uit op € 665.250.
Naast het kabinet ontvingen we de door de provincie Gelderland maximaal beschikbaar gestelde subsidie COVID-19 van € 75.750. Dat betekent in totaal € 741.000.
Samengevat ziet dit er als volgt uit:

Totaal compensatiepakket	Juni 2020	September 2020	December 2020	Totaal
Inhaalzorg en meerkosten Jeudzorg/ Wmo	54.000		29.500	83.500
Toezicht en handhaving		60.000		60.000
Inkomstenderving leges		20.750		20.750
Lagere toeristenbelasting	54.000			54.000
Extra kosten verkiezingen		52.500		52.500
Lokale culturele voorzieningen	64.000	91.500		155.500
Voorschoolse voorziening peuters	54.500			54.500
Participatie	115.750	55.000		170.750
Compensatie quarantainekosten			3.750	3.750
Jeugd aan zet			10.000	10.000
Subtotaal	*342.250*	*279.750*	*43.250*	*665.250*
Subsidie Covid-19 provincie Gelderland				75.750
Totaal				**741.000**

Bij de tweede bestuursrapportage 2020 voorzagen we een tekort op het op dat moment bekende compensatiepakket. U stelde toen in totaal € 889.500 beschikbaar. Uiteindelijk is € 866.750 bij de jaarrekening 2020 uitgegeven. Dit resulteert in een voordeel van € 22.750. In onderstaande tabel leest u de uitkomst per pakket:

Compensatiepakket	Juni en September	December	Begroting 2020 na wijzging	Rekening 2020
Inhaalzorg en meerkosten Jeudzorg/Wmo	54.000	29.500	209.000	147.000
Toezicht en handhaving	60.000		53.500	52.250
Inkomstenderving leges	20.750		24.500	15.000
Lagere toeristenbelasting	54.000		54.000	0
Extra kosten verkiezingen	52.500		52.500	54.000
Lokale culturele voorzieningen	155.500		155.500	155.500
Voorschoolse voorziening peuters	54.500		54.500	37.500
Participatie	170.750		164.000	152.250
Diverse coronamaatregelen			-24.000	106.250
Subsidie provincie voor extra inhuur	75.750		146.000	137.750
Compensatie quarantainekosten		3.750	0	0
Jeugd aan zet		10.000	0	9.250
Totaal	**697.750**	**43.250**	**889.500**	**866.750**

Hierna gaan we nader in op het doel van de verschillende compensatiepakketten, de financiële en beleidsmatige verantwoording. Ook lichten we het compensatiepakket 2021, de compensatie zonder specifiek doel (zogenoemde 'schrappen opschalingskorting'), de TOZO en de TONK nader toe.

Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg en Wmo (inclusief omzetgarantie)

Doel compensatie

Het kabinet stelde in 2020 geld beschikbaar om de gevolgen van de coronacrisis voor zorgaanbieders en gemeenten te beperken. Het geld is bedoeld om de directe meerkosten in de coronacrisis die lokaal optreden als gevolg van de RIVM-richtlijnen te compenseren. Ook is dit geld bedoeld om zorgaanbieders financiële zekerheid te bieden.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	84
Lasten	0	209	147	62	

Financiële verantwoording

Voor inhaalzorg en meerkosten (continuïteitsbijdrage) was geen bedrag begroot in de begroting. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 gingen we ervan uit dat we € 54.000 zouden ontvangen van het Rijk. Van de totale aanvraag van zorgaanbieders was toen € 209.000 in behandeling of al goedgekeurd. Via de decembercirculaire 2020 is nog eens € 29.500 beschikbaar gesteld. Uiteindelijk is er voor € 147.000 goedgekeurd:

- Omzetgarantie achttien zorgaanbieders: € 59.250;
- meerkosten zorgaanbieders: € 34.500;
- omzetgarantie regiotaxi: € 53.250.

Ten opzichte van de aangepaste begroting een meevaller van € 62.000. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de jaarrekening 2020. Als we het betaalde bedrag afzetten tegenover de compensatie van het kabinet komen we € 63.000 tekort.

Beleidsmatige verantwoording

Zorgaanbieders hebben door de coronacrisis soms op een andere manier zorg verleend om de zorg veilig te kunnen bieden. Dit vroeg om ruimte en soepelheid in de verantwoording en daarmee om het tijdelijk loslaten van contractuele afspraken.

Door vraaguitval en verminderde inzetbaarheid van personeel (door verhoogd ziekteverzuim) is de omvang van de zorg en ondersteuning soms afgeweken van de normale situatie. De financiering van de gemiste omzet vond zoveel mogelijk plaats. Van zorgaanbieders werd verwacht dat zij zich inspanden om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten en daarmee de eventuele omzetdaling te beperken.
De compensatie voor meerkosten is ingezet voor de huur van extra ruimten, beschermingsmiddelen en de inhuur van extra personeel. Met name het onderdeel omzetgarantie is lager dan verwacht. Eerdere gedane aanvragen zijn uiteindelijk afgewezen, omdat er geen sprake was van voldoende omzetdaling.
Naast omzetgarantie aan zorgaanbieders hebben we ook een bijdrage in de omzetdaling betaald aan vervoerders van leerlingen (€ 60.000), de regiotaxi (€ 53.250) en vervoer bewegingsonderwijs (€ 6.000). De bijdrage voor leerlingenvervoer en vervoer bewegingsonderwijs konden we betalen uit de reguliere begroting. Hier was geen extra geld voor nodig. De bijdrage aan de regiotaxi zorgde uiteindelijk voor een tekort. We stellen voor dit tekort te dekken door de eerder door u beschikbaar gestelde gelden van € 209.000.

Toezicht en handhaving

Doel compensatie

In 2020 ontvingen we van het kabinet geld met als doel de extra toezicht- en handhavingskosten door onder andere de extra inzet van boa's te compenseren.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	60
Lasten	0	54	52	2	

Financiële verantwoording

Voor extra toezicht en handhaving was geen bedrag begroot in de begroting. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 werd bekend dat we € 60.000 zouden ontvangen van het Rijk. We gingen ervan uit dat we in 2020 € 53.500 uit zouden geven voor toezicht en handhaving. In werkelijkheid waren de kosten € 51.500. Ten opzichte van de aangepaste begroting een meevaller van € 2.000.

Beleidsmatige verantwoording

In 2020 is toezicht en handhaving ingezet op de coronamaatregelen. Een groot deel van het jaar ging het om de handhaving en het toezicht op de noodverordening en vanaf december 2020 de Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19. Deze inzet is gerealiseerd door inhuur van boa-capaciteit. Daarnaast vond er inhuur plaats ter ondersteuning van de adviseur openbare orde en veiligheid en crisisbeheersing om zowel de lokale als regionale inzet in de crisisorganisatie uit te kunnen voeren.

Inkomstenderving leges

Doel compensatie

Door de coronamaatregelen waren er in de periode van 1 maart tot 1 juni geen terrassen opengesteld en zijn er geen markten en evenementen geweest. We zijn daardoor geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit leges. We zijn voor dit doel door het kabinet gecompenseerd.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	59	34	44	10	21
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

Bij de tweede bestuursrapportage 2020 schatten we in dat we € 24.500 minder aan leges zouden innen. € 3.500 meer dan de compensatie die we ontvangen. De verwachte lagere leges opbrengst bestond uit:

- € 4.500 door uitgestelde huwelijken;
- € 20.000 voor niet georganiseerde evenementen.

De legesopbrengst is hierop naar beneden bijgesteld. Bij de jaarrekening blijkt dat de lagere leges opbrengst € 14.500 bedraagt. Een meevaller van € 10.000. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de jaarrekening 2020.

Beleidsmatige verantwoording

Uiteindelijk hebben we € 4.500 aan eerder geïnde leges voor huwelijken terugbetaald. Verder besloot het college in april 2020 alle reeds betaalde leges voor te organiseren evenementen terug te betalen/ kwijt te schelden. De inschatting was dat het ging om € 20.000. In werkelijkheid klopt de inschatting. Andere legesaanvragen op basis van de APV zoals de buitenschoolse opvang, gastouderopvang en drank- en horecavergunning waren hoger. Daardoor hadden we toch hogere legesinkomsten dan de begroting na wijziging. Deze aanvragen verschillen per jaar en daarom zijn de legesopbrengsten lastig in te schatten.

Lagere toeristenbelasting

Doel compensatie

In 2020 ontvingen we geld van het kabinet om de gederfde inkomsten toeristenbelasting te compenseren.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	220	166	249	83	54
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

Bij de tweede bestuursrapportage 2020 was het lastig om een voorspelling te doen van de gederfde toeristenbelasting. We werden gecompenseerd voor 1 kwartaal dus we hebben de begroting aangepast met dit bedrag. Achteraf blijkt dat dit niet nodig was. We ontvangen € 83.250 meer dan de aangepaste begroting en zelfs € 29.250 meer dan de oorspronkelijke begroting. Een meevaller van € 83.000. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de jaarrekening 2020.

Beleidsmatige verantwoording

In verband met corona zijn er veel mensen in eigen land op vakantie gegaan. Dit zie je terug in de opbrengsten toeristenbelasting 2020.

Extra kosten verkiezingen

Doel compensatie

In 2020 ontvingen we geld van het kabinet om de verkiezingen conform de coronarichtlijnen te laten verlopen.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	53
Lasten	0	53	54	-1	

Financiële verantwoording

We ontvangen in 2020 € 52.500 extra geld om de verkiezingen volgens de coronarichtlijnen te laten verlopen. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 besloot u het volledige bedrag van € 52.500 over te hevelen naar 2021. In 2021 geven we namelijk het geld uit. In 2020 gaven we alleen € 1.500 aan voorbereidingskosten uit.

Beleidsmatige verantwoording

Vanwege COVID-19 maken we extra kosten. Enkele voorbeelden zijn:
- Aanschaf materiaal ter bescherming van stembureauleden en kiezers;
- inrichting van stemlokalen;
- drukwerk en portokosten vanwege de mogelijkheid van briefstemmen voor 70-plussers;
- extra kosten vanwege het vervroegd stemmen. U kunt hierbij denken aan zaalhuur, catering en vergoedingen.

Lokale culturele voorzieningen

Doel compensatie

In 2020 ontvingen we van het kabinet geld om culturele voorzieningen zoals bibliotheken, musea en monumenten financieel te ondersteunen, omdat zij onder andere inkomsten mislopen uit kaartverkoop en horeca. Ook is dit geld bedoeld om sportverenigingen, dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties financieel te ondersteunen.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	156
Lasten	0	156	156	0	

Financiële verantwoording

In 2020 ontvingen we totaal € 155.500 toebedeeld aan:
- Lokale culturele voorzieningen € 128.000;
- buurt en dorpshuizen € 16.000;
- vrijwilligersorganisaties € 11.500.

Bij de tweede bestuursrapportage 2020 stelde u vast om dit bedrag volledig te realiseren voor dit doel. In 2020 is dit bedrag volledig uitgegeven. De financiële samenvatting is als volgt:
- Speeltuinen: € 15.500;
- extra compensatie OZB: € 42.000;
- ondersteuning lokale culturele verenigingen en instellingen: € 50.750;
- dorpshuizen: € 27.500;
- musea en theaters: € 19.750.

Beleidsmatige verantwoording

We hebben hiervoor verenigingen en stichtingen gecompenseerd voor hun misgelopen inkomsten en/of extra uitgaven die ze hebben gehad:
- Speeltuinverenigingen gecompenseerd met een bedrag van € 500 per speeltuin;
- dorpshuizen: compensatie OZB en symbolische compensatie van € 2.500;
- lokale culturele instellingen: volledige compensatie met een maximum van € 2.000 voor de kleine instellingen of maximaal € 4.000 voor de grote instellingen;
- musea en theaters: compensatie van maximaal € 6.000.

Voorschoolse voorziening peuters

Doel compensatie

We ontvingen geld van het kabinet om de eigen bijdrage van ouders/verzorgers te vergoeden voor de periode dat zij de rekening bleven betalen ten tijde van de coronacrisis toen de kinderopvang (gedeeltelijk) sloot. Ook ontvingen we geld voor de gratis opvang die we aanboden voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	55
Lasten	0	55	37	18	

Financiële verantwoording

Voor deze compensatie was geen bedrag opgenomen in de begroting. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 was bekend dat we € 54.500 aan compensatie zouden ontvangen. We gingen er toen vanuit dat we het hele bedrag nodig zouden hebben. Uiteindelijk blijkt de verplichting € 37.000 te zijn. Het restant van € 18.000 maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de jaarrekening 2020.

Beleidsmatige verantwoording

De kinderopvangorganisaties hebben gezamenlijk een bedrag van € 2.500 uitgekeerd aan ouders voor onterecht betaalde ouderbijdrages voor de periode dat de opvang in het voorjaar van 2020 gesloten was. Wij hebben deze kosten vergoed. Kinderopvangorganisaties en scholen boden in het voorjaar van 2020 noodopvang aan kwetsbare kinderen en kinderen van ouders met vitale beroepen aan. We vroegen ze om een opgave (plus specificatie) te doen van de extra gemaakte kosten voor de noodopvang. De extra gemaakte kosten bedragen € 30.000. Wij hebben deze kosten ook conform opgave vergoed. Van de verplichting resteert nog € 4.500.

Participatie

Doel compensatie

Als gevolg van het coronavirus zijn de sociale werkbedrijven geheel of gedeeltelijk gesloten. Daardoor vallen bedrijfsopbrengsten weg, waarmee (deels) de loonkosten van medewerkers die werkzaam zijn voor het sociale werkbedrijf worden gefinancierd. Voor dit doel ontvangen we een compensatie van het kabinet.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	171
Lasten	301	465	422	43	

Financiële verantwoording

Bij de tweede bestuursrapportage 2020 gingen we ervan uit dat we van de compensatie € 164.000 extra moesten betalen. Uiteindelijk is niet het hele bedrag nodig geweest. De bedrag maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de jaarrekening 2020.

Beleidsmatige verantwoording

De omzetgarantie die we hebben betaald aan de Werkzaak bedraagt € 152.250.

Diverse coronamaatregelen

Doel compensatie

De coronapandemie heeft invloed op heel veel taken die we uitvoeren als gemeente. Veel benoemen we apart in deze paragraaf, maar de meeste kleine afwijkingen hebben we in de tweede bestuursrapportage 2020 gebundeld. In deze paragraaf komen we hier op terug. Voornamelijk heeft het te maken met het feit dat we anders zijn gaan werken waardoor we meer, maar ook minder kosten maakten. Hiervoor worden we niet gecompenseerd.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	
Lasten	161	137	243	-106	

Financiële verantwoording

Voor de taken die we gebundeld hadden in de tweede bestuursrapportage 2020 was € 161.000 begroot. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 gingen we ervan uit dat we € 23.500 minder kosten zouden maken. Hierop hebben we de begroting naar beneden bijgesteld. Vergeleken met de aangepaste begroting gaven we € 106.000 meer uit. Het tekort wordt veroorzaakt door extra kosten van € 47.650 op onze bedrijfsvoering en € 58.600 aan extra kosten op afvalinzameling van Avri.

Beleidsmatige verantwoording

Op hoofdlijnen gaat het om de volgende ontwikkelingen:

- Bedrijfsvoering: bij de tweede bestuursrapportage 2020 gaven we aan dat veel mensen thuiswerken, waardoor de kosten van catering en schoonmaak lager zijn. Dit bleek achteraf een goede inschatting. Verder gaven we aan dat we meer kosten maken op het gebied van ICT, communicatie en inkoop (stickers, videomateriaal en desinfectiemateriaal). Bij de jaarrekening blijkt dat deze kosten hoger zijn dan eerder ingeschat.
- Avri: op afvalinzameling is extra eigen personeel ingezet. Ook is er sprake geweest van een corona-uitbraak binnen het team inzameling, waardoor meer ingehuurd is qua transporten.

Subsidie provincie ingezet voor extra inhuur

Doel compensatie

In 2020 stelde de provincie Gelderland subsidie beschikbaar voor COVID-19. De subsidie hebben we ontvangen voor de activiteit(en):

- Het inhuren van medewerkers voor het uitvoeren van vitale functies en/of;
- het realiseren van noodopvang voor kwetsbare groepen of kinderen waarvan ouders in een cruciaal beroep of vitaal proces werkzaam zijn en/of;
- het uitvoeren van activiteiten die tot doel hebben de sociale verbinding te versterken en/of;
- het verstrekken van een tegemoetkoming aan ondernemingen in de sectoren cultuur, sport, recreatie en toerisme en aan gemeenschapsvoorzieningen.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	76
Lasten	0	146	138	8	

Financiële verantwoording

Vanwege de coronapandemie hebben we extra in moeten huren. Hiervoor stelde de provincie subsidie beschikbaar. Bij de tweede bestuursrapportage 2020 was bekend dat we € 75.750 hadden ontvangen van de provincie. We gingen er toen vanuit dat we € 146.000 uit zouden geven aan inhuur. In werkelijkheid is dit € 138.000 geweest. Ten opzichte van de aangepast begroting een meevaller van € 8.000.

Beleidsmatige verantwoording

De subsidie van de provincie hebben we gebruikt voor:

- Medewerkers die regionaal zijn ingezet in bijvoorbeeld actieteams voor crisisbeheersing bij de veiligheidsregio. Uitgedrukt in euro's gaat het om € 25.000. Het werk dat is blijven liggen, is door inhuur opgelost.
- Met de coronacrisis werd het nog duidelijker dat er aandacht moet zijn voor leesstimulering en laaggeletterdheid. Ook voor schuldhulpverlening en vroegsignalering was het van belang daar snel beleid op te realiseren. De huidige beleidsmedewerkers zijn door de inzet inzake de coronacrisis hier niet aan toegekomen. We hebben in moeten huren voor € 34.000 om toch te kunnen investeren in deze onderwerpen.
- Tijdens een crisis is het belangrijk om goed en adequaat vanuit de gemeente te communiceren. Hiervoor hebben we voor ruim € 30.000 extra in moeten huren. Een gedeelte bekostigen we uit deze subsidie.

Voor het overige is extra ingehuurd op:

- Extra toezicht en handhaving op kabels en leidingen;
- juridische zaken, om bijvoorbeeld vragen over de noodverordening van inwoners/ondernemers op te pakken;
- de werkzaamheden voor het Integraal Huisvestingsplan door te laten gaan.

Compensatie quarantainekosten

Doel compensatie

Het kabinet sprak met gemeenten af dat zij een rol zullen vervullen bij het ondersteunen van mensen die in quarantaine moeten. Hiervoor ontvingen we een compensatie.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	4
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

Via de decembercirculaire 2020 ontvingen we € 3.750 voor dit doel.

Beleidsmatige verantwoording

De compensatie werd pas bekend in december. Ook gaat het om een gering bedrag. Vooralsnog zijn er geen plannen gemaakt.

Jeugd aan zet

Doel compensatie

Corona heeft impact op het welbevinden van jongeren. Dagelijkse activiteiten zijn voor veel jongeren door de coronacrisis niet (goed) mogelijk. Ook is er in toenemende mate zorg op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren. We ontvingen een bijdrage van het kabinet om jongeren in deze tijd te ondersteunen.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	10
Lasten	0	0	9	-9	

Financiële verantwoording

Via de decembercirculaire 2020 ontvingen we € 10.000 voor dit doel.

Beleidsmatige verantwoording

Om jongeren tussen de 12 en 18 jaar te activeren tijdens de zomervakantie gaven we samen met de jongerenwerkers een vlogworkshop. Op deze manier konden jongeren hun talent ontwikkelen en elkaar ontmoeten. Daarnaast kwamen jongeren op een positieve manier in beeld en zetten ze zich in voor de samenleving. De cursus bestond uit drie dagdelen met gedurende deze dagdelen intensieve begeleiding van een filmmaker. Circa 25 jongeren uit onze gemeente namen hieraan deel. We organiseerden deze cursus samen met de gemeente Tiel.

Schrappen opschalingskorting

Doel compensatie

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona besloot het kabinet de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen met als doel de financiële druk te verlichten. Wat houdt de opschalingskorting in? In 2015 vond het kabinet dat er gemeenten moesten komen met meer dan 100.000 inwoners. Veel gemeenten zouden dan moeten fuseren (opschalen). Daardoor kan efficiënter gewerkt worden, waardoor minder geld uit het gemeentefonds hoeft te worden betaald. De verplichte opschaling is nooit gekomen, maar de korting bleef gehandhaafd.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	273
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

Het schrappen van de opschalingskorting betekende dat we eenmalig in 2020 € 83.250 en in 2021 € 190.000 extra ontvingen.

Beleidsmatige verantwoording

In tegenstelling tot de overige compensaties is aan deze compensatie geen specifiek doel gekoppeld. Deze gelden hebben we in 2020 en in 2021 ingezet als algemeen dekkingsmiddel.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Doel compensatie

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is bestemd voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	6.745	2.582	-4.163	7.595
Lasten	0	6.745	2.243	4.502	

Financiële verantwoording

Bij de tweede bestuursrapportage was bekend dat we ruim € 6,7 miljoen zouden ontvangen van het kabinet. We hebben de begroting hierop aangepast. Uiteindelijk hebben we van het Rijk bijna € 7,6 miljoen ontvangen. In totaal gaven we in 2020 € 2,2 miljoen uit en heeft € 2,5 miljoen aan compensatie betrekking op 2020. Het verschil van € 0,3 miljoen is de bijdrage die we ontvangen voor de uitvoering van de Tozo. Het restant van € 5 miljoen moeten we terugbetalen. In 2021 ontvangen we opnieuw geld van het kabinet.

Beleidsmatige verantwoording

De Tozo is een van de maatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. We hebben alleen al in 2020 meer dan 700 aanvragen voor levensonderhoud en 51 aanvragen voor bedrijfskapitaal behandeld. We verwachten ook in 2021 nog veel aanvragen voor de Tozo-regeling.

Reservering 2021

Doel compensatie

In de decembercirculaire 2020 zijn extra gelden beschikbaar gesteld in 2021, omdat de coronacrisis nog niet voorbij is. We reserveren deze gelden, omdat we verwachten ook in 2021 nog extra kosten te moeten maken.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	129
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

De extra gelden van € 129.000 zijn beschikbaar gesteld voor:

- Bijzondere bijstand: € 10.250;
- schuldenbeleid: € 30.250;
- re-integratie bijstandsgerechtigden: € 24.250;
- verkiezingen: € 35.250 (in 2021 is totaal € 87.750 extra geld ontvangen van het Rijk bovenop het al beschikbare bedrag in de begroting 2021);
- cultuur: € 29.000.

Eind april is het vierde steunpakket bekend gemaakt. Deze bedragen zijn nieuw en komen bovenop de eerder genoemd € 129.000. De gelden worden via de meicirculaire 2021 beschikbaar gesteld. Om deze reden benoemen we dit steunpakket apart. Bij de eerste bestuursrapportage 2021 komen we hier op terug. Dan volgt ook de beleidsmatige verantwoording. Het steunpakket maart is totaal € 271.500 en bestaat uit:

- Perspectief jeugd en jongeren: € 37.000;
- Jongeren werk: € 13.000;
- Mentale ondersteuning: € 11.000;

- Activiteiten en ontmoetingen: € 7.250;
- Afvalverwerking: € 40.500;
- Bestrijden eenzaamheid: € 58.000;
- Extra begeleiding kwetsbare groepen: € 53.000;
- Extra voorschoolse voorziening peuters: € 9.250.

Beleidsmatige verantwoording

- Bijzondere bijstand: we ontvangen extra middelen in verband met de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek. Zo zijn we in staat om onze inwoners waar nodig te blijven ondersteunen.
- Schuldenbeleid: ook ontvangen we extra gelden middelen voor de bestrijding van schuldenproblematiek.
- Re-integratie bijstandsgerechtigden: we ontvangen middelen om de reguliere dienstverlening hiervoor op peil te houden/te intensiveren nu de instroom in de bijstand zal toenemen.
- Verkiezingen: vanwege COVID-19 maken we extra kosten zoals: aanschaf materiaal ter bescherming van stembureauleden en kiezers, inrichting van stemlokalen, extra drukwerk en portokosten vanwege de mogelijkheid van briefstemmen voor 70-plussers. Ook maken we extra kosten vanwege het vervroegd stemmen. U kunt hierbij denken aan zaalhuur, catering en vergoedingen.
- Cultuur: ons plan is om in 2021 een noodfonds op te richten. Verenigingen/stichtingen kunnen compensatie krijgen als ze dat nodig hebben. Dat betekent dat we niet iedereen een compensatie geven, alleen als je heel duidelijk kunt aangeven waar je het geld voor nodig hebt. Kortom, maatwerk voor de lokale verenigingen en stichtingen.

Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Doel compensatie

Niet iedereen is tijdens de coronacrisis uit de financiële problemen geholpen door eerdere steunmaatregelen. Via de gemeenten biedt het Rijk extra hulp met de regeling TONK.

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	Compensatie Rijk/Provincie
Baten	0	0	0	0	174
Lasten	0	0	0	0	

Financiële verantwoording

Eind april hebben we nog geen bedrag ontvangen van het Rijk. Het laatste bericht is dat wij € 174.000 ontvangen voor uitkeringen en uitvoeringskosten. We krijgen geen aparte vergoeding per besluit zoals bij de Tozo. Bij de eerste bestuursrapportage 2021 komen we hier op terug.

Beleidsmatige verantwoording

We krijgen weinig aanvragen binnen en dat schijnt in het hele land zo te zijn. We hebben 3 TONK-uitkeringen toegekend en 2 afgewezen. In totaal zijn er zo’n 7 tot 8 TONK-uitkeringen aangevraagd.

Jaarrekening

Wat is een jaarrekening?

Met de jaarrekening leggen wij verantwoording aan u af over de uitvoering van de exploitatiebegroting. De jaarrekening geeft daarnaast een beeld van de bezittingen en schulden van onze gemeente en de wijzigingen daarin tijdens het afgelopen jaar.

Resultaat (incl. diverse financiële overzichten)

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Bedrijfsvoering	28.217	30.385	32.307	32.216	-91
Inwonerszaken	-18.004	-18.421	-19.592	-19.973	-381
Ruimte	-6.277	-14.286	-15.560	-13.835	1.725
Saldo voor bestemming	3.397	-2.322	- 2.846	-1.593	1.253
Mutaties reserves	2.107	791	3.018	2.819	-199
Saldo na bestemming	6.043	-1.531	172	1.225	1.053

Overzicht baten en lasten op taakveld

Bedragen x € 1.000

Programma - Taakveld	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Baten	76.312	57.522	67.637	65.729	-1.909
Programma Bedrijfsvoering					
0.1 Bestuur	137	99	103	329	227
0.4 Overhead	781	957	1.060	1.338	278
0.5 Treasury B50	106	102	42	37	-5
0.61 OZB Woningen	4.054	4.159	4.786	4.804	18
0.62 OZB niet-woningen	1.739	1.750	2.023	2.100	77
0.64 Belastingen overig	1.439	1.437	1.437	1.542	105
0.7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	32.900	34.092	35.166	35.164	-1
0.8 Overige baten en lasten	15	0	0	74	74
Totaal programma Bedrijfsvoering	**41.173**	42.597	44.617	45.390	773
Programma Inwonerszaken					
0.2 Burgerzaken	358	290	285	280	-5
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	224	533	540	521	-19
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	24	24
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	10	10	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	32	0	0	15	15
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4.583	4.337	11.116	7.336	-3.780
6.4 Begeleide participatie	418	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	97	97
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	193	295	275	207	-68
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	36	36
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	102	102
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Totaal programma Inwonerszaken	**5.818**	5.455	12.226	8.629	-3.597
Programma Ruimte					
0.3 Beheer overige gebouwen/gronden	277	177	347	733	385
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	20	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	58	29	9	19	11
2.1 Verkeer en vervoer	201	88	1.277	1.339	62
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	17	17	17	17	0
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	21.184	1.400	960	2.034	1.074

Programma - Taakveld	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
3.4 Economische promotie	257	220	166	249	83
4.2 Onderwijshuisvesting	559	33	41	69	28
5.2 Sportaccommodaties	36	0	1	53	52
5.4 Musea	1	0	2	2	0
5.5 Cultureel erfgoed	74	83	73	75	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	193	8	80	45	-35
7.2 Riolering	2.727	2.819	2.819	2.851	32
7.3 Afval	2.106	2.335	2.640	2.522	-118
7.4 Milieu(beheer)	45	55	5	0	-5
7.5 Begraafplaatsen	382	365	364	404	40
8.1 Ruimtelijke Ordening	237	138	138	254	116
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	61	666	750	29	-721
8.3 Wonen en bouwen	906	1.017	1.108	1.016	-91
Totaal programma Ruimte	**29.321**	9.470	10.795	11.710	916
Lasten	72.234	59.844	70.483	67.322	3.161
Programma Bedrijfsvoering					
0.1 Bestuur	2.721	2.135	1.773	2.393	-621
0.4 Overhead	9.356	8.923	9.855	10.001	-146
0.5 Treasury B50	19	-80	11	1	10
0.61 OZB Woningen	415	337	408	457	-50
0.62 OZB niet-woningen	50	33	33	33	0
0.64 Belastingen overig	70	127	127	127	0
0.7 Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	3	3	3	22	-19
0.8 Overige baten en lasten	322	733	102	140	-39
Totaal programma Bedrijfsvoering	**12.956**	12.212	12.310	13.174	-864
Programma Inwonerszaken					
0.2 Burgerzaken	936	526	578	568	10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.038	1.339	1.409	1.417	-8
5.1 Sportbeleid en activering	24	0	17	37	-20
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	12	21	21	9	12
5.6 Media	152	150	251	251	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.698	1.518	1.948	1.769	178
6.2 Wijkteams	932	1.137	993	968	25
6.3 Inkomensregelingen	5.094	5.235	11.858	6.960	4.898
6.4 Begeleide participatie	2.511	2.363	2.608	2.549	59
6.5 Arbeidsparticipatie	352	477	473	475	-2
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	679	792	562	610	-48
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.983	2.670	2.785	3.079	-295
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.477	5.694	6.145	7.834	-1.689
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	304	356	425	361	64
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	549	466	508	564	-56
7.1 Volksgezondheid	1.083	1.133	1.239	1.151	88
Totaal programma Inwonerszaken	**23.822**	23.876	31.818	28.602	3.216
Programma Ruimte					
0.3 Beheer overige gebouwen/gronden	833	674	815	875	-60
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	2.039	2.135	2.135	2.149	-14
1.2 Openbare orde en veiligheid	280	363	442	379	63
2.1 Verkeer en vervoer	5.146	5.139	5.079	5.070	9
2.2 Parkeren	0	1	1	0	1
2.5 Openbaar vervoer	3	6	6	6	0
3.1 Economische ontwikkeling	192	214	224	185	39
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	14.254	1.460	1.015	1.944	-930
3.4 Economische promotie	145	115	140	110	29
4.2 Onderwijshuisvesting	964	1.020	1.579	1.501	78
5.2 Sportaccommodaties	410	325	558	262	295
5.4 Musea	12	12	16	17	-1

Programma - Taakveld	Rekening 2019	Begroting 2020 primitief	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
5.5 Cultureel erfgoed	199	210	314	319	-4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.394	2.251	2.579	2.466	113
7.2 Riolering	2.395	2.464	2.464	2.561	-97
7.3 Afval	1.865	2.091	2.380	2.641	-261
7.4 Milieu(beheer)	190	211	538	242	296
7.5 Begraafplaatsen	382	331	390	398	-8
8.1 Ruimtelijke Ordening	920	1.488	2.063	1.482	581
8.2 Grondexploitaties (niet bedrijven)	189	707	788	63	725
8.3 Wonen en bouwen	2.786	2.538	2.829	2.875	-46
Totaal programma Ruimte	**35.598**	23.755	26.355	25.546	809
Saldo voor bestemming	3.937	-2.322	-2.846	-1.593	1.253
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	7.034	1.051	10.799	10.640	-159
Toevoegingen	4.928	260	7.781	7.821	-40
Saldo mutatie reserves	2.107	791	3.018	2.819	-199
Saldo na bestemming	6.043	-1.531	172	1.225	1.053

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen - baten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
0.5 Treasury B50	106	37	42	-5
0.61 OZB Woningen	4.054	4.804	4.786	18
0.62 OZB niet-woningen	1.739	2.100	2.023	77
0.64 Belastingen overig	1.439	1.542	1.437	105
0.7 Alg.uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	32.900	35.164	35.166	-1
Totaal baten Algemene dekkingsmiddelen	40.239	43.648	43.454	194

Overzicht onvoorzien uitgaven begroting 2020

In de primitieve begroting is geen bedrag voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Overzicht overhead

Bedragen x € 1.000

Overhead (bedragen x € 1.000)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Baten	781	1.338	1.060	278
Lasten	9.356	10.001	9.855	-146
Saldo taakveld 0.4 Overhead	-8.575	-8.662	-8.795	132

Met ingang van 2017 stelt het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) striktere eisen aan het in beeld brengen van de overhead. Om aan die eisen te voldoen hebben we op het taakveld overhead alle lasten en baten gecentraliseerd. Wat op het taakveld echter ontbreekt, is een specificatie van de onderverdeling per PIOFACH taken. PIOFACH staat voor:

- Personeel
- Informatievoorziening
- Organisatie
- Financiën
- Automatisering
- Communicatie
- Huisvesting

De taken zijn ondergebracht binnen de diverse domeinen. Onderstaande opzet is nog op basis van de teamindeling 2020.

Voor een verdere specificatie verwijzen we daarom naar onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000

Specificatie Overhead	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Directie	0	46	65	19
Advies (Organisatie, Personeel, Financiën, Communicatie)	6.110	6.555	6.705	150
Backoffice (Informatievoorziening, Automatisering)	1.588	1.258	1.199	-59
Frontoffice (Huisvesting)	877	805	825	20
Totaal (Saldo: uitgaven -/- inkomsten)	8.575	8.664	8.794	-130

Overzicht vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 hebben wij te maken met de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen. Voor zover de gemeente een onderneming drijft, vanuit de optiek van de vennootschapsbelasting, moet over gerealiseerde winsten maximaal 25% (tot € 200.000: 20%) vennootschapsbelasting worden betaald.
Veel activiteiten van gemeente Buren worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt omdat niet aan het (fiscale) winstvereiste wordt voldaan. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling. Bijvoorbeeld omdat sprake is van een overheidstaak.

Tot nu toen gaan we niet door de 'ondernemingspoort'. Over 2016 tot en met 2019 is een nihil aangifte gedaan. In 2021 doen we aangifte over 2020. Ook voor 2020 en de jaren daarna verwachten we een nihil aangifte.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vormen het kader voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. De jaarrekening stellen we op met inachtneming van deze voorschriften. Alle aanpassingen en aanvullingen van het BBV tot en met 31 december 2020 verwerkten we in deze grondslagen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken etc.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting of voorziening gevormd te worden.

Balans
Hierna leest u een nadere toelichting per onderdeel van de balans.

Vaste activa

Investeringen met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.
In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Waardering gemeentehuis.

<u>Taxatie 2015</u>
In 2015 is de boekwaarde van het gemeentehuis verlaagd van afgerond € 8 miljoen naar € 4 miljoen. Dit is gerealiseerd door € 4 miljoen vanuit de bestede bestemmingsreserve gemeentehuis te storten in een voorziening afwaardering gemeentehuis. Deze voorziening is een correctie op de boekwaarde van het gemeentehuis. In juni 2015 heeft de raad besloten om het bestemmingsplan van het gebied waarop gemeentehuis staat te wijzigen. Vervolgens heeft de raad op 9 november 2015 bij de behandeling van de begroting 2016 besloten om de functie van het gemeentehuis te wijzigen van maatschappelijk naar bedrijfseconomisch, met als beoogd doel om delen van het gemeentehuis te gaan verhuren.
Volgens artikel 59 lid 2 BBV wordt het gemeentehuis door het besluit van de raad en de wijziging van het bestemmingsplan nu aangemerkt als materiële vaste activa met een economische functie, want het gemeentehuis kan nu bijdragen aan het genereren van middelen. Hierdoor is er sprake van een duurzame waardevermindering.

Taxatie 2019
Eind 2019 is het gemeentehuis opnieuw getaxeerd. De taxatiewaarde is met bijna € 700.000,- toegenomen ten opzichte van de taxatie in 2015. De huidige wijze van verwerken via een voorziening, staat volgens de BBV toe om naar aanleiding van een nieuwe taxatie een correctie op de voorziening toe te passen.
De taxatie in 2019 is echter van voor de corona-crisis. De vraag is of de taxatie nog een juist beeld geeft van de werkelijke waarde. Voorzichtigheidshalve is in de jaarrekening 2020 de omvang van de voorziening niet gecorrigeerd.
Als de effecten van de corona-crisis duidelijk zijn wordt het gemeentehuis opnieuw getaxeerd.

Vlottende activa
Voorraden
De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
De als "gereed productie en handelsgoederen" opgenomen bouwgronden Hooghendijck zijn gewaardeerd, zoals overeengekomen in de verkoopovereenkomst.
Het verlies is verwerkt in 2015 toen we de grond verkochten.

Tussentijdse winstneming (voorraden)
Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten, en het daaruit vloeiende resultaat, moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord.
Het verantwoorden van tussentijdse winst (de POC-methode) is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.
Zowel het realisatiebeginsel als het voorzichtigheidsbeginsel komen tot uitdrukking in de vereiste voorwaarden voor de POC-methode:
- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voorziening verwachte verliezen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid is een voorziening opgenomen die in de balanstelling in mindering gebracht is op de vorderingen. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De van Europese Unie, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, zijn verantwoord onder de overlopende activa.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

De onderhoudsvoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud

aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Balans per 31-12-2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
Kosten geldleningen /saldo agio en disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
Bijdrage aan activa van derden	0	0
Totaal immateriële vaste activa	*0*	*0*
Investeringen met economisch nut:	18.248.731	17.950.581
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding kosten een heffing kan worden geheven	6.473.607	6.464.219
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut:	2.344.008	1.928.346
Totaal materiele vaste activa	*27.066.346*	*26.343.146*
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	95.687	95.687
- gemeenschappelijke regelingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
Leningen aan:		
- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0
- woningbouwcorporaties	0	0
- deelnemingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende geldleningen u/g	199.222	338.522
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	185.772	184.127
Totaal financiële vaste activa	*480.681*	*618.336*
Totaal vaste activa	**27.547.027**	**26.961.482**
Vlottende activa		
Grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk: gronden in exploitatie	8.880.730	11.310.096
Gereed product en handelsgoederen	1.488.961	2.023.587
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal voorraden	*10.369.691*	*13.333.683*

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste passiva		
Algemene reserve	4.615.734	4.600.285
Bestemmingsreserves:	8.868.904	5.659.533
Gerealiseerd resultaat	1.225.368	6.043.342
Totaal eigen vermogen	*14.710.006*	*16.303.160*
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.992.834	2.769.689
Door derden beklemde middelen (specifieke aanwending)	7.111.175	6.446.071
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.589.877	5.829.523
Totaal voorzieningen	*15.693.886*	*15.045.283*
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verz.instellingen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.000.000	6.100.000
- binnenlandse bedrijven	0	0
- openbare lichamen (artikel 1 wet Fido)	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0
- buitenlandse instellingen	0	0
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen	70.889	70.889
Vaste schulden met loopt. langer dan 1 jr.	*5.070.889*	*6.170.889*
Totaal vaste passiva	**35.474.781**	**37.519.332**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	3.500.000
Banksaldi	0	101.103
Overige schulden	4.290.661	3.771.759
Totaal netto-vlottende schulden met rente looptijd < 1 jr	*4.290.661*	*7.372.862*

Balans per 31-12-2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	5.929.417	5.155.741
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen 's Rijks schatkist >= 1 jaar	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	741.756	0
Rekening-courantverhouding met niet financiële	0	0
Uitzettingen van Nederlands schuldpapier >= 1 jaar	0	0
Overige vorderingen	2.767.639	2.152.800
Overige uitzettingen	0	0
Totaal uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jr	*9.438.812*	*7.308.541*
Kassaldi	3.986	13.043
Banksaldi	453.878	32
Totaal liquide middelen	*457.864*	*13.075*
Voorschotbedragen door voorfinanciering uitkering met		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde	778.675	953.453
Totaal overlopende activa	*778.675*	*953.453*
Totaal vlottende activa	**21.045.042**	**21.608.752**
Totaal activa	**48.592.069**	**48.570.234**

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	5.842.581	251.874
- overige Nederlandse overheidslichamen	472.908	411.246
Overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen	2.511.137	3.014.920
Totaal overlopende activa	*8.826.626*	*3.678.040*
Totaal vlottende passiva	**13.117.288**	**11.050.902**
Totaal passiva	**48.592.069**	**48.570.234**
Gewaarborgde geldleningen/garanties	*3.154.114*	*3.398.512*
Gewaarborgde geldleningen/garanties achtervang	*32.132.119*	*26.932.119*

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa zijn niet geactiveerd. De boekwaarde is nihil.

Materiële vaste activa
Door gewijzigde regelgeving in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van de afgelopen jaren, zijn de materiële vaste activa steeds verder uitgesplitst.
De specificatie van deze uitsplitsing wordt hierna gepresenteerd, waarbij in eerste instantie een totaaloverzicht is gemaakt en daarna een uitsplitsing per onderdeel.

De post materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

Soort vaste activa Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening afwaardering	Balanswaarde 31-12-2020
Overige investeringen met economisch nut	21.292	20.401	3.901	16.500
Investeringen, waarvoor we ter bestrijding van de kosten een heffing kunnen heffen	6.464	6.474		6.474
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	1.928	2.344		2.344
Gronden uitgegeven in erfpacht.	560	1.748		1.748
Totaal vaste activa	30.244	30.967	3.901	27.066

Er zijn niet veel grote investeringen geweest in 2020, hetgeen ook blijkt uit de beperkte toename van de balanswaarde. De toename van gronden uitgegeven in erfpacht zijn het gevolg van de uitgifte van een kavel op bedrijventerrein Doejenburg.

Investeringen per categorie	Boekwaarde zonder heffing		Boekwaarde met heffing	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020
Gronden en terreinen	3.257	4.445	19	19
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	17.430	16.756	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.891	2.246	6.425	6.438
Vervoermiddelen	18	14	0	0
Machines, apparaten en installaties	455	342	0	0
Overige materiële vaste activa	729	690	20	17
Totaal investeringen	23.780	24.493	6.464	6.474

De toename van de post “Gronden en terreinen” is al besproken bij de eerste tabel van de materiële vaste activa en wordt veroorzaakt door de uitgifte van de grond in erfpacht op het bedrijventerrein Doejenburg.
De toename van de boekwaarde bij de post “Grond-, weg- en waterbouwkundige werken” wordt vooral veroorzaakt door de reconstructie van de kern in Ingen.

Investeringen per categorie	Met economisch nut		Met maatschappelijk nut	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2020
Gronden en terreinen	3.276	4.464	0	0
Woonruimten	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	17.431	16.756	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.438	6.449	1.879	2.235
Vervoermiddelen	16	14	0	0
Machines, apparaten en installaties	455	342	0	0
Overige materiële vaste activa	700	598	49	109
Totaal investeringen	28.316	28.623	1.928	2.344

Zoals al besproken bij de tabel van investeringen met en zonder heffing, wordt de toename van de boekwaarde van de post Grond-, weg- en waterbouwkundige werken vooral veroorzaakt door de reconstructie van de kern in Ingen. Dergelijke uitgaven betreffen investeringen met een maatschappelijk nut.
Je ziet dat ook terug in de tabel hierboven, waar in de kolom van investeringen met een maatschappelijk nut de toename is te vinden.

Investeringen per categorie (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-19	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Afschrij-ving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening afwaardering gem.huis	Balans 31-12-20
Gronden en terreinen	3.276	3.276	1.238	50	0	0	4.464	0	4.464
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	13.532	17.432	33	224	484	0	16.757	3.901	12.856
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.317	8.317	1.104	0	738	0	8.683	0	8.683
Vervoermiddelen	16	16	0	0	2	0	14	0	14
Machines, apparaten en installaties	455	455	9	0	122	0	342	0	342
Overige materiële vaste activa	748	748	112	0	153	0	707	0	707
Totaal	26.344	30.244	2.496	274	1.499	0	30.967	3.901	27.066

De kolom afschrijving heeft betrekking op de normale afschrijvingen en de eventuele extra afschrijvingen in het lopende jaar.

De grootste mutaties uit de kolom vermeerderingen hierboven in het boekjaar staan in onderstaand overzicht vermeld. Zoals eerder aangegeven, is de vermeerdering voor gronden en terreinen een bijzondere.
Het betreft hier geen investering maar een overboeking van de voorraad onder handen werk bouwgrondcomplexen (Doejenburg) naar de voorraad grond uitgegeven in erfpacht. Wat in dit hoofdstuk (vaste activa) als vermeerdering wordt opgenomen, is in het hoofdstuk ‘vlottende activa’ als vermindering opgenomen.

Belangrijkste investeringen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Reconstructie kern Ingen	650	682	682
Herinrichting Onderdreef Buren	355	252	372
Totaal	1.005	934	1.054

Financiële vaste activa
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende 2020 presenteren wij in het volgende overzicht:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2020	Vermeer-dering	Vermin-dering	Aflossing/ afschrijving	Afwaar-dering	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	96	0	0	0	0	96
Overige langlopende leningen	338	0	0	139	0	199
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	184	2	0	0	0	186
Totaal	618	2	0	139	0	481

De grootste mutatie in de financiële vaste activa over 2020 betreft de reguliere aflossing van Vitens (ruim € 107.000) op de uitstaande geldlening die in 2021 overigens afloopt.

Vlottende activa

Voorraden
De in de balans opgenomen voorraden zijn:

Onderhanden werken (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Boekwaarde	18.856	16.285
Voorziening voor verlies	7.546	7.404
Balanswaarde onderhanden werk	11.310	8.881
Gereed product en handelsgoederen	2.024	1.489
Totaal	13.334	10.370

Wat opvalt in bovenstaande tabel is dat de boekwaarde van het onderhanden werk is afgenomen. De verschuiving die daar aan ten grondslag ligt is al besproken bij het onderdeel “materiële vaste activa” in de toelichting op de balans.
Het betreft hier de uitgegeven gronden in erfpacht op Bedrijventerrein Doejenburg die van onderhanden werk grondexploitaties naar gronden in erfpacht van de "materiële vaste activa" zijn geboekt.
De afname van de voorraad gereed product wordt veroorzaakt door het daadwerkelijke juridische transport van gronden die zijn verkocht in het voormalige complex Hooghendijck.

Het verloop van de bouwgronden is in onderstaand overzicht opgenomen.

Bouwgrondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Balans-waarde 01-01-2020	Boek-waarde 01-01-2020	Investe-ringen netto	Inkomsten netto	Vermeer-dering	Resultaat	Boek-waarde 31-12-2020	Verwacht verlies	Balans-waarde 31-12-2020
BT Doejenburg II	10.325	17.690	452	1.864	0	-1.188	15.090	-7.223	7.867
Teisterbant Kerk-Avez.	985	1.166	29	0	0	0	1.195	-181	1.014
Subtotaal iegg *)	11.310	18.856	481	1.864	0	-1.188	16.285	-7.404	8.881
Totaal	11.310	18.856	481	1.864	0	-1.188	16.285	-7.404	8.881

* De kolom resultaat is deze keer gebruikt om de voorraadafname, die het gevolg is van de overboeking naar de materiële vaste activa (gronden uitgegeven in erfpacht), buiten de reguliere investeringen en inkomsten te houden.

In onderstaande tabel het verloop van de boekwaarde per 31 -12-2020 naar verwacht verlies met de nog te maken kosten en nog te ontvangen opbrengsten.

Belangrijkste investeringen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen	Verwacht verlies complex
BT Doejenburg II	15.090	2.094	9.961	7.223
Teisterbant Kerk-Avez.	1.194	491	1.504	181
Subtotaal iegg *)	16.284	2.585	11.465	7.404
Totaal	16.284	2.585	11.465	7.404

De nog te maken kosten en nog te ontvangen baten zijn geraamd op basis van:
- adviezen van extern deskundigen
- taxaties
- ervaringscijfers
- vergelijkende cijfers.

De voorziening voor verwachte verliezen is per saldo met € 142.000 afgenomen. Zie hieronder:

Project (bedragen x € 1.000)	31-12-2019	Mutatie 2020	31-12-2020
BT Doejenburg II	-7.365	142	-7.223
Teisterbant Kerk-Avezaath	-181	0	-181
Totaal	-7.546	142	-7.404

Kostenontwikkeling bouwgrondcomplexen
Hieronder staat een overzicht van de onderhanden projecten, het berekende resultaat per 1 januari 2021, per 1 januari 2020 en de geplande einddatum. In de paragraaf grondbeleid staat een korte toelichting per project. De grondexploitaties zijn per 1 januari 2021 herzien. Negatieve resultaten worden met een '-' teken aangegeven. Voor deze berekende verliezen is een voorziening gevormd.

Project (bedragen x € 1.000)	Resultaat op eindwaarde per 31-12-2019	per 31-12-2020	Verschil	Geplande einddatum
BT Doejenburg II	-7.365	-7.223	142	31-12-2025
Teisterbant Kerk-Avezaath.	-181	-181	0	31-12-2025
Totaal	-7.546	-7.404	142	

Ten opzichte van vorig jaar is het verlies voor BT Doejenburg met € 142.000 afgenomen. De oorzaken van deze verbetering zijn een aanbestedingsvoordeel bij het bouw-woonrijp maken en het verlagen van de benodigde plankosten.

Jaarlijks maken we per 1 januari een integrale herziening van de grondexploitaties. Deze herziening sluit aan bij de jaarrekening. De herziening grondexploitaties per 1 januari 2021 wordt behandeld in de raad van juni 2021 (D.050340). In dit raadsvoorstel en de daarbij behorende bijlage brengen wij voor de lopende projecten de risico's in beeld.

Project (bedragen x € 1.000)	Opbrengststijging	Kostenstijging algemeen	Kostenstijging GWW	Rentepercentage
BT Doejenburg II	0%	1,8%	2,5%	0%
Teisterbant Kerk-Avez.	0%	1,8%	2,5%	0%

Uitzettingen korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	5.156	5.929
Rekening courant verhouding met het Rijk	0	742
Overige vorderingen	2.153	2.768
Totaal	7.309	9.439

De splitsing tussen vorderingen op openbare lichamen, rekening courant verhouding met het Rijk en overige vorderingen vloeit voort uit de richtlijnen van de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Op de balans is het saldo van schatkistbankieren met het rijk verantwoord onder "Rekening courant verhouding met het Rijk.
Het saldo is per 31-12-2020 € 741.756. Het saldo van de rekening courant fluctueert mee met de behoefte aan liquide middelen. Voor een gedetailleerde uitleg en een verloopoverzicht van het schatkistbankieren zie verderop onder de groep liquide middelen.

De post 'Vorderingen op openbare lichamen' kan als volgt worden gespecificeerd:

Vorderingen openbare lichamen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2019	31-12-2020
a. BTW compensatiefonds	4.016	4.411
b. Omgevingsdienst Rivierenland	431	165
c. Belastingdienst	463	464
d. Ministerie SZW	0	10
e. Ministerie van financiën	-35	76
f. Gemeente Tiel	1	2

Vorderingen openbare lichamen	Saldo	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020
g. Gemeente Neder-Betuwe	212	750
h. Provincie Gelderland	30	39
i. Waterschap Rivierenland	24	0
j. Diversen	14	12
Totaal	5.156	5.929

Ad b. Betreft o.a. de legesopbrengst die de omgevingsdienst aan de gemeente doorbetaald. Tot 2019 Inde de omgevingsdienst de leges voor de gemeente Buren. In 2019 is de gemeente Buren de inning zelf weer gaan doen. Kosten die nu nog wel in rekening worden gebracht betreffen lease van hardware en overige ICT diensten. Het jaar 2019 gold als overgangsjaar, in 2020 neemt het bedrag verder af.

Ad g. Dit bedrag betreft nota's aan de gemeente Neder-Betuwe voor de uitvoering van de Participatiewet door de gemeente Buren. Zoals vorig jaar aangegeven, is 2019 geen goed vergelijkingsjaar omdat toen correcties van 2018 zijn verwerkt. Vandaar dat er nu een stijging is van ruim € 500.000, vergeleken met het jaar 2018 (€ 698.000) valt de stijging wel mee.

Door de verklaring van de afwijking onder sub g (€ 500.000), samen met een stijging van de te compenseren btw bij het BTW compensatiefonds is de totale afwijking van de vordering op openbare lichamen voldoende verklaard.

De post "Overige vorderingen" kan als volgt worden gespecificeerd:

Overige vorderingen	Saldo	
(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020
k. Debiteuren algemene dienst	1.259	1.719
l. Voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst	-380	-374
m. Debiteuren Inwonerszaken Werk en inkomen	1.354	1.456
n. Voorziening dubieuze debiteuren Werk en Inkomen	-434	-442
o. Debiteuren belastingen	354	408
p. Overige	0	1
Totaal	2.153	2.768

Ad k. Debiteuren algemene dienst
De openstaande posten van de algemene dienst bedragen per 29-04-2021 nog € 778.000.

Ad l. Voorziening dubieuze debiteuren
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van de Algemene Dienst op te vangen. Jaarlijks wordt een actuele berekening gemaakt voor het risico dat we lopen met de openstaande debiteuren. Van deze debiteuren wordt beoordeeld of ze dubieus zijn. Alle openstaande debiteuren zijn afzonderlijk beoordeeld op basis van invorderbaarheid en ouderdom van de vorderingen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2020 afgerond € 374.000. Dat is ongeveer € 6.000 lager dan vorig jaar.

Ad m. Debiteuren Inwonerszaken Werk en Inkomen
Debiteuren PW - Bijzondere Bijstand - IOA - BBZ. Het debiteurenbestand voor de diverse uitvoeringsregelingen is op 31-12-2020 doorgelicht en gewogen voor terugbetaling van de vorderingen. Hiervoor is het voor Buren ontwikkelde doorrekenmodel met regelbevindingen gebruikt. Op basis van deze waardering gaat de gemeente Buren er van uit dat een gedeelte niet wordt ontvangen. Hiervoor is een aparte voorziening debiteuren Werk en Inkomen ingesteld. In 2020 nam het uitstaande bedrag aan vorderingen met € 102.079 toe naar € 1.456.125. Dit betreft in totaal 312 vorderingen.

N.B.: Zonder de Tijdelijke ondersteuning Zelfstandig Ondernemen (TOZO) in 2020 was er sprake geweest van een afname in hoogte en aantal vorderingen.

N.B.: Van de vorderingen m.b.t. de BBZ 2020 en eerder is bij ontvangst een terugbetalingsverplichting van 75% aan het Rijk van toepassing. Hiervoor is een crediteur opgenomen.

Ad n. Voorziening Dubieuze Debiteuren Werk en Inkomen
Deze voorziening dient om eventuele verliezen op oninbare vorderingen van de debiteuren van Werk en Inkomen op te vangen. Het saldo van de voorziening is op 31-12-2020 afgerond € 442.000. Dat is ongeveer € 8.000 hoger dan vorig jaar.

Op 31-12-2020 is een nieuwe berekening gemaakt over alle openstaande debiteuren Werk en Inkomen. Het saldo van de voorziening nam t.o.v. vorig jaar met € 171.632 af.

Ad o. Debiteuren belastingen
Hierna volgt een specificatie van het verloop van de nog openstaande belasting debiteuren.
De vermelde bedragen x € 1.000 zijn:

Jaar (bedragen x € 1.000)	Kohierbedrag	31-12-2020
2015	7.966	0
2016	8.120	2
2017	8.449	26
2018	8.508	37
2019	8.582	60
2020	9.594	283
Totaal	51.219	408

Voor de belasting debiteuren 2020 zijn de aanmaningen en dwangbevelen in 2020 verzonden.
Het kohierbedrag in 2020 is € 9,5 miljoen. Van dit bedrag staat per 31-12-2020 nog € 283.000 open.

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Kassaldi	13	4
Banksaldi	0	454
Totaal	13	458

In 2020 is het totaal per bank positief en is het opgenomen aan activa kant. Vorig jaar waren de saldi negatief en waren ze opgenomen aan de passiva kant.

Schatkistbankieren
Het verplichte schatkistbankieren is eind 2013 opgenomen in de Wet Fido. Vanaf dat moment zijn wij verplicht om onze overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Gemeente Buren heeft met de BNG de afspraak dat de overtollige middelen boven het drempelbedrag van 0,75% van de primitieve begrotingslast (€ 420.000) dagelijks automatisch worden afgeroomd naar een bankrekening van het Rijk. Hierdoor voldoen wij automatisch aan onze verplichting om af te romen. In 2020 heeft een aanpassing plaatsgevonden van de stelselrekeningen zodat de overtollige gelden boven het drempelbedrag automatisch worden overgeboekt naar het Rijk. Voor overige informatie zie ook de paragraaf financiering in het jaarverslag. Het BBV verplicht ons om in een overzicht per kwartaal van het verloop van het banksaldo te maken. Daarmee wordt zichtbaar of er al dan niet sprake is van overtollige middelen en over- of onderschrijding van het drempelbedrag.

Dit wordt in de volgende tabel weergegeven:

Berekening benutting drempelbedragen schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar 2020			
(1)	Drempelbedrag				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	560	793	219	236
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	0	0	244	227
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	97	330	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
					Verslagjaar 2020
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	61.725			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	61725			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0,00			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	463			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	50.927	72.196	20.130	21.713
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	560	793	219	236

Overlopende activa
De post overlopende activa ziet er als volgt uit:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen.	953	779
Overlopende activa: nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen (EU + rijk)	0	0
Totaal	953	779

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Reserve (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Algemene reserve	4.600	4.616
Resultaat na bestemming	6.043	1.225
Bestemmingsreserves	5.660	8.869
Totaal incl. saldo na bestemming	16.303	14.710

Het verloop presenteren wij in onderstaand overzicht per reserve:

Reserves (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2020, excl. saldo 2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2019	Onttreking i.v.m. kapitaal-lasten.	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserve	**4.600**	**2.167**	**6.969**	**6.043**	**0**	**5.841**
- Algemene reserve	1.881	942	6.910	6.043		1.956
- AR weerstandsvermogen	2.719		59			2.660
Nog te bestemmen resultaat						0
- Resultaat 2020	0	1.225				1.225
BESTEMMINGSRESERVES:						
1. Bestemmingsreserve overige:	**3.554**	**6.880**	**3.482**	**0**	**0**	**6.952**
- Omgevingsgerichte uitgaven	615	40	55			600
- Beheer en onderhoud Tollewaard	60		30			30
- Deelfonds sociaal domein	844	214	329			729
- I&A-plan 2017-2021	197		153			44
- Frictiekosten organisatie	269		110			159
- Kapitaalgoederen beheer	0	598				598
- Risico grondexploitaties	0	5.315	998			4.317
- Overlopende posten	1.569	713	1.807			475
2.Bestemmingsres. besteed:	**2.106**	**0**	**0**	**0**	**189**	**1.917**
- Gemeentehuis	160				16	144
- Heractivering riolering	929				113	816
- Afbouw verplichtingen sport/dorpsh.	43				17	26
- Kapitaallasten IHP '07-'16	625				25	600
- Onderdreef Buren	349				18	331
Totaal	10.260	9.047	10.451	6.043	189	14.710

In de Algemene Reserve zit een geblokkeerd gedeelte als buffer voor het weerstandsvermogen. Het saldo van het geblokkeerde gedeelte bedraagt per 31-12-2020 € 2.660.000.

Onder “Bestemming resultaat” staat de toevoeging of onttrekking van de bestemming van het resultaat van het voorgaande jaar. Onder de kolom ‘onttrekking in verband met kapitaallasten’ staan de verminderingen die betrekking hebben op de bestede bestemmingsreserves. Deze verminderingen worden aangewend ter dekking van kapitaallasten.

Toelichting reserves

Algemene reserves
In de raad van december 2015 is de Nota reserves en voorzieningen 2015 vastgesteld. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar.

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)

Jaar	1 jan.	Stortingen	Onttrekkingen	31 dec.
2017	4.737	*2.173	2.542	4.368
2018	4.368	*2.124	2.631	3.861
2019	3.861	2.924	*2.185	4.600
2020	4.600	.*6.985	6.969	4.616

* inclusief saldo jaarrekening

De algemene reserve dient als buffer voor het opvangen van eventuele toekomstige nadelige jaarresultaten.

Ontwikkeling algemene reserve in 2020 (incl. het geblokkeerde gedeelte)

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen	Algemene reserve	Alg. Res. (weerstands vermogen)
Algemene reserve per 01-01-2020 (excl. saldo jaarrek.'19)	1.881.284	
Algemene reserve per 01-01-2020 (weerstandsvermogen)		2.719.000
Saldo jaarrekening 2019 (zie raadsbesluit D.060910)	6.043.342	
Algemene reserve per 01-01-2020 (incl. saldo jaarrek. 19)	7.924.626	2.719.000
Vermeerderingen		
Reservering precariorechten (Primitieve begroting 2020)	240.000	
Overboeking van res. weerstandsvermogen (1e wijz. 2020)	59.000	
Extra opbrengst OZB (4e wijziging 2020)	642.500	
Totaal vermeerderingen 2020	941.500	0
Verminderingen t.g.v. van andere reserves:		
Overboeking naar Algemene reserve (1e wijziging 2020)		-59.000
Overboeking naar res. Deelfonds Soc. domein (1e wijz. '20)	-214.000	
Overboeking naar reserve risico grexen (9e wijziging 2020)	-5.315.000	
Overboeking naar reserve Overlopende posten (9e wijziging 2020)	-434.000	
Verminderingen t.g.v. van de exploitatie:		
Dekking incidenteel nieuw beleid (Primitieve begroting 2020)	-67.893	
Coalitieakkoord nieuw beleid (2e wijziging 2020)	-642.500	
Duurzaamheid (9e wijziging 2020 - jaarrekening2019)	-237.000	
Totaal verminderingen in 2020	-6.910.393	-59.000
Stand Algemene Reserve per 31-12-2020	1.955.733	2.660.000
Verplichtingen t.l.v. van de Algemene reserve per 31-12-2020:		
Bijdrage brug Rhenen (jaar onttrekking onbekend)	-100.000	
Toekomstige onttrekkingen:		
Primitieve begroting 2021: onttrekking i.v.m. aanvulling weerstandsvermogen	-905.000	
Toekomstige toevoegingen:		
Primitieve begroting 2021: reservering correctie precariobelasting 2021	460.000	
Primitieve begroting 2021: aanvulling weerstandsvermogen t.l.v. algemene reserve		905.000
Saldo Algemene Reserve na correctie met de lopende verplichtingen	1.410.733	3.565.000

Bestemmingsreserves

Algemene opmerking: hieronder is per reserve informatie opgenomen over het verloop en het doel van de reserve. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Notitie reserves en voorzieningen 2015.

OBR Omgevingsgerichte uitgaven en bovenplanse verevening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	€ 1.000.000
Saldo 31-12-2019: € 615.000		Saldo 31-12-2020: € 600.000	
Doel: de reserve is bedoeld voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen zoals opgenomen in de Structuurvisie Buren 2009-2019. In 2020 zijn 2 ontvangen bijdragen voor sociale verevening / ruimtelijke plannen met een totaal saldo van € 40.000 gestort in deze reserve. Er is een bedrag van € 55.000 ingezet voor biodiversiteit (2e wijziging 2020).			

OBR Beheer en onderhoud Tollewaard

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 60.000		Saldo 31-12-2020: € 30.000	
Doel: Voor het toekomstige beheer en onderhoud van de brug Tollewaard (met uitzondering van de vervanging) hebben we een eenmalige afkoopsom van Rijkswaterstaat ontvangen van afgerond € 1,4 miljoen. Het grootste gedeelte van dit bedrag € 1.247.000 is in 2019 onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de Algemene Reserve (RV/18/008925). In 2020 is conform de primitieve begroting € 30.000 van deze reserve ingezet			

OBR Deelfonds sociaal domein

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal domein	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 844.000		Saldo 31-12-2020: € 729.000	
Doel: Eventuele jaarlijkse overschotten / tekorten binnen het sociaal domein te egaliseren. Hieronder staat een korte specificatie van de mutaties in 2020 - toevoeging vanuit de algemene reserve € 214.000 (1e wijziging 2020) - onttrekking i.v.m. nadelig saldo sociaal domein 2020 € 329.000 (primitieve begroting 2020) Totaal € 115.000 (vermindering)			

OBR I&A-beleidsplan 2017-2021

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	31-12-2021	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 197.000		Saldo 31-12-2020: € 44.000	
Doel: de overschotten en tekorten van het I&A-beleidsplan 2017 t/m 2021 egaliseren. Uitgangspunt is dat over deze periode alle kosten binnen deze reserve worden opgevangen. In 2020 is het exploitatienadeel op ICT van € 53.000 conform de primitieve begroting 2020 aan deze reserve onttrokken. Daarnaast is er bij het vaststellen van de begroting 2020 (1e wijziging 2020) besloten om eenmalig € 100.000 aan deze reserve te onttrekken. Dit bedrag is vrijgevallen t.g.v. de exploitatie.			

OBR Frictiekosten organisatie 2017-2021

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Onderdeel P&O	31-12-2020	€ 0	€ 627.000
Saldo 31-12-2019: € 269.000		Saldo 31-12-2020: € 159.000	
Doel: Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is besloten om een bestemmingsreserve van € 627.000 te vormen voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie in 2018 (12e wijziging 2019/D33100). In 2020 is € 110.000 aan deze reserve onttrokken. Dit bedrag is gelijk aan de gemaakte kosten in 2020. Het restant van € 159.000 wordt ingezet voor de jaren 2021 en eventueel daarna. Indien het nodig is. Anders valt het bedrag vrij.			

OBR Kapitaalgoederen beheer

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 0		Saldo 31-12-2020: € 598.000	
Doel: Deze bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van eventuele negatieve consequenties van het nieuwe beleid voortvloeiende uit het integraal beheerplan openbare ruimte Bij het vaststellen van het integraal beheerplan Openbare ruimte (D.049356/Z.018771) is besloten om een bestemmingsreserve kapitaalgoederen beheer te vormen van € 598.000. Deze reserve is gevormd met de eenmalige onttrekkingen uit de voorzieningen openbare verlichting en civiele kunstwerken.			

OBR Risico grondexploitaties

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Niet bepaald	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 0		Saldo 31-12-2020: € 4.316.500	
Doel: het afdekken van de financiële risico's die we lopen bij de verdere uitgifte van de kavels op Doejenburg II Deze reserve is op 14 juli 2020 gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 (D.060910). Dit bedrag is een gedeelte van de vrijgevallen voorziening Doejenburg on hold. De komende jaren zien wij nog risico's voor de verdere uitgifte van Doejenburg II. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van de Corona-crisis. Als door deze crisis de verkoop van Doejenburg II stagneert en de kavels niet binnen 10 jaar worden verkocht dan moet een deel worden afgewaardeerd. Op dit moment is er ondanks de Corona-crisis veel belangstelling voor de kavels. Er zijn behoorlijk wat opties op een aantal percelen. Als de uitgifte vlot blijft lopen, kan deze bestemmingsreserve in 2021 vrijvallen t.g.v. de algemene reserve.			

OBR overlopende posten jaarrekening

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Bedrijfsvoering	n.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 1.569.000		Saldo 31-12-2020: € 474.000	

Doel: Niet uitgegeven middelen in het ene jaar, hevelen we over naar het jaar waarin we de kosten maken. Bij een tussenrapportage en de jaarrekening beslist de gemeenteraad of de restantbudgetten in het nieuwe jaar weer beschikbaar worden gesteld.

In 2020 is € 712.000 toegevoegd en € 1.807.000 onttrokken.

Hieronder is een specificatie van het saldo van deze reserve per 31-12-2020 opgenomen:

Ruimtelijke plannen (buitengebied en de kernen)	126.000
Bijdrage landschappelijke versterking (14e wijziging 2017)	90.000
Tweede burap 2020: kosten openbare ruimte Zoelmond	16.000
Tweede burap 2020: dak 't Klokhuis	190.000
Tweede burap 2020: extra kosten verkiezingen Covid-19	52.000
Totaal	**474.000**

Bestemmingsreserves - afschrijvingslasten

Deze reeds besteedde bestemmingsreserves hebben het doel de afschrijvingslasten van de betreffende investering geheel of gedeeltelijk te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de afschrijvingslasten in de exploitatie.

De bestemmingsreserves besteed hebben allemaal als doel om de kapitaallasten van de desbetreffende investering geheel of gedeeltelijk af te dekken. Als de reserve zou worden opgeheven is er (meerjarig) geen dekking meer voor de kapitaallasten in de exploitatie.

OBRB Gemeentehuis Maurik

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Dienstverlening	t/m 31-12-2064	€ 0	€ 13.015.000
Saldo 31-12-2019: € 161.000		Saldo 31-12-2020: € 144.000	
Doel: dekking kapitaallasten (afschrijving) gemeentehuis Maurik In 2020 is ter dekking van de kapitaallasten € 16.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB Heractivering riolering

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	€ 5.300.000
Saldo 31-12-2019: € 929.000		Saldo 31-12-2020: € 816.000	
Doel: dekking kapitaallasten (afschrijvingen) oude investeringen riolering. In 2020 is ter dekking van de kapitaallasten € 113.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB afbouw verplichtingen sport en dorpshuizen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	€ 612.176
Saldo 31-12-2019: € 42.000		Saldo 31-12-2020: € 25.000	
Doel: dekking van een gedeelte van de kapitaallasten (afschrijving) voor sportaccommodaties, dorpshuizen en het kunstgrasveld van BZS. In 2020 is ter dekking van de kapitaallasten (afschrijving) € 17.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen.			

OBRB Kapitaallasten IHP 2007-2016

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met div. investeringen	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 625.000		Saldo 31-12-2020: € 600.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) vanaf 2010 van het IHP 2007-2016. In 2020 is ter dekking van de kapitaallasten € 25.000 onttrokken aan deze reserve. Het saldo van de reserve is gelijk aan de boekwaarde van de bijbehorende investeringen. Op het moment dat alle investeringen zijn afgeschreven is de reserve leeg.			

OBRB Onderdreef Buren

Team	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Loopt gelijk met de investering	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 349.000		Saldo 31-12-2020: € 331.000	
Doel: dekking van de kapitaallasten (afschrijving) van de renovatie van de Onderdreef in Buren. In 2020 is ter dekking van de kapitaallasten € 18.000 onttrokken aan deze reserve. De boekwaarde van de bijbehorende investering is € 348.000. Het verschil van € 17.000 wordt gedurende de looptijd van de investering betaald vanuit de exploitatie.			

Voorzieningen

Hierna presenteren wij per voorziening informatie over het verloop en het doel van de voorziening.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Directe aanwending	Saldo per 31-12-2020
Verplichtingen, verliezen en risico's	**2.769**	**728**	**67**	**437**	**2.993**
Pensioenen wethouders	2.026	720	67	0	2.679
Wachtgelden wethouders	492	0	0	413	79
Nog te maken kosten afgesloten complex:					
- Bedrijventerrein Buren III	18	0	0	0	18
- Scharenburg Zoelen	123	0	0	0	123
- Hooghendijck Beusichem	110	0	0	24	86
BBZ 2020	0	8	0	0	8
Door derden beklemde middelen	**6.446**	**1.155**	**218**	**272**	**7.111**
Afkoop onderhoud begraafplaats 2010	119	210	192		137
Afkoop grafrechten begraafplaats 2010	42	41	26		57
Onderhoud riolering (gemalen)	868	400	0	272	996
Vervanging riolering (vrij verval)	1.000	200	0	0	1.200
Gemeentelijk Riolerings Plan	4.196	304	0	0	4.500
Goedkope woningbouw	221	0	0	0	221
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**5.830**	**3.913**	**1.140**	**3.013**	**5.590**
Onderhoud gebouwen	905	460	0	146	1.219
Openbare verlichting	699	0	699	0	0
Wegen	3.251	2.686	0	2.412	3.525
Civiele kunstwerken	591	85	441	79	156
Baggeren watergangen	384	141	0	376	149
Achterstand groen	0	382	0	0	382
Achterstand Verkeerstekens en straatmeubilair	0	159	0	0	159
Totaal	15.045	5.796	1.425	3.722	15.694

Toelichting voorzieningen

Verplichtingen, verliezen en risico's
Bij deze voorzieningen gaat het om onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met bedrijfsvoering.

VZ Pensioenen wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2019: € 2.026.000		Saldo 31-12-2020: € 2.679.000	
Doel: dekking van (toekomstige) pensioenverplichtingen van de gewezen wethouders. Wij hebben RAET een actuele berekening laten maken voor alle pensioenverplichtingen per 31-12-2020 van de huidige en voormalige wethouders. De toename in 2020 van € 653.000 is een gevolg van deze actuele berekening. Dit jaar bleek dat wij in voorgaande jaren geen compleet overzicht hebben ontvangen van RAET.			

VZ wachtgelden wethouders

Staf	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
P&O	Doorlopend	€ 0,-	Niet vastgesteld
Saldo 31-12-2019: € 492.000		Saldo 31-12-2020: € 79.000	
Doel: dekking van de wachtgeldverplichtingen van in 2019 vertrokken wethouders. In 2019 is het college gevallen. De vertrokken wethouders hadden recht op wachtgeld. De totale verplichting over 2019 en later is in 2019 ineens gestort in deze voorziening. In 2020 is € 234.000 vrijgevallen omdat de in 2019 vertrokken wethouders weer gedeeltelijk ergens anders aan het werk waren. Daarnaast is er € 179.000 uit de voorziening onttrokken voor uitbetaalde wachtgeldverplichtingen 2020. Het restant van € 79.000 is voldoende om de nog resterende verplichtingen te voldoen.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Bedrijventerrein Buren III

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2019: € 18.000		Saldo 31-12-2020: € 18.000	
Besluit/grondslag RV/13/00346 Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2013 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2020 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Scharenburg Zoelen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2019: € 123.000		Saldo 31-12-2020: € 123.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2017 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2020 zijn er geen uitgaven ten laste van deze voorziening gebracht.			

VZ Nog te maken kosten afgesloten bouwgrondcomplex Hooghendijck Beusichem

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2019: € 110.000		Saldo 31-12-2020: € 86.000	
Doel: het bedrag in deze voorziening is bestemd voor nog te maken kosten voor dit in 2018 afgesloten bouwgrondcomplex. In 2020 is € 24.000 uitgegeven ten laste van deze voorziening.			

VZ BBZ 2020

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Sociaal Domein	t/m 31-12-2020	€ 0	Afhankelijk van geraamde kosten
Saldo 31-12-2019: € 0		Saldo 31-12-2020: € 8.000	
Doel: opvangen extra kosten BBZ-verplichting Met ingang van 1 januari 2020 geldt er voor de BBBZ-kapitaalverstrekking een nieuwe, vereenvoudigde financieringssystematiek, waarin het financiële risico van het verstrekken van BBZ-kapitaal gedeeltelijk is verlegd van het Rijk naar de verstrekkende gemeente. Dit financiële risico gaat de komende jaren verder oplopen. In 2020 is het eerste risicobedrag van € 8.000 gestort in deze voorziening.			

Door derden beklemde middelen

VZ Afkoopsommen onderhoud begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 119.000		Saldo 31-12-2020: € 136.000	
Doel: Deze voorziening is gevormd om het onderhoud van de begraafplaatsen nu en in de toekomst te kunnen dekken en fluctuaties in de uitgaven op te vangen. In 2020 is € 209.000 gestort (afkoopsommen) en € 192.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Afkoopsommen grafrechten begraafplaats 2010

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 42.000		Saldo 31-12-2020: € 57.000	
Doel: Deze voorziening wordt gevormd met de afkoop(sommen) van de grafrechten begraafplaatsen. Met deze financiële middelen waarborgen we de capaciteit van begraven in de toekomst. In 2020 is € 41.000 gestort (afkoopsommen) en € 26.000 (gemaakte kosten) onttrokken aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Onderhoud riolering (gemalen)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 868.000		Saldo 31-12-2020: € 996.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: Deze voorziening is gevormd om de kosten van langjarig beheer van de rioolgemalen te dekken. In 2020 is conform de primitieve begroting 2020 € 400.000 gestort. De direct ten laste van deze voorziening gemaakte kosten zijn € 272.000. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ vervanging riolering (vrij verval)

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 1.000.000		Saldo 31-12-2020: € 1.200.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen vervangingsinvesteringen riolering. Tot en met 2020 zijn er geen onttrekkingen uit deze voorziening. In 2020 is conform de primitieve begroting € 200.000 gestort in deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Gemeentelijk Riolering Plan

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 4.196.000		Saldo 31-12-2020: € 4.501.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: het op lange termijn egaliseren van de kosten en opbrengsten uit het gemeentelijk rioleringsplan voor een stabiele tariefontwikkeling. In 2020 is € 305.000 toegevoegd aan deze voorziening. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ goedkope woningbouw

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Onbekend	€ 0	Niet bepaald
Saldo 31-12-2019: € 221.000		Saldo 31-12-2020: € 221.000	
Besluit/grondslag RV/14/00551 Doel: stimulering van goedkope woningbouw In de jaren 2009 t/m 2014 is van de provincie geld ontvangen voor de stimulering van goedkope woningbouw. Met de provincie is afgestemd dat dit geld wordt ingezet voor "wonen in de breedste zin van het woord". In 2020 zijn er geen kosten gemaakt die ten laste komen van deze voorziening. N.B.: conform de BBV worden deze ontvangen gelden vanaf 2014 gerubriceerd onder voorzieningen.			

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten. Het gaat dan over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet ‘onderuit’ kan. Hierbij valt te denken aan de terugkerende onderhoudswerkzaamheden.

VZ Onderhoud gebouwen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	T/m 31-12-2020	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 905.000		Saldo 31-12-2020: € 1.219.000	
Besluit/grondslag: MJOP januari 2020 Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud aan onze gebouwen. Egaliseren van uitgaven. In 2020 is € 427.000 gestort en € 147.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. We hebben ook in 2020 € 34.000 aan bijdragen voor monumenten onderhoud ontvangen. De voorziening “onderhoud gebouwen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Openbare verlichting

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 699.000		Saldo 31-12-2020: € 0	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om deze voorziening op te heffen en om een gedeelte van het saldo van € 699.000 te storten in de voorziening achterstand groen (€ 382.000) en de voorziening achterstand verkeerstekens en straatmeubilair (€ 159.000). Het restant kwam ten gunste van de nieuwe bestemmingsreserve Kapitaalgoederen beheer.			

VZ Wegen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Egalisatievoorziening
Saldo 31-12-2019: € 3.251.000		Saldo 31-12-2020: € 3.525.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020)			

Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2020 is € 2.686.000 gestort en € 2.412.000 onttrokken aan deze voorziening. De voorziening “wegen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.

VZ Civiele kunstwerken

Domein Ruimte	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Beheer	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 591.000		Saldo 31-12-2020: € 156.000	
Besluit/grondslag: D.049356 / Z.018771 (mei 2020) Doel: bekostigen van toekomstig groot onderhoud en uitgesteld groot onderhoud. Egaliseren van uitgaven. In 2020 is € 85.000 gestort en € 79.000 onttrokken aan deze voorziening voor gemaakte kosten. In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om € 441.000 uit deze voorziening te laten vrijvallen en te gebruiken voor de nieuwe bestemmingsreserve Kapitaalgoederen beheer. De voorziening “civiele kunstwerken” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Baggeren watergangen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	Planperiode	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 384.000		Saldo 31-12-2020: € 149.000	
Besluit/grondslag: RV/15/00583 Doel: bekostigen van (incidentele) baggerwerkzaamheden. Egaliseren van uitgaven. In 2020 is € 141.000 gestort en € 376.000 onttrokken aan deze voorziening. De uitgaven op deze voorziening wisselen per jaar. De voorziening “baggeren watergangen” is toereikend om het vastgestelde onderhoudsprogramma uit te voeren. Voor een nadere toelichting zie paragraaf 3: onderhoud kapitaalgoederen.			

VZ Achterstand groen

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 0		Saldo 31-12-2020: € 382.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand groen te vormen voor een bedrag van € 382.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor het groen is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen.			

VZ Achterstand verkeerstekens en Straatmeubilair

Domein	Looptijd	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
Ruimte	2025	€ 0	Niet van toepassing
Saldo 31-12-2019: € 0		Saldo 31-12-2020: € 159.000	
Besluit/grondslag: In mei 2020 is bij het vaststellen van het Integraal beheerplan Openbare Ruimte (D.049356 / Z.018771) besloten om de voorziening Achterstand verkeerstekens en straatmeubilair te vormen voor een bedrag van € 159.000. Doel: Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor de verkeerstekens en het straatmeubilair is deze voorziening ingesteld voor de periode 2021-2025. Het doel hiervan is om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen.			

Vaste schulden

In het volgende overzicht bieden wij inzicht in het verloop van de vaste schulden in 2020.

Onderhandse leningen (bedragen x € 1.000)	2019	Vermeerdering	Aflossing	2020
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	6.100	0	1.100	5.000
Waarborgsommen	71	0	0	71
Totaal	6.171			5.071

Wij hebben in 2020 nog twee onderhandse langlopende geldleningen.
Onze langlopende leningen zijn allemaal afgesloten bij de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). Er zijn in 2020 geen nieuwe leningen afgesloten. De totale rentelast in 2020 van bovenstaande leningen bedraagt afgerond € 47.000. Een verdere specificatie van de langlopende leningen wordt hieronder in een tabel weergegeven.

Overzicht van langlopende geldleningen

Lening nummer (bedragen x € 1.000)	Rente percentage	Laatste jaar aflossing	Saldo 31-12-2019	Aflossing	Saldo 31-12-2020
40.109.531	0,930	2024	4.000	800	3.200
40.110.486	0,525	2026	2.100	300	1.800
Totaal			6.100	1.100	5.000

Er zijn in 2020 geen mutaties geweest van de waarborgsommen op lange termijn.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Kasgeldlening	3.500	0
Banksaldi (negatief)	101	0
Overige schulden (crediteuren en vooruit ontvangen van afnemers)	3.772	4.291
Overlopende passiva	3.678	8.826
Totaal	11.051	13.117

Conform de regels van het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden), moeten negatieve banksaldi worden opgenomen aan de passiva kant van de balans. Vorig jaar was er sprake van negatieve banksaldi. In 2020 zijn de banksaldi positief en worden ze gepresenteerd aan de activa kant.

De laatst opgenomen kasgeldlening in 2020 dateert van 15 juni en is afgelost op 13 juli.

In onderstaande tabel is een specificatie van overige schulden (inclusief crediteuren) weer gegeven.

Crediteuren (bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020
Crediteuren 2017	-1	0
Crediteuren 2018	57	-2
Crediteuren 2019	3.712	-12
Crediteuren 2020	0	3.972
Vooruit ontvangen van afnemers	4	333

Van het bovenstaande crediteurensaldo is:
- Ruim € 154.000 een schuld aan het pensioenfonds en
- Ruim € 1.264.000 een schuld aan de belastingdienst.
- Staat 28-04-2021 nog ruim € 490.000 open. Dat voor het grootste gedeelte bestaat uit de inschatting van terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van BBZ gelden.

Het grootste aandeel van het bovenstaande bedrag voor "Vooruit ontvangen van afnemers" betreft het voorschot op toekomstige grondleveringen van de exploitant voor het voormalige complex Hooghendijck.
Het gaat daarbij om een bedrag van ruim € 268.000.

Hieronder staat de specificatie van de in de balans opgenomen overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	2019	2020
Nog te betalen bedragen	560	1.123
Overlopende posten (crediteuren)	463	453
Uitkeringen sociaal domein (WMO Jeugd)	1.567	666
Financiële tussenrekeningen	1	22
Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen	663	6.316
Rekening courant administratie gemeente Neder Betuwe	423	247
Diverse nog te betalen bedragen	1	0
Totaal	3.678	8.827

Het bedrag van € 1.123.000 op de post "Nog te betalen bedragen" is op 21 april al teruggelopen naar € 391.000. Verder valt het grote bedrag op de post "Overlopende passiva bijdragen overheidslichamen". Het grootste bedrag betreft de Tozo regeling waarvoor naar verwachting ruim € 5.000.000 moet worden terugbetaald. Dit omdat we meer aan subsidie hebben ontvangen dan we aan kosten hebben uitgegeven. Een specificatie van deze post wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Overheidsbijdragen (bedragen x € 1.000)	Saldo per 01-01-2019	Toevoeging	Naar exploitatie	Saldo per 01-01-2020
Steengoed benutten de Kersentuin Maurik	400	0	0	400
Gemeentelijke monumenten 2019	11	0	11	0
Gemeentelijke monumenten 2020	0	22	0	22
SPUK sport 2019	48		48	0
SPUK sport 2020	0	543	44	499
Onderwijsachterstandenbeleid 2019	184	0	0	184

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leasecontracten
In juni 2017 is de aanbesteding voor het leasecontract voor print- en scanfaciliteiten afgerond. Hierbij is Ricoh wederom als economisch meest voordelig aangemerkt. Er is een nieuw contract gesloten voor 60 maanden. De jaarlijkse kosten voor de huur inclusief afdrukken zijn ongeveer € 21.500 per jaar.

Om te voldoen aan de wens van het bestuur om raadsvergaderingen live te streamen, is er een meervoudig onderhandse aanbesteding geweest voor de levering en installatie van de benodigde apparatuur. Er is per 1 juni 2018 een managed service overeenkomst afgesloten met NFGD voor het leasen van de apparatuur. Dit contract loopt 48 maanden. De kosten van dit contract zijn € 24.000 per jaar.

Verder verleent de Gemeente Buren diensten op het gebied van ICT aan de Omgevingsdienst Rivierenland. Wij schaffen onder andere de apparatuur aan, waaronder laptops en servers. Deze zijn ondergebracht in een leasecontract bij Econocom. De kosten van dit contract worden doorbelast aan de Omgevingsdienst. Het huidige contract ging in op 1 oktober 2018 en loopt 48 maanden. Jaarlijks betalen we € 91.000 aan rente afhankelijk van de geïnvesteerde waarde.

Tenslotte is een contract afgesloten met Hilterman Lease voor het huren van koffiemachines. Het contract is ingegaan op 1 maart 2019 en loopt 60 maanden. De kosten per jaar zijn € 5.880.

Eigen bijdrage CAK
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, begeleiding of een financiële tegemoetkoming hiervoor is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is met ingang van 1 januari 2020 vastgesteld op € 19 per maand (zgn. abonnementstarief). In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente maar door het CAK. Op basis van privacy overwegingen is de gegevens verstrekking van het CAK aan de gemeente Buren beperkt door het CAK. De wetgever heeft gekozen om het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK te laten uitvoeren. Hiermee geeft de wetgever aan dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Jaarlijks geeft het CAK een mededeling af over de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen (Third party mededeling). Bij het afgeven van deze mededeling betrekt het CAK niet de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de gegevens van andere ketenpartners. In de jaarrekening 2020 is een (aanvullende) vordering op het CAK opgenomen van € 54.700. De gemeente heeft echter geen mededeling ontvangen over de volledigheid van de eigen bijdragen bij de jaarrekening 2020. Hierdoor is er beperkte zekerheid over de eigen bijdragen WMO door het CAK in de jaarrekening 2020. De Third Party mededeling is nog niet ontvangen over 2020.

Gewaarborgde geldleningen
Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Vitens	drinkwatervoorziening	189.200	2	128	0
Woningstichting	woningbouw	5.506	100	1.874	1.801
Sportverenigingen	sportaccommodatie	127	100	305	289
Groene Kruis	gebouw	23	100	16	16
RAR	gebouw	10.000	13	1.076	1.048
Totaal		204.856		3.399	3.154

Het vorig jaar gepresenteerde overzicht van verstrekte leningen waarvoor Gemeente Buren garant staat als achtervang, was niet compleet. Dat overzicht was n.l. gebaseerd op de informatie die de BNG leverde.
Er zijn blijkbaar ook nog leningen verstrekt waarvoor Gemeente Buren garant staat, die zijn verstrekt door de NWB (Nederlandse Waterschapsbank).
Het totale bedrag van de onderliggende leningen die Stichting Woningbeheer Betuwe is aangegaan met de NWB bedraagt € 10,4 miljoen. Hiervoor staan Gemeente Buren en de Staat der Nederlanden ieder voor de helft garant als achtervang = € 5,2 miljoen. Deze aanpassing is als mutatie voor het jaar 2020 verwerkt in het overzicht indirect gegarandeerde geldleningen hieronder.

Overigens is de naam van Stichting Woningbeheer Betuwe per 1 januari gewijzigd vanwege een fusie. Vanaf dat moment gaat de stichting verder onder de naam Stichting Thius. De nieuwe naam is al verwerkt in het volgende overzicht.

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Aard/ omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	% borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Stichting Kleurrijk wonen	woningbouw	22.900	50	11.450	11.450
Stichting Thius	woningbouw	30.964	50	15.482	20.682
Totaal		53.864		26.932	32.132

Meerjarige verplichtingen
In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Laatste contractjaar	Contractwaarde (volledig - incl. verlengingsopties)*	(Restserende) verplichting	Toelichting
Bibby Financial Services BV - Onderhoud	2021	3.000	600	A
Pelle Markeringen B.V. - Belijning	2022	300	100	B
Stichting 3xwerk - Individuele reïntegratie-trajecten	2023*	288	140	
Econocom Public B.V. - Lease-/huurovereenkomst van apparatuur	2022	270	150	B
PinkRoccade Local Government BV - Digitale oplossingen	2023*	1.700	1.200	C
Greenchoice - Elektra	2022	1.230	290	A
Coffee@work - Koffiemachines inclusief ingrediënten	2024	210	150	B
Van Kessel Raamovereenkomst asfaltonderhoud	2023	3.300	2.000	B

*Er is gerekend met een resterende looptijd van 48 maanden bij contracten voor onbepaalde tijd en contracten waarvan telkens verlengen voor de hand ligt.

Nadere toelichting
A. Betreft (raam)overeenkomst zonder vast bedrag (per jaar). Waarde van de verleende opdracht is gebaseerd op het uitgavenniveau van 2018/2019.
B. Gebaseerd op de meest recente overeenkomst (bedrag wijzigt halfjaarlijks).
C. Gebaseerd op de begroting 2019 voor inkoop/ICT met betrekking tot PinkRoccade.

Verschillenanalyse financiële rechtmatigheid

Inleiding
Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door u zijn vastgesteld. Om de voorgenomen programmadoelstellingen te bereiken geven we geld uit. De uitgaven die we gedurende het jaar doen, moeten binnen de vastgestelde programmakaders blijven.

Bij de rechtmatigheidsbeoordeling van de overschrijdingen maken we gebruik van de volgende categorieën:
1. Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarvan de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd;
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door niet direct gerelateerde opbrengsten;
4. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
5. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid;
6. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

Formeel zijn alle overschrijdingen onrechtmatig. De overschrijdingen die vallen in de categorieën 4 t/m 6 tellen alleen niet mee in de oordeelsvorming (fouten) van de accountant. Reden hiervan is dat we deze overschrijdingen niet altijd kunnen voorkomen en ze niet in strijd zijn met het vastgestelde beleid. Bijvoorbeeld een kostenstijging als gevolg van meer aanvragen paspoorten.

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil 2020
Bedrijfsvoering	12.310	13.174	-864
Inwonerszaken	31.818	28.602	3.216
Ruimte	26.355	25.546	809
Totaal lasten (excl. saldo Jaarstukken en mutaties reserves)	70.483	67.322	3.161

Algemene toelichting
Voor de programma's Inwonerszaken en Ruimte is hier geen toelichting opgenomen omdat de totale lasten binnen het toegekende budget van het programma zijn gebleven. Desondanks is onderaan toch een extra toelichting opgenomen van beide programma's

Programma Bedrijfsvoering (overschrijding lasten € 864.000)

Voorziening pensioenen wethouders € 620.000 (categorie 5)
Ieder jaar maken we een actuele berekening voor de pensioenverplichtingen van de wethouders. Op basis van deze berekening storten we € 620.000 extra in de voorziening. De kostenoverschrijding past binnen het bestaande beleid. De overschrijding telt dus niet mee voor het oordeel van de accountant.

Overhead € 145.000 (categorie 4)
Op het taakveld overhead wordt een mix van allerlei uitgaven verantwoord. De belangrijkste die er uit springt is een extra uitgave van € 178.000 voor uitbetaald wachtgeld aan vertrokken wethouders. Deze uitgaven zijn verplicht. Hier tegenover staat voor hetzelfde bedrag een onttrekking uit de voorziening wachtgelden wethouders. Deze voorziening is gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2019.

OZB woningen *(€ 57.000) categorie 5)*
De kosten voor de taxaties en de uitvoeringskosten (automatisering) zijn € 57.000 hoger. Deze kosten passen binnen het bestaande beleid.

Totaalbeeld
Uit de analyse van de kostenoverschrijdingen blijkt dat er in 2020 geen financiële onrechtmatige overschrijdingen plaatsvinden. Ze tellen niet mee als fout voor het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Extra toelichting

Programma Inwonerszaken (lagere uitgaven € 3.216.000)

Sociaal domein (Inkomensregelingen)
De kosten voor de TOZO-regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) zijn ruim € 4,5 miljoen lager. Hiertegenover staat een lagere vergoeding van het rijk.

Sociaal domein (Jeugd)
De kosten van het sociaal domein (Jeugd) zijn overschreden met € 1.689.000. Er was meer vraag naar zorg van jongeren en de aanvragen zijn complexer.

Programma Ruimte (lagere uitgaven € 809.000)

Grondexploitatie bedrijventerrein Doejenburg II
Het verschil van € 809.000 wordt veroorzaakt door het complex Doejenburg. Dit bedrag wordt verrekend met de boekwaarde van dit lopende complex.

Verschillenanalyse investeringen

Belangrijkste verschillen afgesloten investeringen.

Investering	Begroting	Werkelijk	Verschil
1. Mobiele telefoons 2020	17.500	25.254	-7.754
2. Herinrichting Onderdreef Buren	355.000	372.271	-17.271
3. Voorfinanciering nieuwbouw sporthal 2010	207.158	190.729	16.429
Totaal	579.658	588.254	-8.596

In 2020 zijn er bijna geen investeringskredieten afgesloten. Voor het oude ICT-plan zijn meerdere investeringen de afgelopen jaren niet uitgevoerd. Deze investeringen zijn achterhaald door de snelle veranderingen op dit vakgebied. In het nieuwe I&A-plan 2020-2023 zijn deze investeringen vrijgevallen. De financiële ruimte is weer ingezet voor het nieuwe I&A-plan.

Toelichting investeringen:
Van de afgesloten investeringen in 2020 nemen we een verschillenanalyse op:
- bij een investering onder € 250.000 bij een afwijking van meer dan € 10.000.
- bij een investering hoger dan € 250.000 bij een afwijking van meer is dan € 25.000.

<u>Voorfinanciering nieuwbouw sporthal Maurik 2010</u>
Tegelijk bij het voorstel D.069892 voor de nieuwbouw van sporthal Lignum in Maurik heeft u op 3 november 2020 besloten om de voorbereidingskosten voor de oude plannen van een sporthal (2010) ineens in 2020 af te boeken. Deze voorbereidingskosten zijn uiteindelijk bijna € 17.000 lager.

Toelichting nog lopende investeringskredieten 2020
De informatie over de nog lopende investeringen is bij het samenstellen van de jaarrekening verzameld binnen de organisatie. Hieruit blijkt dat alle restantkredieten toereikend zijn voor de nog te maken kosten. Deze informatie is beschikbaar op financiën.

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering topinkomens ('WNT') is van toepassing op onze gemeente. Het in 2020 voor ons toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen wettelijke bezoldigingsmaximum van € 201.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2020 (bedragen x €1)	M. van Dalen		G.A. van Droffelaar	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12		01/01 - 31/08	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		0,9	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.108		54.701	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.123		9.317	
Subtotaal	*125.231*		*64.018*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000		120.600	
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	**125.231**		**64.018**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Gegevens 2019 (bedragen x €1)	M. van Dalen	G.A. van Droffelaar
Functiegegevens	Gemeentesecretaris (waarnemend)	Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/08 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,9
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	44.595	79.752
Beloningen betaalbaar op termijn	6.755	13.081
Subtotaal	*51.350*	*92.833*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	81.320	174.600
Bezoldiging	**51.350**	**92.833**

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen X € 1	P.P. Moors	
Functiegegevens	Interim-griffier	
Kalenderjaar	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	10/08 - 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	658	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	193	187
Maxima op basis van normbedragen per maand	134.000	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	126.994	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	58.562	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	58.562	
Af: Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**58.562**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			12	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 345.207	€ 61.755	€ 0	€ 184.267		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
		1						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 2.590.076	€ 99.633	€ 236.435	€ 0	€ 63.450	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 13.851	€ 981	€ 0	€ 124.347	€ 0	Ja

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 10.000	€ 400	€ 64.260	€ 0	€ 0	€ 8.817
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.544.511	€ 139.618	€ 25.158	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 322.574	€ 46.195	€ 2.029	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 162.079	€ 5.665	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	542	36	€ 36.321	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	104	9		Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	71	4		Ja	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 542.551	€ 533.351				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Explotatie 1.3	€ 3.483	€ 3.483			
		2	Voorziening	€ 5.717	€ 5.717			
		3	Voorbereidingen sporthal	€ 5.839	€ 5.839			
		4	Stelpost	€ 0	€ 0			
		5	Exploitatie 2.2	€ 6.421		€ 6.421		
		6	Exploitatie 2.3	€ 8.415		€ 8.415		
		7	Stelpost	€ 0		€ 0		
		8	Exploitatie 2.1	€ 2.429		€ 2.429		
		9	Stelpost	€ 0			€ 0	
		10	Mengpercentage	€ 11.249			€ 11.249	
		11						
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	Explotatie 1.3	€ 3.483	0,64%			
		2	Voorziening	€ 5.717	1,05%			
		3						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 19.855	€ 0	€ 19.855	Nee	

Controleverklaring

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Vier pagina's reserveren voor de verklaring van de accountant

Pagina 1 acc.verklaring

Pagina 2 acc. verklaring

Pagina 3 acc. verklaring

Pagina 4 acc. verklaring

Controle verklaring rechtmatigheid

Verklaring van het bestuur over de rechtmatigheid 2020

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de aan haar opgedragen taken en werkzaamheden op een rechtmatige en betrouwbare manier.

De belangrijkste taken van het college zijn:
- het houden van toezicht op de werkzaamheden en de verwerking van de werkzaamheden;
- het juist omgaan met risico's;
- het rapporteren over de werkzaamheden en het afleggen van verantwoording hierover.

Essentieel voor het college van burgemeester en wethouders is hierbij dat de administratie een goede mate van zekerheid biedt. Om dit te borgen kent onze administratie bijvoorbeeld geautomatiseerde controles en (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden. Hiermee worden afwijkingen gesignaleerd. Op basis daarvan nemen we maatregelen om onvolkomenheden te corrigeren en/of te reduceren.

Een systeem van (interne) controlerende en corrigerende werkzaamheden biedt geen absolute zekerheid dat we onvolkomenheden vermijden. Het draagt bij aan het ontdekken van onvolkomenheden en het structureel verbeteren van de uitvoering. Daarnaast doen we in overleg met onze accountant jaarlijks onderzoeken naar de rechtmatigheid van onze uitvoerende werkzaamheden.

Op basis van de uitgevoerde rechtmatigheid onderzoeken over 2020 zijn we overtuigd van de goede werking als het gaat om de rechtmatigheid van onze processen inclusief de (interne) controlerende en corrigerende maatregelen van de processen. Dit doen we op basis van de conclusies in de rapportage "Eindrapportage verbijzonderde interne controle". Hierbij hielden we rekening met de uitgangspunten in het controleprotocol 2020.

Op grond daarvan verklaren wij dat we gedurende 2020 voldoen aan de, wat betreft rechtmatigheid, gestelde eisen.

Buren, april 2021

Het college van Burgemeester en wethouders

De gemeentesecretaris
M. van Dalen MSc.

Waarnemend burgemeester
J.P.M. Meijers

Controle verklaring conform Ensia 2020, informatiebeveiliging DigiD en Suwiwet

Gemeente Buren

Doel en achtergrond verklaring
Met deze verklaring geven wij, het college van burgemeester en wethouders, aan in welke mate de gemeente Buren voldoet aan de informatiebeveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet.
Deze verklaring maakt onderdeel uit van de verantwoording over informatiebeveiliging middels ENSIA1en is tot stand gekomen door een zelfevaluatie over informatiebeveiligingsnormen. De inhoud wordt getoetst door een onafhankelijke IT-auditor.
De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Reikwijdte en diepgang verklaring
De toetsing gaat over de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen om te kunnen voldoen aan de relevante beveiligingsnormen voor DigiD en Suwinet op 31 december 2020.
De beheersingsmaatregelen inzake DigiD en Suwinet die zijn uitbesteed aan dienstverlener(s) worden niet getoetst door de auditor. Deze collegeverklaring en de verantwoording van de dienstverlener(s) dekken tezamen de normen inzake DigiD en Suwinet af. Het overzicht van normen en waar deze belegd zijn, is opgenomen in de bijlagen:
Bijlage 1 DigiD met kenmerk D.080734
Bijlage 2 Suwinet met kenmerk D.080735

Verklaring college
Het college verklaart dat bij gemeente Buren op 31 december 2020 de beheersingsmaatregelen (in opzet en bestaan) voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD en Suwinet.

Samenvattend beeld

Onderwerp	Wordt aan alle normen voldaan?	Zijn de uitzonderingen in verbeterplannen opgenomen en zijn de verbetermaatregelen belegd en worden deze gemonitord?
DigiD (1) 1002555	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing
Suwinet voor niet-SUWI-taken	Ja	Niet van toepassing

Maurik, d.d. 16 februari 2021
College van B en W gemeente Buren

1 *ENSIA ondersteunt de gemeente bij de verantwoording over informatiebeveiliging richting de gemeenteraad en de rijksoverheid. ENSIA gaat uit van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), alsmede van informatiebeveiligingsnormen vanuit Basisregistratie Personen (BRP), wet- en regelgeving reisdocumenten (PUN, PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).*

Bijlagen

Overzicht budgetten naar 2021

Totaaloverzicht aanvragen overheveling budget van 2020 naar 2021

Nr.	Taakveld	Project	Over te hevelen bedrag
1	0.4 Overhead	Kerngericht werken (projectleiding)	100.000
2	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Ambulantisering GGZ	102.491
3	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Incidenteel transformatie-budget sociaal domein	100.000
4	6.1 Samenkracht / burgerpart.	Uitvoering kerngericht werken	37.500
5	6.1 Samenkracht/burgerpart.	Invoering van de wet Inburgering	18.891
6	1.2 Openbare orde en veiligheid	Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied	25.000
7	8.1 Ruimtelijke ordening	Omgevingswet	318.000
8	4.2 Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw sporthal Maurik	50.000
9	5.2 Sportaccommodaties	Uitbesteding m.b.t. onroerende zaken	297.895
10	5.5 Cultureel erfgoed	Inhuur projecten artistieke objecten	9.220
11	5.7 Openbaar groen	Hondenpoepbeleid en zwerfafval	4.250
12	5.7 Openbaar groen	Provinciale bijdrage landschap en biodiversiteit	55.000
13	5.7 Openbaar groen	Speeltuinen/inhuur projecten	9.541
14	3.4 Economische promotie	Externe adviezen / Stad Buren Koepelvisie	25.000
15	3.1 Economische ontwikkeling	Nota/Visie Economie	7.500
16	7.3 Milieu	Transitie warmte	192.000
17	7.3 Milieu	Budget inhuur	77.000
18	0.3 Beheer gebouwen / gronden	Update MJOP/routekaart VNG verduurzaming gem. geb.	34.306
19	4.2 Sportaccommodaties	(woon)projecten	60.000
20	8.1 Ruimtelijke ordening	Projectbudget Voorstraat Lienden	17.000
21	8.3 Wonen en bouwen	Visie wonen en zorg	20.000
	Totaal		1.560.594

Gehanteerde uitgangspunten bij toetsing voorstellen tot overheveling budget naar het volgende jaar
Het is het belangrijk om rekening te houden met de volgende 2 uitgangspunten:

1. *Alleen overschotten op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten (dus specifieke projecten) kunnen worden overgeheveld naar 2021.*
2. *Het project moet nog niet zijn afgerond.*

1	Overhevelen budget naar het volgende jaar: visie dienstverlening / kerngericht werken

Over te hevelen bedrag : € 100.000
Programma : Bedrijfsvoering
Taakveld : 0.4 Overhead

Onderwerp:	Visie op Dienstverlening en Kerngericht werken (procesbegeleiding)

Motivatie voor overheveling:	Het incidentele budget van € 100.000 is vanuit het coalitieakkoord toegevoegd aan de begroting 2020 en is bedoeld voor het inhuren van een procesbegeleider voor de visie op kerngericht werken en dienstverlening. In 2020 is dit inhuurbudget echter niet benut. Op 20 november 2020 heeft het college een besluit genomen over de inhuur van de procesbegeleider t/m juni 2021. De procesbegeleider is vanaf 1 januari aan de slag. De kosten hiervoor bedragen € 55.200. Het resterende bedrag van € 44.800 is hard nodig om invulling te geven aan de Visie op Dienstverlening en het uitvoeringsprogramma Kerngericht werken. Hiernaast wordt de procesbegeleider ingezet voor Accommodatiebeleid, kerkenvisie, visie kunst en cultuur en in het sociaal domein.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als we dit budget niet overhevelen naar 2021 dan: 1. Zijn de kosten voor de procesbegeleiding voor kerngericht werken en dienstverlening niet gedekt in 2021. 2. Wordt de planning voor de Visie op dienstverlening niet gehaald. 3. Is onvoldoende capaciteit beschikbaar voor het uitvoeringsplan Visie op dienstverlening en Kerngericht werken. 4. Is geen of onvoldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar voor accommodatiebeleid, kerkenvisie, visie kunst en cultuur en ondersteuning in het sociaal domein.

2	Overhevelen budget naar het volgende jaar: ambulantisering GGZ

Over te hevelen bedrag : € 102.491
Programma : Inwonerszaken
Taakveld : 6.81 Ambulantisering GGZ/Beschermd Wonen

Onderwerp:	Ambulantisering GGZ

Motivatie voor overheveling:	Uitwerking D.071567 Collegevoorstel Doelgroep, aantallen en spreiding uitstroom Beschermd Wonen in Rivierenland. In dit collegevoorstel is als beslispunt opgenomen om -via de bestemming rekeningresultaat 2020 - een bedrag van € 89.545 over te hevelen en vervolgens toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein. Er is nog een aanvullend bedrag van € 12.946 vanuit de centrumgemeente Nijmegen ontvangen t.b.v. ambulantisering GGZ. Wij stellen u voor om deze incidentele bijdrage van € 12.946 ook mee te nemen in de overheveling.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Gemeente Buren heeft vanuit de centrumgemeente Nijmegen in 2020 een incidenteel bedrag van €102.491 (bestemmingsreserve beschermd wonen) ontvangen. Dit budget kan t.z.t. worden ingezet t.b.v. de uitvoering van het in 2018 door de raad vastgestelde regionale beleidsplan 'Samen Dichtbij. De focus ligt hierbij op het realiseren van de uitstroom Beschermd Wonen. Over de inzet van deze middelen zal nog een nader college- en raadsvoorstel worden uitgewerkt. Indien deze incidentele bijdrage niet wordt overgeheveld valt het bedrag in het rekeningresultaat 2020.

3	Overhevelen budget naar het volgende jaar: transformatiebudget sociaal domein

Over te hevelen bedrag : € 100.000
Programma : Inwonerszaken
Taakveld : 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Onderwerp:	Incidenteel transformatiebudget sociaal domein

Motivatie voor overheveling:	In het coalitieakkoord is een bedrag opgenomen van € 185.000 voor de transformatie van het sociaal domein. Dit budget is opgenomen om de kosten die verband houden met de transformatie van het sociaal domein te kunnen dekken. Hierbij moet gedacht worden aan de kosten van opleiding en training maar ook de kosten voor de aanschaf van software systemen vallen hieronder. Door Corona hebben we hieraan nog geen invulling kunnen geven. De veranderingen binnen het sociaal domein zijn absoluut noodzakelijk om de dienstverlening op een juiste wijze te laten plaatsvinden en tevens de uitvoeringskosten beheersbaar te krijgen. Op dit moment is de inschatting dat een bedrag van € 100.000 toereikend is.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Wanneer onverhoopt wordt besloten om dit budget niet over te hevelen kunnen de nodige veranderingen binnen het sociaal niet worden doorgezet. Dan betekent het dat we de transformatie weliswaar al hebben beschreven en besloten (waar willen we naar toe) maar hieraan geen uitvoering kunnen geven.

4	Overhevelen budget naar het volgende jaar: uitvoering kerngericht werken

Over te hevelen bedrag : € 37.500
Programma : Inwonerszaken
Taakveld : 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Onderwerp:	Uitvoering kerngericht werken

Motivatie voor overheveling:	Het college heeft deze middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van kerngericht werken (zie collegeprogramma). 2020 was voornamelijk gericht op de visievorming en het opstellen van een plan voor de uitvoering van kerngericht werken. Dit bedrag is vooral bedoeld voor de daadwerkelijke implementatie van het Uitvoeringsplan Kerngericht Werken (dus niet voor de inzet van de procesondersteuner). Hier is op 30 maart 2021 een college-besluit over genomen. Het bedrag is bedoeld voor de profilering- , de monitoring- en de evaluatie van Kerngericht werken. Daarom het verzoek om dit budget over te hevelen naar 2021. 1. Voor Profilering Kerngericht Werken is een bedrag geraamd van € 25000. Het merendeel van dit bedrag is nodig voor profilering en promotie. En daarnaast voor een aantal fysieke bijeenkomsten die naar verwachting na de zomer alsnog kunnen plaatsvinden. 2. Voor de monitoring van het proces Kerngericht Werken is een bedrag geraamd van € 12.500. In het uitvoeringsplan is afgesproken dat we halfjaarlijks het proces kerngericht werken monitoren. Dit is opgenomen zodat we in staat zijn om in het begin vroegtijdig bij te kunnen sturen. Kerngericht werken is een strategische opgave die beleid overstijgend is. Hierin hebben we de afgelopen jaren flink geïnvesteerd (>€ 100.000 exclusief ambtelijk capaciteit en inhuur). Niet blijven peilen wat de verbeterpunten zijn en afhankelijk zijn van externe onderzoeken (burgerpeiling, landelijk onderzoek vanuit VWS en BiZa) zou een desinvestering betekenen.

	3. Voor Evaluatie kerngericht werken was een bedrag geraamd van € 12.500. In het vierde kwartaal van 2021 vindt de monitoring van het kerngericht werken plaats. De verwachting is dat de evaluatie kort daarop niet haalbaar is en op dat moment onvoldoende nieuwe inzichten geeft. We streven er naar in 2022/2023 het kerngericht werken te evalueren. We komen dan voor de begroting met een separaat dekkingsverzoek. In het uitvoeringsplan is afgesproken dat we het Kerngericht Werken evalueren zodat we de mogelijkheid hebben op bijsturing. De raad heeft de wens hiervoor uitgesproken tijdens de behandeling van de visie in de raad. Het idee is om de evaluatie samen te voegen met accommodatiebeleid, visie kunst en cultuur en de kerkenvisie.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	• Minder goede promotie waardoor er minder bekendheid is in de kernen over kerngericht werken. • Geen of onvoldoende budget voor fysieke bijeenkomsten in de kernen. • Geen monitoring betekend onvoldoende inzichtelijk hebben of we op de goede weg zijn. • We kunnen niet voldoen aan de wens van de raad om het Kerngericht werken te evalueren

5 Overhevelen budget naar het volgende jaar: uitvoering Wet Inburgering

Over te hevelen bedrag : € 18.891
Programma : Inwonerszaken
Taakveld : 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Onderwerp:	Invoering van de Wet Inburgering

Motivatie voor overheveling:	Voor de invoering van de Wet Inburgering (WI) kregen we in 2020 € 52.891 aan middelen van het Rijk. De invoering van die nieuwe Wet en de inkoop wordt gezamenlijk opgepakt door alle gemeenten in Regio Rivierenland. Dit is (unaniem) zo door alle colleges (waaronder ook Buren) besloten. De regio is hiervoor (namens alle regiogemeenten) al verplichtingen aangegaan. Het bedrag van € 52.891 moeten we (nog) overmaken in 2021. In de begroting 2021 is hiervoor al een bedrag opgenomen van € 34.000. Om aan onze verplichten 2021 te kunnen voldoen moeten we een bedrag van € 18.891 overhevelen vanuit 2020.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	We kunnen niet (volledig) voldoen aan de verplichtingen die we al (in regionaal verband) zijn aangegaan.

6	Overhevelen budget naar volgend jaar: keurmerk veilig ondernemen buitengebied

Over te hevelen bedrag : € 25.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 1.2 Openbare orde en veiligheid

Onderwerp:	Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied

Motivatie voor overheveling:	In verband met corona en de maatregelen is het niet mogelijk geweest om met het project KVO Buitengebied te starten. De procesbegeleiding wordt uitgevoerd door het Centrum voor criminaliteitspreventie en Veiligheid, waarvoor de gelden nodig zijn. Het project is nog niet gestart en het betreft incidenteel geld. Het project is opgenomen in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 Samen voor Veiligheid en in navolging daarvan in het Uitvoeringsplan Veiligheid 2021.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Het project kan niet plaatsvinden en daarmee halen we niet de doelstellingen zoals vastgesteld door de raad en door het college.

7	Overhevelen budget naar het volgende jaar: omgevingswet

Over te hevelen bedrag totaal : € 318.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 8.1 Ruimtelijke Ordening

Onderwerp:	Omgevingswet

Motivatie voor overheveling:	In 2018 is voor de Kadernota een meerjarenbegroting opgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet over de periode van 2018 – 1-1-2021. Dit budget willen we graag gedeeltelijk overhevelen om de werkzaamheden voor de invoering van de Omgevingswet mogelijk te maken in 2021 en 2022. De redenen zijn als volgt: - In april 2020 is besloten om de invoering van de Omgevingswet met een jaar uit te stellen. Het DSO en enkele aanvullingswetten kwamen net op tijd af. Daardoor kon de gemeente ook nog niet aansluiten op het DSO. De aanbesteding hebben we nu doorgeschoven naar 2021. - Door het uitstel van de Wet hebben we besloten om meer tijd te stoppen in regionale samenwerking en samenwerking met ketenpartners om de werkprocessen na invoering van de Wet soepeler te laten verlopen. De werkzaamheden om onze eigen dienstverlening naar de inwoners te verbeteren vanaf de invoeringsdatum en het wijzigen van het zaaksysteem, zodat we aanvragen van inwoners automatisch kunnen ontvangen is daardoor opgeschoven naar 2021. - Binnen de gemeente zijn enkele processen uitgesteld, mede i.v.m. de coronacrisis. Het opstellen van de omgevingsvisie en een pilot omgevingsplan heeft de beperkingen in het organiseren van bijeenkomsten vertraging opgelopen en loopt nu door in 2021. - De cursussen en voorlichting die we voor de invoering van Wet binnen de gemeente willen aanbieden, zijn doorgeschoven naar 2021. Het opstellen van het Omgevingsplan doen we na de invoeringsdatum van de Omgevingswet (en dus in de overgangstermijn die de Wet ons biedt). Het bijbehorende budget ad € 200.000 wordt niet mee overgeheveld maar zal te zijner tijd worden opgenomen in de begroting. Dit op basis van een concreet en onderbouwd voorstel.

	Het resterend over te hevelen budget ad € 318.000 is o.a. bestemd voor: Opstellen Omgevingsvisie, Opstarten Omgevingsplan, Bewustwording interne organisatie, Bestemmingsplancheck (inhuur), maken regeloverzicht incl. bruidsschat, Vergunningenreis (inhuur), Digitaliseringstraject opstarten, Voorlichting samenleving, Cursussen/inhuur expertise, Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), Invoering klantgericht werken/1 loket, Proces Omgevingsvisie (OV), Pilot huisvesting migranten (inhuur), Beheren en modereren interactieve website (OV).

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als we het budget voor de invoering van de Omgevingswet niet overhevelen naar 2021 kunnen we de werkzaamheden die nodig zijn om de Wet op tijd in te voeren, niet uitvoeren. De gemeente kan dan in 2022 niet voldoen aan de Omgevingswet. Ook verliezen we dan de samenwerking met de regiogemeenten en de ODR in het op efficiënte manier invoeren van de Wet. De genoemde bedragen zijn mede gebaseerd op kengetallen van de VNG.

8 Overhevelen budget naar het volgende jaar: nieuwbouw sporthal Maurik

Over te hevelen bedrag : € 50.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwerp:	Nieuwbouw sporthal Maurik

Motivatie voor overheveling:	Om de kosten voor projectleiding in 2021 te kunnen betalen, is het noodzakelijk dat dit budget wordt overgeheveld vanuit het jaar 2020.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	De raad heeft november 2020 besloten een plan uit te werken voor de realisatie en exploitatie van de sporthal in Maurik. Het gaat om een meerjarig project. De voorbereidingen krijgen in 2021 een vervolg. Als het budget niet beschikbaar komt dan kunnen we o.a. de externe projectleider niet inhuren en is een vertraging van het project een van de gevolgen.

9 Overhevelen budget naar het volgende jaar: uitbesteding m.b.t. onroerende zaken

Over te hevelen bedrag : € 297.895
Programma : Ruimte
Taakveld : 52 sportaccommodaties

Onderwerp:	Uitbesteding m.b.t. onroerende zaken

Motivatie voor overheveling:	Vanwege de verzelfstandiging van BVV en de vertraging die dit proces heeft gelopen vanwege de btw problematiek en door Corona wordt naar verwachting in 2021 de overeenkomst gesloten. In de overeenkomst is opgenomen dat conform de financiële kaders die zijn gesteld door de gemeenteraad, de financiële verplichtingen met terugwerkende kracht (2019) worden verzilverd.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan kunnen wij geen uitvoering geven aan de toezegging van de gemeenteraad en plegen we op voorhand al contractbreuk.

10	Overhevelen budget naar het volgende jaar: inhuur projecten artistieke objecten

Over te hevelen bedrag : € 9.220
Programma : Ruimte

Onderwerp:	Inhuur projecten artistieke objecten

Motivatie voor overheveling:	Deze gelden zijn beschikbaar gesteld door de raad in mei 2020 bij de vaststelling van de beheerplannen. Deze gelden moeten worden ingezet om een inspectie te doen van onze artistieke objecten in de openbare ruimte. In het verleden zijn hier geen middelen voor gereserveerd waardoor we deze objecten niet kunnen beheren. Met als gevolg verloedering van onze artistieke objecten. Dit is ongewenst. De inspectie zal leiden tot een beheerplan welke in 2021 toegevoegd gaat worden aan de set beheerplannen die zijn vastgesteld in mei 2020. In het najaar is er een start gemaakt met deze inspectie. Wij hebben dit ingepland na de vaststelling van het MJOP wat uiteindelijk in januari 2021 door de raad is bekrachtigd. Dit stond oorspronkelijk gepland in 3e kwartaal 2020. Wij stellen dan ook voor om deze gelden over te hevelen naar 2021 omdat de vertraging is voortgekomen vanwege Corona en druk op de bestuurlijke planning.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan zijn er geen directe middelen beschikbaar voor de inspectie van onze artistieke objecten.

11	Overhevelen budget naar het volgende jaar: hondenpoepbeleid en zwerfafval

Over te hevelen bedrag : € 4.250
Programma : Ruimte

Onderwerp:	Hondenpoepbeleid en zwerfafval

Motivatie voor overheveling:	Deze gelden zijn bestemd voor het opstellen van een beheerplan zwerfafval en hondenpoep. In 2020 is gestart met het actualiseren van het beleid hondenpoep door een uitvraag onder inwoners/hondenbezitters. Dit beleid hangt nauw samen met het in 10 jaar geleidelijk afschaffen van de hondenbelasting zoals opgenomen in het coalitieakkoord. Er zijn nog gelden over die meegenomen moeten worden om het beheerplan op te stellen.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan kan er geen beheerplan worden opgesteld of moeten deze kosten betaald worden uit het inhuurbudget van domein ruimte.

12	Overhevelen budget naar het volgende jaar: landschap en biodiversiteit

Over te hevelen bedrag : € 55.000
Programma : Ruimte

Onderwerp:	Provinciale bijdrage landschap en biodiversiteit

Motivatie voor overheveling:	De beschikking voor deze subsidie is ten behoeve van het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit en is afgegeven in november 2020. Deze subsidie geldt voor de periode van 2020 - 2024. De beschikking was vertraagd vanwege subsidieplafond. Daarom kunnen we pas vanaf 2021 deze gelden inzetten.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Voor deze gelden geldt een zogenaamde inspanningsverplichting. Als we deze gelden niet meenemen naar de komende jaren moeten we het geld terugbetalen. En kunnen we geen uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit.

13	Overhevelen budget naar het volgende jaar: speeltuinen/inhuur projecten

Over te hevelen bedrag :€ 9.541
Programma : Ruimte
Taakveld : Economische promotie

Onderwerp:	Speeltuinen/inhuur projecten

Motivatie voor overheveling:	Deze gelden zijn beschikbaar gesteld door de raad in mei 2020 bij de vaststelling van de beheerplannen. Deze gelden moeten worden ingezet om het speeltuinenbeleid te actualiseren en een beheerplan op te stellen. Een gedeelte van de werkzaamheden is uitgevoerd in 2020. Vanwege Corona en druk op de bestuurlijke planning staat de eerste bijeenkomst met de raad gepland in april 2021. Wij stellen dan ook voor om deze gelden over te hevelen naar 2021 omdat de vertraging is voortgekomen vanwege Corona en druk op de bestuurlijke planning.
Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan zijn er geen directe middelen beschikbaar voor het opstellen van het beheerplan en zal er een aanvraag gedaan worden voor het inhuurbudget van domein ruimte.

14	Overhevelen budget naar het volgend jaar: externe adviezen / Stad Buren Koepelvisie

Over te hevelen bedrag : € 25.000
Programma : Ruimte
Taakveld : Economische promotie

Onderwerp:	Externe adviezen / Stad Buren Koepelvisie

Motivatie voor overheveling:	Dit bedrag is bestemd voor de ontwikkeling van een Visie Recreatie & Toerisme voor de gehele gemeente, met een apart gedeelte voor de Stad Buren. Het opstellen van deze visie stond gepland voor 2020. Vanwege corona en minimale ambtelijke capaciteit is dit niet gehaald. Het opstellen van de visie staat nu gepland voor 3e/4e kwartaal van 2021. Wij stellen dan ook voor om deze gelden over te hevelen naar 2021.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Geen budget beschikbaar voor het opstellen en gedeeltelijk uitwerken van de Visie Recreatie & Toerisme. Deze Visie draagt bij/onderlegger aan een integrale Omgevingsvisie/plan en dat ontbreekt straks als we dit niet kunnen opstellen. Het geeft ook kaders om toekomstige recreatieve ontwikkelingen wel/niet toe te staan in onze gemeente.

15 Overhevelen budget naar het volgende jaar: nota/visie Economie

Over te hevelen bedrag : € 7.500
Programma : Ruimte
Taakveld : Economische ontwikkeling

Onderwerp:	Nota/Visie Economie

Motivatie voor overheveling:	Dit bedrag is bestemd voor de ontwikkeling/opstellen van de Nota/Visie Economie. Het vaststellen van deze visie stond gepland voor 2020. Vanwege corona en minimale ambtelijke capaciteit is dit niet gehaald. Het opstellen van de nota staat nu gepland voor het derde kwartaal van 2021. Wij stellen dan ook voor om deze gelden over te hevelen naar 2021.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Geen direct budget beschikbaar voor het opstellen en uitwerken van de Nota/Visie Economie. Betekent dat we dan geen kader uitwerken op welke economische speerpunten wij de komende jaren in willen zetten. We willen met deze Nota ook de economie weer een impuls geven (Corona) en bedrijven ondersteunen. De Nota heeft dan ook eigen kaders die we naast/samen met de regionale afspraken (Regionaal Ambitiedocument) kunnen oppakken. Daarbij is de Nota straks een onderlegger van het Omgevingsvisie/plan.

16 Overhevelen budget warmte naar het volgende jaar : budget warmte

Over te hevelen bedrag : € 192.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 7.3 milieu

Onderwerp:	Overheveling incidenteel budget warmte € 192.000

Motivatie voor overheveling:

Motivatie voor resultaatbestemming
Via de decembercirculaire 2019 ontvingen we eind 2019 budget voor de transitie warmte:
€ 202.000 Deze gelden zijn door het Rijk toegekend en nodig voor het opstellen van een wettelijk verplicht warmteplan en de communicatie over het warmteplan in de komende jaren. Dit plan gaat een kern- of wijkaanpak omvatten met planning, warmtebronnen en de participatie van inwoners, bedrijven, etc.).
Dit budget samen met enkele kleinere budgetten is als één budget van € 237.000 via de jaarrekening 2019 overgeheveld naar 2020 voor duurzaamheid.

In 2020 is ten laste van dit budget voor de eerste stappen en de ontwikkeling van en plan van aanpak voor het ontwikkelen van het warmteplan/visie en andere kosten onder dit budget € 44.900 besteed. Het zwaartepunt van ontwikkeling van het warmteplan ligt in 2021 omdat noodzakelijker wijze in 2020 de prioriteiten bij zon en wind en laadpalen lagen.

De werkelijke ontwikkeling en eerste communicatie vinden dan ook in 2021 plaats en daarom dit overhevelingsverzoek om het resterende deel van deze eenmalige gelden uit het Gemeentefonds van € 192.000 over te hevelen naar 2021. Deze zijn nodig voor:

Warmteplan kostenoverzicht 2021

Warmtetafels met stakeholders en bronnen onderzoek	9.000	Aangegaan
Advies en ondersteuning	5.000	Aangegaan
Betrokkenheid en draagvlak onderzoek	29.000	Aangegaan

	Communicatie	5.000	Aangegaan
	Participatie traject q3,q4	30.000	stelpost
	Onderzoek en advies	25.000	stelpost
	Onvoorzien	25.000	stelpost
	Informatie traject isoleren en besparen 2021/2022	20.000	stelpost
	Totaal	145.000	
	Uitname laadpalen	30.000	
	Totaal	175.000	

Deze uitvoering is al ingezet om het warmteplan/visie zoals vereist eind 2021 aan de gemeenteraad aan te kunnen bieden. Daarbij is externe ondersteuning voor het ontwikkelen van het plan met een gedegen burgerparticipatie onmisbaar. Enerzijds omdat dit binnen de huidige formatie niet uit te voeren is, anderzijds omdat specifieke expertise gevraagd wordt.
€ 20.000 Informatie traject isoleren en koken. Voorbeeld cases.

Het surplus kan na het ontwikkelen van het warmteplan ingezet worden als eerste inbreng voor een stimuleringsfonds warmtevoorziening.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Geen budget voor maken verplicht warmteplan en voor participatie inwoners. Daarmee komt de uitvoering van de ontwikkeling van het (verplichte) warmteplan/visie 2021 tot stilstand. Een ontwikkeling die overigens al gestart is om het plan/de visie nog dit jaar (als verplicht) aan te kunnen bieden.

17 Overhevelen budget naar het volgende jaar: budget inhuur coalitieprogramma

Over te hevelen bedrag : € 77.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 7.3 milieu / duurzaamheid

Onderwerp:	Overheveling naar 2021 incidenteel budget inhuur € 77.000

Motivatie voor overheveling:	Dit budget is voor 2020 beschikbaar gesteld als onder deel van de uitvoering van het coalitieprogramma voor inhuur van externen. Dit door uitval van de aangetrokken tijdelijke beleidsmedewerker die het beleid laadpalen en zon en wind voor zijn rekening zou nemen, zijn andere prioriteiten gesteld, waardoor enkele andere ontwikkelingen niet opgepakt zijn en een ander deel van dit beschikbaar gestelde budget inhuur niet aangewend is. Hierdoor is in 2020 slechts € 63.000 uitgegeven en resteert € 77.000. Nu zullen naar verwachting in 2021 middelen nodig zijn als incidenteel budget om in te zetten voor onderzoeken, advies, projecten en inhuur. Dit bijvoorbeeld voor de verdere ontwikkeling van het zon en wind beleid met als onderdelen communicatie en participatie trajecten, de ontwikkeling van pilots of mogelijke initiatieven van inwoners of anderen. Ook kunnen deze gelden nodig zijn voor de ontwikkeling van het lokaal uitvoeringsplan klimaat adaptatie (op basis van het Regionale Adaptatie Strategie en het uitvoeringsplan). De middelen zijn beschikbaar en overheveling voorkomt de vraag naar aanvullend budget.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Als deze middelen niet beschikbaar komen zal dit de ontwikkeling van het verdere beleid en uitvoering (ernstig) beperken/vertragingen. De structurele “werkbudgetten” bij duurzaamheid bedragen in totaal € 90.000 en zijn grotendeels al structureel ingezet (€ 60.000). Gelet op de enorme opgave m.b.t. beleidsontwikkeling energie, warmte en klimaatadaptatie is dit als resterend werkbudget voor onderzoeken, pilots of inhuur van specialistische te “krap” om wat betreft de realisatie van de ambities op deze strategische opgave echt stappen te kunnen zetten in 2021.

18	Overhevelen budget naar het volgende jaar: MJOP en routekaart VNG

Over te hevelen bedrag : € 34.306
Programma : Ruimte
Taakveld : Gebouwen

Onderwerp:	Extra gelden voor update MJOP en routekaart VNG verduurzaming gemeentelijke gebouwen.

Motivatie voor overheveling:	Dit budget van € 60.000 is door de raad in mei 2020 verstrekt vanwege de nieuw vastgestelde beheerplannen. Het geld is bestemd voor zowel het updaten van het MJOP als voor het opstellen van de zogenaamde VNG routekaart verduurzaming gemeentelijke gebouwen. De gelden bestemd voor het updaten van het MJOP heeft geresulteerd in een geactualiseerde MJOP welke door de raad in januari 2021 is vastgesteld. De overige gelden moeten nog besteed worden aan de routekaart. Dit is een wettelijke taak. Omdat wij hiermee ook afhankelijk zijn van het accommodatiebeleid en de gewenste integrale aanpak (welke nog niet gereed is) moeten we deze gelden overhevelen naar 2021.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Dan zijn er geen directe middelen beschikbaar voor het opstellen van een routekaart en moeten we een melding doen in de burap voor overschrijding. Omdat het opstellen van de routekaart een wettelijke taak is.

19	overhevelen budget naar volgend jaar: (woon)projecten

Over te hevelen bedrag : € 60.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 5.2 Sportaccommodaties

Onderwerp:	Overheveling incidenteel budget projecten

Motivatie voor overheveling:	Dit projectenbudget wordt weer benut als voorfinanciering bij nieuwe en lopende (woon)projecten. We zien een enorme toename van aanvragen voor ruimtelijke initiatieven nu het woonprogramma is vastgesteld. Het is noodzakelijk dit budget mee te nemen naar 2021 om voortgang te houden in de projectenportefeuille (bouwstroom) en uitwerking daarvan in overeenkomsten en bestemmingsplannen.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Onvoldoende inhuurbudget voor lopende en nieuwe ruimtelijke initiatieven te continueren. Vertraging projecten omdat er minder capaciteit is.

20	overhevelen budget naar het volgende jaar: Voorstraat Lienden

Over te hevelen bedrag : € 17.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 8.1 Ruimtelijke Ordening

Onderwerp:	Overheveling incidenteel projectbudget Voorstraat Lienden € 17.000

Motivatie voor overheveling:	Het project Voorstraat Lienden is nagenoeg afgerond. Het voetpad en het hekwerk moet nog worden betaald aan de aannemer. Het voetpad is inmiddels afgerond, het hekwerk wordt binnenkort geplaatst.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	We moeten onze opdracht/verplichtingen betalen die we in 2020/2021 uit laten voeren.

21	Overhevelen budget naar het volgende jaar: visie wonen en zorg

Over te hevelen bedrag : € 20.000
Programma : Ruimte
Taakveld : 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp:	Visie wonen en zorg

Motivatie voor overheveling:	Het gemeentelijk Woonbeleid willen we verankeren in de Omgevingsvisie en het Woningprogramma. Beide documenten richten zich vooral op de fysieke leefomgeving. We missen dan nog het verband tussen het (fysieke) Woonbeleid en het beleid op het gebied van Zorg en Welzijn. We willen dat in 2021 verder vorm geven. We stellen voor hiervoor de € 20.000 die bedoeld was om dit vorm te geven over te hevelen naar 2021.

Effecten wanneer budget NIET in het volgende jaar beschikbaar is:	Het beleid voor Zorg en Wonen stellen we dan niet op. Hier is wel veel noodzaak voor omdat er steeds meer aanvragen komen voor zorglocaties/zorgwoningen. Dit vergt steeds maatwerk wat niet wenselijk is. Daarbij is door de corporaties gevraagd om heldere kaders te stellen.